

**Meråker
kommune**

Økonomiplan 2022-2025 Budsjett 2022

Kommunedirektørens forslag av 27.10.2021

Meråker – på naturlig vis!

Forord

Kommunedirektøren legger med dette fram forslag til budsjett 2022 og økonomiplan 2022-2025. Det er tatt utgangspunkt i forrige økonomiplan, framskriving av dagens drift med oppdaterte rammebetingelser i statsbudsjett for 2022, endring i brukerbehov og aktuelle politiske vedtak med konsekvenser for konsekvensjustert budsjett.

Mål for strategisk utvikling av Meråker kommune fulgt opp i oppdatert mål- og strategidokument 2022 – 2025, ihht. kommunestyresak 58/21, har vært førende for overordna prioriteringer i kommunedirektørens forslag. Vi har en situasjon med skjerpede økonomiske rammebetingelser ut fra blant annet endringer i demografi og befolkningsnedgang, samt økt ubalanse i konsekvensjustert budsjett grunnet økte barnevernsutgifter, økte pensjonsforpliktelser og knyttet til Værnesregionområdene m.v. Dette har gitt behov for å iverksette en rekke tiltak for å redusere utgiftene i økonomiplanperioden, og lite økonomisk handlingsrom til å prioritere nye tiltak ihht ambisjonene i mål- og strategidokumentet. I tillegg er det fortsatt knyttet usikkerhet knyttet til de helhetlige økonomiske konsekvenser av Covid-19 for 2021 og framover i 2022. Statlig er fortsatt signalet at kommunenes merutgifter skal dekkes

Det er en åpenbar utfordring å prioritere de riktige utviklingstiltak for å tilrettelegge for vekst og effektivisering, samtidig som man skal dimensjonere ned aktivitet i drift for å sørge for nødvendig balanse og reserver i økonomiplanperioden ihht. vedtatte måltall for økonomisk utvikling.

Plan- og styringsmessig skal vi rullere mange planer ihht planstrategien som vil gi strategisk forankring og reviderte handlingsplaner for bl.a. oppfølging i framtidige økonomiplaner. Her er det en viktig utfordring i å være streng på prioritering av tiltak på kort sikt inntil vi har oppdaterte handlingsplaner som undergis helhetlige prioriteringer.

Organisasjonsmessig prioriteres fortsatt arbeidet med innovasjon, digitalisering, effektivisering, kompetanseheving for fornyelse og økt kvalitet i utførelsen av kommunens hovedansvarsområder som er å tilby et bredt spekter av tjenester, ta ansvar for samfunnsutvikling, drive pålagt lovforvaltning og ivareta rollen som demokratisk arena. I dette arbeidet er det viktig med et nødvendig et risikobasert fokus på et oppdatert plan- og styringssystem og kvalitets- og internkontrollarbeid. Eller kortere sagt finne en riktig balanse og kvalitet i drifts- og utviklingsoppgaver, som løpende utfordres ift håndtering av aktuelle saker som dukker opp i samspill med innbyggere, frivillighet, næringsliv og folkevalgte. Det er samtidig dette som gjør det spennende og givende å bidra til å løse kommunens samfunnsoppdrag på en best mulig måte.

MERÅKER KOMMUNE

Meråker, 27.10.2021

Arne Ketil Auran
Kommunedirektør

Innholdsfortegnelse

Innledning – kommunedirektørens betraktninger og vurderinger	1
---	---

Generelt om økonomiplanen

0.1 Hensikten med økonomiplanlegging	5
0.2 Økonomiplanens enkelte deler	5
0.3 Ansvarsforhold	5
0.4 Overordnede bestemmelser for utarbeidelse av økonomiplan og budsjett	6

Del I - Økonomisk statusbeskrivelse

Regnskapsresultatet	7
Driftsinntektene	7
Driftsutgiftene	7
Avvik mellom utgifter og inntekter i årsregnskapet og regulert budsjett	8
Investeringsene	11
Finansiering av investeringene	11
Balanse pr. 31.12.	12
Langsiktig lånegjeld pr. 31.12.	12
Nøkkeltall	12
Fond pr. 31.12.	13
Finansutgifter/inntekter	13
Flere nøkkeltall	14
Likviditet	14
Oppsummering	15
Den økonomiske utviklingen så langt i 2021	15

Del II - Konsekvensjustert budsjettoversikt

2. Statsbudsjettet kommunal og moderniseringsdepartementet	
Hovedmål og prioriteringer	17
2.0 Satsingsområder – resultater og prioriteringer.....	17
2.1 Levende lokaldemokrati	17
2.2 Sterke distrikter	19
2.3 Modernisering av Norge	21
2.4 Trygge og gode boforhold	27
2.5 De viktigste resultatene på Kommunal- og moderniseringsdepartementets område i løpet av fireårsperioden	28
3. Det økonomiske opplegget for kommunesektoren	37
3.1 Kommunesektorens inntekter i 2021	37
3.2 Kommunesektorens inntekter i 2022	38
4. Kommunens rammebetingelser	42
4.1 Befolkningsutvikling	42
4.2 Frie inntekter	44
4.3 Konesjonsavgifter	51
4.4 Lønns- og prisvekst, endringer i pensjonsutgiftene, arbeidsgiveravgift	51
4.5 Langsiktig lånegjeld, finanskostnader- og inntekter	52
4.6 Disposisjonsfond	54
4.7 Konsekvensjusterte korrigert netto driftsresultat	54

Del III - Økonomisk handlefrihet

5.1	Innledning	56
5.2	Mål- og strategidokumentet for økonomiplanperioden 2022-2025	56
5.3	Bærekraft – Et viktig strategisk hovedgrep forankret i kommuneplanens samfunnsdel	59
5.4	Sentraladministrasjonen og politiske organer	62
5.5	Sektor skole, oppvekst og kultur	70
5.6	Sektor helse, pleie og omsorg	90
5.7	Sektor kommunal utvikling	101
5.8	Meråker menighet	114
5.9	Kommunal kraftlinje	116
5.10	Tilskudd til utbygging av bygdefiber	117
5.11	Arbeidet med fengsel	117
5.12	Profilerings	118
5.13	Grenseløse Meråkerdager	118
5.14	Oppsummering bruk av kraftfondet	118
5.15	Utlån av startlån	119
5.16	Langsiktig gjeld	121
5.17	Driftsbelastende finansutgifter	122
5.18	Saldering av budsjettet for 2022 og økonomiplanen for perioden 2022 – 2025	122
5.19	Budsjettet sett i forhold til overordnede økonomiske måltall	122
5.20	Oppsummering	125
6.	Kommunale avgifter og gebyrer	127
6.1	Oversikt over foreslåtte endringer for 2022	127
6.2	Betalingssatser for skolefritidsordningen (SFO)	128
6.3	Betalingssatser for kulturskolen	129
6.4	Betalingssatser for opphold i barnehage	130
6.5	Egenandeler for pleie- og omsorgstjenester	132
6.6	Renovasjon – avgiftsgrunnlag og gebyrer	134
6.7	Vann, avløp og slam - avgiftsgrunnlag og gebyrer	137
6.8	Avgiftsgrunnlag og gebyrer for feiing og tilsyn	142
6.9	Gebyr for byggesak, plansak og oppmåling	143
6.10	Utleiesatser for skole- og idrettsanlegg	151
6.11	Betalingssatser for husleie	152

DEL IV – Budsjettskjemaer

Bevilgningsoversikt - drift	153
Bevilgningsoversikt – drift pr. virksomhetsområde	154
Bevilgningsoversikt - investering	155
Bevilgningsoversikt – investering pr. virksomhetsområde	156
Økonomisk oversikt etter art - drift	157
Oversikt over gjeld og andre vesentlige langsiktige forpliktelser i økonomiplanen og årsbudsjettet	158

Vedlegg

Budsjettversjonsrapport (tiltakstabeller) drift og investering
Budsjett 2022 og økonomiplan 2022 – 2025 for Meråker menighetsråd
Tilstandsrapport Stordalen kapell
Kontrollutvalgets forslag til driftsbudsjett 2022 for kontroll og tilsyn

Innledning – kommunedirektørens betraktninger og vurderinger

I forslaget til budsjett- og økonomiplan er det budsjettert med positivt netto driftsresultat og avsetninger til fond/overføring til investeringsregnskapet for alle år i økonomiplanperioden, selv om første år i økonomiplanperioden ikke gir et netto driftsresultat på mer enn 1,23 %, og samlet for perioden 0,98 %. (Jfr kap 5.19 og 5.20) Måltallet på 1,75 % er ikke nådd selv med foreslåtte omfattende forsvarlige reduksjoner. For å oppnå dette må det eventuelt iverksettes ytterligere kuttiltak, eller at økt tildelt ramme som følge av tilleggsproposisjonen til statsbudsjettet ikke disponeres til å reversere innsparinger eller finansiere nye tiltak som krever økte ressurser.

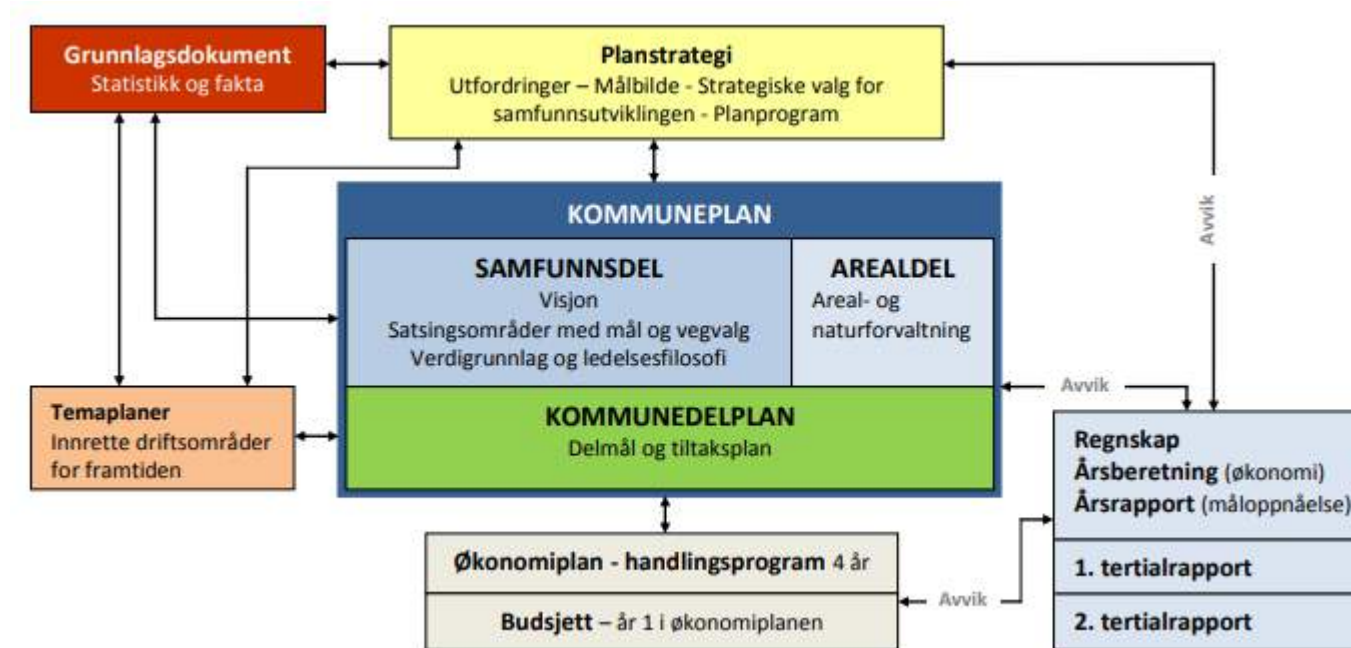
Kommunedirektøren er imidlertid av den oppfatning at dette unntaksvis ett år er forsvarlig, sett på bakgrunn av de fondsreserver kommunen allerede har, og de prosesser for ytterligere neddimensjonering av utgiftene som allerede pågår, uten at dette er konkretisert i reduksjoner enda. Dette vil komme som resultat av igangsatte plan- og utredningsprosesser, bl.a. hovedplan for veg. Det bør imidlertid ikke være aktuelt å ikke innfri måltall ift netto driftsresultat flere år på rad, og slik skyve utfordringen framfor seg. Det er derfor behov for å utrede videre effektiviserende tiltak for å redusere netto kostnader fram mot mål- og strategiprosessen juni 2022. Det vil være økende krav til en robust økonomi og bygge handlingsrom for å takle framtidige svingninger i frie inntekter og økning i utgifter. Her kan også nevnes utviklingen på pensjonsområdet som følge av amortisering av stadig større premieavvik. Her kan vi forvente større utgiftsføring framover som følge av allerede inntektsført premieavvik.

Utfordringen med redusert folketall og behov for neddimensjonering av utgifter i oppvekstsektoren og det å berede grunnen for å møte økt utgiftsbehov knyttet demografiendring i helse og omsorg er krevende. Samtidig skal vi satse og tilrettelegge for vekst og utvikling, altså ligge i forkant med å ta utgifter i dag som ihht mål i planverket skal generere økte skatteinntekter på grunn av økt bosetting og verdiskapning framover.

Det vises til del III i dokumentet med oversikt over de prioriteringer kommunedirektøren har foreslått.

Vi har en situasjon ift plan- og styringssystemet hvor overordna samfunnsdels prioriteringer og føringer om bl.a. folkehelse og bærekraft ikke er gjort operativt flere underliggende planverk, planstrategien er vedtatt med prioritering på hvilke planer som skal revideres når. Her vil vi måtte prioritere omfanget av planrevisjoner sterkere ift mulig kapasitet og gjennomføringsnivå. Sammenhengen i kommunens plan- og styring tas inn for å synliggjøre prosessene for å realisere måloppnåelse ihht overordna og underordna planverk. Situasjonen er derfor slik at vi i dag gjør mange prioriteringer ad-hoc eller ut fra vedtatt samfunnsdelen i drifts- og investeringsbudsjettet, uten at vi har sikret nødvendige prosesser og demokratisk forankring i oppdatert planverk. Eksempelvis at vi har funnet det riktigå revidere eksempelvis hovedplan vann og avløp før vi gjennomfører tidenes investering i nytt avløpsanlegg. Denne kommer nå til behandling etter gjennomført høringsrunde høsten 2021.

Sammenhengen mellom økonomiplan, budsjett og kommunens planverk

Kommunens plan- og styringssystemet er i prinsippet todelt med en del som omfatter kommunal planlegging med strukturering i faser og nivå samt en del to med kommunal rapportering. Statistikk og annen faktisk informasjon om situasjonen i kommunen danner grunnlaget for de valg som tas i planverket.

Kommunens planstrategi (PBL §§ 3-3 og 10-1) viser det som er vurdert å være kommunens viktigste utfordringer framover. Med grunnlag i vurderingene av hvordan de fokuserte utfordringene skal behandles, gir planstrategien de politiske styringssignalene til organisasjonen i form av vedtatte mål og strategi for samfunnsutviklingen samt et konkluderende planprogram. Kommuneplanen samfunnsdel sine mål og strategier er videreført slik at planstrategiens styringssignaler kun vil legges til grunn i arbeidet med de øvrige kommunale planene i.e. kommunedelplaner, temaplaner og økonomiplan. Planstrategien 2020-2023 ble vedtatt av kommunestyret 22.6.20 som sak 46/20. Og har høye ambisjoner for revidering av kommuneplanens samfunnsdel sitt underliggende planverk

Samfunnsdelen av kommuneplanen skal (PBL §§ 3-3, 11-1, 2, 3 og 4) presiserer de politiske styringssignalene i form av visjon, langsiktige og overordnede satsingsområder og mål. Denne ble vedtatt første gang i Meråker kommune 29.04.19 som sak 25/19 i kommunestyret. Her ble bærende premisser om folkehelse, sosial-, økologisk- og økonomis bærekraft vedtatt. I tillegg verdigrunnlaget ærlighet, respekt, engasjement og raushet, som uttrykk for ønsket organisasjonskultur. Fokus på innovasjon og kreativitet ift fokus på fem satsingsområder: Bolyst, næringsutvikling, oppvekst, klima sikkerhet og beredskap, samt kommunal tjenestetilgang. Det er viktig at kommuneplanens samfunnsdel gir avtrykk i underliggende planverk. Det blir da bedre helhetlig sammenheng mellom plan og de prioriteringer som kommunen skal gjøre årlig i økonomiplan og budsjett.

Arealdelen av kommuneplanen (PBL §§ 3-3, 11-1 og 2 og 11-5) er det juridiske dokumentet som skal ivareta at arealforvaltningen er i samsvar med den ønskede samfunnsutviklingen.

Kommunedelplanenes formål (PBL §§ 11-2 og 11-4) er å konkretisere de ulike sektorenes ansvar under de politiske føringene gitt i Planstrategien og Kommuneplanens samfunnsdel herunder beskrivelse av delmål, tiltaksplaner med 4 års horisonter og evt. målintikatorer.

Kommunale temaplaner utarbeides når det er behov for planmessig utvikling i lengre tidsperspektiv innen drift- og ansvarsområder i kommunen herunder også plankrav fra eksterne myndigheter.

Økonomiplan (Kl §§ 14-3, 14-4 og 14-10) og **budsjett** (Kl §§ 14-3, 14-4, 14-5 og 14-10) bygger på m.a. tiltak og mål i kommunens vedtatte planer. Den avgjørende behandlingen av tiltak i planene (handlingsplanene) skjer her gjennom årlig vedtak om ressurstildeling og prioritering av tiltakene. Et oppdatert planverk/planstrategi er viktig for å fremskaffe aktuelle tiltak tilpasset situasjonen og forutsetningene for videre utvikling.

Prioriterte planoppgaver i økonomiplanperioden ihht. Planstrategien 2020-2023 vedtatt av kommunestyret 22.6.20 som sak 46/20.:

Plantype	Oppstart	Hovedansvarlig	Lov-pålagt
Strategisk næringsplan	2020	Sektor kommunal utvikling	
Brannordning	2020	Sektor kommunal utvikling	X
Hovedplan veg	2021	Sektor kommunal utvikling	
Hovedplan vann og avløp	2020	Sektor kommunal utvikling	X
Energi- og klimaplan	2021	Sektor kommunal utvikling	
Plan for vedlikehold av kommunal bygningsmasse	2022	Sektor kommunal utvikling	
Kommunedelplan stedsutvikling	2020	Sektor kommunal utvikling	
Lokal matstrategi	2020	Sektor kommunal utvikling	
Trafikksikkerhetsplan	2020	Trafikksikkerhetsutvalget	X
Kompetanse og rekrutteringsplan	2020	Kommunedirektøren	X
Kommunikasjonsplan	2020	Kommunedirektøren	
Boligpolitisk handlingsplan	2021	Sektor helse pleie og omsorg	
Temaplan for helhetlig læringsløp fra barnehage til videregående skole	2021	Sektor skole oppvekst og kultur	X
Temaplan for helse- og velferdsbygg	2023	Sektor helse pleie og omsorg	
Helse og omsorgsplanen	2020	Sektor helse pleie og omsorg	X
Plan for sosial og helsemessig beredskap	2022	Sektor helse pleie og omsorg	X
Kommuneplanens arealdel	2023	Sektor kommunal utvikling	X
Sti og skiltplan	2022	Sektor skole oppvekst og kultur	
Rusmiddel politisk handlingsplan	2021	Sektor helse pleie og omsorg	X
Kulturplan m/plan for idrettsanlegg	2020	Sektor skole oppvekst og kultur	
Museumsplan for Meråker kommune og stiftelsen Meråker-Musea	2020	Sektor skole oppvekst og kultur	

16 planer er vedtatt iverkssatt revidering på i 2020/2021. I skrivende stund er følgende planprosesser startet opp:

- Hovedplan for vann og avløp
- Kommunedelsplan for Stedsutvikling
 - Bolyst
- Lokal matstrategi
- Museumsplan for Meråker kommune og stiftelsen Meråker-Musea
- Kommunikasjonsplan/kommunikasjonsstrategi
 - Omdømmeprosjekt

Prioritering 2021

- Strategisk næringsplan
- Kulturplan m/plan for idrettsanlegg
- Hovedplan for veg
- Brannordning - Samordnes i vertskommunesamarbeidet i Værnesregionen brann og redning
- Energi og klimaplan
- Trafikksikkerhetsplan, handlingsdelen
- Boligpolitisk handlingsplan
- Helse- og omsorgsplan
- Rusmiddelpolitisk handlingsplan

Oversiktsplan for folkehelse fremgår ikke av planoversikten, men den ble revidert av kommunestyret i mars 2021. Dette er en viktig plan med bakgrunn i samfunnsdelens folkehelseperspektiv. Dette perspektivet som skal ivaretas i all annen kommunal planlegging, drift og investering. Jfr Lov om folkehelse sin formålsparagraf «vi skal tenke folkehelse i alt vi gjør».

Budsjett og økonomiplan tiltak og aktivitet i konsekvensjustert budsjett er innrettet for best mulig oppfølging av bestilte planprosesser pr sektor. Det vil imidlertid ut fra det store ambisjonsnivået om planrevisjoner i starten av perioden, være hensiktsmessig med en løpende rapportering og avklaring med politisk nivå om strengere prioritering og oppfølging av et begrenset antall planer. Dette er noe også fylkesmannen i Trøndelag, nå statsforvalningen i Trøndelag, poengterte i sitt kommunebesøk i Meråker 29.09.20.

I tillegg til planstrategien behandlet kommunestyret 21.6.21 i sak 61/21 Prioritering av kommuneplanens arealdel (KPA), og kommunestyret fattet her følgende vedtak:

Oppstart av arbeid med planprogram kommuneplanens arealdel iverksettes og finansieres innenfor budsjett 2021.

Det er behov for prosjektmidler for rullering av KPA. Dette legges inn som forslag til tiltak i budsjett og økonomiplan 2022-2025.

Planprogram forberedes som sak i 2021, og kostnaden med rullering av KPA er synliggjort som driftstiltak for budsjett og økonomiplanperioden, selv om det i kommunedirektørens forslag ikke er funnet økonomisk handlingsrom til prioritering av dette.

Generelt om økonomiplanen

0.1 Hensikten med økonomiplanlegging

Hovedhensikten med økonomiplanlegging er å få kartlagt den økonomiske handlefriheten med sikte på å få fram de økonomiske rammer som de kommunale virksomhetene skal forholde seg til. Ved en stabil utvikling i de økonomiske rammene vil en kunne bidra til en rasjonell og effektiv kommunal forvaltning. I denne forbindelse er det vesentlig at kommunen opparbeider seg økonomiske buffere i økonomisk gode år som kan benyttes i år hvor de økonomiske vilkår er mindre gunstige. Det er også vesentlig at en på forhånd har utarbeidet strategier for hvilke tiltak som skal settes iverk dersom ulike plan-/budsjettforutsetninger ikke viser seg å bli oppfylt.

Økonomiplanprosessen skal ende opp i et plandokument hvor det framgår hvordan de økonomiske rammer er fordelt på formål/rammeområder.

0.2 Økonomiplanens enkelte deler

Økonomiplanen skal utarbeides etter bestemte retningslinjer og inneholder 4 hoveddeler:

1. Økonomisk statusbeskrivelse

- Under del 1 skal det gis en verbal framstilling av hvordan kommunen ser på den økonomiske stillingen pr dags dato. En kan her ta utgangspunkt i sist avlagte årsoppgjør (årsregnskapsdokumentet og årsmeldinga). Den verbale framstillingen skal baseres på så oppdaterte opplysninger som mulig, dvs. en skal kommentere eventuelle endringer i den økonomiske situasjonen fra foregående års regnskap og fram til dags dato.

Hovedhensikten med statusbeskrivelsen er å få en bakgrunn for å vurdere den økonomiske handlingsfrihet med sikte på å få fram hvilke tilpasningsbehov eller økonomiske frihetsgrader som foreligger.

2. Konsekvensjustert budsjettoversikt

- Under del 2 skal det for å få en oversikt over den økonomiske handlingsfriheten for økonomiplanperioden utarbeides en konsekvensjustert budsjettoversikt. Med utgangspunkt i inneværende års gjeldende budsjett skal en se på konsekvenene av å opprettholde dagens driftsaktivitet.

3. Økonomisk handlefrihet

- Når den konsekvensjusterte budsjettoversikten er satt opp, skal det foretas en gjennomgang/vurdering av de økonomiske utgiftsrammene til de ulike kommunale virksomhetene. En skal også ha med en vurdering av inntekspotensialet for kommunen. Spesielt skal det foretas en drøfting knyttet til den avgifts- og egenbetalingspolitikk som har vært ført. Siktemålet er å få fram den faktiske økonomiske handlefriheten.

4. Endelig budsjettoversikt

- Gjennom analyser og drøftinger som er skissert foran under del 1 - 3, har en fått kartlagt de politiske prioriteringer, den økonomiske handlefriheten og behovene for økonomisk tilpasning. Dette skulle således gi et godt utgangspunkt for utarbeiding av den endelige budsjettoversikten.

0.3 Ansvarsforhold

I forbindelse med at det er vedtatt en ny kommunelov har kommunal- og moderniseringsdepartementet fastsatt en ny forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning. Forskriften gjelder fra og med

budsjett- og regnskapsåret 2020, jf. forskriftens § 11-2. Økonomiplan for perioden 2020 til 2023 og årsbudsjettet for 2022 skal utarbeides og vedtas innen utgangen av 2021. i samsvar med reglene i ny kommuneloven og denne nye forskriften.

§ 14-2 bokstav a) i kommuneloven fastslår en plikt for kommunestyret til å vedta økonomiplanen og årsbudsjettet. Økonomiplanen skal være rullerende og skal vedtas en gang i året. Økonomiplanen utarbeides samtidig med budsjettet.

Det er formannskapet som skal fremme innstilling om økonomiplan til kommunestyret, jfr. lovens § 14-3, tredje ledd. Med bakgrunn i innstillingen skal kommunestyret behandle økonomiplansaken.

Formannskapets innstilling til økonomiplan og årsbudsjett skal offentliggjøres minst fjorten dager før den behandles i kommunestyret, jfr. § 14-3, fjerde ledd, i kommuneloven. Kravet i kommunelovens § 14-3, fjerde ledd om offentliggjøring av innstillingen gjelder bare i forbindelse med den ordinære, årlige behandlingen av økonomiplanen og årsbudsjettet. Det er således ikke noe krav om utleggelse til ettersyn for innstillinger hvor en foreslår endringer i økonomiplanen eller årsbudsjettet.

0.4 Overordnede bestemmelser for utarbeidelse av økonomiplan og budsjett

Økonomiplanen er en pliktig plan på samme måten som årsbudsjett og regnskap. I det ligger også at økonomiplanen for hvert budsjettår i planperioden må tilfredsstille de krav kommuneloven stiller til årsbudsjettet, og de krav budsjett- og regnskapsforskriftene stiller til hvordan ulike typer midler kan disponeres.

De nærmere bestemmelsene vedr. oppsetting av økonomiplan og budsjettet fremgår av kommunelovens § 14-4 og forskriften gitt i medhold av loven. Økonomiplanen og budsjettet skal vedtas av kommunestyret på bakgrunn av formannskapets innstilling innen årets utgang, jfr. § 14-3, første ledd. Formannskapets innstilling skal i henhold til kommunelovens § 14-3, fjerde ledd, offentliggjøres minst 14 dager før behandling i kommunestyret.

Hovedkravene til økonomiplanen og årsbudsjettets innhold fremgår av kommunelovens § 14-4:

- Økonomiplanen skal vise hvordan langsiktige utfordringer, mål og strategier i kommunale og regionale planer skal følges opp.
- Økonomiplanen og årsbudsjettet skal vise kommunestyrets eller fylkestingets prioriteringer og bevilgninger og de målene og premissene som økonomiplanen og årsbudsjettet bygger på. De skal også vise utviklingen i kommunens eller fylkeskommunens økonomi og utviklingen i gjeld og andre vesentlige langsiktige forpliktelser. Vedtaket om årsbudsjett skal angi hvor mye lån som skal tas opp i budsjettåret.
- Økonomiplanen og årsbudsjettet skal settes opp i balanse og være realistiske, fullstendige og oversiktlige.
- Økonomiplanen skal deles inn i en driftsdel og en investeringsdel. Årsbudsjettet skal deles inn i et driftsbudsjett og et investeringsbudsjett og stilles opp på samme måte som økonomiplanen.

Årsbudsjettet er en bindende for kommunestyret. Budsjettet er inndelt i en driftsdel og en investeringsdel. Grunnlaget for budsjettet legges gjennom behandlingen av økonomiplanen. I Meråker utarbeides økonomiplanen og budsjettet parallelt og skal behandles samtidig av kommunestyret.

Del I – Økonomisk statusbeskrivelse

Hovedhensikten med statusbeskrivelsen er å få en bakgrunn for å vurdere den økonomiske handlefriheten med sikte på å få fram hvilke tilpasningsbehov eller økonomiske frihetsgrader som foreligger.

Statusbeskrivelsen vil bli basert på så oppdaterte opplysninger som mulig og vil ta utgangspunkt i sist avlagte årsoppgjør (regnskapsdokument og årsmeldinga for 2020) samt endringer etter den tid. I noen grad vil det for å se utviklingen over tid bli foretatt sammenligninger med tidligere år. Statusbeskrivelsen vil bli presentert ved hjelp av tabeller og forskjellig grafikk samt kommentarer til disse.

Regnskapsresultatet

Tall i 1.000 kr	2020	2019
Sum driftsinntekter	-293 358	-276 243
Sum driftsutgifter	283 898	276 876
Brutto driftsresultat	-9 460	633
Netto finansutgifter	10 505	8 188
Motpost avskrivninger	-17 441	-17 506
Netto driftsresultat	-16 396	-8 685
Netto avsetninger	11 535	1 453
Finan. invest. regnsk.	4 861	723
Overskudd/underskudd	0	-6 509

Driftsinntektene

Type inntekt	1.000 kr		%	
	2020	2019	2020	2019
Rammetilskudd	-114 373	-107 695	39,0	39,0
Inntekts- og formuesskatt	-48 054	-50 627	16,4	18,3
Eiendomsskatt	-11 391	-11 190	3,9	4,1
Andre skatteinntekter	-11 060	-9 756	3,8	3,5
Andre overf. og tilsk. fra staten	-6 967	-10 309	2,4	3,7
Overf. og tilskudd fra andre	-53 547	-30 775	18,3	11,1
Brukerbetalinger	-9 852	-13 152	3,4	4,8
Salgs- og leieinntekter	-38 114	-42 739	13,0	15,5
Sum driftsinntekter	-293 358	-276 243	100,0	100,0

Skatter og rammetilskudd fra staten er de to største inntektskildene til kommunen. Til sammen utgjorde de i 2020 54,4 % av brutto driftsinntekter. Fra 2019 til 2020 økte disse inntektene med drøyt 4,1 mill. kr (2,59 %) til ca 162,4 mill. kr. Tallene inkluderer det løpende inntektsutjevningende tilskuddet i rammetilskuddet. Mye av endringen er resultat av de midlene kommunene ble tilført for å håndtere koronapandemien. Meråker kommune ble tilført drøyt 3,3 mill. kr. i 2020 for dette arbeidet.

Løpende inntektsutjevning innebærer at kompensasjon/reduksjon for dårlig/god skatteutvikling skjer ved at det inntektsutjevningende tilskuddet nå blir utbetalt to måneder etterpå mot tidligere to år. Nyordningen er en stor fordel da en slipper de store svingningene i rammeoverføringene de enkelte år.

Eiendomsskattene og konsesjonskraftinntektene (netto) i 2020 utgjorde 21,7 mill. kr. eller 7,4 % av driftsinntektene. Det er en reduksjon på 1,9 mill. kr eller 7,9 % fra 2019. Konsesjonskrafta gikk ned med 2,1 mill. kr. til 10,3 mill. kr. i 2020. Eiendomsskatten for næringseiendommer samt verk og bruk økte med 0,2 mill. kr. til 11,4 mill. kr. i 2020. Fra og med 2019 har kommunestyret vedtatt at eiendomsskatt kun skal skrives ut på kraftverk samt tidligere eiendommer i kategorien verk og bruk. Vedtatte endringer i eiendomsskatteavgivningen vil føre til at disse inntektene vil reduseres og utgjøre en mindre andel av inntektene til kommunen i årene som kommer.

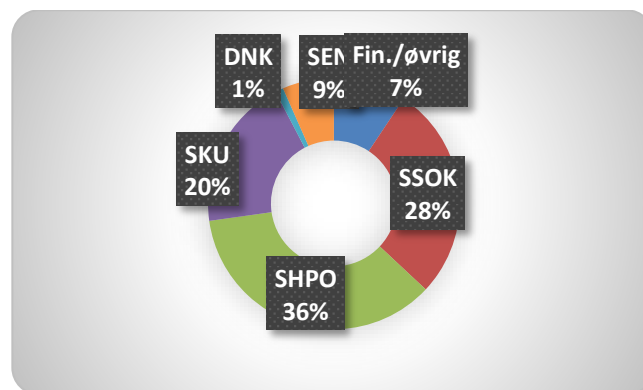
Driftsutgiftene

Type utgift	1.000 kr		%	
	2020	2019	2020	2019
Lønnsutgifter	142 456	137 064	50,2	48,8
Sosiale utgifter	29 819	32 354	10,5	11,5
Kjøp av varer og tjenester	71 141	68 563	25,1	24,4
Overføringer og tilsk. til andre	23 041	25 510	8,1	9,1
Avskrivninger	17 441	17 506	6,1	6,2
Sum driftsutgifter	283 898	280 997	100,0	100,0

Personalet er den viktigste ressursen til kommunen. I 2020 gikk 172,3 mill. kr eller 60,7 % av de totale driftsutgiftene med til lønn (inkl. sosiale utgifter). Det er en økning på 2,9 mill. kr eller 1,7 % fra 2019.

Den store lønnsandelen viser at Meråker kommune, som alle andre kommuner, er en arbeidsintensiv serviceorganisasjon. Hovedformålet for kommuner er å yte tjenester og service til innbyggerne i form av undervisning, pleie, omsorg, fritidstilbud og for å legge forholdene til rette for husbygging og næringsutvikling.

Utgifter fordelt etter sektor

SEN = Sentraladministrasjonen, SSOK = Sektor skole, oppvekst og kultur, SHPO = Sektor helse, pleie og omsorg, SKU = Sektor kommunal utvikling, FINANS = Finansutgifter, DNK = Kirke

Sektor helse, pleie og omsorg og sektor skole, oppvekst og kultur er de to største sektorene i kommunen. Til sammen bruker kommunen 175,5 mill. kr eller 63 % av

brutto driftsutgifter på disse to sektorene. Finans (netto rente- og avdragsutgifter) utgjør 13,6 mill. kr eller 4,9 % av brutto driftsutgifter.

Avvik mellom utgifter og inntekter i årsregnskapet og regulert budsjett

Kommunestyret vedtar budsjettet på overordnet nivå på budsjettskjema i henhold til forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning mv. Denne forskriftens § 5-4, 1. og 2. ledd omhandler drift og § 5-5, 1. og 2. ledd omhandler investering. Det redegjøres under tabellene for vesentlige avvik over 10% mellom regnskapsført beløp og regulert budsjett for de enkelte linjene i regnskapsskjemaene (markert grått i tabellene) for de avvik som ikke er kommentert eller forklart andre steder i denne delen av dokumentet.

Bevilgningsoversikt drift, § 5-4, 1. ledd	Regnskap 2020	Rev. budsjett 2020	Oppr. budsjett 2020	Avvik Regnsk.- Rev. budsjett	Avvik i %
1 Rammetilskudd	114 372 542,00	97 283 000	92 651 000	17 089 542,00	17,6 %
2 Inntekts- og formueskatt	48 054 374,90	74 059 000	74 059 000	-26 004 625,10	-35,1 %
3 Eiendomsskatt	11 391 025,00	11 399 000	11 399 000	-7 975,00	-0,1 %
4 Andre generelle driftsinntekter	18 027 006,00	11 340 000	11 340 000	6 687 006,00	59,0 %
5 Sum generelle driftsinntekter	191 844 947,90	194 081 000	189 449 000	-	-
6 Sum bevilgninger drift, netto	164 943 873,55	178 015 561	172 472 461		
7 Avskrivninger	17 440 612,81	15 907 042	15 907 042	1 533 570,81	9,6 %
8 Sum netto driftsutgifter	182 384 486,36	193 922 603	188 379 503	-	-
9 Brutto driftsresultat	9 460 461,54	158 397	1 069 497		
10 Renteinntekter	3 885 350,41	3 497 000	3 497 000	388 350,41	11,1 %
11 Utbytter	3 113 629,00	5 000 000	5 000 000	-1 886 371,00	-37,7 %
12 Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	0,00	0	0	-	-
13 Renteutgifter	6 567 967,99	8 541 937	8 541 937	-1 973 969,01	-23,1 %
14 Avdrag på lån	10 936 381,60	10 828 000	10 828 000	108 381,60	1,0 %
15 Netto finansutgifter	-10 505 370,18	-10 872 937	-10 872 937		
16 Motpost avskrivninger	17 440 612,81	15 907 042	15 907 042	1 533 570,81	9,6 %
17 Netto driftsresultat	16 395 704,17	5 192 502	6 103 602		
Disponering eller dekning av netto driftsresultat					
18 Overføring til investering	-4 861 333,34	-4 861 000	-3 908 000	-333,34	0,0 %
19 Netto avsetninger til eller bruk av bundne driftsfond	-11 181 630,72	-1 572 377	-2 412 477	-9 609 253,72	611,1 %
20 Netto avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond	-352 740,11	1 240 875	216 875	-1 593 615,11	-128,4 %
21 Dekning av tidligere års merforbruk	0,00	0	0	-	-
22 Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	-16 395 704,17	-5 192 502	-6 103 602		
23 Fremført til inndecking i senere år (merforbruk)	0,00	0	0		

Avvik når det gjelder *Rammetilskudd* og *Inntekts- og formueskatt* er at naturressursskatten ikke er skilt ut fra *Inntekts- og formuesskatt* i budsjettet, men er ført på korrekt kostraart i regnskapet. Naturressursskatten kommer som et tilsvarende avvik under *Andre generelle driftsinntekter* så netto avvik på skatter og rammetilskudd er 1,2 mill. kr. i mindreinntekt.

Renteinntekter er høyere enn budsjettert grunnet gjennomgående høyere renteavkastende beholdning enn forutsatt. Avviket på *Utbytter* er at utbytte fra NTE ble lavere enn budsjettert. *Renteutgifter* er lavere enn budsjettert på grunn av en lavere innlånsrente enn forutsatt i budsjettprosessen samt at vedtatt låneopptak ble gjort sent på året.

Netto avsetning bundne driftsfond skyldes for det meste at avsetning av tilbakebetaling av tidligere utlånte midler av kraftfondet. *Netto avsetning* disposisjonsfond har et avvik da saldering av driftsregnskapet nå skal gjøres automatisk mot disposisjonsfond.

Del I - Økonomisk statusbeskrivelse

Bevilgningsoversikt investering, § 5-5, 1. ledd	Regnskap 2020	Rev. budsjett 2020	Oppr. budsjett 2020	Avvik Regnsk.- Rev. budsjett	Avvik i %
1 Investeringer i varige driftsmidler	13 512 433,60	6 008 750	55 904 000	7 503 683,60	124,9 %
2 Tilskudd til andres investeringer	0,00	0	0	-	-
3 Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	3 152 296,34	3 152 000	734 000	296,34	0,0 %
4 Utlån av egne midler	0,00	0	0	-	-
5 Avdrag på lån	0,00	0	0	-	-
6 Sum investeringsutgifter	16 664 729,94	9 160 750	56 638 000		
7 Kompensasjon for merverdiavgift	1 526 381,98	719 750	8 980 000	806 631,98	112,1 %
8 Tilskudd fra andre	130 000,00	150 000	0	-20 000,00	-13,3 %
9 Salg av varige driftsmidler	694 433,00	460 000	60 000	234 433,00	51,0 %
10 Salg av finansielle anleggsmidler	0,00	0	0	-	-
11 Utdeling fra selskaper	0,00	0	0	-	-
12 Mottatte avdrag på utlån av egne midler	0,00	0	0	-	-
13 Bruk av lån	3 201 600,00	3 201 600	42 540 000	-	0,0 %
14 Sum investeringsinntekter	5 552 414,98	4 531 350	51 580 000		
15 Videreutlån	11 564 920,00	20 000 000	20 000 000	-8 435 080,00	-42,2 %
16 Bruk av lån til videreutlån	11 564 920,00	20 000 000	20 000 000	-8 435 080,00	-42,2 %
17 Avdrag på lån til videreutlån	5 451 871,89	5 744 000	5 744 000	-292 128,11	-5,1 %
18 Mottatte avdrag på videreutlån	14 990 119,68	5 744 000	5 744 000	9 246 119,68	161,0 %
19 Netto utgifter videreutlån	-9 538 247,79	0	0		
20 Overføring fra drift	4 861 333,34	4 861 000	3 908 000	333,34	0,0 %
21 Netto avsetninger til eller bruk av bundne investeringsfond	-11 624 965,15	0	0	-11 624 965,15	-
22 Netto avsetninger til eller bruk av ubundet investeringsfond	20 000,00	20 000	1 150 000	0,00	0,0 %
23 Dekning av tidligere års udekket beløp	-251 637,12	-251 600	0	-37,12	0,0 %
24 Sum overføring fra drift og netto avsetninger	-6 995 268,93	4 629 400	5 058 000		
25 Fremført til inndekning i senere år(udekket beløp)	8 569 336,10	0	0		

Avvik på *Investeringer i varige driftsmidler* og *Kompensasjon for merverdiavgift* kommer som resultat av forskjøvet framdrift på allerede finansierte prosjekter. Avvik på *Tilskudd fra andre* og *Salg av varige driftsmidler* er forholdsvis stort i prosent, men ikke like vesentlig i kronebeløp. *Videreutlån* og *Bruk av lån til videreutlån* henger sammen og kommer som følge av at det ikke er videreutlånt midler under Startlånsordningen i samme grad som det er gitt ramme for. Linjene for *Mottatte avdrag på videreutlån* og *Netto avsetninger bundne investeringsfond* fremkommer ved at enkelte startlån er innfridd av låntakere og etter regelverket skal dette innbetales videre til husbanken og derfor er avsatt til bundet fond.

Bevilgningsoversikt drift pr. virksomhetsområde - § 5-4, 2. ledd	Regnskap 2020	Rev. budsj. 2020	Oppr. budsj. 2020	Avvik Regnsk. - Rev. budsjett	Avvik i %
Sum bevilgninger fra linje 6 bevilgningsoversikt - drift	164 943 874	178 015 561	172 472 461		
Netto avsetning/bruk bundne fond fra linje 19 bevilgningsoversikt - drift	-11 181 631	-1 572 377	-2 412 477	-9 609 254	611,1 %
Netto avsetning/bruk disposisjonsfond fra linje 20 bevilgningsoversikt - drift	-352 740	1 240 875	216 875	-1 593 615	-128,4 %
Virksomhetsområder:					
Sektor 1, Sentraladministrasjonen					
Netto innt./utg.	19 987 644	22 313 245	21 037 845	-2 325 601	-10,4 %
Netto avsetning/bruk bundne fond	0	0	0	0	-
Netto avsetning/bruk disposisjonsfond	0	-112 000	0	112 000	-100,0 %
Netto innt./utg.	19 987 644	22 201 245	21 037 845	-2 213 601	
Sektor 2, Skole, oppvekst og kultur					
Netto innt./utg.	64 504 749	64 064 441	66 259 741	440 308	0,7 %
Netto avsetning/bruk bundne fond	0	0	0	0	-
Netto avsetning/bruk disposisjonsfond	0	0	0	0	-
Netto innt./utg.	64 504 749	64 064 441	66 259 741	440 308	
Sektor 3, Helse, pleie og omsorg					
Netto innt./utg.	69 714 609	71 292 278	71 776 278	-1 577 669	-2,2 %
Netto avsetning/bruk bundne fond	234 206	0	0	234 206	-

Netto avsetning/bruk disposisjonsfond	0	0	0	0	-
<i>Netto innt./utg.</i>	69 948 814	71 292 278	71 776 278	-1 343 464	
Sektor 4, Kommunal utvikling					
<i>Netto innt./utg.</i>	26 387 928	28 092 542	28 228 842	-1 704 614	-6,1 %
Netto avsetning/bruk bundne fond	143 338	-1 789 545	-3 172 445	1 932 883	-108,0 %
Netto avsetning/bruk disposisjonsfond	0	0	0	0	-
<i>Netto innt./utg.</i>	26 531 266	26 302 997	25 056 397	228 269	
Sektor 5, Meråker Sogn					
<i>Netto innt./utg.</i>	2 886 672	2 881 000	2 881 000	5 672	0,2 %
Netto avsetning/bruk bundne fond	0	0	0	0	-
Netto avsetning/bruk disposisjonsfond	0	0	0	0	-
<i>Netto innt./utg.</i>	2 886 672	2 881 000	2 881 000	5 672	
Sektor 6, Fellesområde					
<i>Netto innt./utg.</i>	-14 874 223	-7 610 981	-14 694 281	-7 263 242	95,4 %
Netto avsetning/bruk bundne fond	9 995 147	3 922 000	6 145 000	6 073 147	154,8 %
Netto avsetning/bruk disposisjonsfond	352 779	-1 128 875	-216 875	1 481 654	-131,3 %
<i>Netto innt./utg.</i>	-4 526 296	-4 817 856	-8 766 156	291 560	
Sektor 7, Selvkost VA					
<i>Netto innt./utg.</i>	-3 663 506	-3 016 964	-3 016 964	-646 542	21,4 %
Netto avsetning/bruk bundne fond	808 940	-560 078	-560 078	1 369 018	-244,4 %
Netto avsetning/bruk disposisjonsfond	0	0	0	0	-
<i>Netto innt./utg.</i>	-2 854 566	-3 577 042	-3 577 042	722 476	-20,2 %
Sum netto avsetning/bruk bundne fond pr. virksomhetsområde	11 181 631	1 572 377	2 412 477		
Sum netto avsetning/bruk disposisjonsfond pr. virksomhetsområde	352 740	-1 240 875	-216 875		
Sum nettorammer fordelt pr. virksomhetsområde	164 943 874	178 015 561	172 472 461		

Avviket på *Sentraladministrasjonen (sektor 1)* fremkommer som summen mindreforbruk på flere ansvarsområder. Bruken av disposisjonsfond på dette området ble ikke ført da totalregnskapet for kommunen ikke gjorde det nødvendig.

For *Helse, pleie og omsorg (Sektor 3)* er det et avvik på Netto bundne fond som kommer av avsetning til gavekontoer.

Kommunal utvikling (sektor 4) har et avvik på *Netto bundne fond*. Det kommer for det meste av mindre bruk av bundne fond til næringsutvikling og forskjønnelse sentrumsområde.

Fellesområde (sektor 6) Hovedårsaker er et rimelig lønnsoppgjør, avsetning av innbetalte utlån, strykning av bruk av disposisjonsfond og lavere finanskostnader enn budsjettet.

Selvkost VA (sektor 7) har et summert avvik på 722'. Dette skyldes at kalkulatoriske renter og avskrivninger ikke blir fordelt pr. virksomhetsområde og at avvik på disse elementene summere seg ut som avvik i bevilgningsoversikten selv om det ikke gir avvik i regnskapet.

Del I - Økonomisk statusbeskrivelse

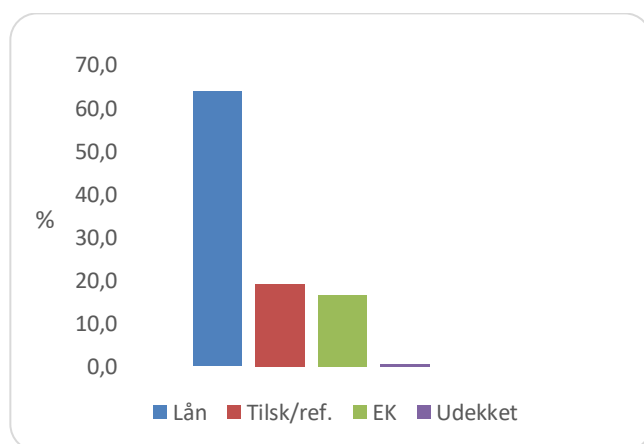
Bevilgningsoversikt investering pr. virksomhetsområde - § 5-5, 2. ledd	Regnskap 2020	Rev. budsj. 2020	Oppr. budsj. 2020	Avvik Regnsk. - Rev. budsett	Avvik i %
Sum brutto investeringsutgifter fra linjene 1 - 4 bevilgningsoversikt investering	16 664 730	9 160 750	56 638 000		
Virksomhetsområder:					
Sektor 1, Sentraladministrasjonen					
Br. utg.	599 591	754 000	754 000	-154 409	-20,5 %
Sektor 2, Skole, oppvekst og kultur					
Br. utg.	0	0	0	0	-
Sektor 3, Helse, pleie og omsorg					
Br. utg.	0	956 250	1 362 500	-956 250	-
Sektor 4, Kommunal utvikling					
Br. utg.	9 566 052	3 748 500	45 837 500	5 817 552	155,2 %
Sektor 5, Meråker Sokn					
Br. utg.	0	0	0	0	-
Sektor 6, Fellesområde					
Br. utg.	2 952 296	2 952 000	734 000	296	0,0 %
Sektor 7, Selvkost VA					
Br. utg.	3 546 791	750 000	7 950 000	2 796 791	372,9 %
Bruttorammer fordelt til investering	16 664 730	9 160 750	56 638 000		

For Bevilgningsoversikt investering pr. virksomhetsområde er det et avvik på *Sentraladministrasjonen* (sektor 1) som skyldes at kommunens andel av investeringene i Værnesregionen IT ble betydelig lavere enn budsjettet. For *Helse, pleie og omsorg* (sektor 3) kommer avviket av at det ikke ble innkjøpt kjøretøy som planlagt. På *Kommunal utvikling* (sektor 4) og *Selvskost VA* (sektor 7) kommer avviket som resultat av merforbruk på flere prosjekt som allerede er finansiert.

Investeringene

Tall i 1.000 kr	2020	2019
Investeringer i varige driftsmidler	13 513	10 273
Tilskudd til andres investeringer	0	0
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	3 152	722
Utlån av egne midler	0	
Sum investeringsutgifter	16 665	10 995
Kompensasjon for merverdiavgift	1 526	548
Tilskudd fra andre	130	563
Salg av varige driftsmidler	694	1 711
Salg av finansielle anleggsmidler	0	
Utdeling fra selskaper	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	0	0
Bruk av lån	3 202	9 188
Sum investeringsinntekter	5 552	12 010
Netto utgifter videreutlån	-9 538	426
Overføring fra drift	4 861	723
Netto bundne investeringsfond	-11 624	-1 564
Netto ubundet investeringsfond	20	0
Dekning av tidligere års udekket beløp	-252	0
Sum overf. fra drift og netto avsetninger	-6 995	-841
Fremført til inndekking i senere år (udekket)	8 569	252

Finansiering av investeringene

I år 2020 er det påløpt investeringsutgifter på til sammen 16,7 mill. kr. Det er ca 5,7 mill. kr høyere enn i 2019. Av disse 16,7 mill. kr. er om lag 13,5 mill. kr. relatert til investeringer i anleggsmidler. De største investeringene har skjedd ved omgjøring/oppgradering av kommunal bygningsmasse, investeringer i VA-sektoren, utbygging/kjøp av kjøretøy, asfaltering av veier, samt kommunens andel av felles IT-investeringer i Værnesregionen.

Investeringsutgiftene er finansiert med 17,7 % eksterne lån. Låneandelen i 2019 var på 63,8 %. Egenkapitalandelen utgjør 34,2 %. Andelen tilskudd og refusjoner var i 2019 9,2 %. For 2019 er investeringsregnskapet gjort opp med en underdekning på kr. 8.569.336,10. Dette underskuddet må dekkes inn i investeringsregnskapet på et senere tidspunkt gjennom vedtak av kommunestyret.

Innskjerping av regnskapsregler for investerings-regnskapet medfører at budsjettmessige overskridelser eller manglende finansiering av prosjekter, skal dekkes med frie midler og ubrukte lånemidler opp til samlet budsjetttert beløp for investeringsregnskapet. Dette medfører at investeringsregnskapet må ses på som en helhet og ikke prosjektbasert som tidligere.

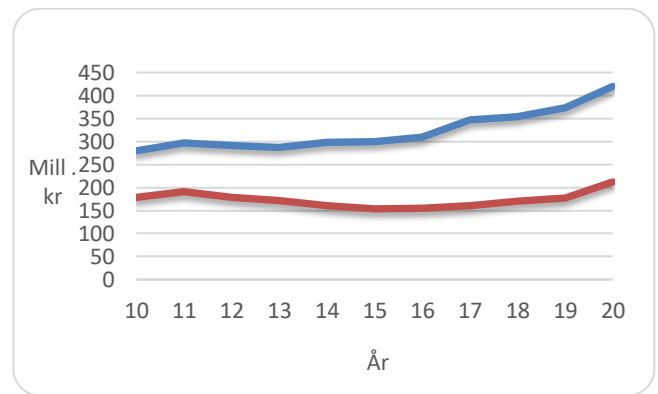
Det innbyrdes forholdet mellom finansieringskildene kan variere en god del fra år til år. Det har sammenheng med valg av finansieringskilde for det enkelte investeringsprosjekt. I enkelte tilfeller vil bruk av egenkapital være å foretrekke, mens andre ganger vil langsiktige lån være å foretrekke. Når det investeres i prosjekter som er tilskuddsberettiget vil denne andelen øke. Investeringer som har kort levetid bør en som hovedregel være tilbakeholdne med å finansiere med eksterne lån.

Balanse pr 31.12

Tall i 1.000 kr.	2020	2019
Eiendeler		
Omløpsmidler	225 044	158 298
herav kortsiktige fordringer	25 746	26 272
premieavvik	16 835	16 998
Anleggsmidler	884 316	873 406
herav pensjonsmidler	366 186	344 988
herav utlån, aksjer og andeler	181 130	189 697
Eiendeler i alt	1 109 360	1 031 704
Gjeld og egenkapital		
Kortsiktig gjeld	-45 929	-41 388
herav kassekreditt	0	0
Pensjonsforpliktelse	-372 680	-438 737
Annen langsiktig gjeld	-419 651	-373 889
Gjeld i alt	-838 260	-854 014
Bokført egenkapital	-271 100	-177 690
herav fond	-77 156	-67 835
likviditetsreserve	0	0
udekket i investeringsregnskapet	-8 569	252
regnskapsmessig mindreforbruk	0	-6 510
Gjeld og egenkap. i alt	-1 109 360	-1 031 704

Både eiendeler og gjeld har i løpet av 2020 økt. Økningen skyldes i hovedsak økning av langsiktig gjeld og egenkapital på passivasiden. På aktivasiden har både omløpsmidler og anleggsmidler vokst.

Langsiktig lånegjeld pr 31.12

Den totale langsiktige lånegjelda utgjorde ved årsskiftet 419,7 mill. kr (blå strek) inkl. 142,4 mill. kr i formidlingslån (startlån). Siste år økte den langsiktige gjelda med netto 45,8 mill. kr. Store investeringer gjorde at gjeld ble doblet i perioden fra 2005 til 2011, men har de senere år økt mindre. Lånegjelda vil øke i gjeldende planperiode, og utgjøre anslagsvis ca 415,6 mill. kr ved utgangen av 2024, jfr. vedtatt økonomiplan. Planlagte låneopptak/-forbruk i planperioden er hovedsaklig startlån, maskiner/utstyr i maskinavdeling og brannvesen samt veier og anlegg (skolebygg og renseanlegg).

Ikke alle lånene tynger like mye. Godkjent kompensasjonsramme lån sykehjem/omsorgsboliger/skoleanlegg, startlån og lån i avgiftssektorene (selvkost) utgjør til sammen ca 207,6 mill. kr og belaster som sådan ikke kommunens netto driftsresultat.

Restgjelden som påvirker driften er pr. 31.12.2020 på om lag 212,1 mill. kr (rød strek). Den vil minke til omkring 147,8 mill. kr. ved utgangen av 2021 da salgssummen for eiendommene ved Meråker videregående skole er brukt til nedbetaling av gjeld. I slutten av planperioden vil den bli om lag 150,5 mill. kr. i henhold til vedtatt økonomiplan. Det er dette tallet som påvirker det økonomiske handlingsrommet.

Nøkkeltall % av driftsinntektene	2020	2019	2018	2017
Netto lånegjeld	99,7 %	93,1 %	88,5 %	84,0 %
Netto lånegjeld (dr.b.)	76,3 %	66,5 %	62,9 %	57,1 %
Disp. fond	15,7 %	16,3 %	10,6 %	7,6 %
Akk. resultat	-	2,5 %	2,9 %	3,5 %
Ubn. kap. fond	0,6 %	0,7 %	0,7 %	0,0 %

For analysebruk er bl.a. både driftsinntektene- og utgiftene, korrigert for bruk og avsetninger til bundne driftsfond. Disse størrelsene varierer betydelig fra år til år, og er gjort for å få sammenlignbare tall over flere år.

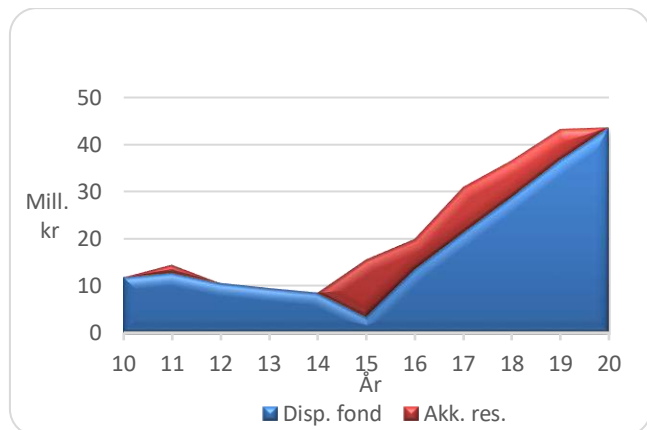
Netto total lånegjeld i prosent av driftsinntektene økte fra 2019 til 2020 med 6,6 %-poeng til 99,7 %. Den driftsbelastende andelen av lånegjelda i prosent av driftsinntektene ble økt med 9,8 %-poeng til 76,3 % fra 2019 til 2020.

Sammenligning av den totale gjeldsbelastningen med andre kommuner viser tallene at Meråker har en noe lavere lånegjeld i prosent av driftsinntektene enn landsgjen-

Del I - Økonomisk statusbeskrivelse

nomsnittet som ligger på 111 %. For driftsbelastende låneandel finnes det dessverre ikke tilsvarende tilgjengelig statistikk.

Fond pr 31.12

Fond

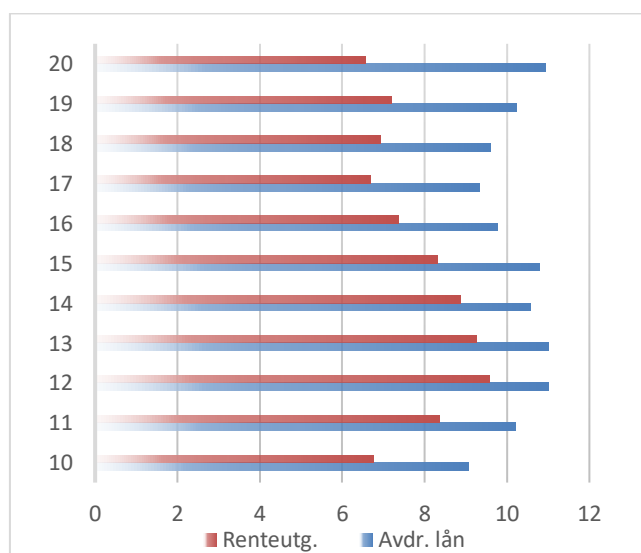
Kommunen har en del fondsmidler som ved siste årsskifte utgjorde 97,5 mill. kr. Dette er en økning på 29,7 mill. kr. i forhold til 2019.

En kommunes beholdning av fondsmidler sier noe om den økonomiske handlefriheten kommunen har. Først og fremst gjelder det beholdningen av disposisjonsfond og delvis ubundne kapitalfond. Positivt akkumulert resultat kom tidligere i samme kategorien som disposisjonsfond. Fra 2020 vil et regnskapsmessig mindreforbruk automatisk tillegges disposisjonsfond. Disposisjonsfondene (som er de mest anvendelige) for 2020 utgjorde ved utgangen av året 15,7 % av driftsinntektene eller 43,6 mill. kr.

Det er viktig å ha fondsreserver for å møte svingninger i økonomien og uforutsette merkostnader/ mindreinntekter. Det er også viktig at kommunen har egne midler som kan brukes til finansiering av investeringer slik at man unngår for store låneopptak. Generelt kan man si at felles for mange av fondene (bundne driftsfond som for eksempel kraftfondet og omstillingsfondene) er at de er øremerket til spesielle formål og ikke kan nyttes til andre formål enn de øremerkede.

Type fin.utg./innt.	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Renteutgifter	6 770	8 366	9 581	9 256	8 869	8 311	7 359	6 694	6 918	7 205	6 568
- Renteinntekter	-2 618	-3 801	-2 941	-2 475	-2 380	-2 415	-2 537	-2 845	-3 371	-4 308	-3 885
= Netto renteutg.	4 152	4 565	6 640	6 781	6 489	5 896	4 822	3 849	3 547	2 897	2 683
Avdrag lån	9 061	10 215	11 003	11 003	10 566	10 786	9 773	9 330	9 591	10 236	10 936
Netto finansutg.	13 213	14 780	17 643	17 784	17 055	16 682	14 595	13 179	13 138	13 133	13 619

Brutto finansutgifter

Renteutgiftene gikk ned med 0,6 mill. kr til 6,6, mill. kr i 2020. Endringen følger av et lavere gjennomsnittlig rentenivå i 2020 enn i 2021.

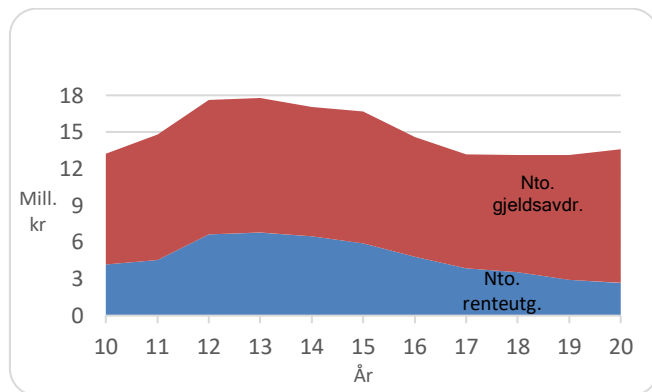
Låneporteføljen satt sammen av lån til fast og flytende rente for å holde renteutgiftene på et stabilt, akseptabelt

lavt nivå. Ved årsskiftet er andelen innlån til fast rente 31,23 % og andelen innlån til flytende rente 68,58 %.

Det kan være fornuftig å se på andelen av langsiktig lån til fast eller flytende rente i forhold til andel driftsbelastende gjeld. Startlån, lån i selvkostsektoren og lån innen kompensasjonsordningene er allerede rentesikret, i alle fall sett over tid. Ser en på driftsbelastende gjeldsandel, så er 61,8 % av den gjelden knyttet opp mot fast rente. Hvis for eksempel 60 % av den totale gjelda hadde vært knyttet til fast rente, noe som er godt innafor finansreglementets bestemmelser, ville det medført at 119,0 % av den driftsbelastende gjelda hadde vært knyttet opp mot fast rente. Da er gjelda «dobbeltsikret» og det kan oppstå en situasjon hvor sikringene virker mot hverandre og påfører oss høyere renteutgifter enn nødvendig.

Gjennomsnittlig vektet rente på våre innlån var ved årsskiftet 1,11 %, mens effektiv rente for året ble 1,64 %.

Netto finansutgifter

Renteinntektene utgjorde siste året 3,9 mill. kr som er 0,4 mill kr mindre enn i 2019. Selv om innskuddsvolumet økte i 2020 blir det en reduksjon i renteinntektene da referanserenten (NIBOR) for våre bankinnskudd i 2020 var lavere enn tidligere år.

Gjeldsavdragene i 2020 er 0,7 mill. kr. høyere enn 2019 og ble 10,9 mill. kr. Budsjettet for 2021 viser at det vil reduseres til 9,3 mill. kr. I henhold til vedtatt økonomiplan vil avdragsbelastningen bli om lag 12,4 mill. kr. i 2024.

Av samlede finansutgifter på 17,5 mill. kr. er driftsbelastende utgifter om lag 8,8 mill. kr. I løpet av planperioden, basert på gjeldende avtaler og estimert rentebane, vil den driftsbelastende delen ende opp på 6,5 mill. kr. i 2024.

Flere nøkkeltall %

driftsinntektene	2020	2019	2018	2017
Netto driftsres.	1,9 %	2,8 %	2,0 %	5,2 %
Brutto driftsres.	5,7 %	7,1 %	7,8 %	9,9 %
Renter- og avdrag	3,8 %	4,3 %	5,7 %	4,7 %
Rente- og avdrag i % av br. driftsres.	66,8 %	60,6 %	73,7 %	47,8 %

For analysebruk er bl.a. både driftsinntektene- og utgiftene korrigert for bruk av og avsetning til bundne driftsfond. Disse størrelsene varierer betydelig fra år til år, og er gjort for å få sammenlignbare tall over flere år. Korrigeringene fører også til både endret brutto driftsresultat og netto driftsresultat.

Netto driftsresultat viser hvor stor del som kan brukes til å finansiere nye investeringer og avsetninger. Tallet må være positivt for at kommunen skal ha økonomisk bæreevne til å finansiere investeringer og avsetninger. Korrigert netto driftsresultat i prosent av korrigerte driftsinntekter var for 2020 på 1,9 %, en reduksjon på 0,9 %-poeng fra 2019. Snitt for kommune-norge i 2020 er beregnet til 2,6 %. Det er anbefalt at netto driftsresultat over tid bør være minst 1,75 % for kommuner.

Brutto driftsresultat viser hvor stor del av driftsinntektene som foruten å finansiere nye investeringer og avsetninger kan brukes til å finansiere renter og avdrag. Korrigert brutto driftsresultat i prosent av korrigerte driftsinntektene var for 2020 på 5,7 % som er en nedgang fra 2019 på 1,4 %-poeng. Nedgangen skyldes at økningen i de løpende driftsutgiftene ekskl. finansutgifter var større enn økningen i driftsinntektene.

Renter og avdrag viser hvor stor andel av driftsinntektene som går til å dekke finansutgiftene. I 2020 var andelen 3,8 % som er en bedring 0,5 %-poeng fra 2019. Bedringen skyldes lavere rente- og avdragsutgifter samt at utbyttet på 3,1 mill. kr. fra NTE regnes som inntekt her.

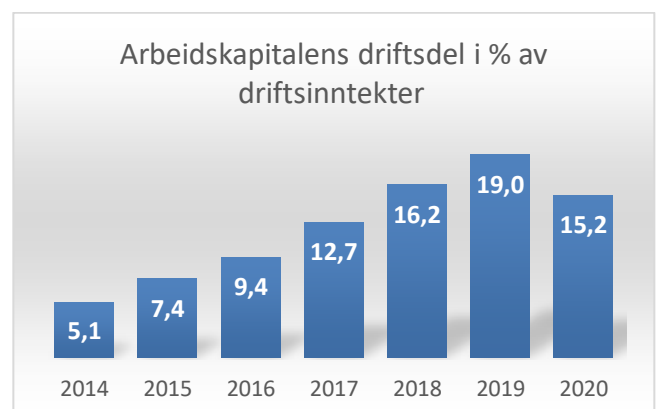
Felles for nøkkeltallene (og kommunens økonomi) er at etter negativ utvikling i årene 2012 – 2014 har tallene bedret seg de siste 6 årene. Både resultatene og nøkkeltallene viser at løpende tilpasning av tjenestetilbudet og fokuset på økonomistyring er tiltak som hjulpet til med å snu den negative økonomiske utviklingen.

Likviditet

Likviditet i %

driftsinntektene	2020	2019	2018	2017
Arb.kap.dr.del	15,2 %	19,0 %	16,2 %	12,7 %

Arbeidskapitalens driftsdel fremkommer som sum om-løpsmidler (kontanter, bankinnskudd og kortsiktige fordringer) fratrukket kortsiktig gjeld, ubrukte lånemidler og bundne fond. Arbeidskapitalens driftsdel er de likvidene som skal dekke de daglige behovene for utbetalinger. Arbeidskapitalens driftsdel var på 15,2 % av korrigerte driftsinntekter pr 31.12.20. Dette er en nedgang på 3,8 prosentpoeng fra 2018. Snittet i kommune-norge er for dette nøkkeltallet 18,7 %.

Kommunen har ikke behov for kassekreditt slik som mange andre kommuner. Slik har det imidlertid ikke alltid vært. Gjennom en årrekke frem til 1995 hadde Meråker kommune negativ likviditetsbeholdning og slet med store problemer. Siden 1996 og fram til nå har man hatt en stabil høy beholdning. Likviditetsutviklingen fra 2011 til 2014 viste en betydelig forverring da arbeidskapitalens driftsdel ble redusert med ca. 9,0 mill. kr til rundt 12,5 mill.kr. I årene 2015 – 2020 er den økt med 29,8 mill. kr. til 42,3 mill. kr.

Endring av arbeidskapitalen fører også til endringer i finansinntektene som virker på kommuneøkonomien. Oppstår behovet for kassekreditt for at vi skal være i stand til å oppfylle våre forpliktelser vil tilhørende renteutgifter forverre situasjonen.

Regnskap 2020 sett i forhold til økonomiske måltall

Kommunestyret vedtok sammen med budsjett 2020 og økonomiplan 2021-2023 måltall sett i forhold til økonomiske forhold. Tabellen under viser hvordan regnskap for 2020 og den finansielle situasjonen pr. 31.12.2020 var sett opp mot disse nøkkeltallene.

Måltall	Mål	Pr. 31.12.2020
Netto driftsresultat	1,75 %	1,88 %
Disposisjonsfond	10 %	15,7 %
Gjeldsgrad	70 %	66,8 %
Kapitalutgifter	7,5 %	3,8 %
Bruk av kraftinntekter	7,5 mill. kr.	7,5 mill. kr.

Tabellen viser at alle måltall er oppfylt pr. 31.12.2020.

Oppsummering

Felles for nøkkeltallene (og kommunens økonomi) er at etter negativ utvikling i årene 2012 – 2014 har tallene bedret seg de siste 6 årene. Både resultatene og nøkkeltallene viser at løpende tilpasning av tjenestetilbudet og fokuset på økonomistyring er tiltak som hjulpet til med å snu den negative økonomiske utviklingen.

Kommunen fikk et korrigert netto driftsresultat på 1,88 % og et korrigert brutto driftsresultat på 5,65 %. Driftsregnskapet er gjort opp i balanse.

Utviklingen av folketallet er svært usikker. Grunnlaget for innbyggertilskuddet for 2020 var folketallet pr. 1.7.2019. Vi var da 2436 personer. 1.7. 2020 var vi 2411, som er grunnlaget var innbyggertilskuddet i 2021. Ved årsskiftet var det en marginal oppgang til 2413 innbyggere. Det er utfordrende med reduksjon i folketallet, men alderssammensetningen på befolkningen innvirker vel så mye på innbyggertilskuddet. Vi opplever en endring i sammensetningen av befolkningen som medfører en mindre reduksjon i innbyggertilskuddet enn hva som kommer av redusert innbyggertall. Man mottar størst innbyggertilskudd for de eldste og barn i barnehage/ grunnskole og i disse gruppene er befolkningstallene stabile. Det er for disse aldersgruppene at kostnadene er størst med å gi kommunalt tjenestetilbud og følgelig gir størst uttelling i rammeoverføringene fra staten. Nedgangen kommer i gruppen 16-66 år. I denne gruppen er folke enten i videregående utdanning eller yrkesaktive. En nedgang her medfører derfor ikke store utslag i innbyggertilskuddet. Det er ikke en sunn utvikling i befolkningen at dette skjer, det bør satses på områder som gir enten tilflytting eller redusert fraflytting av personer i denne aldersgruppen.

Investeringene som er gjort de senere år, spesielt fram til 2012, er nå merkbare. Virkningen av de siste årenes låneopptak til bl.a. to idrettshaller, nytt sykehjem, omsorgsboliger, brannstasjon og barnehage er betydelige. Ikke alle lånene tynger like mye. Godkjent kompensasjonsramme lån sykehjem/omsorgsboliger/skoleanlegg, startlån og lån på selvkostområdet belaster som sådan ikke kommunens netto driftsresultat.

Den økonomiske utviklingen så langt i 2021

I økonomiplanperioden for 2021-2024 og årsbudsjettet for 2021 ble det i tråd med kommunestyrets vedtak i sak 52/17 om *overordnede mål og rammer for ønsket økonomisk utvikling* satt opp 5 økonomiske måltall.

1. Netto driftsresultat på minimum 1,75 %
2. Disposisjonsfond på 10 % av brutto driftsinntekter
3. Driftsbelastende gjeld under 70 % av brutto driftsinntekter
4. Netto renter og avdrag ikke over 7,5 % av brutto driftsinntekter
5. Ikke over 7,5 mill. kr. av kraftinntekter inn i ordinær drift.

Etter kommunestyrets vedtak i fjorårets budsjettmøte var 4 av måltallene oppfylt. Netto driftsresultat var helt nede i 0,69 % i planperiodens første år og 1,44 % planperioden sett under ett. Dette vil gjøre kommunen mer sårbar i forhold til valg man har tatt med å bestå som egen kommune. Det gir mindre muligheter til å møte fremtidas utfordringer gjennom vekst og utvikling. Samtidig gir det mindre muligheter til større grad av vedlikehold av bygg og anlegg samt å realisere nødvendig infrastruktur i det kommunale tjenestetilbudet.

Gjennom økonomiplanen for perioden 2021 – 2024 og budsjettet for 2024 ble driftsnivået for de kommende årene lagt.

I planperioden utfordres vi i større grad enn bare for få år tilbake av endrede rammevilkår/overføringer bestemt av regjering og storting. Videre vil utfordringene framover avhenge av egne valg som gjøres av framtidige investeringer. Det var derfor et viktig valg kommunestyret gjorde da eiendomsmassen ved Meråker videregående skole ble solgt til fylkeskommunen. Det gjør at det blir bedre rom for å foreta lånefinansierte investeringer uten at finanskostnadene endrer seg dramatisk.

Konsesjonskrafta er solgt til en grei fastpriskontrakt. Dette innebærer at vi har oversikt av store deler av inntektene vår. Vi vet nå at det vil være mulig å oppfylle måltall rundt bruk av konsesjonskraftinntekter, samt at det gir oss mulighet for å foreta en sunn finansiering av investeringstiltak med kort avskrivningstid.

Covid-19

I februar/mars 2020 kom koronaviruset til Norge. Koronakrisen har gitt, og vil fremdeles gi følger for innbyggere og næringsliv. Norge er heldigere stilt økonomisk enn de fleste andre land til å takle krisen, men på tross av store krisepakker og andre økonomiske tiltak som gjennomføres nasjonalt vil krisen gi oss utfordringer vi ennå kanskje ikke ser rekkevidden av.

Norske kommuner har hatt en sentral rolle i håndteringen av slik pandemien. Som tilbyder av tjenester innen skole/oppvekst og helse/omsorg påvirket håndteringen av en pandemi oss direkte økonomisk. Storting og regjering åpnet for vesentlig pengebruk for å minimere de økonomiske skadevirkningene av pandemien. For 2020 viser de

økonomiske resultatene for kommunene at kompensasjonen har dekt opp våre merkostnader. Staten kom med de samme lovnader for 2021 og så langt ser det ut til at våre merkostnader dekkes også i år. Uten at en skal endelig konkludere, ser det nå ut til at samfunnet kommer tilbake til normaltilstander. Det er diskutert hva som vil bli langtidsvirkningene av pandemien for befolkningen og hva det vil gi av utslag i kommunal økonomi. Det meste er der usikkert, men om senvirkningene i samfunnet påvirker kommunenes økonomi i framtida får vi håpe at staten bidrar i like stor grad som den har gjort fram til nå.

Tertialrapport 2/2021 er nylig behandlet og vi ble der presentert forholdsvis store overforbruk innen sektor helse, pleie og omsorg. De fleste av årsakene til merforbruk er nå kommet bort slik at det er håp om at budsjettet for sektoren for 2022 bygger på realistiske forutsetninger. Usikkerheten som ligger igjen i den sektoren er situasjonen på legedekning, som så langt er håndtert for halve året. Lykkes vi ikke med rekruttering i første halvår vil vi få utfordringer økonomisk i 2 halvår.

Del II - Konsekvensjustert budsjett

For å få en bedre oversikt over den økonomiske handlefriheten for økonomiplanperioden skal det utarbeides en konsekvensjustert budsjettoversikt. Med utgangspunkt i inneværende års budsjett skal en se på konsekvensene av å opprettholde dagens driftsaktivitet uten at det settes i gang nye driftstiltak og nye investeringer.

I konsekvensjustert budsjett for årene 2021 - 2024 sier handlingsrommet noe om hvilke muligheter kommunen har til å påta seg nye driftsutgifter/investeringer, dvs. om kommunen har økonomisk handlefrihet eller ikke.

2. Statsbudsjettet kommunal- og moderniseringsdepartementet Hovedmål og prioriteringer

Regjeringen Solberg sier dette i sitt forslag til kommuneopplegget i statsbudsjettet for 2022:

2.0 Satsingsområder – resultater og prioriteringer

2.1. Levende lokaldemokrati

Regjeringen vil legge til rette for et levende lokaldemokrati i hele landet. Et sterkt lokalt folkestyre gir innbyggere og lokalsamfunn frihet og mulighet til å styre sin egen hverdag og samfunnsutvikling. Lokalt handlingsrom er en forutsetning for at kommunene kan jobbe med innovasjon og lokalt tilpassede løsninger og for å bidra til å nå bærekraftsmålene. Regionale og lokale myndigheter har et særskilt ansvar i oppfølgingen av 2030-agendaen med bærekraftsmålene. Ifølge FN kan to tredjedeler av delmålene kun nås gjennom lokal innsats. I perioden fra 2013 til 2019 ble kommunesektorens frie inntekter styrket med anslagsvis 35 mrd. kroner.

Det tilsvarende en gjennomsnittlig årlig vekst på 1,6 pst. Det har satt kommunene i stand til å satse på de grunnleggende velferdstjenestene til innbyggerne. I denne perioden har flere barn fått plass i barnehage, resultatene i grunnskolen har blitt bedre, saksbehandlingstiden i barnevernet har blitt redusert, det har blitt flere og mer kvalifiserte ansatte i helse- og omsorgstjenestene, og flere har bestått den videregående opplæringen. Netto driftsresultat for kommunesektoren har, sett under ett, gjennom flere år ligget godt over eller på linje med det anbefalte nivået fra Teknisk beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi (TBU). Gode driftsresultater over flere år har muliggjort oppbygging av betydelige disposisjonsfond, og antallet kommuner i ROBEK har gått betydelig ned de siste årene. Ved utgangen av 2020 utgjorde disposisjonsfond 11,8 pst. av brutto driftsinntekter, opp fra 6,8 pst. ved utgangen av 2013. Det var registrert kun 15 kommuner i ROBEK ved inngangen til september 2021, mot 46 kommuner i 2013.

Kommuner og fylkeskommuner har ansvar for grunnleggende tjenester som er viktige i innbyggernes hverdag. Kommunesektoren er ansvarlig for barnehager, skole, helsetjeneste, omsorgstjenester, barnevern, kollektivtrafikk, veier, rent vann, avløp og renovasjon. Alle disse områdene er av vesentlig betydning for arbeidet med å nå bærekraftsmålene om god helse og livskvalitet, god utdanning, rent vann og gode sanitærforhold og bærekraftige byer og lokalsamfunn. Gode og forutsigbare økonomiske rammer er en forutsetning for at kommunene skal kunne levere de tjenestene som innbyggerne etterspør og har krav på.

En rimelig og rettferdig fordeling av inntektsrammene mellom kommuner og mellom fylkeskommuner er en forutsetning for at innbyggerne i hele landet skal kunne få et likeverdig tjenestetilbud. Regjeringen har gjennomgått inntektssystemet for kommunene, og innførte et nytt inntektssystem i 2017. Inntektssystemet ble gjort mer nøytralt med hensyn til kommunestruktur, og det ble innført flere økonomiske virkemidler til kommuner som slår seg sammen.

Kommunene har gjort en imponerende innsats i møte med koronapandemien. De har sørget for beskyttelse av befolkningen gjennom smitteverntiltak og vaksinerings, samtidig som kommunale tjenester er levert under nye og krevende omstendigheter.

Gjennom hele koronakrisen har regjeringen vært tydelig på at den stiller opp for kommunene ved å kompensere for økte utgifter og tapte inntekter. I 2020 fikk kommunesektoren om lag 18 mrd. kroner i ekstrabevilgninger begrunnet i koronapandemien, hvorav 12 mrd. kroner var kompensasjon for merutgifter og mindreinntekter. I 2021 er det totalt gitt 22 mrd. kroner i tilleggsbevilgninger til kommunesektoren begrunnet med koronapandemien, herav 16 mrd. kroner for å kompensere for merutgifter og mindreinntekter. I tillegg er det også bevilget et særskilt og varig tillegg på 1,9 mrd. kroner i 2021-budsjettet, slik at den midlertidige skattesvikten i 2020 ikke skulle få varig virkning på inntektsnivået fremover. Staten og KS er enige om at kommunesektoren er kompensert for de økonomiske konsekvensene av pandemien i 2020 og første halvår 2021.

Det kommunale selvstyret er lovfestet i den nye kommuneloven. Det er dermed tydeliggjort at kommuner og fylkeskommuner er selvstendige rettssubjekter med egen folkevalgt ledelse, som ikke kan styres eller instrueres av statsforvaltningen uten hjemmel i lov. Kommuneloven gir grunnlag for juridisk rammestyring. Økt økonomisk rammestyring er fulgt opp blant annet gjennom innlemming av en rekke øremerkede tilskudd i rammetilskuddet.

Kommunereformen har gitt de største endringene i kommuneinndelingen på over 50 år. Fra 1. januar 2020 ble 43 nye kommuner etablert. Antall kommuner er under denne regjeringen redusert fra 428 til 356. Større og sterkere kommuner legger til rette for bedre velferdstjenester, en mer bærekraftig samfunnsutvikling og et sterkere lokalt selvstyre. Arbeidet med kommunesammenslåinger fortsetter gjennom positive insentiver og verktøy for gode lokale prosesser. Gode og langsiktige økonomiske virkemidler for kommuner som slår seg sammen, blir videreført.

Regjeringen har gjennomført regionreformen og overført oppgaver og ansvar innenfor samferdsel, integrering, kompetanse, folkehelse, miljø, næringsutvikling og landbruk til de nye fylkeskommunene. Reformen gir grunnlag for redusert byråkrati og sterkere fylkeskommuner som kan gi bedre tjenester og en mer samordnet samfunnsutvikling.

Regjeringen har klargjort hva som er nasjonale og vesentlige regionale interesser i planleggingen. Innsatsen til kommuner og fylkeskommuner er viktig for at Norge skal nå bærekraftsmålene. I Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2019–2023 er det derfor lagt inn en forventning om at bærekraftsmålene skal legges til grunn i planleggingen.

Det er innført en permanent ordning for alle statsforvalterne der de samordner statlige innsigelser. Evalueringer viser at innsigelsene er blitt bedre begrunnet, og at statlige etater er mer løsningsorienterte enn tidligere. Det er videre lagt større vekt på lokaldemokratiet i avgjørelsen av innsigelsessaker. I mer enn 80 pst. av sakene har kommunene fått helt eller delvis medhold.

Forenklinger i dispensasjonsbestemmelsen i plan- og bygningsloven ble vedtatt i juni 2021. Lovendringene vil kunne bidra til en mer forutsigbar praktisering, ved at det tydeliggjøres at en dispensasjon ikke kan gis dersom nasjonale eller regionale interesser blir vesentlig tilsidesatt. Endringene innebærer også at kommunen vil stå noe friere i vurderingen av det forvaltningsskjønnet som ligger til kommunen i en dispensasjons-sak. Regjeringen la våren 2021 frem reviderte statlige planretningslinjer for strandsonen med sikte på mer differensiert forvaltning i spredt bebygde strøk, slik at det blir større lokal handlefrihet, samtidig som man ivaretar rekreasjonsmuligheter og vern av kulturlandskap.

Tilstrekkelig kompetanse og kapasitet er en forutsetning for å fremme bærekraftig samfunnsog arealplanlegging. Kommunene har et hovedansvar for å finne helhetlige og gode løsninger gjennom sin planlegging. De har samtidig ulike forutsetninger knyttet til utfordringer og gjennomføringsevne. Gjennom digitalisering av planprosessene og tilgjengeliggjøring av kunnskapsgrunnlaget bidrar regjeringen til mer effektive prosesser

og bedre planlegging over hele landet. Regjeringen har prioritert den offentlige plan- og arkitekturkompetansen ved å styrke høyere utdanning og forskning. Over hele landet tilbys et spekter av veiledning og etter- og videreutdanningstilbud, også digitalt, i samarbeid med offentlige og private aktører. Regjeringen vil oppfordre kommuner som ikke slår seg sammen, til å samarbeide gjennom interkommunale plankontorer og andre former for interkommunalt plansamarbeid for å styrke kapasiteten og kompetansen til å drive samfunnsutvikling.

2.2. Sterke distrikter

Målet med regional- og distriktpolitikken er regional balanse gjennom vekstkraft, likeverdige levekår og bærekraftige regioner i hele landet. En vellykket regional- og distriktpolitikk forutsetter innsats på en rekke politikkområder, som samferdsel, skatte- og avgiftspolitik, helsetjenester, utdanning, bolig, forskning, digitalisering og innovasjon. Vedlegg 1 pkt. 1.1 gir en oversikt over virkemidler under andre politikkområder som enten er begrunnet i distriktpolitiske mål, eller som er særlig viktige for Distrikts-Norge. Samlet foreslår regjeringen å bevilge om lag 52,7 mrd. kroner til dette, en vekst på om lag 1,3 pst. fra saldert budsjett for 2021.

Forslag under programkategori 13.50 Distrikts- og regionalpolitikk er målrettet innsats mot særlig strategisk viktige områder, der utfordringene ikke løses av sektorpolitisk innsats.

Regjeringen ønsker verdiskaping og levende lokalsamfunn i hele landet. Regionreformen har gitt fylkeskommunene et større ansvar for å mobilisere og utvikle regionenes bedrifter og næringsmiljøer. I distriktsmeldingen pekte departementet på de store utfordringene for landet fremover. For det første er tilgangen på nok og relevant arbeidskraft en gjennomgående utfordring i distriktsområder. Mange bedrifter og kommuner klarer ikke utløse potensialet sitt, fordi det er krevende å beholde og rekruttere relevant arbeidskraft og kompetanse. For det andre står landet overfor demografiske utfordringer med sterk vekst i antall eldre, og begrenset vekst eller nedgang i yngre aldersgrupper. Endringene vil først merkes i de minst befolkede delene av landet. I meldingen varslet regjeringen en sterk satsing på vekst og utvikling, tilgang på kompetanse og arbeidskraft i distriktene, infrastruktur som binder landet sammen, livskraftige lokalsamfunn, likeverdige lokale tjenester, lokalisering av statlige arbeidsplasser og tilgang til statlige tjenester.

Digitale løsninger legger til rette for at arbeidsoppgaver kan utføres fra et annet sted enn det fysiske kontoret hos arbeidsgiver. Regjeringen ønsker å legge til rette for at statlige arbeidsgivere i større grad kan la medarbeidere arbeide fra hele landet. Derfor foreslås en tilskuddsordning for å utvikle arbeidsfellesskap i form av Distrikthuber – kontorfellesskap for fjernarbeid.

Som oppfølging av distriktsmeldingen oppnevnte regjeringen ungdommens distriktspanel og to utvalg som så på henholdsvis demografiutviklingen og næringsliv i distriktsområder. I NOU 2020: 15 Det handler om Norge beskriver utvalget tre demografiutfordringer: Lavt folketall, aldring og spredt befolkning. Dette skaper utfordringer med tanke på jobb, tjenester og hverdagsliv, og stiller krav til innovasjon i offentlig sektor, investeringer i teknologi og løsninger som er tilpasset små kommuner. NOU 2020: 12 Næringslivets betydning for levende og bærekraftige lokalsamfunn understreker at det private næringslivet kan være en del av løsningen på mange utfordringer i Distrikts-Norge. Næringslivet i distriktene går godt, har høy verdiskaping, og har gode utsikter for videre vekst, såfremt de får tilgang på kompetent arbeidskraft.

Ungdommens distriktspanel leverte våren 2021 sine råd om hva regjeringen kan gjøre for at det skal være godt å bo og arbeide i hele Norge. Rådene viser at ungdom er opptatt av en rekke temaer, som tilgang på arbeid og utdanningsmuligheter, helse og beredskap, bolig og fritid, digitalisering, infrastruktur, kollektivtransport og bærekraftig utvikling. De er også opptatt av at unge må få større innflytelse på avgjørelser som tas lokalt.

Våren 2021 la regjeringen frem tre distriktpolitiske strategier, spisset mot regionale fortrinn i ulike deler av landet: småbyene, kysten og fjell- og innlandsområdene. Med en politikk tilpasset det varierte

ressursgrunnlaget i Distrikts-Norge, ønsker regjeringen å legge til rette for å utløse potensialet for ressursutnyttelse og verdiskaping i hele landet. Gjennom en god nærings- og skattepolitikk legger regjeringen til rette for at bedriftene kan vokse og skape fremtidens jobber. Regjeringen prioriterer innsats for at befolkningen har relevant utdanning og kompetanse, og for å få flere i jobb. Dette er viktig for å nå bærekraftsmål 4 om god utdanning, mål 8 om anstendig arbeid og økonomisk vekst, og mål 9 om industri, innovasjon og infrastruktur.

Samferdsel, kultur, frivillighet og velferdstjenester er også viktige områder som bidrar til livskraftige lokalsamfunn. Regjeringen mener bærekraftige småbyer og større tettsteder med levende sentrum, variert botilbud, gode nabolag og et mangfold av tilbud, tjenester og møteplasser, vil gjøre hele regionen attraktiv for befolkning, næringsliv og besøkende. Derfor er bærekraftig småbyutvikling viktig for distriktpolitikken. En god regional utvikling vil styrke arbeidet med å nå bærekraftsmål 11 om bærekraftige byer og lokalsamfunn.

Regjeringen er opptatt av at god infrastruktur og et godt samferdselstilbud binder småby og omland sammen, og er viktig for regionens nasjonale og internasjonale tilgjengelighet. Norske småbyer og større tettsteder er ofte nasjonale transportknutepunkt i sine regioner. Gode transportløsninger er også avgjørende for at innbyggerne i omlandet har god tilgang til småbyenes tjeneste-, handels- og servicetilbud. For småbyer og større tettsteder er det særlig viktig med infrastruktur som binder byene sammen med omlandet, og som utvider bo- og arbeidsmarkedsregionene. Regjeringen mener det samtidig må tilrettelegges for smart og bærekraftig mobilitet. Dette vil også styrke arbeidet med å nå bærekraftsmål 9.1 om pålitelig, bærekraftig og solid infrastruktur av høy kvalitet.

Regjeringen mener at kommunene kan sette dagsorden, forme den lokale utviklingen og være en pådriver for samfunns- og næringsutvikling. Planlegging etter plan- og bygningsloven er et viktig verktøy i dette arbeidet. Oppdatert kunnskap, tilgjengelige planprosesser og tilrettelegging for deltakelse i prosessene, bidrar til kvalitet på planene. Regjeringen forventer at fylkeskommunene og kommunene legger bærekraftsmålene til grunn for samfunns- og arealplanleggingen.

Dagens samfunnsutfordringer er grense- og sektoroverskridende. Dette stiller krav til omstilling i næringslivet, innovasjon i offentlig sektor, kutt i klimagassutslipp og tilpasning til klimaendringer. Da må nasjonal, regional og lokal politikk og forvaltning virke sammen på en måte som gir rom for differensiering og samarbeid. Regjeringen mener derfor at samarbeid på tvers av sektorer, forvaltningsnivåer, administrative grenser og mellom offentlige og private aktører, er viktig for å finne fremtidens løsninger for gode byer og sentre. Dette vil styrke arbeidet med bærekraftsmål 11.a) om å støtte positive økonomiske, sosiale og miljømessige bånd mellom byområder, omland og spredtbygde områder gjennom god regional og kommunal planlegging.

Digitalisering bidrar til å øke konkurransekraften i næringslivet, og gir bedre tjenester til folk der de bor. Regjeringen er opptatt av at staten og kommunene satser på innovasjon og digitalisering. En viktig forutsetning for å lykkes med dette, er å utnytte potensialet som ligger i data som ressurs. Ny teknologi gjør det mulig å bruke og koble sammen data fra offentlig og privat sektor på nye måter, og danner grunnlaget for å utvikle brukerrettede tjenester og forbedre det nasjonale digitale kunnskapsgrunnlaget. Digital infrastruktur i hele landet er nødvendig for digitalisering. Regjeringen bidrar med målrettede ordninger for utbygging av bredbånd i distriktene, inkludert tilskudd til bredbåndsutbygging og en egen distriktpakke for utbygging av raskt trådløst bredbånd i forbindelse med 5G-frekvensauksjonen høsten 2021. Videre foreslår regjeringen å opprette en offentlig innkjøpsordning som skal sikre funksjonell internetttilgang og telefontjeneste til alle, slik at de få byggene i landet som mangler slik tilgang skal kunne få det, jf. omtale under programkategori 13.40. Regjeringen vil også videreutvikle den nasjonale infrastrukturen for geografisk informasjon for å styrke deling og bruk av data fra offentlig og privat sektor.

Regjeringen fører en politikk der nødvendige strukturendringer i statlige etater gir en mer fremtidsrettet organisering av oppgaver, og dermed bedre tjenester for folk og bedrifter. Regjeringen arbeider samtidig for at statlige arbeidsplasser skal lokaliseres over hele landet, og at det skal være en god regional fordeling av statlige arbeidsplasser.

Tilgang på egnede boliger kan være avgjørende for om folk etablerer seg eller blir boende på et sted. Det har stor betydning for å sikre rekruttering av kompetent arbeidskraft til bedriftene og kommunene. Det er behov for å tenke nytt om hvordan vi møter utfordringer med tilgang på boliger i distriktsområder for både eldre, unge og tilflyttere. Dette har både demografiutvalget og ungdommens distriktspanel understreket. Regjeringen vil gå gjennom innspillene og vurdere hvilke forslag som bør følges opp. Regjeringen foreslår at inntil 1 mrd. kroner av Husbankens låneramme kan prioriteres til lån til boligkvalitet og lån til utleieboliger i distriktskommuner i sentralitet 5 og 6.

Regjeringen er bekymret for utviklingen i de samiske områdene. Nedgangen i folketall i disse områdene er kanskje den største trusselen mot samisk språk, kultur og levemåte. Det samiske samfunnet trenger flere bein å stå på. Et større mangfold av arbeidsplasser vil bidra til økt verdiskaping, og at flere unge velger å bosette seg i disse områdene. I Meld. St. 37 (2020–2021) Samisk språk, kultur og samfunnsliv – Næringsgrunnlag for levende samiske lokalsamfunn redegjør regjeringen for mulighetene som finnes for ny næringsutvikling i de samiske områdene, som reiseliv, ny teknologi og kreative næringer. Meldingen beskriver også næringsgrunnlaget i samiske områder, og peker på noen utfordringer som samiske næringsaktører møter. Videre blir det redegjort for relevante næringspolitiske virkemidler for ny næringsutvikling i samiske områder. Digital infrastruktur, et godt tilrettelagt samferdselstilbud og tilgang på utdannings- og kompetansetilbud, trekkes frem som viktige faktorer for å skape attraktive samiske lokalsamfunn.

De samfunnsøkonomiske konsekvensene av koronapandemien stiller store omstillingskrav til samfunns- og næringsliv. Reiseliv er en nøkkelnæring i store deler av Distrikts-Norge, og pandemien har rammet bransjen hardt. Mange bedrifter i distriktene er avhengige av utenlandsk arbeidskraft, for eksempel innen landbruk og verftsindustrien. Disse bedriftene har hatt betydelige merkostnader knyttet til karantenereglene. De samfunnsøkonomiske effektene av pandemien har truffet hele landet. Mange av de akutte tiltakene har derfor vært generelle. Forutsetningene for gjenoppbygging av økonomien vil imidlertid variere i ulike deler av landet. Regjeringen prioriterer derfor også politikk som bygger opp under regionale fortrinn og lokal omstillingsevne, og som styrker tillit og samarbeid i alle deler av landet. Regjeringen har blant annet prioritert kompensasjonsmidler til lokalt næringsliv og midler til lokal næringsutvikling i de økonomiske tiltakene for å få Norge ut av krisen.

2.3. Modernisering av Norge

Innbyggerne har høy tillit til nasjonale myndigheter. Dette fremgår av OECD-undersøkelsen «Government at a Glance» som ble lagt frem i juli 2021. Norge var nest høyest på rangeringen av OECD-land når det gjelder tillit til nasjonale myndigheter. For å opprettholde den høye tilfredsheten og tilliten hos innbyggerne, må vi fortsette moderniseringen av Norge.

2030-agendaen, konkretisert gjennom 17 bærekraftsmål, er verdens felles handlingsplan for bærekraftig utvikling. Den omfatter de tre dimensjonene økonomisk, sosial og miljømessig utvikling, og er den politiske overbygningen for arbeidet nasjonalt og internasjonalt.

Regjeringen har nylig lagt frem Meld. St. 40 (2020–2021) Mål med mening om arbeidet med bærekraftsmålene i Norge. Meldingen gjennomgår de nasjonale politiske målene, og viser at Norge må øke innsatsen dersom målene skal nås innen 2030. Stortingsmeldingen er en handlingsplan som peker retning for hele samfunnet. Alle må trekke i samme retning for at målene skal nås – lag og organisasjoner, næringslivet, forskningen, kommunene, fylkeskommunene og staten. Å bygge et bærekraftig Norge for fremtiden, krever et bredt forankret samarbeid, og at hele Norge er med.

Innovasjon i offentlig sektor er en av regjeringens hovedstrategier for bærekraftige offentlige finanser, for å opprettholde et godt tjenestetilbud og løse de store samfunnsutfordringene. I juni 2020 la regjeringen frem Meld. St. 30 (2019–2020) En innovativ offentlig sektor – Kultur, ledelse og kompetanse. Oppfølgingen er godt i gang, og ser ut til å gi resultater. Innovasjonsbarometeret for statlig sektor 2021 viser en økning i antallet som oppgir å ha innført minst én innovasjon de siste to årene, fra 85 pst. i 2018 til 90 pst. i 2021.

Barometeret viser også at staten jobber mer med radikal innovasjon, og at statlige virksomheter i stor grad arbeider i tråd med hovedgrepene i innovasjonsmeldingen.

Norge gjør det godt internasjonalt når det gjelder digitalisering av offentlig sektor. I EU-undersøkelsen eGovernment Benchmark 2020 skårer Norge godt over gjennomsnittet i Europa. Høyest skårer vi på området digital infrastruktur, som i denne undersøkelsen omfatter bruk av registerdata, digital post og digitale skjema og dokumenter og bruk av eID. EU undersøker hvert år digital modenhet i EU/EØS-landene (DESI – Digital Economy and Society Index). I den siste indeksen i 2020, der Norge samlet ligger på tredjeplass, rangeres Norge og Danmark fremst i Europa på mobil- og bredbåndstilgang. Norge scorer også høyt på digitale tjenester fra forvaltningen.

Regjeringen har fortsatt høye ambisjoner for digitalisering av offentlig sektor. Vi skal videreføre igangsatt arbeid med utviklingen av sammenhengende digitale tjenester for innbyggere og næringsliv innenfor syv utvalgte livshendelser. Vi vil videreutvikle samordnings- og premissgiverrollen til Digitaliseringsdirektoratet for å sikre koordinert og brukerrettet digitalisering av offentlige tjenester. Vi vil videreutvikle det digitale økosystemet for samhandling og deling av data mellom offentlige virksomheter, med fokus på robusthet, sikkerhet og bærekraftige finansieringsmodeller.

Bærekraftsmål 9.1 handler om å utvikle pålitelig, bærekraftig og solid infrastruktur av høy kvalitet. Norges investeringer i kommunikasjonsinfrastruktur er større enn noen gang. Det er siden 2012 investert over 80 mrd. kroner i mobil- og bredbåndnett i Norge. Uten godt rustede mobil og bredbåndnett og skalerbare digitale fellesløsninger, ville Norge sannsynligvis kommet verre ut av koronakrisen da samfunnet stengte ned i mars 2020. De norske ekomnettene tålte den økte belastningen da mange under koronakrisen måtte ha hjemmekontor, hjemmeskole, og sosialisere digitalt. Forvaltningens digitale fellesløsninger og plattformer spilte en avgjørende rolle under krisen når nye digitale tjenester i offentlig sektor måtte utvikles på rekordtid.

Regjeringen har lagt frem Meld. St. 28 (2020–2021) Vår felles digitale grunnmur – Mobil-, bredbånd- og internettjenester, som beskriver hvordan regjeringen vil legge til rette for fremtidsrettede elektroniske kommunikasjonsnett og -tjenester. Det er fastsatt som mål at tilbyderne i løpet av 2025 skal ha nasjonal 5G-dekning om lag på nivå med 4G-dekningen i 2020. Dette vil bidra til å styrke norsk konkurransekraft i årene fremover. Regjeringen vil legge til rette for at industrien kan utnytte potensialet i 5G ved å opprette et eget industriforum for 5G.

Regjeringen har videre satt som mål at alle husstander og virksomheter skal ha tilbud om høyhastighets bredbånd på minst 100 Mbit/s innen utgangen av 2025. Konkrete tiltak som har blitt iverksatt, er blant annet over 1,6 mrd. kroner i tilskudd til utbygging av bredbånd i distriktene siden 2014, og en egen bredbåndsutbyggingslov. Regjeringen legger også til rette for 480 mill. kroner til utbygging av raskt, trådløst bredbånd (minst 100 Mbit/s) i distriktene i en egen distriktspakke i frekvensauksjonen som ble avholdt i september 2021.

Digitalisering og utvikling av nye tjenester må også skje med basis i en trygg og motstandsdyktig digital grunnmur. Ekstremvær, menneskelig svikt og cyberangrep kan føre til alvorlige sikkerhetsbrudd og utfall i nettene. Det stilles krav til forsvarlig sikkerhet gjennom regelverk og tilsyn. I Meld. St. 28 (2020–2021) presenterer regjeringen en nasjonal strategi for sikker og robust ekominfrastruktur. Blant de viktigste nye tiltakene er etablering av et nasjonalt støysenter som skal forhindre ulovlig frekvensbruk, som blant annet kan gi forstyrrelser i luftfarten, samt innføring av tiltak for å styrke den digitale grunnmuren i minst fem nye, sårbare regioner. Regjeringen vil utarbeide et veikart for sikkerhet, personvern og verdiskaping i tingenes internett, og vil også styrke samarbeidet mellom ekomsektoren og kraftsektoren for å forebygge mot og sikre raskere gjenopprettelse ved utfall i nettene. Gjennomføringen av den nye sikkerhetsloven for den digitale grunnmuren er en prioritert oppgave, som fortsetter i 2022.

Selv om de norske ekomnettene og digitale løsningene er gode, må det også investeres i fremtiden. EUs satsing på digitalisering og det grønne skiftet speiles gjennom flere av EU-programmene. Stortinget har vedtatt Norges tilslutning til EUs program DIGITAL. DIGITAL er EUs nye investerings- og

kapasitetsbyggingsprogram for digital omstilling og bruk av innovative digitale teknologier i samfunnet og næringslivet. I Norges stadig mer kunnskapsbaserte og datadrevne økonomi vil deltakelse i DIGITAL være avgjørende for å styrke lokalt og regionalt næringsliv, samt å bidra til å styrke konkurransekraften i alle næringer. Deltagelse i DIGITAL vil blant annet fremme bærekraftsmål 13 om å stoppe klimaendringene og bærekraftsmål 11 om bærekraftige byer og lokalsamfunn.

Fremveksten av dataøkonomien forventes å bli en viktig driver for økonomisk vekst i Norge. Regjeringen vil at Norge skal skape mer verdier med data som ressurs, og har lagt frem Meld. St. 22 (2020–2021) Data som ressurs. Datadrevet økonomi og innovasjon. For at Norge skal kunne utnytte potensialet som ligger i digitalisering og data som ressurs, er det viktig at nødvendig regelverk, kompetanse og infrastruktur er på plass. Det er samtidig viktig at offentlig sektor legger til rette for mer deling av data til viderebruk og at næringslivet finner frem til gode modeller for deling av data seg imellom.

Teknologier som 5G og tingenes internett – ofte i samvirke med sensorteknologi, GPS og kunstig intelligens – gir muligheter for å endre måten vi løser ulike samfunnsoppgaver, blant annet gjennom å legge til rette for nye løsninger innenfor velferdstjenester, transportnæringen og industrien, og dermed for effektivisering, verdiskaping og økt produktivitet på tvers av sektorer.

Når Norge moderniseres, er det viktig å legge til rette for innovasjon og fremtidsrettet verdiskaping. I 2021 er en viktig milepæl nådd: Norge har fått to «enhjørninger», og begge selskapene opererer innen dataøkonomien. En enhjørning er definert som et selskap som innen fem år etter etablering er verdsatt til over 1 mrd. USD. Både Cognite, som optimaliserer virksomheter basert på datafangst og analyse, og ODA, som leverer matvarer basert på netthandel, har i 2021 nådd en slik status. Begge selskapenes vekst forutsetter tilpasset regelverk og andre rammebetingelser, samt en god digital grunnmur og en digitalt kompetent befolkning.

Anbefalingene i Digital21, som omhandler styrking av næringslivets evne og mulighet til både å utvikle og ta i bruk ny teknologi og kunnskap i takt med den økende digitaliseringen, har blitt fulgt opp av næringslivet i et samarbeid med regjeringen. Så godt som alle tiltak foreslått i strategien er fulgt opp. De iverksatte tiltakene legger til rette for at næringslivet skal kunne utvikle og ta i bruk ny teknologi for produktivitetsøkning og utvikling av nye forretningsmodeller.

Digitalisering må skje innenfor rammene av et godt personvern. Dette er avgjørende for innbyggernes tillit til løsningene, og dermed for at løsninger blir tatt i bruk. Regjeringen har opprettet en personvernkommisjon som skal vurdere personvernets stilling i Norge og komme med forslag til personverntiltak. Utredningen skal leveres innen 1. juni 2022.

Tilbud om god bredbåndsforbindelse, digital kompetanse og universell utforming av IKT-løsninger er tre forutsetninger for befolkningens digitale deltakelse. Stortinget har vedtatt endringer i lov om likestilling og forbud mot diskriminering med forskrift som følge av implementering av EUs direktiv om tilgjengelighet av offentlige nettsteder og mobilapplikasjoner. Endringene vil gi innbyggere med funksjonsnedsettelse bedre tilgang på offentlige digitale tjenester. Regjeringen har i september 2021 også lansert den nasjonale strategien Digital hele livet med tiltak for å øke befolkningens digitale kompetanse og deltakelse. Dette vil fremme bærekraftsmål 5 om likestilling mellom kjønnene og bærekraftsmål 10.2 om å fremme sosial, økonomisk og politisk inkludering av alle.

Digitale løsninger legger til rette for at arbeidsoppgaver kan utføres fra et annet sted enn det fysiske kontoret hos arbeidsgiver. Regjeringen ønsker å legge til rette for at statlige arbeidsgivere kan utnytte mulighetene som ligger i at medarbeidere i større grad kan arbeide fra hele landet. Regjeringen har derfor tatt initiativ til å utvikle løsninger der ansatte i staten kan tilhøre lokale kontorfellesskap med andre statlige ansatte, eventuelt sammen med kommunale eller private aktører. Dette vil fremme bærekraftsmål 11 om bærekraftige byer og lokalsamfunn. Statlige virksomheter skal ha hensiktsmessige lokaler som støtter en effektiv tjenesteproduksjon. Lokaler er en viktig innsatsfaktor, og skal være tilpasset virksomhetenes formål og funksjon. Når staten leier i markedet, oppfører nybygg og forvalter eksisterende eiendom, skal bærekraftsmålene være retningsgivende. Samtidig skal kostnadene ned.

Statsbygg har utviklet en database med informasjon om leieforhold i statlig sivil sektor. Formålet med en slik helhetlig oversikt er å bidra til mer kostnadseffektiv arealbruk. Regjeringen har et mål om å redusere utgiftene til leie av kontorlokaler med 15 pst. innen 2029. Det er viktig at staten aktivt bruker sin forhandlingsposisjon, for eksempel ved bruk av Statsbygg som rådgiver.

Regjeringen la høsten 2021 frem en helhetlig strategi for bygg og eiendom i statlig sivil sektor. Reduserte kostnader skal oppnås gjennom å vurdere lokalbehov, utøve sterkere porteføljestyling, redusere leiekostnader, ha en mer kostnadseffektiv forvaltning med godt vedlikeholdte eiendommer og mer kostnadseffektiv oppnåelse av målene med byggeprosjekter. Bærekraftsmålene skal være retningsgivende for strategien. Staten skal tilstrebe å ha lave klimagassutslipp i bygge- og eiendomsforvaltningen. Videre skal staten være en pådriver for sirkulærøkonomi, forebygge alvorlige klimarelaterte skader og fremme en energieffektiv bygningsmasse. Statlige virksomheter skal støtte en bærekraftig lokal utvikling, blant annet gjennom at offentlige tjenester skal lokaliseres slik at de er mulig å nå med kollektivtransport, sykkel eller gange. Statlige eiendommer skal bidra til et mangfold av kulturmiljø. For å motvirke arbeidslivskriminalitet er det lansert en ambisjon om at staten skal tiltrekke seg seriøse leverandører. I tillegg er det en ambisjon at staten skal bidra til utvikling av bygge- og eiendomsnæringen. Se oversikt over strategiens ambisjoner og tiltak i boks 5.1 under programkategori 13.30.

Regjeringen har gjennom de siste årene prioritert flere digitaliseringsprosjekter som skal øke den boligsosiale måloppnåelsen. I 2020 tok regjeringen blant annet initiativ til å utvikle digitale løsninger for kommunalt disponerte boliger. I dag finnes det få gode systemer for å søke, tildele og administrere kommunale utleieboliger. Det er ofte vanskelig for innbyggerne å søke om kommunal bolig, og saksbehandlingen er ofte langvarig og uoversiktlig. Husbanken utvikler i samarbeid med KS og en rekke kommuner digitale løsninger som bedrer tjenestene, både for innbyggerne og kommunene. Regjeringen foreslår 30 mill. kroner til Husbanken også i 2022 til dette formålet.

Husbanken har utviklet flere analyseverktøy og veiledere for kommunene og deres samarbeidspartnere i det boligsosiale arbeidet. I 2022 foreslår regjeringen å øke bevilgningen med 8 mill. kroner for å videreutvikle Husbankens digitale veiledningsløsninger for kommunene, slik at kommunene kan bli mer selvbetjente.

Samfunns- og arealplanlegging etter plan- og bygningsloven er en av nøklene til bærekraftig utvikling i hele landet, og for at Norge skal nå bærekraftsmålene innen 2030. Regjeringen har sendt på høring et forslag til endringer i plan- og bygningsloven om mer effektive virkemidler for planlegging og gjennomføring ved fortetting og transformasjon i byer og tettsteder, samt ved finansiering av infrastruktur.

Digitalisering er et viktig virkemiddel for å oppnå økt og effektiv boligbygging og lavere kostnader. Regjeringen har et mål om en heldigital plan- og byggeprosess, og har lagt til rette for at stadig flere digitale tjenester tas i bruk. Digitalisering av prosessene skal bidra til raskere og mer effektiv planlegging i kommuner og fylkeskommuner.

Fellestjenester BYGG er en digital regelverksplattform som kontrollerer byggesøknader mot regelverket og sender dem inn til riktig kommune. Ved utgangen av 2020 hadde 203 kommuner anskaffet fagsystem for digital byggesaksbehandling og markedet har levert søknadsløsninger. I 2020 ble ca. 11 000 byggesøknader sendt via Fellestjenester BYGG. Siden digital nabovarsling ble lansert i 2018, er over 1,3 millioner nabovarsler sendt digitalt. Dette sparer søkerne for både tid og penger.

I 2020 bevilget regjeringen 20 mill. kroner til tre pilotprosjekter; Fellestjenester PLAN, Drømmeplan og digitale bygningsinformasjonsmodeller (BIM) av eksisterende bygg. Prosjektene støtter opp under målet om mer digitale plan- og byggesaksprosesser, som igjen bidrar til en mer velfungerende tilbudsside i byggemarkedet.

Regjeringen har lagt til rette for bedre og enklere prosesser for utveksling av eiendomsinformasjon. Et viktig satsingsområde i 2022 og fremover er forbedring av matrikkelen, både kvalitet og fullstendighet. Elektronisk tinglysing, videreutvikling av matrikkelen, gratis eiendomsdata og bedre tilrettelegging av det offentlige

kartgrunnlaget (DOK) er tiltak som vil gi bedre kunnskapsgrunnlag over hele landet. Det kommer kommunene, offentlige etater, næringslivet og innbyggerne til gode. I tillegg foreslår regjeringen å starte opp etablering av et digitaliseringsprosjekt for mer effektiv behandling og distribusjon av marine geodata, som bygger opp om næringsutvikling langs kysten, og bidrar til utvikling av autonom skipsfart.

Lett tilgjengelig og oppdatert geografisk informasjon er viktig grunnlag for effektiv planlegging. Økt digitalisering gir nye muligheter for å koble geografiske data til andre typer data, slik som sensordata og bygningsinformasjonsmodeller. Regjeringen vil videreutvikle den nasjonale infrastrukturen for geografisk informasjon for å styrke deling og bruk av data på tvers av offentlig og privat sektor.

Samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging, og planlegging for en klimavennlig by- og tettstedsutvikling i hele landet, er effektive virkemidler i arbeidet med å fremme bærekraftsmål 13 om å stoppe klimaendringene og mål 11 om bærekraftige byer og lokalsamfunn. Det er gjennomført flere tiltak for å sette kommunene bedre i stand til å håndtere klimaendringene i tråd med statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning.

Regjeringen legger vekt på at samfunnssikkerhet og klimatilpasning skal være et gjennomgående tema fra plansak til utbygging. Plan- og bygningsloven er det viktigste verktøyet for å oppnå dette. Oppdatert og lett tilgjengelig geografisk informasjon er en viktig brikke i arbeidet med klimatilpasning og samfunnssikkerhet. Nå er så godt som hele Norge samlet i én digital høydemodell. Bærekraftsmål 13.1 er å styrke evnen til å stå imot og tilpasse seg klimarelaterte farer og naturkatastrofer. Detaljerte høydedata tilbys gratis til alle, og gir bedre oversikt over områder som er utsatt for flom, ras og skred. Den tragiske hendelsen med kvikkleireskredet i Gjerdrum i desember 2020, viste viktigheten av arbeidet med å forebygge naturskader og de negative konsekvensene av disse. Regjeringen satte i februar 2021 ned et ekspertutvalg som skal avdekke årsaken til kvikkleireskredet i Gjerdrum, og komme med læringspunkter om forvaltningen av kvikkleirerisiko i Norge i en NOU som skal leveres i 2022.

Om lag 1,8 mrd. kroner til nye digitaliseringstiltak i 2022

Regjeringen foreslår en offensiv satsing på digitalisering, og opprettholder et høyt digitaliseringstempo. I 2021 ble det bevilget over 1,5 mrd. kroner til nye digitaliseringstiltak. Regjeringens budsjettforslag innebærer om lag 1,8 mrd. kroner til nye digitaliseringstiltak i 2022, jf. tabellen under. Regjeringens forslag til satsinger og omprioriteringer vil gjøre det mulig å realisere digitaliseringstiltak som vil bidra til forenkling og effektivisering i offentlig sektor, bedre offentlige tjenester og økt IT-sikkerhet.

Tabell 1.1 Nye digitaliseringstiltak i statsbudsjettet for 2022

Departement	Kort omtale av tiltaket	Forslag (mill. kroner)
ASD	Flere i arbeid – enklere, raskere, bedre	221,8
ASD	Nye regler for å ta utdanning med dagpenger (systemtilpasninger i NAV)	10,0
FD	Felles IKT-tjenester for departementsfellesskapet	55,0
FIN	Modernisering av offentlig innkreving	357,7
FIN	Bedre sikring av Skatteetatens infrastruktur	75,0
FIN	Digitalisering i Finanstilsynet	21,5
HOD	Pasientens legemiddelliste til kommunal helse- og omsorgstjeneste	57,9
JD	Schengen IKT-forpliktelser i politiet og UDI	302,5
KMD	Nasjonal infrastruktur for marine geodata (Nautilus)	11,0
KMD	Universell utforming IKT	39,0
KMD	Innføring av ny sak og arkivløsning i departementsfellesskapet	20,0
KMD	Midlertidig eID for personer uten D-nummer	6,5
KMD	Digital hele livet	13,0
KMD	Medfinansieringsordningen (tilsagnsramme) ¹	190,6
KMD	Bredbåndsutbygging	204,6
KMD	Innkjøpsordning for funksjonell internettilgang til alle	10,0
KMD	Den digitale grunnmuren i sårbare distrikter – beredskap – Troms	25,0
LMD	Mattilsynet: digital dialog og deling av data	10,0
NFD	Register for reelle rettighetshavere	11,7
NFD	Datasenterstrategien: styrking av invest-in funksjonen	3,0
NFD	Digital plattform for reiselivet	2,0
SD	Tettere tverrsektorielt samarbeid om data	20,0
SD	Digitalisering i Statens vegvesen	150,0
UD	EØS-notatbase	4,0
	Sum	1 821,8

¹ Bevilgningen til medfinansieringsordningen i 2022 vil kunne utløse offentlige digitaliseringsinvesteringer med samlet budsjett på mellom 219 og 381 mill. kroner.

Nedenfor følger en kort omtale av utvalgte tiltak som er omtalt i tabellen. Tiltakene står nærmere omtalt i det enkelte departements proposisjon. For tiltak under Kommunal- og moderniseringsdepartementet vises det til egen omtale i denne proposisjonen.

Regjeringen foreslår å styrke pasientens legemiddelliste med 57,9 mill. kroner. Midlene skal gå til utvikling av funksjonalitet i sentral forskrivningsmodul for sykehjem og hjemmetjenester i den kommunale helse- og omsorgstjenesten, og gi kommunene mulighet til å være med på utviklings- og innføringsløpet som legges for programmet.

Regjeringen foreslår 357,7 mill. kroner til modernisering av offentlig innkreving. Moderniseringen vil omfatte regelverk, teknologi og prosesser og vil gi store effekter for offentlig forvaltning, innbyggere og næringsliv.

Regjeringen foreslår 75 mill. kroner for å styrke Skatteetatens evne til å verne seg mot, og håndtere, uønskede digitale hendelser.

Regjeringen foreslår 150 mill. kroner til en særskilt teknologisatsing i Statens vegvesen. Det legges opp til et bredt spekter av tiltak, som videreutvikling av Nasjonal vegdatabank (NVDB), data- og analyseplattformer og Veitrafikksentralene (VTS). Det er også et mål at ny teknologi og bruk av sensorer skal gi bedre informasjon om veinettet og trafikantenes behov, og dermed bidra til en enklere reisehverdag for brukerne av veinettet og styrke konkurransekraften for næringslivet. Statens vegvesen vil utvikle ruteplanleggingsverktøy, varslings tjenester og øke bruken av sanntidsdata, og vil gi trafikanter, yrkestransportører, logistikkaktører og kollektivselskaper en mer forutsigbar og effektiv reisehverdag. Statens vegvesen skal ivareta nasjonale interesser på dette området, og følge opp relevante internasjonale føringer, herunder ITS-direktivet.

I tillegg til de nye digitaliseringstiltakene omtalt i tabellen og over, videreføres allerede vedtatte digitaliseringssatsinger på flere sentrale områder. En rekke prosjekter blir også gjennomført innenfor virksomhetenes gjeldende rammer.

2.4. Trygge og gode boforhold

Det er først og fremst et privat ansvar å skaffe seg et sted å bo, og de fleste gjør det på egenhånd. De fleste i Norge bor godt, men dette gjelder ikke alle. Dette krever offentlig tilrettelegging. Regjeringen styrker arbeidet med å tette hullene i sikkerhetsnettet for grupper som i dag faller gjennom, blant annet ved å forsterke innsatsen overfor vanskeligstilte på boligmarkedet. Dette er en del av arbeidet med bærekraftsmål 1.3 om sosiale velferdsordninger, mål 10.3 om å redusere forskjeller i levekår og mål 11.1 om å sikre tilgang til tilfredsstillende og trygge boliger.

Den største utfordringen i boligpolitikken er at en del husholdninger ikke selv klarer å skaffe og beholde en egnet bolig. Det er alvorlig for den enkelte, samfunnet og fremtidige generasjoner. Å bo dårlig eller være bostedsløs gjør det vanskeligere å ta imot og nyttiggjøre seg velferdstjenester, gjennomføre utdanning og delta i arbeidslivet. En utrygg bosituasjon vil også vanskeliggjøre integrering, og veien til kriminalitet, rusproblemer og psykiske vansker kan bli kortere.

Vanskeligstilte på boligmarkedet er personer og familier som på egenhånd ikke klarer å skaffe seg eller beholde en egnet bolig i et godt bomiljø. Disse kan være uten egen bolig, stå i fare for å miste boligen sin eller bo i uegnet bolig eller bomiljø. Noen er i en vanskelig situasjon i en kort periode, og trenger kun litt veiledning eller økonomisk hjelp for å bedre bosituasjonen sin. Andre trenger omfattende oppfølging og tjenester over lang tid for å mestre boforholdet.

Statistisk sentralbyrå (SSB) anslår at om lag 175 000 personer var vanskeligstilte på boligmarkedet i 2020. Dette er en nedgang på om lag 4 000 personer fra 2019. Enslige, innvandrere og store barnefamilier er overrepresentert blant vanskeligstilte på boligmarkedet. Det samme gjelder leietakere. Personer som har kommet inn under definisjonen som vanskeligstilte i tre sammenhengende år, regnes som vedvarende vanskeligstilte på boligmarkedet. I perioden 2018–2020 gjaldt dette 62 000 personer. Dette er en økning på 2 000 personer fra perioden 2017–2019.

I 2020 ble det registrert 3 325 bostedsløse. Dette er en nedgang på 584 personer fra 2016. Antall barn i familier uten bolig er redusert fra 229 til 148 i samme periode.

Høsten 2020 la regjeringen frem nasjonal strategi for den sosiale boligpolitikken. Alle trenger et trygt hjem (2021–2024). I den nye strategien bygger regjeringen videre på erfaringene, tiltakene og

samarbeidsstrukturene som er utviklet under Bolig for velferd (2014–2020). Bakgrunnen for strategien er regjeringens høye ambisjoner om å hjelpe dem som i dag står i fare for å bli, eller er vanskeligstilte på boligmarkedet. Strammere økonomiske rammer, demografiske endringer og større inntektsforskjeller utfordrer boligpolitikken. Det er viktig å sikre en boligpolitikk som er bærekraftig over tid. I strategien varsler regjeringen følgende prioriterte innsatsområder: Ingen skal være bostedsløs, barn og unge skal ha gode boforhold og personer med nedsatt funksjonsevne skal på lik linje med andre kunne velge hvor og hvordan de bor. Regjeringen har fastsatt følgende mål for å forsterke innsatsen i årene som kommer:

- Flere skal kunne eie egen bolig
- Leie skal være et trygt alternativ
- Sosial bærekraft i boligpolitikken
- Tydelige roller, og nødvendig kunnskap og kompetanse

Regjeringen prioriterer startlånsordningen som et verktøy for å hjelpe flere med langvarige finansieringsproblemer fra leie til eie. Innenfor startlånsordningen prioriteres barnefamilier og utviklingshemmede.

Regjeringen vil sørge for en god og målrettet bostøtteordning. Bostøtten skal gi husstander med lave inntekter og høye boliggifter bedre mulighet til å skaffe seg og beholde en egnet bolig. Regjeringen har styrket bostøtten flere ganger. Som et ledd i innsatsen mot barnefattigdom, foreslår regjeringen å styrke bostøtten for barnefamilier og andre store husstander i 2022. Regjeringen har også satt ned en ekspertgruppe som skal vurdere bostøttens måloppnåelse.

Regjeringen har årlig satt av betydelige økonomiske beløp til områdesatsing i de store byene for å løfte bydeler med sosiale utfordringer; jf. kap. 590, post 65. Det er inngått ny intensjonsavtale om områdesatsing i Bergen for perioden 2019–2026 og Drammen for perioden 2021–2030.

Regjeringen har oppnevnt et ekspertutvalg som har utredet levekårs- og integreringsutfordringer i områder i og rundt de store byene i Norge, og startet arbeidet med å følge opp anbefalinger og tiltak fra utvalget.

Regjeringen prioriterer arbeidet med å utvikle gode nabolag og oppfølging av sosial bærekraft. Et delmål for områdesatsinger i byer med særskilte leverkårsutfordringer er å bidra til varig forbedringer av tjenester og nærmiljøkvaliteter i disse områdene. Det er oppnevnt et innspillsforum for arkitektur, bokvalitet og nabolag.

2.5. De viktigste resultatene på Kommunal- og moderniseringsdepartementets område i løpet av fireårsperioden

Kommunesektoren

I perioden 2013–2019 har regjeringen styrket kommunesektorens frie inntekter med rundt 35 mrd. kroner, tilsvarende en årlig realvekst på 1,6 pst. Det har gjort at kommunene har kunnet satse på velferdstjenester som skole, barnehage og helse. Gode driftsresultater over flere år har muliggjort oppbygging av betydelige disposisjonsfond, og antall kommuner i ROBEK har gått betydelig ned de siste årene. Ved inngangen til september 2021 var det kun 15 kommuner i ROBEK, mot 46 kommuner i 2013.

Kommunereformen har gitt de største endringene i kommuneinndelingen på over 50 år. Antall kommuner er under denne regjeringen redusert fra 428 til 356. Kommunereformen legger grunnlaget for overføring av makt og myndighet fra staten til kommunene, og det er overført oppgaver innenfor en rekke områder, blant annet knyttet til bolig, klima, miljø og landbruk. Behovet for å sikre økt rekruttering av kritisk kompetanse til kommunesektoren står også sentralt i reformen. Regjeringen viderefører arbeidet med kommunesammenlåinger gjennom positive insentiver, verktøy for gode lokale prosesser og gode og langsiktige økonomiske virkemidler.

Regionreformen har styrket fylkeskommunenes rolle som en regional utviklingsaktør og samfunnsutvikler, blant annet gjennom overføring av oppgaver innen samferdsel, integrering, kompetanse, folkehelse, miljø, næringsutvikling og landbruk. Regionreformen legger til rette for redusert byråkrati og en mer effektiv

offentlig forvaltning. I Prop. 84 S (2016–2017) Ny inndeling av regionalt folkevalt nivå er det beregnet at sammenslåingene av fylkeskommuner kan gi om lag 340 mill. kroner i innsparing i administrasjon årlig. Inntektssystemet for fylkeskommunene er modernisert og tilpasset ny fylkesstruktur, endringer i befolkningssammensetning, reiseavstander og andre strukturelle forhold.

Det kommunale selvstyret er lovfestet i den nye kommuneloven. Innlemming i rammetilskuddet av en rekke øremerkede tilskudd har styrket det lokale selvstyret og økt kommunenes økonomiske handlingsrom. Bare i 2020 ble tilskudd tilsvarende om lag 3,6 mrd. kroner innlemmet. Regjeringen arbeider løpende med å avvikle flere øremerkede tilskudd og redusere det totale omfanget av øremerking.

Inntektssystemet skal gi innbyggerne gode, likeverdige tjenester over hele landet, og være mindre til hinder for kommunesammenslåinger. Regjeringen har satt ned et utvalg som i 2022 skal levere en utredning med en helhetlig gjennomgang av inntektssystemet for kommunene.

Regjeringen har gitt kommunene større ansvar der det kan gi et bedre tjenestetilbud, for eksempel gjennom barnevernsreformen som trer i kraft fra 2022. Det er åpnet for flere forsøk der kommuner eller fylkeskommuner kan få overført oppgaver eller prøvd ut nye arbeidsformer. Regjeringen vurderer også om det er behov for endringer i lov om forsøk i offentlig forvaltning (forsøksloven) for å bidra til mer innovasjon og nytenking i offentlig sektor. Samarbeidet mellom stat og kommune om digitalisering og klart språk er forsterket under denne regjeringen. Strategien Én digital offentlig sektor: Digitaliseringsstrategi for offentlig sektor 2019–2025, utarbeidet i samarbeid mellom regjeringen og KS, ble lagt frem i 2019. I ny kommunelov og ny forskrift om selvkost som trådte i kraft fra 2020, angis prinsipper for hvordan samlet selvkost, det vil si den øvre rammen for kommunens samlede gebyrinntekter fra en tjeneste, skal beregnes.

Kommunesektorens merutgifter og mindreinntekter (inkl. skattesvikt) som følge av koronapandemien, er og vil bli, dekket. Kommunesektoren fikk i 2020 mer enn 19 mrd. kroner i ekstra overføringer og økonomiske tiltak. Av dette var rundt 18 mrd. kroner bevilgninger som er begrunnet i koronapandemien. I 2021 er det bevilget koronamidler til kommunesektoren på over 23 mrd. kroner. Det er enighet mellom staten og KS om at det er godt samsvar mellom de økonomiske konsekvensene for kommunesektoren og statens kompenserende tiltak i 2020 og første halvår 2021.

Valglovutvalgets innstilling følges opp, og regjeringen vil fremme en proposisjon med forslag til ny valglov i 2022. Det er allerede fremmet grunnlovsforslag i tråd med utvalgets forslag. Det vil gjøre det mulig for Stortinget å vedta endringer i valgdistriktsinndelingen, slik at valgdistriktene samsvarer med de nye regionene. Eventuelle endringer i Grunnloven og ny valglov vil kunne tre i kraft før stortingsvalget i 2025.

Bedre og mer effektive planprosesser

Bærekraftsmålene har blitt løftet opp av denne regjeringen, og regjeringen har tatt klimahensyn inn i plan- og bygningsloven. Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging for perioden 2019–2023 tydeliggjør at kommunene skal være den primære planmyndigheten og at bærekraftsmålene skal ligge til grunn for samfunnsutviklingen.

Regjeringen har utviklet nye fellestjenester for en enklere plan- og byggesaksbehandling. Det er blant annet utviklet digitale tjenesteplattformer som gjør det enklere å kontrollere reguleringsplanforslag før innsendelse, og levere komplette byggesøknader. Løsningene gir mer åpne og oversiktlige prosesser. Dette er særlig viktig for mindre kommuner som ikke har kompetanse og kapasitet til å utvikle egne løsninger.

Det har vært arbeidet med å forenkle planprosessene etter plan- og bygningsloven, og grunnlaget for et videre arbeid med å samordne plan- og bygningsloven og sektorlover har blitt lagt. Som et ledd i arbeidet med å sikre bærekraftig byutvikling har regjeringen sendt et lovforslag på høring om mer effektive virkemidler for planlegging og gjennomføring ved fortetting og transformasjon i byer og tettsteder. Regjeringen foreslår blant annet et nytt system for finansiering av offentlig infrastruktur ved utbygging. Det vil gi et mer forutsigbart finansieringssystem for kommuner og utbyggere, og kan bidra til raskere boligbygging.

Dispensasjonsbestemmelsen i plan- og bygningsloven er forenklet for å få en mer forutsigbar praktisering av bestemmelsen. Det er blant annet tydeliggjort at en dispensasjon ikke kan gis dersom nasjonale og regionale interesser blir vesentlig tilsidesatt. Forenklingen innebærer også at kommunens handlingsrom blir tydeligere, samtidig som kommunen vil stå noe friere i vurderingen av det skjønnet som ligger til kommunen i en dispensasjonssak.

Det er vedtatt en ny forskrift om innmåling, dokumentasjon og utlevering av geografisk informasjon om ledninger og annen infrastruktur i grunnen med videre, som skal bidra til å forhindre graveskader med samfunnsøkonomiske konsekvenser.

Rundskriv om samfunnssikkerhet i planlegging og byggesaksbehandling, og rundskriv om lover og retningslinjer for planlegging og ressursutnytting i kystnære sjøområder, ble begge utgitt i 2018. Reviderte statlige planretningslinjer for differensiert forvaltning av strandsonen langs sjøen ble vedtatt i mai 2021. Retningslinjene gir mer differensiert forvaltning i spredt bebygde strøk med større lokal handlefrihet, samtidig som hensynet til natur, landskap og rekreasjon skal ivaretas.

Ordningen der alle statsforvalterne samordner statlige innsigelser er blitt permanent. Evaluering viser at innsigelsene er blitt bedre begrunnet, og at statlige etater er mer løsningsorienterte enn tidligere. I innsigelsesaker avgjort i departementet er det lagt større vekt på lokaldemokratiet. Regjeringen har gitt kommunene helt eller delvis medhold i 80 pst. av sakene, mot 42 pst. under den rødgrønne regjeringen.

Regjeringen har forbedret rutiner og gjennomført tiltak for å redusere planleggingstiden i statlig planarbeid, og lagt til rette for raskere og mer effektiv planlegging i kommuner og fylkeskommuner gjennom blant annet digitalisering.

Regjeringen har innført elektronisk tinglysing. Saksbehandlingstiden er halvert, og halvparten av sakene sendes nå inn digitalt. Det er satt i gang en stor satsing på å heve kvaliteten i matrikkelen, som blant annet bedre dokumenterer eiendomsrettigheter. Det kan effektivisere offentlig forvaltning. Det er også vedtatt en ny autorisasjonsordning for eiendomslandmålere som skal bidra til å sikre kvaliteten i oppmålingsarbeidet og i matrikkelen. Eiendomsdata er gjort gratis tilgjengelig for alle kommersielle brukere.

Videre er det samlet kunnskap om havet gjennom Mareano-prosjektet og pilotprogram for marine grunnkart. En nasjonal detaljert høydemodell dekker nå 97 pst. av landet med centimeterpresisjon og vil være ferdig neste år. Den bidrar til bedre grunnlag for beslutninger i både offentlig og privat sektor, og store besparelser knyttet til temakartlegging, klimatilpasning, beredskap, planarbeid og infrastrukturutbygging. På Svalbard har regjeringen bygget et nytt jordobservatorium, som er viktig for blant annet navigasjon og klimaovervåking.

I november 2018 la regjeringen frem den nasjonale geodatastrategien «Alt skjer et sted – Nasjonal geodatastrategi frem mot 2025». Norge skal være ledende i bruk av geografisk informasjon, og strategien følges opp gjennom en handlingsplan med konkrete tiltak som revideres årlig. En rekke etater og organisasjoner gjennomfører tiltakene som skal bidra til å heve kvaliteten på geografisk informasjon, og legge til rette for økt utnyttelse av slik informasjon i digitale løsninger.

Regjeringen har utarbeidet arealprofiler, som er en viktig del av kommunenes kunnskapsgrunnlag for utviklingen av arealbruken.

Regjeringen har prioritert tiltak for å styrke den offentlige plan- og arkitekturkompetansen. Studiekapasiteten i planlegging er økt med om lag 70 studieplasser. Det gis tilbud om kurs og etterog videreutdanning blant annet i samarbeid med statsforvalterne, KS og utdanningsinstitusjonene. Et bredt spekter av veiledning er utviklet og gjort tilgjengelig digitalt. Det er bevilget om lag 50 mill. kroner til planforskning, og det er igangsatt flere relevante prosjekter om bærekraftig planlegging og arealforvaltning finansiert via Forskningsrådet.

Bolig- og stedsutvikling

Norsk boligpolitikk er på mange måter vellykket. Eierlinjen står sterkt og de fleste klarer å skaffe seg et sted å bo på egenhånd. Siden 2012 er antall bostedsløse nesten halvert. Samtidig er det fortsatt en del som sliter med å skaffe og beholde en egnet bolig. Regjeringen har derfor ført en offensiv sosial boligpolitikk for å hjelpe dem som er vanskeligstilte på boligmarkedet. Målene og de viktigste tiltakene innenfor den sosiale boligpolitikken er forankret i regjeringens nasjonale strategi Alle trenger et trygt hjem (2021–2024), som ble lansert i 2020.

Den siste firårsperioden har blant annet over 27 000 husstander fått mer enn 42 mrd. kroner i startlån. Bostøtten bidrar til å lette boutgiftene månedlig for om lag 80 000 husstander med svært lave inntekter. Den siste fireårsperioden er bostøtten forbedret flere ganger og målrettet mot dem som trenger det mest. Regjeringen har særlig prioritert barnefamilier. Øvre grense for boutgifter som legges til grunn i beregningen av bostøtte, er økt flere ganger og mest for husstander med flere medlemmer. Regjeringen har også sørget for at barns inntekt ikke lenger inngår i beregningsgrunnlaget for bostøtte, og åpnet for å gi bostøtte til begge foreldrene når et barn har delt bosted. Dette er en del av arbeidet med bærekraftsmålet om sosiale velferdsordninger, målet om å redusere forskjeller i levkår og målet om å sikre tilgang til tilfredsstillende og trygge boliger.

Regjeringen har også prioritert digitaliseringsprosjekter som kan øke den boligsosiale måloppnåelsen. Et eksempel på dette er digitale løsninger for kommunalt disponerte boliger (KOB). Prosjektet bidrar til at det blir enklere å søke, tildele og administrere kommunale utleieboliger. Dette bedrer tjenestene både for innbyggere og kommunen.

Gjennom flere år har regjeringen gjennomført mange små og store forenklinger for å gjøre det enklere og billigere å planlegge, søke og gjennomføre byggeprosjekter. Regjeringen har blant annet forbedret og videreutviklet den digitale byggesaksbehandlingen. Eksempler er etablering av digitalt nabovarsel, utarbeidelse av nasjonale sjekklister for hva som skal vurderes i byggesaker, tilrettelegging for digital samordning mellom sektormyndigheter og aktører i byggesaker og utarbeidelse av veivisere og forenklede søknadsskjemaer for mindre byggeprosjekter. Dette bidrar til kortere saksbehandlingstid, lavere kostnader, bedre kvalitet på søknadene og likere saksbehandling.

Gjennom endringer i plan- og bygningsloven er det lagt til rette for mer effektiv gjenbruk av eksisterende bygg. Videre er antall søknadspliktige tiltak redusert. Fra 1. mai 2021 kan man for eksempel bygge terrasser og små tilbygg på egen eiendom uten å måtte søke om tillatelse fra kommunen. Dette er grep som gjør hverdagen enklere for folk som vil bygge, oppgradere eller forbedre boligen sin og uteområdene rundt.

Regjeringen har høye ambisjoner om å redusere miljø- og klimaavtrykk fra bygg. I 2020 innførte regjeringen en ny låneordning i Husbanken, som skal bidra til å lette omstillingen til en mer miljøvennlig boligproduksjon. Videre har regjeringen lagt til rette for at brukte byggevarer kan brukes om igjen. Ombruk og gjenvinning av bygningsmaterialer er avgjørende for å kutte i utslippene i byggesektoren. Regjeringen har også sendt forslag til klimabaserte energikrav på høring.

For å skape flere trygge og gode bomiljøer i byområdene, samarbeider staten med flere kommuner om målrettede områdesatsinger. Regjeringen har årlig satt av betydelige økonomiske beløp til områdesatsingene. De støtter opp om flere bærekraftsmål, blant annet målet om å utrydde fattigdom, målet om mindre ulikhet og målet om bærekraftige byer og lokalsamfunn. Tilskuddet skal bidra til at flere beboere i områder med særskilte levkårsutfordringer kan bli økonomisk selvstendige gjennom arbeid, og bli aktive deltakere i lokalsamfunn og storsamfunn. Det skal også bidra til varige forbedringer av tjenester og nærmiljøkvaliteter i disse områdene. I siste regjeringsperiode har det også blitt satt i gang områdesatsinger i Bergen, Stavanger og Oslo sør.

Regjeringen har oppnevnt By- og levkårsutvalget som har utredet levkårs- og integreringsutfordringer i områder i og rundt de store byene i Norge. Utvalget foreslår strategier og tiltak for å sikre at alle kan bo og

vokse opp i trygge og inkluderende lokalsamfunn med gode boforhold, gode oppvekstvilkår, gode levekår og gode forutsetninger for integrering.

Kommunene har blitt gitt større mulighet til å stille krav til miljø- og klimahensyn i planarbeidet, og det er utarbeidet verktøy for å måle effekten på klima. Det jobbes blant annet med å etablere målregnskap (for eksempel klimagassregnskap) og med å avklare om kommunene kan stille krav om fossilfrie eller utslippsfrie byggeplasser.

Det er i perioden gjennomført flere tiltak for å sette kommunene bedre i stand til å håndtere klimaendringene, herunder nye statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning, og annet lovarbeid. Et eksempel er krav til overvannshåndtering i arealplanlegging.

Regjeringen legger vekt på at samfunnssikkerhet og klimatilpasning skal være et gjennomgående tema fra plansak til utbygging. Plan- og bygningsloven er det viktigste verktøyet for å oppnå dette. Oppdatert og lett tilgjengelig geografisk informasjon er en viktig brikke i arbeidet med klimatilpasning og samfunnssikkerhet. Detaljerte høydedata, som gir bedre oversikt over områder som er utsatt for flom, ras og skred, tilbys nå gratis til alle.

Distrikts- og regionalpolitikk

Regjeringen har lagt til rette for levende lokalsamfunn og vekst i hele Norge. Før pandemien var ledigheten i Distrikts-Norge rekordlav, og næringslivet var i vekst. Vi har satset på moderne velferdstjenester, fått til en historisk satsing på raskt bredbånd i hele Norge, styrket samferdselsbudsjettet for å knytte landet sammen og vi har bedret rammevilkårene for mennesker som vil skape jobber og verdier i eget lokalsamfunn.

Distrikts-Norge er mangfoldig, og forutsetningene og mulighetene er ulike fra sør til nord. Regjeringen har derfor lagt frem tre strategier for fremtidens distriktpolitikk, en for kyst, en for fjell og innlandet og en for småbyer og større tettsteder. Målet er å bidra til vekst og aktivitet i næringslivet, likeverdige tjenester og attraktive bo- og arbeidsmarkedsregioner i hele DistriktsNorge.

En vellykket regional- og distriktpolitikk forutsetter innsats på mange politikkområder. Det er bevilget om lag 52,1 mrd. kroner til innsats og tiltak som betyr mye for hele Distrikts-Norge i saldert budsjett for 2021, en økning på om lag 30 pst. nominelt fra saldert budsjett for 2017.

Ordningen med differensiert arbeidsgiveravgift er et viktig distriktpolitisk tiltak, som i 2021 utgjør 18,3 mrd. kroner. Regjeringen har arbeidet aktivt opp mot Europakommisjonen og ESA for å videreføre ordningen. Ny periode med differensiert arbeidsgiveravgift trer i kraft fra 1. januar 2022.

Regjeringen har prioritert utbygging av vei og annen infrastruktur for at folk skal kunne bo, og bedrifter skal kunne skape arbeidsplasser og verdier, i hele landet. Dette bygger opp under bærekraftsmålene om industri, innovasjon og infrastruktur. Korrigert for endringer i budsjettstrukturen, har bevilgningene til samferdsel økt nominelt med om lag 15,7 mrd. kroner, fra 65,0 mrd. kroner i saldert budsjett 2018 til 80,7 mrd. kroner i saldert budsjett 2021. Den reelle veksten er over 10 mrd. kroner. Store investeringer i bredbånd sørger for at så å si hele Norge har grunnleggende bredbåndstjenester.

Regjeringen har gitt fylkeskommunene økt handlingsrom til å utvikle næringspolitikken i sitt fylke. Ordninger og virkemidler som styrker innovasjon og nyetableringer er overført fra staten. Fylkeskommunene gir nå oppdrag til næringshageprogrammet og inkubatorprogrammet (Siva), samt ordningene mentorprogram, bedriftsnettverk og deler av etablerertilskuddet (Innovasjon Norge). Målrettede distrikts- og regionalpolitiske virkemidler utgjorde i 2021 om lag 1,3 mrd. kroner.

Av og til går en stor andel arbeidsplasser i en kommune eller region tapt på kort tid. I tråd med bærekraftsmålet om anstendig arbeid og økonomisk vekst, er det i perioden 2017–2020 bevilget 433 mill. kroner til omstilling i kommuner eller regioner hvor det lokale næringslivet eller større virksomheter forvitrer eller blir kraftig bygget ned, og sysselsettingen er vesentlig redusert. Resultatene fra disse omstillingsområdene i

2017– 2020 viser at det er skapt 1 427 nye arbeidsplasser, 889 arbeidsplasser er sikret og 357 nye bedrifter er etablert.

Regjeringen har siden 2013 flyttet og nyetablert rundt 1 270 statlige arbeidsplasser utenfor Oslo-regionen. Regjeringen har i nye retningslinjer presisert at lokaliseringsbeslutninger skal ta hensyn til samlede virkninger for enkeltområder. Direktoratet og etater kan ikke legge ned kontorer uten forankring i regjeringen. Ved strukturendringer skal utflytting fra Oslo og sentrale kommuner i Oslo-området alltid vurderes. Det er også i 2021 bevilget 16 mill. kroner til piloten Statens hus i Lyngdal, Stad, Orkland og Narvik. Målet er at et felles fagmiljø vil gjøre det lettere å beholde og rekruttere kompetanse i de statlige etatene som er der i dag, og å få kunnskap om hva som er viktig for å lykkes med lokalisering av statlige virksomheter på mindre steder.

God digital infrastruktur gir større fleksibilitet og mer valgfrihet for innbyggerne, jf. omtalen nedenfor. Digitale løsninger legger til rette for at arbeidsoppgaver kan utføres fra et annet sted enn det fysiske kontoret hos arbeidsgiver. Regjeringen har tatt initiativ til å utvikle løsninger der ansatte i staten kan tilhøre lokale kontorfellesskap med andre statlige tilsatte, ev. sammen med kommunale eller private aktører. Regjeringen har satt i gang et arbeid for å utarbeide felles retningslinjer for stedsuavhengig arbeid i staten, i dialog med relevante aktører som hovedsammenslutningene og Arbeidsgiverrådet i staten. I budsjettet for 2022 foreslår regjeringen et tilskudd som skal stimulere til etablering av kontorfellesskap (Distriktshub).

Tilgangen på kompetent arbeidskraft er en forutsetning for vekst og verdiskaping i hele landet. Dette kan være en særlig utfordring i distriktene. Derfor har regjeringen satset på etter- og videreutdanning og lagt frem en egen strategi for fleksibel og desentralisert utdanning for fagskoler, høyskoler og universiteter. Dette er viktig for å nå bærekraftmålet om god utdanning. Regjeringen har også lansert en treårig ordning med kompetansepiloter der næringslivets behov for kompetanse kobles sammen med lokale og regionale etter- og videreutdanningstilbud. Totalt er 20 kompetansepiloter etablert.

Tilgang på grunnleggende private tjenester er en utfordring i mange områder med spredt bosetting og lite marked. Fra og med 2018 er det bevilget om lag 228 mill. kroner til Merkur-programmet, for å sikre folk i distriktene en nærliggende dagligvarebutikk av god kvalitet. Økonomisk støtte og kompetanseutvikling er avgjørende for at marginale butikker skal kunne modernisere og utvikle seg. Merkur-programmet har også satset på tilleggstjenester i butikkene for å styrke butikkenes bærekraft.

Opprettelsen av Regionalt nordområdeforum har bidratt til å styrke dialogen og regional forankring av nordområdepolitikken mellom regjeringen, de nordligste fylkene og Sametinget. Høsten 2021 opprettes det en treårig stilling som ungdomskoordinator for nordområdepolitikken, som legges til forumets sekretariat i Vadsø.

Regjeringen har lagt til rette for økt verdiskaping og innovasjonsevne i nordnorsk næringsliv basert på landsdelens ressurser. Det skjer blant annet gjennom leverandørutviklingsprogrammet N2 Nord-Norge, som bidrar til flere konkurransedyktige leverandørbedrifter innenfor maritime næringer og reiseliv i Nord-Norge. Økt kompetanse i nord er også et viktig satsingsområde for regjeringen, og det er blant annet gjennomført et kapasitetsløft rettet mot byggenæringen i NordNorge.

Elektronisk kommunikasjon

Regjeringen har lagt til rette for raskere utbygging av digital infrastruktur og reduserte kostnader for utbyggerne de siste årene. Ny graveforskrift og en ny bredbåndsutbyggingslov legger til rette for økt kommersiell utbygging av bredbånd. Norsk konkurransekraft styrkes gjennom tidlig utbygging av 5G-mobilnett, blant annet gjennom tidlig frigjøring og tildeling av frekvensressurser for 5G. Videre har regjeringen fått på plass en distriktssatsing på 480 mill. kroner i 5G-auksjonen høsten 2021 som vil gi raskt trådløst bredbånd til husstander og virksomheter i spredtbygde strøk. Målet om at 90 pst. av husstandene skulle ha tilbud om 100 Mbit/s i 2020 ble nådd. Regjeringen har i 2021 satt et nytt, ambisiøst mål om at alle norske husstander og virksomheter skal ha tilbud om 100 Mbit/s i løpet av 2025.

I tråd med den økende digitaliseringen blir folk og bedrifter mer avhengige av at internett er tilgjengelig hele tiden og overalt. Da må nettene og tjenestene være sikre og robuste. Regjeringen var tidlig ute med forutsigbare sikkerhetskrav for 5G-utbyggingen, den største oppgraderingen av mobilnettene noen gang. 5G vil muliggjøre storskala IoT og private nett for industri og næringsliv. 5G er sammen med IoT og kunstig intelligens muliggjørende teknologier som setter fart i den raskt voksende datadrevne økonomien.

Regjeringen har økt satsingen på telesikkerhet og beredskap de siste årene. Økte bevilgninger har lagt til rette for styrking av infrastrukturen i sårbare regioner, blant annet i Finnmark og Troms, og for et nytt sjøfibersamband mellom Norge og Danmark som vil styrke grensekryssende internettrafikk. Siden 2018 er 45 nye kommuner inkludert i programmet Forsterket ekom, hvor mobilberedskapen styrkes i vær- og flomutsatte kommuner.

Regelverk regjeringen har innført på ekomområdet, som Winback-forbudet og «roam like at home», har bidratt til økt konkurranse og lavere priser for norske forbrukere de siste årene. Konkurransereguleringen legger til rette for utbygging av et tredje mobilnett og derigjennom økt konkurranse, innovasjon og lavere priser.

Regjeringen la frem en datasenterstrategi i 2018. Investeringene i denne sentrale delen av den digitale grunnmuren i Norge økte betydelig i 2019 og 2020. I 2021 la regjeringen frem en ny datasenterstrategi: Norske datasenter – berekraftige, digitale kraftsenter.

Urfolk og nasjonale minoriteter

Regjeringens mål er at samer og nasjonale minoriteter i Norge skal få utvikle sitt språk, sin kultur og sitt samfunnsliv. Samene har status som urfolk i Norge. Jøder, kvener/norskfinner, romanifolk/ tatere, skogfinner og rom har status som nasjonale minoriteter.

Regjeringen har lovfestet konsultasjonsordningen med Sametinget og samiske interesser i et eget kapittel i sameloven, med virkning fra 1. juli 2021. Dette vil bidra til bedre og mer effektive konsultasjoner mellom offentlige myndigheter, Sametinget og andre berørte samiske interesser.

Ny årlig stortingsmelding om samisk språk, kultur og samfunnsliv ble lagt frem juni 2021. Meldingen er rettet mot næringslivets betydning, blant annet reiseliv, for levende samiske lokalsamfunn. Regjeringen har også fulgt opp NOU 2016: 18 Hjertespråket, og har sendt et lovforslag om endringer i samelovens språkregler på høring med høringsfrist 15. november 2021.

Handlingsplan mot antisemittisme fra 2016 er fulgt opp. Regjeringen har videreført handlingsplanen for 2021–2023, med noen tilleggspunkter. Den nye planen inneholder tolv konkrete tiltak som skal bidra til å motvirke antisemittisme.

Flere av tiltakene i målrettet plan for kvensk språk videreføres, blant annet språkreir i barnehager og språksentre. I tillegg er det satsinger på kvensk i høyere utdanning ved Norges arktiske universitet, UiT, og det er innført stimuleringsordninger for å få studenter til å velge kvensk.

I desember 2020 ble Stortingsmeldingen om nasjonale minoriteter lagt frem, som oppfølging av NOU 2015: 7 Assimilering og motstand. Stortingsmeldingen beskriver utviklingen i politikken overfor nasjonale minoriteter i Norge de siste årene og hvordan regjeringen vil legge opp politikken videre for å styrke minoritetens språk, kultur og situasjon.

Romano Kher, kultur- og ressurscenter for norske romer, åpnet i 2018. Senteret drives av Kirkens Bymisjon i samarbeid med romene, og inneholder blant annet en barne- og ungdomsklubb og en brobyggertjeneste. Senteret flyttet til permanente lokaler på Ryen i Oslo i august 2021.

Regjeringen la frem en stortingsmelding om nasjonale minoriteter i 2020, den første på 20 år. Meldingen beskriver utviklingen i politikken overfor nasjonale minoriteter i Norge og hvordan regjeringen vil styrke minoritetenes språk, kultur og situasjon. Nasjonale minoriteters organisasjoner har gitt innspill til meldingen.

En brukerorientert, moderne og effektiv offentlig forvaltning

Regjeringens mål er en bærekraftig og innovativ offentlig sektor som tilpasser seg brukernes behov. Alle skal ha tilgang til gode tjenester, uavhengig av hvor i landet man bor. Regjeringen har vært opptatt av å utnytte potensialet som ligger i innovasjon og digitalisering i moderniseringen av offentlig sektor til det beste for innbyggere, næringsliv og frivillig sektor. Koronapandemien har digitalisert Norge i rekordfart og tydeliggjort viktigheten av gode, offentlige digitale fellesløsninger.

Regjeringen har lansert Meld. St. 30 (2019– 2020) En innovativ offentlig sektor – Kultur, ledelse og kompetanse, som blant annet fremmer ti hovedgrep for å øke innovasjonstakten og -evnen i offentlig sektor.

StimuLab er en stimuleringsordning for innovasjon og tjenstedesign i offentlig sektor. Formålet er en bedre og mer effektiv offentlig sektor med mer relevante, treffsikre og samordnede tiltak for brukerne. Siden opprettelsen av StimuLab i 2016 har (per mai 2021) 36 prosjekter fått tilskudd fra StimuLab. For eksempel ble varslingstjenesten «Luftkvalitet i Norge» publisert i 2019. Tjenesten gir innbyggerne og virksomheter informasjon om luftkvaliteten der de bor, slik at de selv kan styre sin adferd, som for eksempel å la være å gå ut, la bilen stå og så videre. Et pågående prosjekt er knyttet til bedre samordning av offentlige tjenester for familier med alvorlig sykt barn. Målet er at berørte myndigheter skal arbeide mer effektivt og redusere belastningen på de pårørende og de syke.

Statens innkjøpscenter inngår og forvalter felles innkjøpsavtaler for staten. Senteret bidrar til mer effektive innkjøp i form av reduserte priser og transaksjonskostnader for staten, sikrer god etterlevelse av regelverket, profesjonelle innkjøpsprosesser og ivaretar relevante samfunnshensyn. Årlige besparelser er beregnet til 80 mill. kroner.

Regjeringen lanserte i 2020 et program for innovasjonskjøp fra oppstartsselskaper, StartOff. Kjernen i programmet er at offentlige virksomheter formulerer utfordringer og behov som oppstartsmiljøer og andre innovative aktører utarbeider løsninger på. To prosjekter er ferdigstilte så langt i 2021 (Arkivverket og Sunnaas sykehus), ytterligere fem prosjekter er satt i gang (blant annet et for styring av kritisk infrastruktur i Kristiansand kommune) og ett er i planleggingsfasen.

Det er inngått en samarbeidsavtale mellom KS og Kommunal- og moderniseringsdepartementet om innovasjon og oppfølging av bærekraftsmålene.

Med utgangspunkt i strategien *En digital offentlig sektor: Digitaliseringsstrategi for offentlig sektor 2019–2025* har regjeringen i samarbeid med KS videreutviklet tiltak for bedre styring og ledelse av digitaliseringsprosesser i offentlig sektor. Målet er at brukeren skal oppleve én koordinert, digital offentlig sektor. Tiltakene i digitaliseringsstrategien følges opp med en felles handlingsplan. Som en del av oppfølgingen av strategien er det igangsatt et arbeid med å utvikle digitale løsninger som tar utgangspunkt i brukernes behov på tvers av sektorer og forvaltningsnivå. Det etableres sammenhengende digitale tjenester for de syv livshendelsene å få barn, alvorlig sykt barn, miste og finne jobb, ny i Norge, dødsfall og arv, starte og drive bedrift og drive en frivillig organisasjon.

Bruken av offentlige digitale tjenester har hatt en meget sterk økning de siste fire årene. Antall tjenester i fellesløsningene har økt med over 200 pst. fra 2 704 i 2017 til 8 608 i 2021. Medfinansieringsordningen for digitaliseringsprosjekter i staten er forbedret, slik at ordningen i større grad understøtter regjeringens digitaliseringsstrategi og målet om sammenhengende tjenester. Siden 2016 har 72 prosjekter fått tildelt til sammen om lag 751 mill. kroner, og 70 av prosjektene ligger an til å bli fullført. Ordningen har bidratt til finansiering av et bredt spekter av tiltak med gevinster hos innbyggere, næringsliv, kommuner og statlige virksomheter. Blant annet har Direktoratet for byggkvalitet fått midler til tilrettelegging for automatisk innhenting og god

kvalitet på data, slik at plan- og byggesaksbehandling kan automatiseres. Arbeidstilsynet har fått midler til felles arkitektur for tilsynsmyndighetene.

For å gjøre det enklere for virksomheter å skaffe sikre, lovlige og kostnadseffektive skytjenester er det etablert en sentral markeds plass for skytjenester.

For å unngå digitale skiller i befolkningen er det iverksatt flere tiltak for å styrke den digitale kompetansen i befolkningen. Regjeringen har blant annet etablert digitale veiledningssentre over hele landet og et lavterskel Digihjelpen-tilbud for innbyggere uten tilstrekkelige digitale ferdigheter, som finnes på et bestemt fysisk sted i kommunen, for eksempel bibliotek eller servicesenter. Regjeringen har også utviklet digidel.no, et online tilbud med opplæringsressurser i digital kompetanse.

I september 2021 lanserte regjeringen strategien Digital hele livet. Målet med strategien er å legge til rette for å inkludere flere i det digitale fellesskapet gjennom oppdatering av digital kompetanse i ulike livsfaser. Tilsynet for universell utforming av ikt er styrket for å sørge for bedre universell utforming av IKT-løsninger i offentlig og privat sektor.

Regjeringen har lagt frem Nasjonal strategi for kunstig intelligens. Strategien angir retningen for Norges satsing på kunstig intelligens og inkluderer et sett etiske prinsipper for utvikling og bruk av kunstig intelligens. Tilgangen til data av god kvalitet er ett viktig tiltak. Regjeringen har etablert en datafabrikk som et offentlig-privat samarbeid. Datafabrikken skal tilby data fra offentlige og private virksomheter som skal kunne anvendes til utvikling av nye tjenester og forretningsmodeller, også ved bruk av kunstig intelligens.

Det er i perioden ført en aktiv europapolitikk på det digitale området. Stortinget har i juni 2021 gitt sitt samtykke til at Norge kan delta i EU-programmet DIGITAL. DIGITAL er EUs nye og ambisiøse program for digital omstilling og bruk av innovative digitale teknologier i samfunnet og næringslivet. I perioden har regjeringen også satt digitalisering på agendaen under det norske formannskapet for det nordiske samarbeidet.

Regjeringen har som mål å sikre at den enkelte har størst mulig råderett over egne personopplysninger. Regjeringen har styrket Datatilsynet for å bedre tilsynets evne til å håndheve personopplysningsloven og personvernforordningen. Blant annet deltar Datatilsynet aktivt i personvernarbeidet i EU, som er svært viktig for regelhåndhevelsen og som også bidrar til bærekraftsmålet om å fremme rettsikkerhet og rettsvern for alle.

Riktig bruk av personopplysninger er viktig for samfunnet og borgerne. Regjeringen finansierer derfor en regulatorisk sandkasse for personvern og kunstig intelligens i Datatilsynet for å legge til rette for utvikling og testing av innovative løsninger i et trygt miljø. Regjeringen har også opprettet en personvernkommisjon som skal se på personvernets stilling i Norge.

Regjeringen har lagt til rette for at offentlige data er lettere tilgjengelig for gjenbruk og viderebruk, blant annet gjennom etablering av et nasjonalt ressursenter for deling av data, og sørget for videreutvikling av felleskatalogen data.norge.no.

Regjeringen har også lagt til rette for at offentlige postjournaler gjøres tilgjengelige i søkbart format. Bruk av eInnsyn er obligatorisk for statlige virksomheter. Digitaliseringsdirektoratet jobber nå med å tilby eInnsyn til kommunene. Løsningen er allerede i bruk i Oslo kommune og Trøndelag fylkeskommune. Det er også lagt til rette for at offentlige sakspapirer kan publiseres i søkbare formater. eInnsyn inneholder data om saksbehandling, møter og kunnskapsdokumenter fra offentlig forvaltning. Her kan innbyggere og journalister søke fritt i arkivført post og dokumenter i journalene.

Arbeidsgiverpolitikk i staten

I forbindelse med regjeringens inkluderingsdugnad ble det i 2018 satt et ambisiøst mål om at minst fem prosent av nyansatte i staten skal være personer med funksjonsnedsettelse eller hull i CV-en. Arbeidet er et

viktig bidrag for å nå bærekraftsmålet om inkludering i arbeidslivet for mennesker med nedsatt funksjons-
evne. Resultatene for 2020 viste at 2 pst. av alle ansettelsene i staten var fra målgruppen. Selv i et meget
krevende år klarte de statlige virksomhetene å opprettholde trykket på inkludering. Direktoratet for forvalt-
ning og økonomistyring (DFØ) har utarbeidet et omfattende tilbud av veiledning, kurs og verktøyer for å
støtte virksomhetene i inkluderingsarbeidet. Kompetansen, bevisstheten om og engasjementet for inklude-
ring, er vesentlig økt blant lederne i staten. Det er fortsatt behov for en offensiv innsats. Regjeringen har
derfor bedt departementene om å følge opp handlingsplanene de har utarbeidet for inkludering, og at de
statlige virksomhetene fortsetter å aktivt bruke veiledningene og rekrutteringsverktøyene.

Regjeringen har lagt stor vekt på at statens virksomheter har et godt lokalt handlingsrom. Partene i avtalen
med LO-Stat, Unio og YS-Stat skjøv i 2020 forhandlinger om et modernisert lønssystem frem til neste
hovedtariffoppgjør i 2022. For å legge til rette for videre modernisering, vil staten i mellomtiden utvikle et
statistikkgrunnlag som i best mulig grad kan forutsi effekten for ulike grupper ansatte ved overgang til et
nytt system. I perioden har man avtalt vesentlig større avsetninger til lokale forhandlinger enn tidligere.
Regjeringen har lagt til rette for praksis- og traineeopphold i staten, gjennom et samarbeid med Kunnskaps-
departementet om en veileder, og et samarbeid mellom utdanningsinstitusjoner og statlige arbeidsgivere.

Det er stilt krav om at alle statlige etater og underliggende virksomheter skal ha lærlinger. Opplæringskontor
Nord-Norge er etablert som et forsøksprosjekt.

Regjeringen har gjennomført og evaluert forsøk med anonyme søknader i staten, for å dokumentere om dette
fører til at flere innvandrere blir innkalt til intervju og får tilbud om ansettelse i virksomheten.

3. Det økonomiske opplegget for kommunesektoren

3.1 Kommunesektoren inntekter i 2021

I Meld. St. 2 (2020–2021) Revidert nasjonalbudsjett 2021 ble realveksten i kommunesektorens samlede og
frie inntekter i 2021 anslått til henholdsvis 9,0 og 5,9 mrd. kroner. Bevilgninger begrunnet i koronapande-
mien var ikke medregnet.

Realveksten i kommunesektorens samlede og frie inntekter i 2021 anslås nå til henholdsvis 11,4 og 9,4 mrd.
kroner. Inntektsveksten er vesentlig høyere enn lagt opp til i statsbudsjettet for 2021. Årsaken er dels en
betydelig økning i skatteinntekter i 2021. Videre ble skatteinntektene og bruken av øremerkede tilskudd i
2020 lavere enn tidligere anslått. Dette bidrar til å trekke opp inntektsveksten fra 2020 til 2021.

Kommunesektorens skatteinntekter i 2021 ser nå ut til å bli 5,9 mrd. kroner høyere enn lagt til grunn i revidert
nasjonalbudsjett, noe som i hovedsak skyldes høyere lønns- og sysselsettingsvekst i 2021 og høyere mottatte
utbytter i 2020 enn tidligere anslått.

Samtidig er også pris- og kostnadsveksten for 2021 oppjustert fra 2,7 pst. til 3,3 pst. Økningen i kostnads-
veksten skyldes dels økt lønnsvekstanslag, dels en økning i byggekostnadene og en kraftig økning i elprisene
hittil i år. Oppjusteringen av kostnadsveksten trekker isolert sett inntektsveksten i 2021 ned med 2,4 mrd.
kroner.

I 2021 er det totalt gitt 22 mrd. kroner i tilleggsbevilgninger til kommunesektoren begrunnet med korona-
pandemien, herav 16 mrd. kroner for å kompensere for merutgifter og mindreinntekter. I tillegg er det også
bevilget et særskilt og varig tillegg på 1,9 mrd. kroner i 2021-budsjettet, slik at den midlertidige skattesvikten
i 2020 ikke skulle få varig virkning på inntektsnivået fremover. Det varige tillegget på 1,9 mrd. kroner inngår
i beregningen av veksten i samlede og frie inntekter, mens de andre bevilgningene er midlertidige og holdes
utenom.

Våren 2020 nedsatte regjeringen en arbeidsgruppe med representanter fra berørte departementer og KS for å gi faglige vurderinger av de økonomiske konsekvensene av pandemien for kommunesektoren. Arbeidsgruppen offentliggjorde i slutten av august 2021 en delrapport med anslag for kommunesektorens merutgifter og mindreinntekter i forbindelse med pandemien første halvår 2021. Gruppen anslår at kommunene hadde utgifter på 6,7 mrd. kroner og at fylkeskommunene hadde utgifter på 2,6 mrd. kroner i første halvår 2021. De anslåtte kostnadene omfatter økte utgifter og reduserte inntekter, slik som økte utgifter til renhold, oppfølging av «TISK»-strategien, smittevern og reduserte inntekter innen kollektivtransport. Anslagene fra arbeidsgruppen er om lag i samsvar med bevilgningene som ble gitt for første halvår i statsbudsjettet for 2021.

Arbeidsgruppens mandat er forlenget til april 2022. I neste rapport skal arbeidsgruppen anslå merutgifter og mindreinntekter for hele 2021. Regjeringen vil komme tilbake med en ny vurdering av merutgifter og mindreinntekter i kommunesektoren i 2021 i revidert nasjonalbudsjett for 2022.

3.2 Kommunesektorens inntekter i 2022

I kommuneproposisjonen for 2022 la regjeringen opp til en realvekst i kommunesektorens samlede inntekter på mellom 1,7 og 2,6 mrd. kroner. Det ble varslet en realvekst i kommunesektorens frie inntekter på mellom 2,0 og 2,4 mrd. kroner. Videre ble det varslet at veksten i frie inntekter ville bli fordelt med 0,4 mrd. kroner til fylkeskommunene og mellom 1,6 og 2,0 mrd. kroner til kommunene. Regjeringen legger nå opp til en realvekst i sektorens samlede inntekter i 2022 på 3,8 mrd. kroner. Dette tilsvarer en realvekst på 0,7 pst. Inntektsveksten er regnet fra inntektsnivået i 2021 slik det ble anslått etter stortingsbehandlingen av revidert nasjonalbudsjett for 2021, korrigert for bevilgninger begrunnet i koronapandemien. Ved beregning av realvekst i kommunesektorens inntekter er det lagt til grunn en pris- og kostnadsvekst på 2,5 pst.

Regjeringen legger opp til en realvekst i kommunesektorens frie inntekter i 2022 på 2,0 mrd. kroner. Dette tilsvarer en realvekst på 0,5 pst. I likhet med de samlede inntektene er veksten i frie inntekter regnet fra inntektsnivået i 2021 slik det ble anslått etter stortingsbehandlingen av revidert nasjonalbudsjett for 2021, korrigert for bevilgninger begrunnet i koronapandemien.

Regjeringen foreslår at veksten i frie inntekter fordeles med 1,6 mrd. kroner til kommunene og 0,4 mrd. kroner til fylkeskommunene.

Av veksten til kommunene begrunnes 100 mill. kroner med å legge til rette for flere barnehagelærere i grunnbemanningen og må ses i lys av ambisjonen om at 50 pst. av de ansatte i barnehagen skal være barnehagelærere innen 2025. Videre begrunnes 100 mill. kroner av veksten med tiltak for barn og unges psykiske helse, herunder psykisk helse i videregående skole og lavterskeltilbud i kommunene. Av dette knyttes 75 mill. kroner til kommunene og 25 mill. kroner til fylkeskommunene. Se nærmere omtale i Prop. 1 S (2021–2022) for henholdsvis Kunnskapsdepartementet og Helse- og omsorgsdepartementet.

Som nevnt i pkt. 2.1 er skatteanslaget for 2021 oppjustert med 5,9 mrd. kroner i denne proposisjonen. Siden inntektsveksten i 2022 regnes fra inntektsnivået i revidert nasjonalbudsjett for 2021 korrigert for koronabevilgninger, vil oppjusteringen av skatteanslaget for inneværende år ikke påvirke nivået på sektorens inntekter i 2022.

Veksten i frie inntekter må ses i sammenheng med kommunesektorens anslåtte merutgifter som følge av befolkningsutviklingen og merutgifter knyttet til pensjon.

I kommuneproposisjonen for 2022 ble det vist til beregninger utført av Det tekniske beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi (TBU), som viste merutgifter for kommunesektoren i 2022 på om lag 1,2 mrd. kroner knyttet til den demografiske utviklingen. Av dette ble det anslått at 0,9 mrd. kroner er knyttet til tjenester som finansieres av de frie inntektene.

I kommuneproposisjonen for 2022 ble det videre anslått en vekst i kommunesektorens samlede pensjonskostnader på om lag 0,6 mrd. kroner utover anslått lønnsvekst. Det var større usikkerhet enn vanlig knyttet

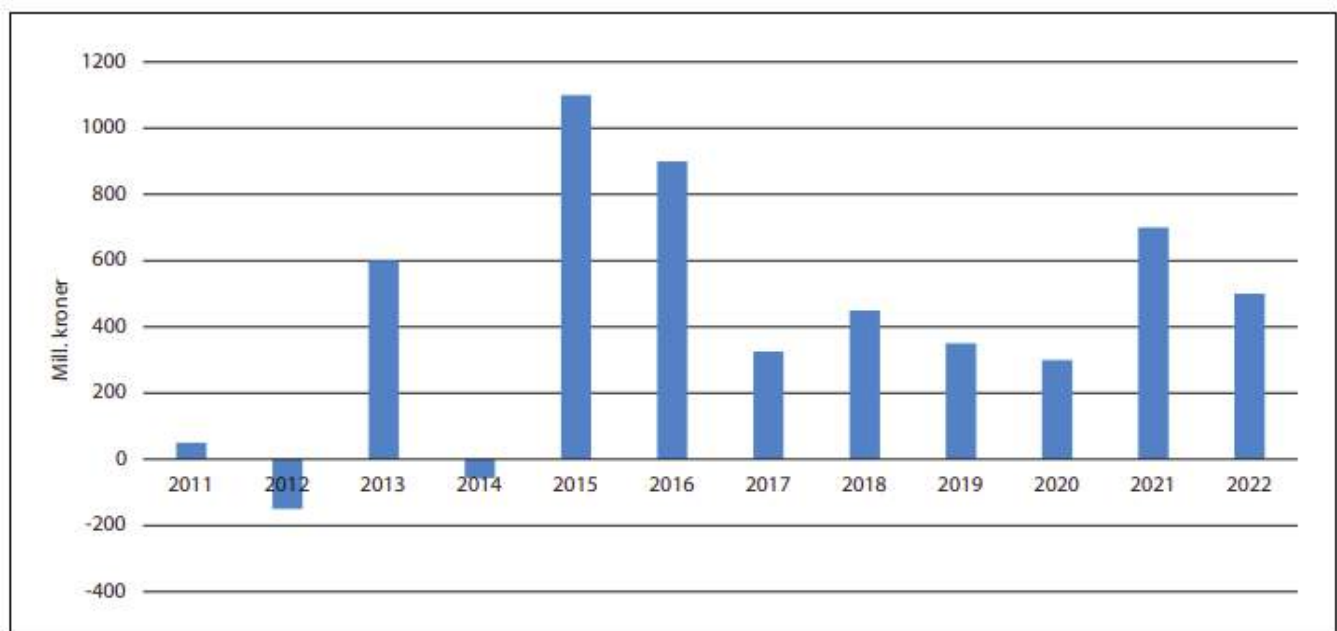
til anslaget, blant annet som følge av endret reguleringsmetode for løpende pensjoner i 2021 og størrelsen på frigjorte premiereserver som følge av ny offentlig tjenstepensjon og nye regler for samordning av ytelsene fra tjenstepensjonen med ytelsene fra folketrygden.

Med oppdaterte beregninger anslås det nå en vekst i de samlede pensjonskostnadene på om lag 0,4 mrd. kroner i 2022. Anslaget er beregnet med utgangspunkt i gjeldende regler for regulering av løpende pensjoner fra 2022. Departementet anslår for sektoren samlet at om lag 23 mrd. kroner blir tilført premiefond i 2021 som følge av frigjøringen av premiereserver. Anslaget for veksten i de samlede pensjonskostnadene er fortsatt beheftet med betydelig usikkerhet.

Etter dette anslås kommunesektorens handlingsrom å øke med 0,5 mrd. kroner i 2022, jf. tabell 2.1. Det er da tatt hensyn til merutgifter som følge av den demografiske utviklingen på 0,9 mrd. kroner, vekst i de samlede pensjonskostnadene på 0,4 mrd. kroner og satsinger finansiert innenfor veksten i frie inntekter på 0,2 mrd. kroner.

Tabell 2.1 Økning i kommunesektorens handlingsrom i 2022

	Mrd. kroner
Vekst i frie inntekter	2,0
– merkostnader demografi	0,9
– merkostnader pensjon	0,4
– satsinger innenfor veksten i frie inntekter	0,2
Økt handlingsrom	0,5

Figur 2.1 Vekst i frie inntekter ut over beregnede demografi- og pensjonskostnader og satsinger innenfor veksten i frie inntekter. Anslag i opprinnelig budsjett

Kilde: Prop. 1 S for respektive år. Anslag for pensjonskostnader for 2011 og 2012 er gitt av TBU i novemberrapporten 2010 og 2011. Veksten i frie inntekter er regnet fra anslått inntektsnivå i revidert nasjonalbudsjett foregående år. Veksten i 2020 og 2021 er korrigert for tilleggsbevilgninger begrunnet i koronapandemien.

Nærmere om realveksten i samlede inntekter

I tabell 2.2 er realveksten i kommunesektorens samlede inntekter i 2022 på 3,8 mrd. kroner dekomponert.

Ved pålegg om nye eller utvidede oppgaver for kommunesektoren, avvikling av oppgaver eller regelendringer som har økonomiske konsekvenser, blir kommunesektoren kompensert eller trukket i frie inntekter på grunnlag av beregnet endring i økonomisk belastning. Disse endringene holdes utenom den beregnede veksten i frie inntekter, men inngår i veksten i samlede inntekter. For 2022 utgjør disse bevilgningsendringene samlet sett en økning på om lag 0,1 mrd. kroner. Endringene knytter seg til moderasjonsordningen i SFO og tilskudd til reduserte ferjetakster, jf. nærmere omtale under programkategori 13.70.

Øremerkede tilskudd øker med netto 1,1 mrd. kroner. Dette må ses i sammenheng med blant annet videreføring av tilskudd for at personer uten vitnemål kan fullføre videregående opplæring, midler til utrulling av fritidskort og tilskudd til vedlikehold, fornying og forbedring av fylkesveinettet.

Tabell 2.2 Realvekst i kommunesektorens samlede inntekter i 2022

	Mrd. kroner
Frie inntekter	2,0
Frie inntekter knyttet til endringer i oppgaver ¹	0,1
Øremerkede tilskudd	1,1
Gebyrinntekter	0,5
Realvekst samlede inntekter	3,8

¹ Disse midlene bevilges som frie inntekter, men regnes ikke med i veksten i frie inntekter siden midlene er knyttet til endringer i pålagte oppgaver. Midlene medregnes i veksten i de samlede inntektene.

Nærmere om realveksten i frie inntekter

Tabell 2.3 viser anslag på kommunesektorens frie inntekter i 2021 og 2022 i løpende priser. Inntektsnivået i 2021 er anslag på regnskap i denne proposisjonen. Det innebærer at oppjusteringen av skatteanslaget på 5,9 mrd. kroner er medregnet. Inntektsnivået i 2021 er korrigert for oppgaveendringer, regelendringer og endringer i finansieringen av kommunesektorens oppgaver. Hensikten med å korrigere for oppgaveendringer mv. er å gjøre inntektsnivået i 2021 sammenliknbart med inntektsnivået i 2022. Videre er inntektsnivået i 2021 også korrigert for ekstraordinære bevilgninger knyttet til koronapandemien, som ikke videreføres til 2022. Det er redegjort nærmere for korreksjoner i programkategori 13.70, tabell 5.9.

I kommuneproposisjonen for 2022 ble det varslet at den kommunale skattøren skal fastsettes ut fra en målsetting om at skatteinntektene skal utgjøre 40 pst. av kommunenes samlede inntekter. I 2022 forventes det en relativt høy vekst i skattegrunnlagene for kommunesektorens inntektsskatt på grunn av gode vekstutsikter. Anslaget på kommunesektorens skatteinntekter i 2022 bygger blant annet på en sysselsettingsvekst på 1,4 pst. og en årslønnsvekst på 3,0 pst. fra 2021 til 2022. Videre er anslaget på skatt på utbytte oppjustert. Det tilsier at skattørene må justeres ned for å opprettholde en skatteandel på 40 pst.

Forslag til kommunale og fylkeskommunale skattører for 2022 er fremmet i Prop. 1 LS (2021–2022) Skatter, avgifter og toll 2022. Det foreslås at den fylkeskommunale skattøren reduseres med 0,3 prosentpoeng til 2,4 pst., og at den kommunale skattøren reduseres med 1,2 prosentpoeng til 10,95 pst.

Skatteinntektene anslås etter dette å utgjøre om lag 40 pst. av kommunenes samlede inntekter i 2022.

Tabell 2.3 Kommunenes og fylkeskommunenes frie inntekter

	Mill. kroner. Nominelle priser ¹								
	Kommunene ²			Fylkeskommunene ²			Kommunesektoren i alt		
	2021 ³	2022	Pst. endr.	2021 ³	2022	Pst. endr.	2021 ³	2022	Pst. endr.
Skatter i alt	203 300	203 465	0,1	38 800	38 600	-0,5	242 100	242 065	0,0
<i>Herav skatt på inntekt og formue</i>	188 400	188 300	-0,1	38 800	38 600	-0,5	227 200	226 900	-0,1
Rammetilskudd ⁴	144 321	149 278	3,4	38 404	40 083	4,4	182 726	189 361	3,6
Sum frie inntekter	347 621	352 743	1,5	77 204	78 683	1,9	424 825	431 426	1,6

¹ Pris- og lønnsveksten i kommunesektoren i 2022 (deflator) er anslått til 2,5 pst.

² Oslo er delt i en kommunedel og en fylkeskommunedel.

³ Anslag på regnskap korrigert for oppgaveendringer og virkningene av koronapandemien, jf. tabell 5.8 under programkategori 13.70.

⁴ Omfatter ikke kap. 571, post 21 Spesielle driftsutgifter.

For nærmere omtale av endringer i rammetilskuddet vises det til programkategori 13.70, blant annet tabell 5.9 og etterfølgende omtaler av de ulike endringene.

Boks 2.1 Kommunesektorens inntekter i 2022

Kommunesektorens samlede inntekter anslås til om lag 604 mrd. kroner i 2022. Tabell 2.4 viser sammensetningen av inntektene i 2022 og nominell endring fra 2021. Veksten er regnet fra

anslag på regnskap 2021 i denne proposisjonen, korrigert for oppgaveendringer og tilleggsbevilgninger begrunnet i koronapandemien.

Tabell 2.4 Kommunesektorens inntekter i 2022

	Mrd. kroner	Andel av samlede inntekter (pst.)	Endring fra 2021 ¹ (pst.)
Frie inntekter	431,4	71,5	1,6
<i>Skatteinntekter</i>	<i>242,1</i>	<i>40,1</i>	<i>0,0</i>
<i>Rammetilskudd</i>	<i>189,4</i>	<i>31,4</i>	<i>3,6</i>
Øremerkede tilskudd ²	33,6	5,6	6,5
Gebyrer	90,1	14,9	3,1
Merverdiavgiftskompensasjon	28,9	4,8	3,7
Andre inntekter	19,6	3,2	2,5
Totalt	603,5	100,0	2,2

¹ Nominell endring. Beregningsgrunnlaget er anslag på regnskap for 2021 korrigert for oppgaveendringer og tilleggsbevilgninger begrunnet i koronapandemien.

² Ekskl. tilskudd til kommunenes arbeid med flyktninger, personer med opphold på humanitært grunnlag og asylsøkere.

Kommunesektorens skatteinntekter og rammetilskudd er sektorens frie inntekter. De frie inntektene utgjør 71,5 pst. av samlede inntekter. Disse inntektene kan disponeres fritt innenfor rammen av lover og forskrifter, og gir kommunesektoren rom for lokal tilpasning av virksomheten.

Skatteinntekter er kommunesektorens andel av skatt på alminnelig inntekt fra personlige skattytere, formuesskatt samt eiendomsskatt i kommuner som har innført det. En del kommuner har inntekter fra naturressursskatt fra vannkraftverk. Størrelsen på skatteinntektene avhenger blant annet av utviklingen i skattegrunnlagene og av de kommunale og fylkeskommunale skattøkene. Rammetilskudd bevilges på Kommu-

nal- og moderniseringsdepartementets budsjett, kap. 571 og kap. 572.

Øremerkede tilskudd skal benyttes i tråd med formålet som er angitt for bevilgningen. Andelen øremerkede tilskudd utgjør 5,6 pst. av de samlede inntektene.

Gebyrinntekter er kommunale avgifter og egenbetaling for tjenester som leveres av kommunen, eksempelvis tekniske tjenester, helse- og omsorgstjenester og barnehager, og utgjør 14,9 pst. av de samlede inntektene. Merverdiavgiftskompensasjon er refusjon til kommunesektoren for anskaffelser som er merverdiavgiftspliktige, og utgjør 4,8 pst. av de samlede inntektene.

4. Kommunens rammebetingelser

I konsekvensjustert budsjettoversikt legges det en hel rekke forutsetninger til grunn som prisvekst, lønnsvekst, arbeidsgiveravgift, pensjonskostnader, anslag på skatteinntektene og anslag på rammeoverføringene herunder befolkningsutviklingen, konsesjonskraftinntekter, eiendomsskatt, finanskostnader m.m. i planperioden.

4.1. Befolkningsutvikling

Til grunn for kommunens økonomiplan må det ligge en befolkningsprognose. En god prognose for utviklingen i folketallet og de ulike aldersgruppene er helt nødvendig for å kunne gi realistiske anslag for inntektene og utgiftene i årene som kommer. Utgangspunktet for å planlegge omfanget og innretningen av tjenestene i kommunene er avhengig av hva prognosene sier om vekst eller nedgang i befolkningstallet i kommunen, og hvordan befolkningssammensetningen forventes å endre seg. Befolkningsvekst og befolkningsnedgang gir ulike utfordringer i den økonomiske planleggingen og må håndteres på forskjellige måter, både på driftssiden og investeringssiden.

4.1.1. Utviklingen i befolkningen siste 25 år

Tabellen under viser utviklingen av folketallet et utvalg av de siste 26 årene. Tallene er hentet fra statistikkbanken hos SSB.

Alder	1995	2000	2005	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
0 - 1 år	214	191	166	51	54	48	57	52	43	42	49	42	37	43	46
2 - 5 år				73	66	87	92	105	105	108	104	96	94	85	90
6 - 15 år	326	337	346	304	302	300	277	278	268	267	257	263	272	262	256
16 - 66 år	1622	1541	1564	1581	1606	1636	1654	1638	1634	1601	1572	1542	1515	1492	1479
67 - 79 år	390	357	284	258	280	272	271	294	306	332	346	365	372	379	381
80 - 89 år	162	181	165	162	145	148	143	137	137	120	113	108	107	107	118
90 - over	21	30	35	47	48	43	45	42	46	48	44	43	39	43	38
Totalt	2735	2637	2560	2476	2501	2534	2539	2546	2539	2518	2485	2459	2436	2411	2408

Folketallet i Meråker ble redusert siste året med 3 personer til 2480 (01.07.20 – 01.07.21). Siden 2015 er reduksjonen på 131 personer (5,2 %) Sett i forhold til 2000 har folketallet blitt redusert med 229 personer (8,7 %).

4.1.2. Prognose for folketall for neste år og for økonomiplanperioden

Fra 2003 ble innbyggertilskuddet og utgiftsutjevningen beregnet med utgangspunkt i befolkningstall per 1. januar i budsjettåret. Dette innebar en ordning med oppdatering av innbyggertilskuddet og utgiftsutjevningen midt i budsjettåret, i henhold til befolkningstall pr. 1. januar i budsjettåret. Fra og med 2009 ble denne ordningen avvirket for kommunene, og innbyggertilskuddet, inkludert utgiftsutjevningen, baseres på befolkningstall pr. 1. juli året før budsjettåret. Det er kun for befolkningstallene og alderskriteriene at telledatoen endres. For de andre kriteriene er telledato som tidligere. Dette betyr at oppdateringen av rammetilskuddet til kommunene gjennom budsjettåret avvikes. Endringene er positive da det vil gi mer forutsigbarhet i kommunens inntekter. Når budsjettprosessen starter er man kjent med befolkningstallet. Det blir ikke lenger noen oppdatering av innbyggertilskuddet og utgiftsutjevningen midt i budsjettåret.

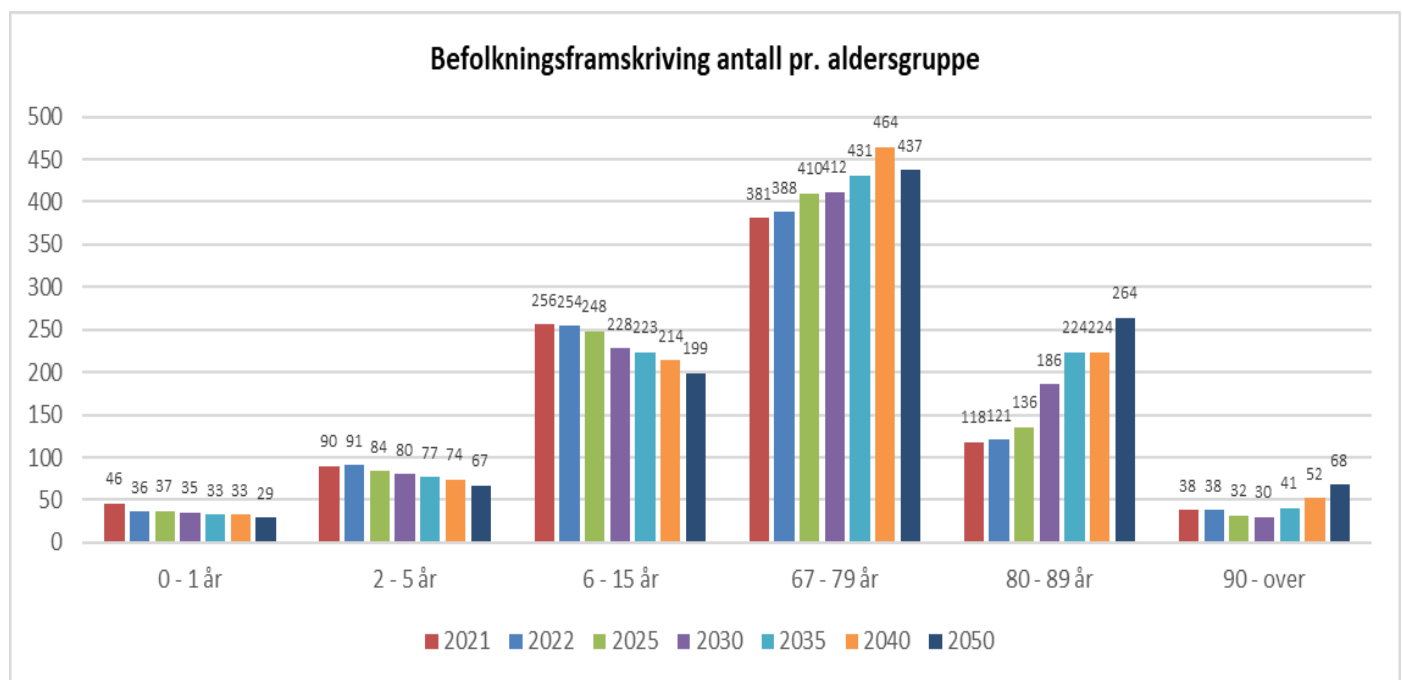
Fra 01.07.20 – 01.07.21 gikk folketallet litt ned med 3 personer. Nedgang i folketallet fører normalt til redusert rammetilskudd (innbyggertilskudd) og motsatt, men slik behøver det ikke alltid være. Det er ikke bare folketallet som påvirker disse inntektene, men også befolkningssammensetningen. Kommunene mottar størst

inntekt for de gruppene av befolkningen som det er mest utgifter med. Det er barnehagebarn og grunnskolebarn samt de eldste eldre. Det er svært viktig å ha innsikt i, og formening om demografiske data, slik at tjenestetilbudet tilpasses behovet i befolkningen og de økonomiske rammebetingelsene. Et annet viktig element i beregningen av rammeoverføringene er vår utvikling i innbyggertall sett i forhold til utviklingen for landet samlet. En reduksjon i innbyggertall hos oss samtidig som innbyggertallet i landet som helhet øker, vil medføre en større reduksjon i rammeoverføringene enn den lokale nedgangen isolert sett skulle tilsi.

Til hjelp i vurderingen av befolkningsutviklingen har vi hentet tall fra statistikkbanken hos SSB. Det er sett på et framskrivningsscenarie som historisk sett treffer best for Meråker som SSB benevner "LLML-alternativet". Prognosene baserer seg på metoder utarbeidet av SSB for landet sett under ett. Framskrivningene avhenger av fruktbarhet, dødelighet, inn- og utvandring og flytting. Disse tallene må i tillegg bearbeides med lokal kunnskap. SSBs prognoser treffer rimelig godt med tanke på den eldre delen av befolkningen. Denne gruppen er forholdsvis stedbunden og flytter lite på seg. SSB sine metoder er imidlertid lite treffsikre for den yngre del av befolkningen i små kommuner utenfor vekstområde, og da særlig de under 16 år.

Tabellen og figuren under viser forventet befolkningsutvikling fremover. Prognosen for befolkningsutvikling er fordelt på aldersgrupper.

Alder	1995	2000	2005	2010	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2030	2035	2040	2050
0 - 1 år	214	191	166	51	43	42	49	42	37	43	46	36	36	36	37	35	33	33	29
2 - 5 år				73	105	108	104	96	94	85	90	91	85	81	84	80	77	74	67
6 - 15 år	326	337	346	304	268	267	257	263	272	262	256	254	254	251	248	228	223	214	199
16 - 66 år	1622	1541	1564	1581	1634	1601	1572	1542	1515	1492	1479	1475	1466	1471	1462	1472	1426	1388	1332
67 - 79 år	390	357	284	258	306	332	346	365	372	379	381	388	399	403	410	412	431	464	437
80 - 89 år	162	181	165	162	137	120	113	108	107	107	118	121	125	131	136	186	224	224	264
90 - over	21	30	35	47	46	48	44	43	39	43	38	38	37	31	32	30	41	52	68
Totalt	2735	2637	2560	2476	2539	2518	2485	2459	2436	2411	2408	2403	2402	2404	2409	2443	2455	2449	2396

Sammenlignet med befolkningstallet pr 01.07.21 viser befolkningsframskrivningen at folketallet vil være forholdsvis stabilt i planperioden.

Aldersgruppen 6 – 15 år som er den gruppen som går i grunnskolen, vil reduseres i planperioden. I aldersgruppen 16 – 66 år er det fremskrevet en reduksjon. Aldersgruppen 67 – 79 år viser en jevn økning i planperioden, en økning som fortsetter mot 2025 for så å flate ut. Aldersgruppene 80 – 89 år vil øke noe i

planperioden, men vil øke kraftig fra 2025 og utover. Gruppen 90+ forventes å synke litt i planperioden før den ser ut til å falle kraftig etter 2023 og videre utover før den jevner seg ut mot 2030. På lang sikt vil aldersgruppen 67 – 79 år som øker sterk utover mot 2020 og 2025 komme inn i aldersgruppene 80 – 89 år og 90 og over.

Ser vi ekstra langt fram i tid til årene 2035 – 2050 ser vi en klar tendens til at befolkningen blir betraktelig eldre. Ser en på forholdstall på innbyggere i gruppen 0-66 år i forhold til 67+ år går det fra 3,5 i 2021 til 2,3 i 2040. Vi ser også at aldersgruppen 0 – 16 år reduseres i antall fra 392 til 321 i samme periode.

Framskrivning så langt fram i tid er heftet med en betydelig usikkerhet, men det er viktig å se trender langt fram i tid for å kunne planlegge godt på lang sikt.

4.2 Frie inntekter

Frie inntekter består av rammetilskudd, skatteinntekter (fra private og kraftanlegg), eiendomsskatt, konsejnskraft og andre ikke øremerkede statlige tilskudd, og er hovedfinansieringskilden for driftsrammene.

4.2.1. Skatt og rammetilskudd

Kommunesektorens rammebetingelser styres i vesentlig grad av de bevilgninger som Stortinget vedtar. Som utgangspunkt for budsjettarbeidet har man hatt Kommuneproposisjonen (Kprp) som kom i mai og Regjeringens forslag til statsbudsjett for 2022 (Prop. 1 S). Statsbudsjettet er i skrivende stund ikke vedtatt så det er i en viss grad noe usikkerhet som berører kommuneøkonomien. Stortingsvalget ga som kjent en ny plattform for regjeringdannelse, med en AP/SP-regjering. Siden det er den avtroppende regjeringen som har lagt fram forslaget til statsbudsjett er det forventet at den nye regjeringen vil endre statsbudsjettet til å passe til sin politiske plattform. Dette gjøres med en tilleggsproposisjon til statsbudsjettet 2022 (Prop. 1 S Tillegg 1) som vil presenteres senest den 10. november. Deretter er det behandling i stortingets organer fram til endelig vedtak oppunder jul.

Anslag på nominell vekst i regjeringens forslag til statsbudsjett i våre frie inntekter ligger på 1,3 prosent. Staten beregner da det som differansen mellom korrigert anslag på inntektene for 2021 med anslag for 2022. Reelt er endringen en økning på drøyt 100' i forhold til anslag frie inntekter i budsjett 2021. Det er denne endringen vi har å jobbe med når budsjettet for 2021 skal utarbeides. Korrigert for deflator har vi en realnedgang i overføringene fra staten. Mesteparten av grunnen til dette er folketallsnedgang. Færre innbyggere å gi tjenester til fører til lavere overføringer. Aktivitetsnivået må da justeres tilsvarende.

Kommunesektorens organisasjon (KS) har utviklet et verktøy (prognosemodell) for beregninger av de frie inntektene. Dette verktøyet blir oppdatert jevnlig basert på ny informasjon om inntektsrammene og befolkningsutvikling, og innarbeider blant annet også beregningene som departementet gjør i Grønt hefte.

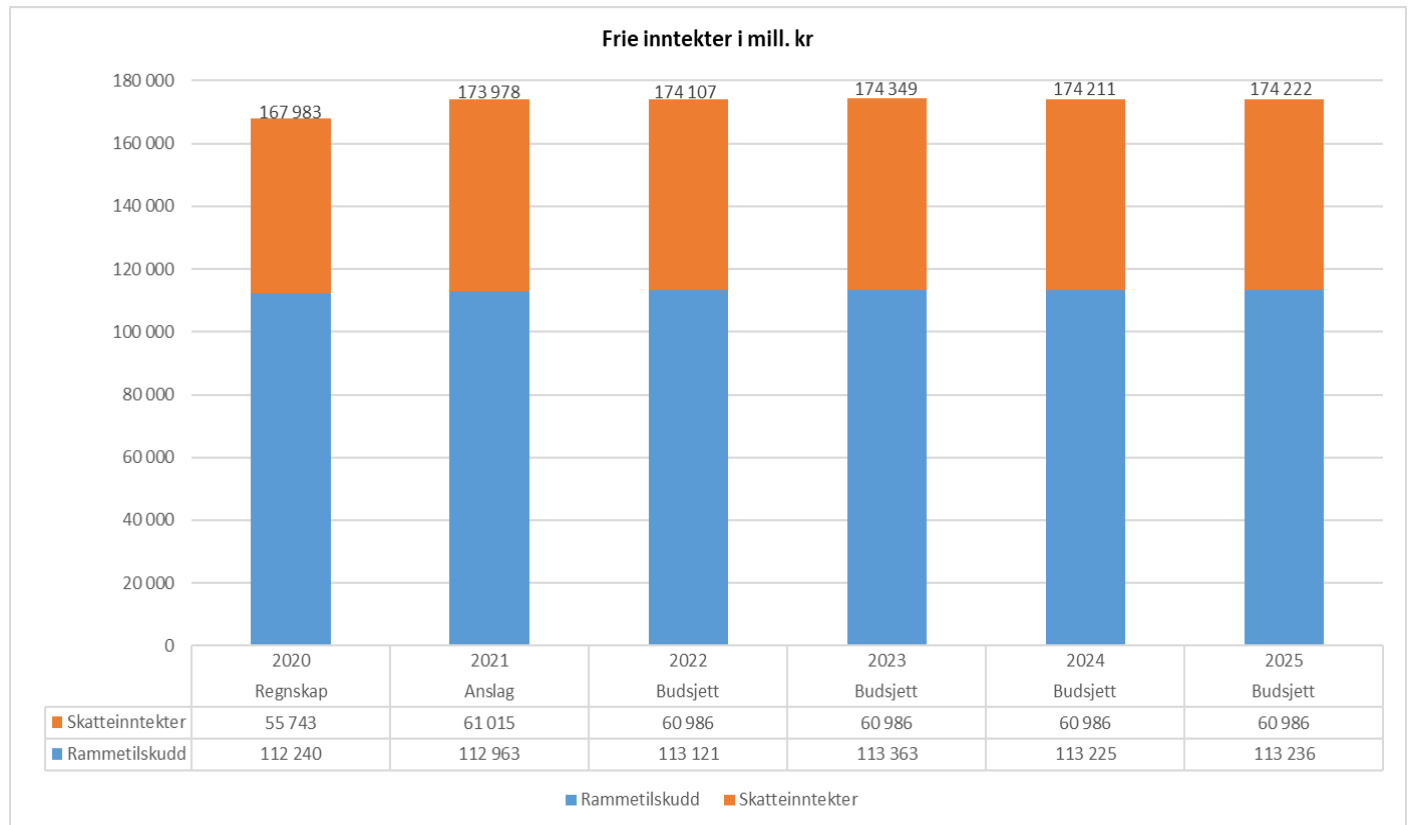
KS' prognosemodell er et godt utgangspunkt for å beregne kommunenes frie inntekter. Den er også nyttig for kommunen å bruke til å utarbeide anslag på de frie inntektene utover i økonomiplanperioden. Kommunen kan legge inn egne prognoser på befolkningsutvikling, både for landet som helhet og i egen kommune, samt justere forventet vekst for skatt og rammetilskudd på nasjonalt nivå i økonomiplanperioden. Den enkelte kommune kan vurdere om den vil legge til grunn egne befolkningsprognoser basert på lokal kunnskap eller benytte SSBs befolkningsprognoser. Ved å legge inn SSB sin befolkningsprognose for utviklingen av befolkningen for landet, vil en kunne få et rimelig godt anslag på utviklingen i frie inntekter for egen kommune. Når det gjelder hvilken inntektsvekst på nasjonalt nivå som det vil være rimelig å legge til grunn i økonomiplanen, vil det sjeldent være gitt klare signaler om hvilken inntektsvekst som kan forventes utover det første året fra sentralt hold.

Enkeltelementene i skatt og rammetilskudd for 2022 og i økonomiplanen kommer frem i tabellen nedenfor.

Tabellen er hentet fra prognosemodellen som er utarbeidet av KS på bakgrunn av regjeringens forslag til statsbudsjett for 2022.

De frie inntektene vil bli ganske like i planperioden.

Man mottar størst innbyggertilskudd for de eldste og barn i barnehage- og grunnskolealderen. Det har sammenheng med at kostnadene er størst med å gi tjenestetilbudene til disse aldersgruppene.

For 2022 har Meråker kommune en utgiftsbehovsindeks på 1,16808, dvs. at vi er vurdert å være 16,81 % dyrere å drifte enn gjennomsnittet av kommunene i Norge. Indeksen vil være stabil i hele planperioden. Det gir oss 25,3 mill. kr. i utgiftsutjevning i rammeoverføringene i 2022.

4.2.2. Eiendomsskatt

Meråker kommune har hatt eiendomsskatt på verker og bruk i mange år. Satsen er 7 promille som er maksimalsatsen. Eiendomsskattetaksten fastsettes av kommunen med unntak av for kraftanleggene hvor den fastsettes av ligningsmyndighetene.

Kommunestyret fattet i sak FO 17/17 den 30.10.17 følgende vedtak omkring eiendomsskatt:

«Rådmannen får til oppgave å utforme et budsjett uten eiendomsskatt på næring, hus, fritid og hytter (eiendomsskatt på verker og bruk skal bestå) for året 2018 og i økonomiplanen 2018 – 2022. Budsjettforslaget skal ivareta pålagte kommunale oppgaver.»

I tillegg fattet kommunestyret i sak KS 62/18 i mål- og strategidebatten for økonomiplanperioden 2019-2022 følgende i pkt. 2:

«Det legges til grunn at rådmannen i det videre arbeidet med budsjett ikke øker eller utvider eiendomsskatten ut over dagens nivå.»

I økonomiplanens del 2, konsekvensjustert budsjett, og del 3, økonomisk handlefrihet, er kommunestyrets tidligere vedtak ivaretatt.

Eiendomsskatt fra kraftanleggene

Eiendomsskattegrunnlaget for kraftverkene blir normalt oversendt fra Skatteetaten i slutten av oktober. Etter omlegging av rapporteringsrutiner etter omstruktureringen av skatteetaten forventes det at disse oversendes elektronisk ca. 1. november.

Etter tidligere bestemmelser hadde vi nådd opp i maksimal utbetaling hva angår Meråker kraftverk. Gjennom Landssammenslutningen av vasskraftkommuner (LVK) er det over lengre tid jobbet mot Regjering og Storting for å få endret reglene. Selv om vi ikke fikk gjennomslag for fjerning av makstakreglene, er det gjennom flere statsbudsjett vedtatt endringer som ga oss litt merinntekter. Reduksjonen fra 2014 og framover skyldes innfasing av tidsserier med lavere kraftpriser enn de som fases ut som legges til grunn ved beregning av eiendomsskatten på kraftverk. I statsbudsjettet for 2021 foreslo regjeringen å innføre en kontantstrømskatt for nye vannkraftprosjekter, som svar på kravet fra et samlet vannkraftmiljø om endringer i grunnrenteskatten. Med regjeringens forslag kan kraftforetakene utgiftsføre investeringskostnadene umiddelbart, mens det i dagens grunnrenteskatt gis gradvis fradrag for investeringskostnader gjennom avskrivninger og friinntekt over en periode på inntil 67 år. Forslaget vil ha virkning for investeringer i nye kraftverk, ved opprustning og ved utvidelse av eksisterende verk. I statsbudsjettet for 2022 er det foreslått endringer i grunnrenteskatten for vannkraft for å ta hensyn til samvirkningen med selskapsskatten. Endringsforslaget - som blant annet innebærer en satsøkning på grunnrenteskatten fra 37 pst til 47,4 pst - har sammenheng med lovendringen i grunnrenteskatten, som ble vedtatt i desember 2020 og trådte i kraft med virkning for inntektsåret 2021, hvor grunnrenteskatten for nye utbygginger ble lagt om til en kontantstrømskatt med en umiddelbar utgiftsføring av investeringene. Vannkraftkommunenes interesseorganisasjon LVK har i høringen etterlyst en redegjørelse for konsekvensene dette har for kommunenes eiendomsskatt på vannkraftanlegg. Departementet skriver at seg gjøre å beregne effekten på eiendomsskatten, men "antar" at konsekvensene på lengre sikt vil være provenynøytral. Dette er en uholdbar redegjørelse fra departementets side. LVK kan heller ikke se at redegjørelsen er korrekt. Som følge av makstaket for eiendomsskatten på kr 2,74 kWh, finner LVK det sannsynlig at forslaget ikke blir provenynøytralt for kommunene, slik departementet antar. Tvert imot er det LVKs syn at kommunenes eiendomsskatteinntekter vil kunne bli varig bli lavere som følge av høyere grunnrenteskatt etter endt investeringsperiode.

I mangel av konkrete eiendomsskattegrunnlag legges tall for 2021 til grunn. Vi har heller ikke grunnlag for å gjøre andre vurderinger utover i planperioden.

Eiendomsskatt fra andre verk og bruk

Det er gjennomført omtaksering av verk og bruk (unntatt kraftverkene) i 2016. Det ga oss ca. 1,0 mill. kr i økt eiendomsskatt på øvrige verk og bruk. Eiendomsskatt fra øvrige verk og bruk vil i 2022 totalt utgjøre ca. 1,2 mill. kr.

Endringer i eiendomsskatteloven

Ny eiendomsskattelov fjerner adgangen til å skrive ut eiendomsskatt på produksjonsutstyr og produksjonsinstallasjoner, med unntak for vindkraftverk og de delene av petroleumsanlegg for olje og gass som omfattes av petroleumsskatteloven.

Teknisk gjøres dette ved at eiendomskategorien «verk og bruk» fjernes fra eiendomsskatteloven, og at særreglene for verk og bruk videreføres kun for vannkraftverk, samt «vindkraftverk og anlegg omfatta av særskattereglane for petroleum». Alle andre typer anlegg som i dag er verk og bruk, vil etter forslaget være alminnelig næringseiendom.

Endringen innebar at mye av skattegrunnlaget i industrielle anlegg ble borte. Det er vedtatt overgangsregler som skal gi en trinnvis reduksjon i skatteinntektene over 7 år fra 2019. Endringene i eiendomsskatteloven medførte at alle kommuner som ville videreføre skatteplikten på de eiendommene som tidligere ble definert

som «verk og bruk» måtte omtaksere eiendommene etter verdsettelsesreglene for alminnelig eiendom. Fylkesmannen bevilget skjønnsmidler for å dekke kostnadene ved dette.

I lovforslaget var det i utgangspunktet slik at siden kategorien «verk og bruk» var foreslått fjernet ville det for vår del medføre at alternativet for 2019 ville være å enten (re)utvide skatteplikten til å omfatte all næringseiendom fra 2019, eller avstå fra beskatning av all næringseiendom. For å dra nytte av overgangsreglene, som skulle gi en gradvis reduksjon av skatteinntektene fra produksjonsutstyret i verk og bruker over 7 år, var det et vilkår at kommunen i overgangsperioden skrev ut eiendomsskatt på all næringseiendom.

Vedtatte overgangsregler presiserte at det ikke ble nødvendig å reinnføre eiendomsskatt på næringseiendommer for å videreføre eiendomsskatt på den «gamle» verk og bruk-kategorien og dermed dra nytte av kompensasjonsordningen for inntektsbortfall.

Undersøkelser og beregninger foretatt av KS og LVK viste at det var usikkert om den kompensasjonsordningen som er vedtatt vil dekke inntektstapet som vil oppstå som følge av regelendringene. Den antagelsen viser seg å stemme og vil gi oss et økende inntektstap i planperioden. Erfaringer viser at kompensasjonsløfter aldri blir fulgt opp fra Statens side, i alle fall ikke over tid. Regjeringen forslag i Statsbudsjettet om kutt i kompensasjon fra 2021 viste at kommunenes frykt var berettiget. Regjeringen foreslo allerede etter to år å halvere rammen for kompensasjon til kommunene. Alle kommuner som tidligere skrev ut eiendomsskatt på verk og bruk vil få redusert kompensasjon. Med fordelingsreglene som departementet praktiserer er det mange kommuner, herunder oss, som ikke vil få kompensasjon over hode. Forslaget kan ikke betraktes som noe annet enn et løftebrudd. Saken følges opp av LVK, interesseorganisasjonen som kommunen er medlem av.

Kraftskatteutvalget

Finansdepartementet nedsatte et ekspertutvalg som skulle se om beskatningen av kraftnæringen resulterte i at samfunnsøkonomisk lønnsomme utbygginger/renoveringer ikke ble realisert. Utvalgets rapport var nedslående lesing for vertskommuner. Det foreslås en omfordeling av 3,7 milliarder kroner fra kommunesektoren til staten. For Meråker kommunes del ville det blitt 17 millioner i mindre inntekter.

Forslaget er en krigserklæring mot de 175 distriktskommuner som har avstått sine naturressurser til vannkraft. For vertskommunene er forslaget et fundamentalt løftebrudd. Forslaget om å oppheve ordningene som lovfester kommunene rettmessige krav på en andel av vannkraftverdiene nå - etter at det meste av vannkraften er bygget ut - er et dramatisk brudd på den samfunnskontrakten som har eksistert mellom stat, kraftutbygger og vertskommunene i mer enn 100 år. Forslaget vil føre til massiv motstand mot fornuftige rehabiliteringer i alle vannkraftkommuner.

Rapporten så ikke ut til å ha politisk oppslutning, men store verdier ble satt i spill og vi har neppe sett det siste angrepet på vertskommuners kompensasjonsordninger for de evigvarende naturinngrepene som er foretatt. Utvalgets innstilling var dramatisk for store deler av kommunenorge, så det var med stor glede vi mottok nyheten om at utvalgets innstilling ble «lagt i skuffen» av statsministeren i midten av februar i fjor.

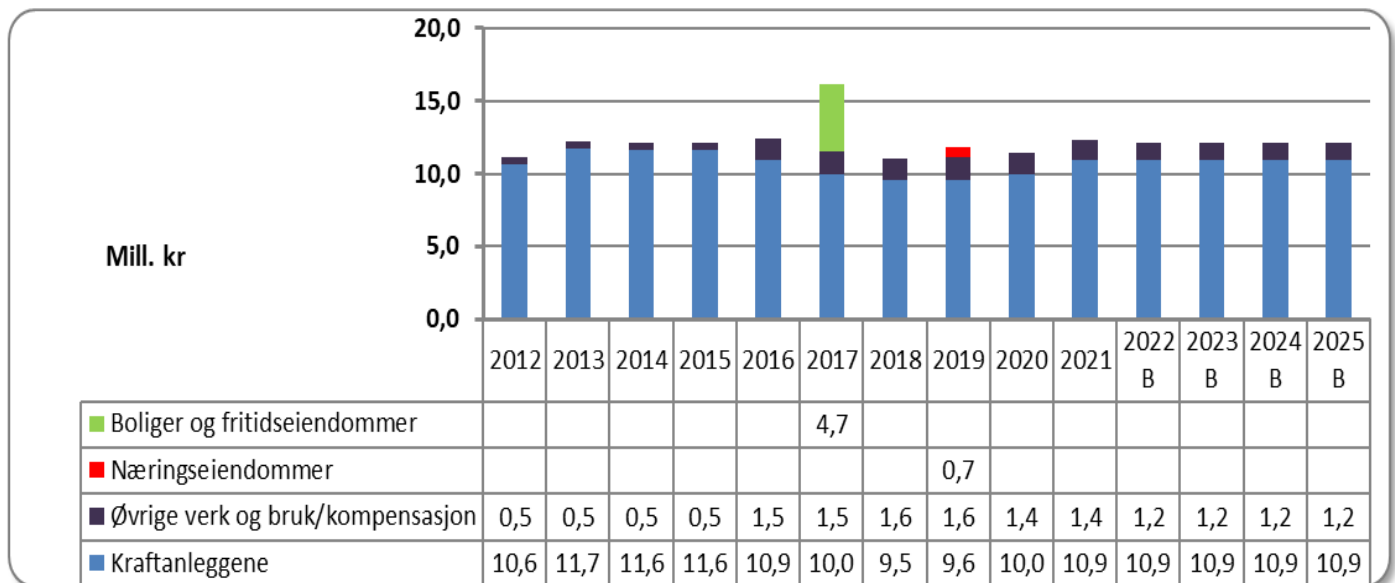
Inntektssystemutvalget

Etter «skrotingen» av kraftskatteutvalgets innstilling hadde vi håp om at det skulle bli litt ro rundt dette, men da dukket et nytt utvalg opp. I mai 2020 ble av regjeringen Solberg nedsatt i mai 2020. Utvalget skal komme med sin innstilling innen 1. juni 2022. Det er nok med å sitere deler av utvalgets mandat til at en tenker tanken på at dette er en omkamp av avtroppende regjeringen:

Utvalget bes om å komme med et forslag til utforming av skatteelementene i inntektssystemet, og belyse konsekvensene av ulike innretninger.

Det er derfor med uro vi ser fram til hva innholdet i utvalgets innstilling vil bli, og det vil ikke være utenkelig at vi igjen må mobilisere for å unngå at de inntekter vi nå får lokalt som kompensasjon for å avstå naturverdier går inn i statskassen for videre omfordeling.

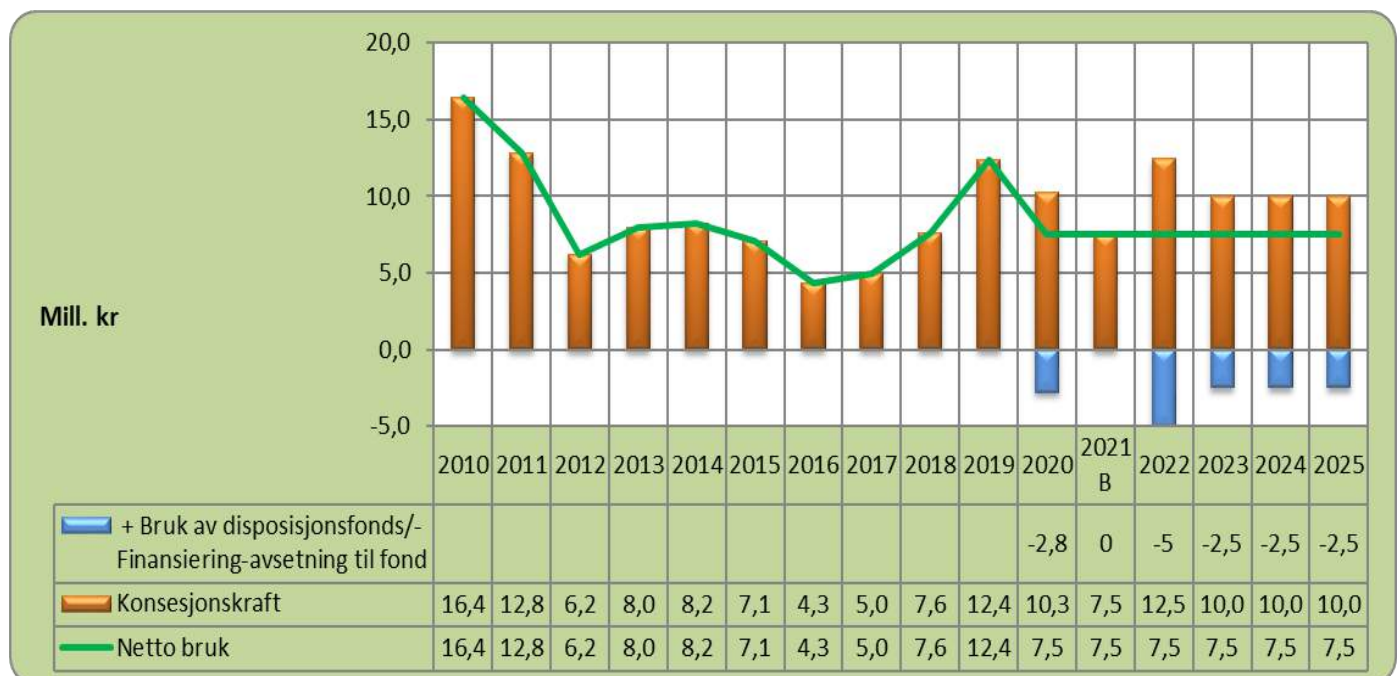
For økonomiplanperioden kan eiendomsskattene anslås slik i mill. kr:

4.2.3. Konesjonskraftinntekter

I vedtak datert 04.11.11 regulerte NVE kraftgrunnlaget, konsesjonsavgifter og –kraft for konsesjon av 17.4.09. Dette medfører at konsesjonskraftmengden har blitt vesentlig redusert og at vi har nådd “taket” i tilgjengelig mengde som kan selges. Totalt for Stjørdalsvassdraget og Nea er mengden nå om lag 46,4 GWH.

For økonomiplanperioden kan konsesjonskraftinntektene anslås slik i mill. kr:

Siden 2006 og fram til og med 2012 ble all kraft vært solgt til spotpris. Det medførte at inntektene fra salg av konsesjonskraft har svingte mye fra år til år med en topp i 2010 på 16,4 mill. kr og en foreløpig bunn i 2016 på 4,3 mill. kr. Årsaken til svingningene skyldes tilbud og etterspørsel herunder finanskrisen samt tilgang til kraft og kapasitetsutnytting i nettet.

Det er formannskapet som er delegert myndighet til å forestå salg av konsesjonskraft. I sak FS 68/21 videre-delegerte formannskapet til kommunedirektøren å gjennomføre salget. Salg ble gjennomført 28.09.2021,

hvor hele kraftmengden ble solgt til fastpris. Vi vet ennå ikke hva vi må kjøpe kraften for da det avgjøres av Olje- og energidepartementet nærmere jul. Hva vi må betale for at kraften skal transporteres inn på sentralnettet er heller ikke kjent, men gitt at prisen vi må betale for konsesjonskraften (OED-prisen) samt innmatingskostnader ikke endres vesentlig, kan det anslås en sikret netto inntekt på 12,5 mill. kr i 2022.

Når krafta for 2021 skulle selges på høstparten 2020 var strømprisene historisk lave. Det var uråd å få god fastpris på kraftmengden vår slik at valget da ble å selge hele mengden på spot. Sett i ettertid var det en god avgjørelse. Fastpris ville gitt oss en inntekt på ca. 4 mill. kr. Det gjenstår ennå noen måneder av 2021, men det kan anslås at årets netto inntekt vil bli oppunder 13 mill. kr.

Kommunestyret har vedtatt følgende handlingsregel når det gjelder inntekter fra salg av konsesjonskrafta: *Ikke mere enn 7,5 mill. kr. skal brukes i drift, resten skal brukes til avsetning i fond/finansiere årets investeringer.*

Dette er en god handlingsregel som gir forutsigbarhet både for de som skal utarbeide og vedta årsbudsjett/økonomiplaner. 7,5 millioner kroner er en inntekt det i de aller fleste år er mulig å oppnå.

Begrunnelsen for handlingsregelen var to-delt. Det første var at gode inntekter i enkeltår skulle avsettes til senere bruk eller finansiere samme års investeringer. Det andre var at en ikke skulle bli vant til et varig høyt driftsnivå med noe usikre enkeltårige inntekter siden et enkeltår med lave inntekter medførte drastiske kutt/endringer i driftsnivået, noe som er utfordrende både for ansatte og folkevalgte.

Skulle det vise seg at vi, mot alle spådommer fra kraftbransjen, må venne oss til varige lave kraftpriser, vil kommunedirektøren komme til kommunestyret med forslag om endring av handlingsregelen som er tilpasset virkeligheten.

4.2.4. Utbytte fra NTE

I forbindelse med sammenslåingen av Nord-Trøndelag fylkeskommune og Sør-Trøndelag fylkeskommune ble det i april 2016, på nærmere bestemte vilkår, besluttet å overføre eierskapet til aksjene i Nord-Trøndelag Elektrisitetsverk Holding AS vederlagsfritt fra Nord-Trøndelag fylkeskommune til kommunene i Nord-Trøndelag fra 01.01.18.

Meråker kommune har sammen med de øvrige kommunene truffet vedtak i kommunestyret hvor vilkårene for overdragelsen av aksjene ble akseptert, jfr. kommunestyrets vedtak i sak 14/17 den 27.02.17. På denne bakgrunn har eierkommunene forpliktet seg til å forholde seg til en vedtatt utbytteplan i ti år fra overtakelsen av aksjene i selskapet. Utbytteplanen kommer frem av overdragelsesavtalen og innebærer bl.a. at selskapet årlig skal utbetale utbytte til aksjonærene innenfor rammen av gjeldende bestemmelser i aksjeloven og overdragelsesavtalen. Utbytte fra selskapet, fra og med regnskapsåret 2017 (utbetalt i 2018) og for senere år, skal være basert på selskapets årsresultat.

Før det kan utbetales utbytte, skal det aktuelle årsresultatet for vedkommende år reduseres med et beløp som tilsvarer inflasjonsjustert (i henhold til endringene i konsumprisindeksen for det samme år) egenkapital (med tillegg for ansvarlig lån) for selskapet samme år. Etter at årsresultatet er justert i henhold til foregående setning, er utbytteforventningen at det skal kunne utdeles minimum 25 % utbytte av det overskytende årsresultatet.

Illustrerende eksempel:

- Årsresultat (etter skatt) for inntektsåret 2018 = kr 500.000,-
- Endringer i konsumprisindeksen for 2018 = 3 %
- Bokført egenkapital (inkl. ansvarlig lån) 31. desember 2018 = kr 5.000.000,-
- Inflasjonsjustert egenkapital = kr 150.000,-
- Utbytteforventning = kr 87.500,-

Utbytte for regnskapsåret 2017, utbetalt i 2018, skal tilfalle Trøndelag fylkeskommune. Kommunene forplikter seg frem til og med 10 år etter gjennomføringsdatoen til å forholde seg til den vedtatte utbyttestrategien. Meråker kommunes eierandel er på 4,64 %. Kommunene fikk utbetalt utbytte på 4,9 mill. kr. første gang i 2019 på bakgrunn av selskapets årsresultat i 2018. For 2020 fikk vi utbetalt drøyt 3,1 mill. kr. Summen for 2021 er 2,7 mill. kr. Det er lagt til grunn et årlig utbytte på 4 mill. kr i planperioden.

Av overdragelsesavtalen fremgår det at utbyttedmidlene forutsettes å inngå som del av hver enkelt kommunens virksomhet, brukes til utviklingstiltak og forvaltes atskilt fra kommunenes øvrige midler. Utbyttedmidlene skal i henhold til dette legges over i kommunale/regionale næringsfond og/eller egne kommunale fond for samfunnsutvikling med definerte formål og vedtekter. Det innebærer at midlene ikke kan brukes til ordinær drift.

4.2.5. Rentekompensasjon for investeringer

Skole

I forbindelse med gjennomføringen av grunnskolereformen dekker staten renteutgiftene for til sammen 11,6 mill. kr for Meråker kommunes vedkommende. Beregningen av det årlige kompensasjonsbeløpet er basert på serielån med avdragsåtid på 20 år for bygg og 10 år for inventar og utstyr.

Eldreomsorg

I forbindelse med gjennomføringen av «Handlingsplan for eldreomsorgen» kunne kommunene, etter visse betingelser, oppnå både oppstartingstilskudd og kompensasjonstilskudd ved investeringer knyttet til omsorgsboliger og sykehjem.

Meråker kommune har til sammen fått tilsagn (og utbetalt) ca 12,6 mill. kr i oppstartingstilskudd til tiltak i eldreplanen. For disse tiltakene mottar vi også kompensasjonstilskudd til dekning av renter og avdrag på lån på 11,1 mill. kr.

Kirkebygg

I forbindelse med renovering av Meråker kirke dekker staten renteutgiftene for til sammen ca. 1,7 mill. kr for Meråker kommunes vedkommende.

Det er beregnet at rentekompensasjonen totalt for 2022 vil bli ca. 1.005', deretter jevnt fallende til 965' i 2025

4.2.6. Statstilskudd flyktninger

Statstilskudd flyktninger (integreringstilskudd) ytes de 5 første årene flyktningene er bosatt i kommunen. For 2022 er inntektene beregnet til 8,2 mill. kr. Det er lagt til grunn samme beløp de øvrige årene i planperioden. Det betinger ny årlig bosetting av ca. 10 flyktninger. Skulle det bli vesentlig lavere bosetting vil inntektene bli lavere og kostnadene må reduseres.

Etter at kommunen har bosatt flyktninger i nærmere 25 år, med varierende størrelse på tilskuddene, er det nå ikke mulig å si hvilke inntekter som finansierer hvilke stillinger fullt ut. Hvis det blir vesentlig lavere bosetting av flyktninger i årene fremover er det ikke mulig å ta ned aktivitet innenfor de områdene som integreringstilskuddet skal dekke i det omfang som inntektene faller bort. Det vil påvirke budsjettbalansen negativt. Slik som situasjonen er i Norge med svært lave asylankomster, og derpå mange færre som skal bosettes, er det sannsynlig at dette etter hvert vil påvirke Meråker kommune også.

De områdene i kommunen som har aktiviteter som omhandler bosetting er tilført de nødvendige ressurser og inntektene vil dekke de budsjetterte utgiftene.

4.3 Konesjonsavgifter

Konesjonsavgiften er budsjettert med kr 3.049.000,-. Konesjonsavgiften reguleres med 5 års mellomrom, sist i 2020. Konesjonsavgiftene avsettes til kraftfondet og tas inn i budsjettet til bruk i kommunens næringsarbeid og til finansiering av felleskommunale tiltak og infrastruktur.

Fondsbeholdningen var pr 31.12.20 på 10,7 mill. kr. Netto budsjettert bruk for 2021 er på ca. 3,8 mill. kr., slik at anslått saldo ved utgangen av året blir om lag 6,9 mill. kr.

4.4 Lønns- og prisvekst, endringer i pensjonsutgiftene, arbeidsgiveravgift

Lønns- og prisvekst

I statsbudsjettet anslås prisveksten for kommunale varer og tjenester (kommunal deflator) fra 2021 – 2022 til 2,5 %. Den framkommer som en kombinasjon på antatt lønnsvekst på 3,0 % og en økning i KPI på 1,3 %.

Med samlede lønnskostnader herunder sosiale omkostninger på ca. 170 mill. kr vil selv små lønnstillegg utgjøre store beløp. En årslønnsvekst på 1 % vil utgjøre 1,7 mill. kr, 2 % 3,4 mill. kr osv.

Meråker kommune har avsatt 3,5 mill. kr i 2022 for å finansiere neste års lønnsoppgjør herunder økning i sosiale utgifter som en følge av lønnsoppgjøret.

Arbeidsgivers andel av pensjonsutgiftene

Kommunens pensjonsleverandør er for lærerne Statens pensjonskasse (SPK) og for øvrige ansatte Kommunal landpensjonskasse (KLP).

I budsjettforslaget er normalpremien for pensjonsutgiftene, basert på aktuarberegninger av KLP og SPK lagt til grunn. Beregningene gir følgende beregningssatser for 2022:

KLP – Fellesordningen	15,00 % av brutto lønnsutgift
KLP – Sykepleierordningen	15,00 % av brutto lønnsutgift
SPK	10,56 % av brutto lønnsutgift

Tidligere var det et eget område for folkevalgtordningen. Etter endring i forskrift om pensjonsordninger for folkevalgte opphørte denne ordningen fra 1.1.2014. Meråker kommunestyre vedtok (i KS 27/14) at vi fremdeles skulle ha pensjonsordning for folkevalgte og at ordføreren skulle innlemmes i den ordinære tjenestepensjonsordningen.

Alle som har offentlig tjenstepensjon i KLP må skyte inn et egenkapitalinnskudd. Dette innebærer at vi også er eiere av selskapet. Hvis KLPs styre krever ytterligere egenkapitalinnskudd plikter vi som eier å skyte inn dette. Egenkapitalinnskudd i KLP skal føres i investeringsregnskapet. Egenkapitalinnskuddet skal føres i regnskapet som kjøp av andeler og kan ikke lånefinansieres. Beregninger fra KLP viser at egenkapitalinnskuddet for 2022 kan anslås til kr.655.000,-. Dette beløpet videreføres i planperioden og finansieres med overføring fra driftsregnskapet.

Arbeidsgiveravgift

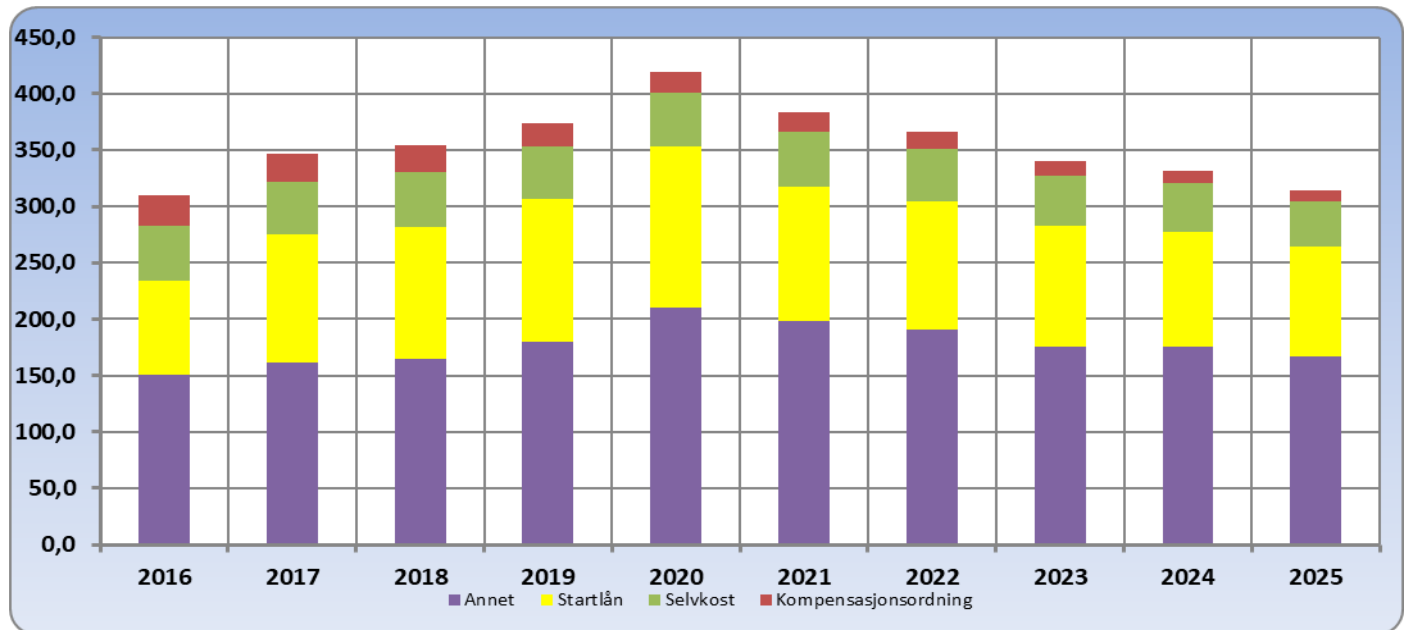
Kommunen har et samlet budsjett på ca. 16,1 mill. kr i arbeidsgiveravgift for 2022. Dette inkluderer ikke beløp for neste års lønnsoppgjør.

Det var litt håp om at kommunen skulle nå fram i sitt arbeid med å få endret sone i det arbeidet som har pågått rundt revideringen av ordningen med differensiert arbeidsgiveravgift (DA ordningen). Resultatet er at kommunen fremdeles er i sone 2.

4.5 Langsiktig lånegjeld, finanskostnader- og inntekter

Langsiktig lånegjeld

For økonomiplanperioden kan utviklingen i den langsiktige lånegjelda anslås slik i mill. kr pr 31.12:

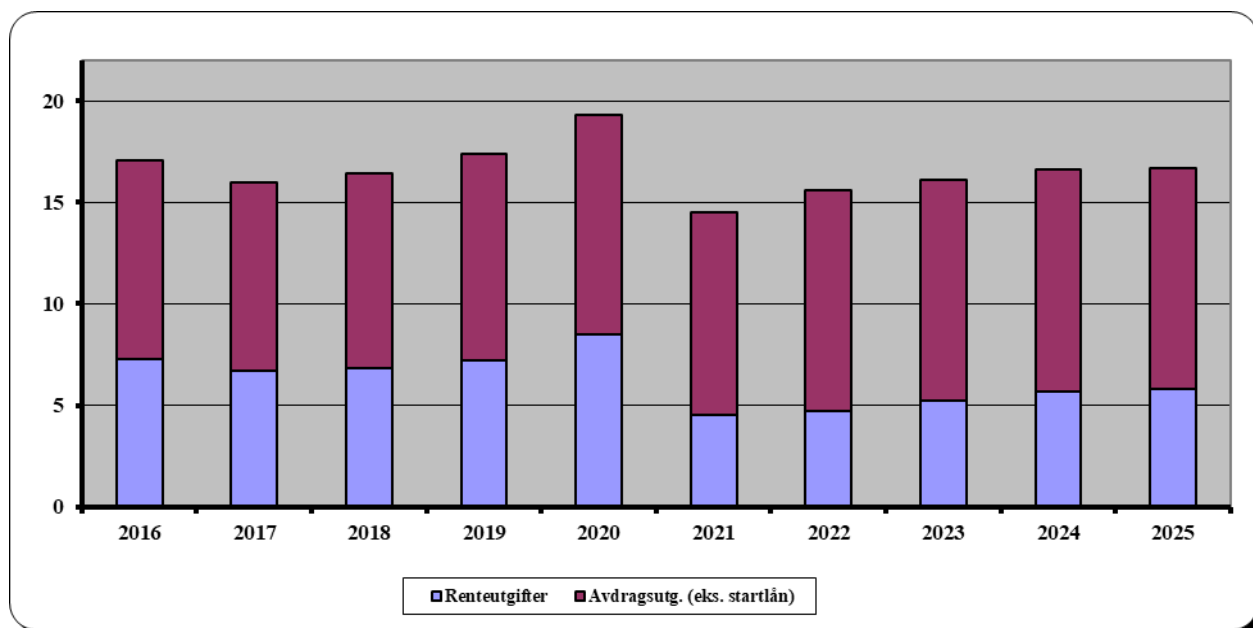
Ved utgangen av 2022 vil kommunen ha ca. 366 mill. kr i langsiktig lån. Deretter vil lånegjelda synke ned til ca. 314 mill. kr ved utgangen av 2025 forutsatt at det ikke blir tatt opp nye lån i perioden. Med så stor langsiktig gjeld blir finanskostnadene høye. I 2021 skal kommunen etter gjeldende låneavtaler betale til sammen omtrent 20,1 mill. kr.

Ikke alle lånene tynger like mye. Godkjent kompensasjonsramme på lån til sykehjem/omsorgsboliger/ skoleanlegg samt startlån (husbank), og lån i avgiftssektorene på til sammen ca 175 mill. kr, belaster ikke kommunens netto driftsresultat. Restgjelden som påvirker driften vil pr. 31.12.22 være på om lag 191 mill. kr, synkende til 167 mill. kr. i slutten av planperioden.

Finanskostnader

For økonomiplanperioden kan finanskostnadene anslås slik i mill. kr:

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Renteutgifter	8,3	7,3	6,7	6,8	7,2	8,5	4,5	4,7	5,2	5,7	5,8
Avdragsutg. (eks. startlån)	10,8	9,8	9,3	9,6	10,2	10,8	10,0	10,9	10,9	10,9	10,9
Sum finansutg.	19,1	17,1	16,0	16,4	17,4	19,3	14,5	15,6	16,1	16,6	16,7

Avdrag

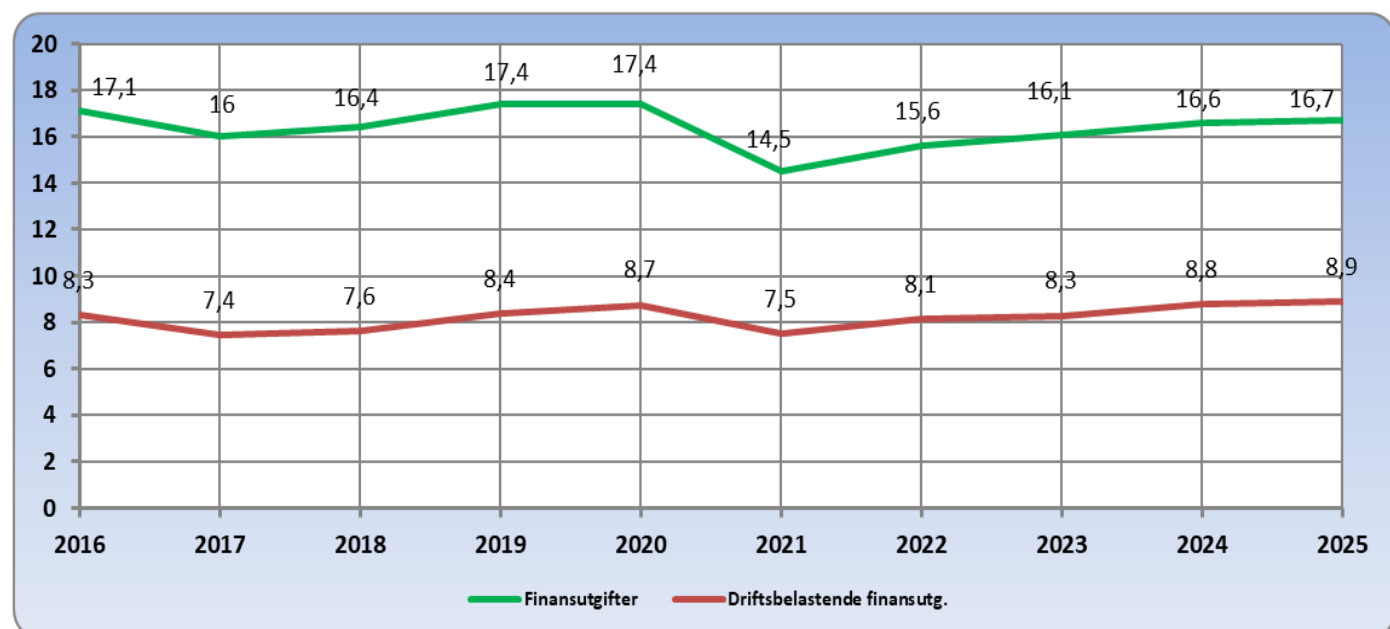
I forbindelse med behandlingen av budsjettet for 2005 og økonomiplanen for 2005 – 2008 ble det vedtatt å forlenge avdragstiden maksimalt på den langsiktige gjelda. De første årene ga det en bedring av budsjettbalansen på årlig ca. 3 mill. kr. Baksiden av dette er at senere nedbetaling av lånene fører til at man kan oppta vesentlig mindre nye lån og at renteutgiftene vil gå litt opp de første årene.

I planperioden 2022 – 2025 blir avdragene på ca. 10,91 mill. kr. Årlig. Dette er situasjonen før nye investeringer (og lån) i planperioden tas med.

Renteutgifter

For 2022 anslås renteutgiftene til 4,7 mill. kr og grunnet stigende rentekurve i planperioden øker de gradvis i økonomiplanperioden til 5,8 mill. kr i 2025. Dette er situasjonen før nye investeringer (og lån) i planperioden tas med.

Driftsbelastede finansutgifter

Av de totale finansutgiftene på 15,6 mill. kr i 2022 utgjør de driftsbelastede finansutgiftene ca. 8,1 mill. kr. Andelen vil grunnet stigende renter øke i planperioden og vil i 2025 utgjøre ca. 8,9 mill. kr. Det er disse utgiftene som påvirker kommuneøkonomien. Dette er situasjonen før nye investeringer (og lån) i planperioden tas med.

Renteinntekter

Renteinntektene er oppført i henhold til gjeldende avtaler og rentenivå på forventet likviditetsbeholdning. Avkastningen på de likvide midlene herunder fondene kan anslås til ca. 1,5 mill. kr hvert av årene i planperioden.

4.6 Disposisjonsfond

Disposisjonsfondene er de mest anvendelige fondene. De kan benyttes til det formålet som kommunen selv ønsker, både driftstiltak og investeringer. Imidlertid er det vanlig å foreta lokal øremerking. Det er gjort i Meråker hvor vi bl.a. har opprettet rentereguleringsfondet og egenkapitalfondet. Akkumulert driftsoverskudd kan benyttes på samme måten som disposisjonsfondene. Saldoen på disposisjonsfondene var pr 31.12.20 på 43,6 mill. kr. Nye bestemmelser i forbindelse med regnskapsavslutningen medfører at bunnlinja balanseres mot disposisjonsfondene. Det medfører at så lenge det er tilgjengelige midler disposisjonsfond vil det ikke oppstå et merforbruk som må finansieres i ettertid og at et mindreforbruk tillegges disposisjonsfond automatisk. Det er i 2021 budsjettet med 1 mill. kr. i bruk av disposisjonsfond. Anslått saldo pr. 31.12.2021 blir da 42,6 mill. kr.

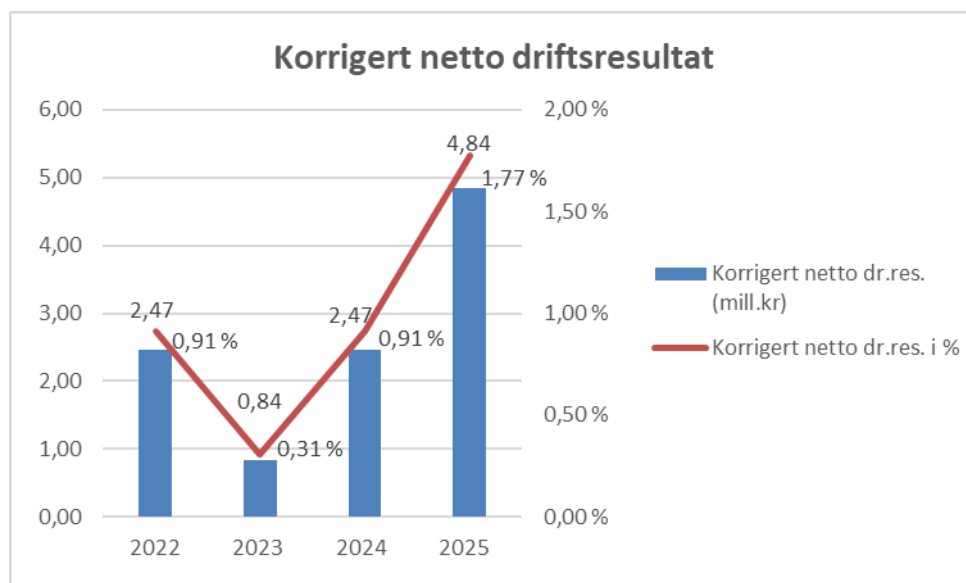
Overordnede mål og rammer for ønsket økonomisk politikk

Kommunestyrets vedtok som en del av budsjettbehandlingen for 2021 som ett av flere økonomiske måltall at disposisjonsfondet skal være 10 % av brutto driftsinntekter.

Disposisjonsfond er viktig å ha som buffer ved et eventuelt driftsunderskudd, svingninger i økonomien og som egenkapital i investeringer. Med budsjetterte brutto driftsinntekter på ca. 268,6 mill. kr utgjør målet for fondet ca. 26,9 mill. kr. Den nye beholdningen på ca. 42,6 mill. kr (ca. 15,8 %) kr gjør at man nå oppfyller dette målet.

4.7 Konsekvensjustert korrigeret netto driftsresultat

Konsekvensjustert korrigeret netto driftsresultat viser varierende tallstørrelser i økonomiplanperioden. Det er 2.472' kr. for 2022 for så synke til 840' kr. i 2023. For årene 2023 og 2024 er netto driftsresultat hhv. 2.471' kr. og 4.835' kr. Det er da forutsatt at man opprettholder dagens driftsnivå uforandret og uten nye finanskostnader.

Netto driftsresultat er hovedindikatoren for økonomisk balanse i kommunesektoren. Netto driftsresultat viser årets driftsoverskudd etter at renter og avdrag er betalt, og er et uttrykk for hva kommuner og fylkeskommuner har til disposisjon til avsetninger og investeringer. Over tid må kommunens netto driftsresultat være positivt for å sikre en bærekraftig økonomi og en effektiv ressursbruk.

De senere årene har det vært gjennomført mange tiltak for å tilpasse aktiviteten til kommuneøkonomien. Tiltakene har kommet i de fleste virksomhetene. Sektor skole, oppvekst og kultur og sektor helse, pleie og omsorg har fått betydelig reduserte budsjetttrammer da førstnevnte sektor nå har 50 færre elever enn for 10 år siden og sistnevnte sektor nå har 60 færre eldre i aldersgruppen 80+ år.

Tilpasningen som har vært gjennomført de senere årene har vært helt nødvendig. Bortfallet av eiendomsskatt fra bolig- og fritidseiendommer på ca. 4,7 mill. kr fra og med 2018 gjorde at behovet for å redusere driften ble ytterligere forsterket. Tallene som presenteres her hensyntar dette inntektsbortfallet.

Konsekvensjustert korrigert netto driftsresultat målt mot overordnede mål og rammer for ønsket økonomisk politikk

Kommunestyrets har vedtatt følgende økonomisk handlingsregel for størrelsen på netto driftsresultat:

- Det er et mål at det over driftsbudsjettet årlig avsettes et beløp til disposisjonsfond/egenkapital i årets/fremtidige investeringer. Beløpet skal minimum utgjøre 1,75 % av budsjetterte brutto driftsinntekter for kommunen.

Målet innebærer at det årlig må avsettes ca. 4,75 mill. kr med budsjetterte brutto driftsinntekter på 271,6 mill. kr (2021).

Konsekvensjustert korrigert netto driftsresultat er positivt i hele planperioden. 2022 0,91 % mens 2023 kommer ut med et resultat på 0,31 %. For årene 2024 og 2025 er det hhv. 0,91 % og 1,77 %. Det innebærer at man ikke når målet om å frigjøre 1,75 % av budsjetterte brutto driftsinntekter for kommunen. Snittet for planperioden er 0,98 %.

Over tid må kommunens netto driftsresultat være positivt for å sikre en bærekraftig økonomi og en effektiv ressursbruk. Ved å gjennomføre det vil man sikre at det ikke oppstår ubalanse i økonomien.

Kommuneøkonomien må bedres. Det vil gjøre kommunen mer robust i forhold til valg man har tatt med å bestå som egen kommune. Det gir større muligheter til å møte fremtidens utfordringer gjennom vekst og utvikling. Samtidig gir det muligheter til større grad av vedlikehold av bygg og anlegg samt å realisere nødvendig infrastruktur i det kommunale tjenestetilbudet.

I økonomiplanens del III ser vi på hvilke disposisjoner og driftsendringer som gjøres i planperioden.

Del III - Økonomisk handlefrihet

5.1 Innledning

Den fremtidige økonomiske situasjonen for Meråker kommune avhenger av hvilke valg vi gjør når det gjelder framtidige utviklings og driftstilpasninger og prioritering av strategiske investeringer for å sikre utvikling og vekst. En kan derfor si at kommuneøkonomien framover i påvirkes og utfordres av egne beslutninger og av endrede rammevilkår/bevilgninger fra regjering og storting.

Kommunesektoren vil de neste tiårene stå overfor en utvikling der andelen eldre i befolkningen øker kraftig. Regjeringen varslet i perspektivmeldingen fra 2017 at dette vil gi utfordringer både for finansieringen av velferdsstaten og for kommunesektoren. Kommunesektoren må derfor forberede seg på å løse flere oppgaver med mindre ressurser. Kommunedirektøren har i forslag til handlings- og økonomiplan budsjettert med at kommunen vil få lavere inntektsvekst framover. For økonomiperioden er det eksempelvis særlig innfasing av barnevernsreformen med økt kommunalt ansvar for tidlig innsats, som viser en underfinansiering som følge av at vi i budsjettet for VRB har høye kostnader på institusjonsplasseringer (funksjon 252), samt en økning i bemanningskostnadene (Funksjon 244).

Inntektsveksten i planperioden vil mest sannsynlig flate ut mens økte utgifter som følger av at vi får endringer i demografikostnader, økte pensjonsutgifter mv.

Forslag til driftsbudsjett 2022 og økonomiplan 2022-2025

I forslag har kommunedirektøren funnet det nødvendig å gjennomføre kostnadsreducerende og kostnadseffektiviserende tiltak for å kunne legge fram et godt og bærekraftig budsjettforslag i balanse som i all hovedsak imøtekommer vedtatte finansielle måltall for god økonomisk styring. Hvilke tiltak det er snakk om og størrelsen på disse er nærmere beskrevet under den enkelte sektoren og det enkelte tjenesteområdet, og oppsummert i vedlegg til budsjettdokumentet med skjemaene kommunedirektørens budsjettforslag investering og budsjettforslag drift. Budsjettforslagets konsekvenser i forhold til vedtatte finansielle måltall framgår av kapittel 5.19.

Oppsummert foreslår kommunedirektøren for økonomiplanperioden 2022-2025 å gjennomføre investeringer samlet for Kr 231 millioner. 118 mill kr. av dette er investeringer på selvkostområdene (vann/avløp). De største tiltakene er skoleutbygging, Eggaveien, nytt avløpsrenseanlegg, brannbil, delfinansiering av bruer over jernbanen (vedtatt) asfaltering kommunale veier, øvrige investeringer vann og avløp m.v. I slutten av perioden øker da driftskonsekvensene med 5,7 mill Kr pr år.

Den økonomiske underdekningen på konsekvensjustert budsjett, med tillegg av driftskonsekvenser fra valgte investeringer, er for årene 2022 – 2025 er henholdsvis, 0,9 – 3,0 – 3,5 og 3,3 mill kr. Foreslåtte driftstiltak i perioden sørger for forsvarlighet og netto balanse i Budsjett og økonomiplan for perioden, og ivaretar vedtatte måltall på beskrevet måte lengre nede i dokumentet.

5.2 Mål- og strategidokumentet for økonomiplanperioden 2022 - 2025

I sak 58/21 den 21.06.21 ble mål- og strategidokumentet behandlet.

Kommunestyrets vedtak i saken 21.6.21:

Mål- og strategidokument for økonomiplanperioden 2022 – 2025, datert 31.05.2021, legges til grunn for det videre arbeidet med økonomiplanen for perioden 2022 – 2025 og kommunedirektørens budsjettforslag for 2022, med følgende merknader:

- *I forbindelse med Barnevernsreformen og nye oppgaver til kommunen, bes KD å finne ut hva vi bruker av statlige ordninger per dd. Og se på hvordan de fremtidige rammeoverføringene innen BV vil slå ut. Hvilket handlingsrom vil kommunen ha til det forebyggende arbeidet.*

- *KD bes se på om det vil være mulig for Meråker og tilby drift av Barnevernsinstitusjon som en del av Værnesregionsamarbeidet. Kravet må være at den blir drevet av ideell organisasjon eller interkommunalt/kommunalt. Både ifht BUFDIR og til Værnesregionen.*
- *Det utredes mulighet for å opprette eget tjenestetilbud til ressurskrevende brukere innenfor demens og psykiatri.*
- *Lokale retningslinjer for startlån revideres og legges frem til behandling.*
- *Arbeidet med å etablere flere VTA, VTO og AFT plasser følges opp og prioriteres.*
- *Veiplan, hva skal vi sitte med selv, hvilke tjenester skal vi evt kjøpe, herunder vedlikehold og justering av maskinparken?*
- *Underfinansiering på vedlikehold av kommunale bygg*
- *Tilby løsninger med hel- eller delvis permisjon for etter- og videreutdanning, øke det lokale stipendtilbudet, opprette flere lærlingetilbud og praksisplasser osv.*
- *Følge planen for utbyggingen bredbånd jfr. vedtatt økonomiplan*
- *Opprettholde aktivitet for eldre ved å søke prosjektmidler, deriblant besøkskoordinatorordningen*
- *Arbeide for samordning av transporttilbudene innad og ut av Meråker kommune.*
- *Vi må ha fokus på å ligge tilstrekkelig i forkant ift nye næringsarealer.*

Kulepunkt 1, side 37 i mål- og strategidokumentet endres til:

Arbeide langsiktig med «Tidlig innsats» og andre forebyggende tiltak for om mulig å redusere behovet for spesialundervisning ved Meråker skole.

Oppfølging av kommunestyrets vedtak 58/21 i budsjett og økonomiplanforslaget:

- *Konsekvenser av Barnevernsreformen er innarbeidet i konsekvensjustert budsjett, og det er en vesentlig underfinansiering av reformen på bakgrunn av våre høye utgifter i dag vedrørende plassering av barn i institusjon*
- *Det er gjennomført møte med representanter for Blå Kors som ledd i utredning av etablering av barnevernsinstitusjon i Meråker. Dette er fortsatt i prosess uten at en det enda er kommet til noe beslutningspunkt for etablering.*
- *Utredning av mulighet for å opprette eget tjenestetilbud til ressurskrevende brukere innenfor demens og psykiatri er ikke påstartet.*
- *Lokale retningslinjer for startlån er revidert og vedtatt i kommunestyresak 63/21 den 30.8.21*
- *Etablering av flere VTA, VTO og AFT-plasser er utredet som tiltak i forslaget til driftsbudsjett, men ikke funnet økonomisk handlingsrom for prioritering*
- *Hovedplan for vei er på planen for revidering tidlig i økonomiplanperioden 2022, jfr også egen sak 31/21 i FS 15.4.21*
- *Det skal orienteres om vedlikeholdsplan for kommunale bygg, men forslaget omfatter ikke ekstra ressurser til styrket vedlikehold og økt bærekraft i bygningsmassen. Ressursbruken i konsekvensjustert budsjett er videreført, som følge av omfattende behov for nedtrekk av kostnader for øvrig for å oppnå balanse i økonomiplanperioden*
- *Det er økte kostnader i konsekvensjustert budsjett knyttet til forankring i formannskap 2021 om 1-2 flere lærlingeplasser for å styrke framtidig rekruttering. Stipend og permisjonsordninger er uendret.*
- *Planen for utbygging av bredbånd i gjeldende økonomiplan følges opp.*
- *Aktivitet og servicekontor for eldre er fulgt opp og synliggjort som tiltak, men ikke prioritert i budsjettforslaget*
- *Samordning av transporttilbud inn og ut av kommunen er under oppfølging. Ift oppstart av Meråkerbanen er det lagt til grunn en økning av avganger fra 2 til 3 pr dag.*
- *Ingen tilrettelegging av nye næringsarealer foreløpig. Dette kommer som del av arealdelen. Men det fremmes egen sak om økt tilrettelegging og oppgradering av areal/bygninger i Kopperå.*
- *Det jobbes videre med oppfølging av Absoluttprogrammet og tidlig innsats i skolen for å redusere behovet for omfattende spesialundervisningstiltak. De med behov for spesialundervisning får dette.*

Kommunedirektørens forslag til investerings- og driftstiltak var i mål- og strateginotatet var foreslått som under. Kommentarer ift. endring i budsjett- og økonomiplanforslaget er kommentert med kursiv

Kommunedirektørens oppfølging av prioritering av investeringer i mål- og strategidokumentet:

- **Meråker skole- nytt skolebygg** Prosjektet følges opp ihht. kommunestyrets vedtak i sak 76/21 27.9.21. Tiltak er prioritert i forslaget til investeringsbudsjett og økonomiplan 2022 og 2023.
- **Kommunale veier – «Eggaveien»**
Kommunestyrets vedtak i sak 74/21 den 27.9.21 følges opp og er prioritert med tiltak i forslaget til investeringsbudsjett og økonomiplan 2022, 2023 og 2024.
- **Helseplattformen** Meråker kommunes beslutning om eventuell utløsning av opsjon i Helseplattformen er foreslått utsatt til 2025 ihht egen sak i FS 21.10.21 og KS 25.10.21. Dette er også lag til grunn i eget prioritert tiltak investering og drift i 2025.
- **ENØK og ekstraordinært vedlikehold bygg.** Dette er det ikke funne rom for å følge opp med konkrete tiltak i forslaget,, men kommunedirektøren påpeker at det også i 2020 er gjort ekstraordinær innsats ift tiltakspakke lokalt og nasjonale virkemidler ift Covid-19 for økt aktivitet. Videre satsing vil måtte følges opp i konsekvensjustert budsjett og prioriterte tiltak i drift og investering. Videre oppfølging vil måtte vurderes prioritert i og kommende revideringer av budsjett og økonomiplaner i tråd med kommuneplanens samfunnsdel om økt bærekraft.
- **Kjøretøy og diverse utstyr Brann og redningstjenesten** Kommunedirektøren har i sitt budsjettforslag fulgt opp bestillingen fra kommunestyret om utredning av anskaffelse av brannbil i 2021. Det er lagt inn og prioritert tiltak i 2022 ut fra oppdatert felles anskaffelsesprosess i Værnesregionen.
- **Nytt renseanlegg** Prosjektet videreføres i henhold til gjeldende investerings- og framdriftsplan med eget prioritert tiltak for årene 2022-2024. Samordnet med forslaget til revidering av hovedplan for vann og avløp som nå er sendt på høring h 2021.
- **Utskifting bilpark- grønn bilpark** Kommunedirektøren vil foreslå at vi satser grønt og bærekraftig ved framtidig utskifting av tjenestebiler. Det vil vi at si null- eller lavutslippskjøretøyer skal være førstevalget når vi framover skal kjøpe nye kommunale biler. Fulgt opp innen hele og omsorg Utskiftning av 1 bil årlig i økonomiplanforslaget.
- **Næringsareal** Ingen nye forslag i økonomiplanperioden. Rullering av KPA vil avdekke evt. nye aktuelle områder i tillegg til skomakermoen.. Oppgradering i Kopperå kommer som egen sak i november 2021.10.23, Enkelområder kan vurderes igangsatt ette behov, delfinansiert med NTE-midler m.v.

Kommunedirektørens prioritering i planperioden 2021-2024 for drift er:

- Følge opp ambisjonene, satsingene og føringene i samfunnsplanen ved å følge opp vedtatt planstrategi..
- Forsvarlig, god og effektiv tjenesteproduksjon innenfor de gitte økonomiske rammer.
- Befolkningsutviklingen i kommunen(negativ) og endringer i demografien vil sette høye krav til effektiv og smart tjenesteproduksjon framover. Dette krever trykk på organisasjons- og kulturutviklingen vår, herunder langsiktig og systematisk lederutvikling
- Bærekraftig ledelse legges som premiss i utviklingen av medarbeiderne og Meråker kommune som organisasjon
- Digitalisering og innovasjon i både tjenesteproduksjon og arbeidsprosesser. Automatisering/robotisering av oppgaver må frigjøre ressurser til oppgaver som krever menneskelig kompetanse i dag. Nytt saksbehandlingssystem er valgt og skal implementeres for oppstart 1.1.23. Lokal prosjektorganisasjon og opplæring skal skje i 2022
- Meråker kommune setter seg høye ambisjoner innen bærekraft og bærekraftig utvikling, klima og miljø, og dette skal synliggjøres i kommunens strategier og tiltak framover. Oppfølging i revidering av klima og energiplan. Ellers er dette førende for drifts- og investeringstiltak med slik effekt. Det er også initiert og igangsatt prosess for forstudie på lokal energileveranse/varmesentral(er) flisvarme, for å se på mulig samspill offentlig og privat i en framtidig anbudsprosess vedr. energileveranse. Dette prosjektet er nå kommet over i en fase med ansvarlig organisering som forprosjekt høsten 2021. Ellers legges det til grunn prioritering av El-biler ved årlig anskaffelse ihht. forslaget.
- Folkehelseperspektivet må være en sentral premiss for tenkningen rundt hvordan kommunen planlegger og gjennomfører sine aktiviteter og tjenester.

- Implementere kommunikasjonsstrategien for å styrke det tjenesteytende arbeidet og kommunens omdømme og troverdighet. Det er ikke funnet rom for styrking av denne funksjonen ved prioritering av tiltak.
- Etablere en heltidskultur, og få bort uønsket deltid. Deltakelse i KS-nettverk for oppfølging
- Redusere sykefraværet vesentlig gjennom systematisk, helhetlig og strategisk arbeid på alle nivå
- Det vises ellers til beskrivelsene under sektorkapitlene og vedlagt helhetlig oversikter som vedlegg til slutt i budsjettdokumentet.
- Tilrettelegging for og samhandling med lokalt og regionalt næringsliv for økt verdiskaping og derigjennom økte inntekter til kommunen..Det vurderes igangsatt felles brukerundersøkelse for kommunene i VR for å kartlegge ståsted som næringsvennlig kommuner. Det vil her kunne komme nyttig informasjon som plattform for revidering av næringsplan. Målgruppe i undersøkelsen vil kunne være næringsliv, politikere og administrasjon.
- Etablering av ungdomsklubb utredes videre som sak med flere alternativer, jfr egen sak til kommunestyret 25.10.21

5.3 Bærekraft – Et viktig strategisk hovedgrep forankret i kommuneplanens samfunnsdel

Regjeringen har ved kongelig resolusjon den 14. mai 2019 bestemt at FNs 17 bærekraftsmål, som Norge har sluttet seg til, skal være det politiske hovedsporet for å ta tak i vår tids største utfordringer, også i Norge.

Kommuneplanens samfunnsdel 2019-2023 ble vedtatt i kommunestyret, sak 10/19 den 29.4.2019. Her er *bærekraft* vedtatt som et gjennomgående prinsipp sammen med *folkehelse*. Det er 23.6.21 lagt fram en egen stortingsmelding til Stortinget om forslaget til Norges politikk og handlingsplan for å nå bærekraftsmålene frem mot 2030. Dette vil i økende grad påvirke og styre nasjonale og lokale prioriteringer.

Dette betyr at vi skal vektlegge og ivareta dette i alt vi gjør som kommune. Dette må da ligge til grunn når kommunen utøver sine ansvarsområder innen samfunnsutvikling, tjenestetilbyder, lovforvalter og kommunen som demokratisk arena. Konkretisert i satsingsområdene bolyst, bæringsutvikling, oppvekst, Klima, sikkerhet og beredskap og kommunal tjenesteyting.

Definisjonen «bærekraftig utvikling»

«en utvikling som møter dagens behov uten å ødelegge framtidige generasjoners mulighet til å få dekket sine behov»

Bærekraft er ikke bare satsning på grønn energi og reduksjon av utslipp, men omhandler flere tiltak:

- Føre-var; Gode utredninger og planer for tiltak
- Redusere forbruk
- Sikre gode og langsiktige løsninger
- Gjenbruk
- Dimensjonering for klimaendringer
- Kunnskap

Bærekraft *økonomisk, sosialt, klima-og miljømessig*, skal vi slik ivareta i prosesser med :

- Daglig drift og kontinuerlig utvikling av denne.
- Planlegging og gjennomføring av investeringer
 - F.eks. ved innkjøp og anskaffelser og i forkant av beslutninger vurdere konsekvenser av beslutninger innen drift og investering. Dette vil slik påvirke både innkjøpskriterier/våre forventninger til våre leverandører og beslutninger.
- Strategisk utviklings- og planarbeid (plan og styringssystemet), og oppfølging av dette.
 - Utarbeide og vedta Budsjett- og økonomiplan lojalt ift. våre vedtatte finansielle måltall.
- Kompetanseutvikling og rekruttering bærekraft. Lærende organisasjon.
- Næringsutvikling, ta del i det grønne skifte, bl.a. hydrogen, hensiktsmessig infrastruktur.
- I større grad gjennomføre møter digitalt i stedet for å reise på møter m.v.
- Prinsipper for utøvelse av styring og ledelse
- Digitalisering og effektivisering – gjenbruk av data og forenkling av arbeidsprosesser.
- Bærekraftig forvaltning av Startlån.

Sammenbinding opp mot sektorvise oppfølginger av bærekraft ift tiltaksprioriteringer m.v.

Sektor helse-, pleie og omsorg

Tjenesteytingen må gjennomføres på en måte som ivaretar miljøet, økonomien og sosiale forhold.

Budsjettet for år 2022 er derfor en start på å tilpasse tjenesteytingen til en bærekraftig utvikling. Innenfor sektor for helse, pleie og omsorg ivaretas dette ved at en øker antall elbiler i tjenesten, satser på videreutvikling av velferdsteknologi og ikke minst ved at tjenestetilbudet endres fra institusjonsbasert og over til mere tjenesteyting i hjemmetjenestene. Rettighetsbasert tjenesteyting basert på vurdering av funksjonsnivå med klageadgang vil bidra til å sikre at alle innbyggerne får et godt og rettferdig grunnlag for et anstendig liv. Dette vil sikre at innbyggerne får oppfylt rettighetene sine og at de selv kan påvirke egne liv og samfunnet Digitalisering, elektronisk pasientjournal – Helseplattformen eller alternativer

Sektor kommunal utvikling

Det er viktig at bærekraftsmålene blir en del av grunnlaget for samfunns- og arealplanleggingen gjennom rulleringen av planverket i vedtatt planstrategi.. Kommunedirektøren og strategisk ledelse vil sørge for at dette tas inn i underliggende planverk og prioriteringer i planverkets handlingsplaner.

Kunnskapsgrunnlaget er viktig for å kunne fatte gode beslutninger. Et eksempel på dette er hovedplan for vann og avløp. Denne planen beskriver dagens tilstand, og den har satt noen mål for hvor vi vil. Målene er at utbygging og drift av vann og avløp i Meråker skal levere sikre og stabile tjenester, som tar høyde for klimaendringer, ivaretar miljø, og er en del av nærings- og samfunnsutvikling i Meråker.

Bærekraft må også ivaretas ved planlegging og gjennomføring av investeringer som f.eks framtidsrettet skoleutbygging hvor det i tillegg er kommunestyrevedtak om å vektlegge gjenbruk og flerbruk.

Kommunen som planmyndighet.

Plan- og bygningsloven bestemmer hvordan landes arealer skal brukes og reguleres. Loven skal fremme bærekraft og utvikling til det beste for den enkelte, samfunnet og framtidige generasjoner. Kommunal planlegging etter loven er viktig for å utvikle bærekraftige samfunn og sikre felles verdier og grunnleggende levekår for alle i kommunen. Kommunal planlegging er også viktig for å oppnå en mer bærekraftig, brukerorientert, effektiv og resultatorientert sektor. Plansaksbehandling sikrer åpenhet, forutsigbarhet og medvirkning for alle berørte interesser og myndigheter. Byggesaksbehandling etter loven skal sikre at tiltak er i samsvar med lov, forskrift og reguleringsvedtak. Bærekraftige investeringer innen vann og avløp for å sikre ønsket forsvarlig samfunnsutvikling opp mot arealforvaltningen står sentralt i prioriteringene i framlagt budsjett og økonomiplan.

Kommunen som bygningseier

Kommunen har stor bygningsmasse. Det er gjort enkelte strømsparende tiltak (led-lys, varmepumper). Skiftet ut energikilder fra fossilt brensel til for eksempel jordvarme på sykehjemmet. Kommunen har i flere år varmet opp skoleanleggene med biobrensel (pellets). På Leirskolen er det montert solcelleanlegg for å redusere bruken av aggregat. Dette er et område vi vil ha større fokus på fremover, spesielt viktig er det at vi vedlikeholder bygningsmassen vår bedre, dette for å øke levetiden og redusere forbruket.

Kommunens rolle innenfor landbruk – Miljø og bærekraft

Kommunens landbruksavdeling i Meråker veileder og forvalter innen ulike tilskuddsordninger, hvor noen direkte er rette mot miljø. En ordning er Spesielle miljøtiltak i landbruket (SMIL) med formål å redusere forurensingen fra jordbruket, utover det som kan forventes gjennom vanlig jordbruksdrift. Føringer for tiltaksstrategien gjennomgås og vedtas årlig av det lokale kontaktutvalget for landbruk. De siste årene har midlene blitt brukt til hydrotekniske tiltak og kulturlandskap. I Meråker så har vi hatt et større prosjekt – bekkeåpning – Smemobekken. Dette prosjektet har også fått oppmerksomhet utenfor kommunen. Åpning av bekker gir mange fordeler innenfor miljø og bærekraft som; nye leveområder for vannlevende organismer, planter, fugler og vilt, større biologisk mangfold, og større flomdemping.

Gjennom SMIL-ordningen er det også gitt en del midler til restaurering og skjøtsel av gammel kulturmark som er med på å fremme biologisk mangfold.

Prosjekt Fjellandbruk har fått bevilget midler til å utrede mulighetene for fjernvarmeanlegg basert på flisfyring i Meråker. Dette prosjektet skal vurdere muligheter for grønn energi i Meråker, med utnyttning av bioenergi fra skogbruket i bygda. Bioenergi har en viktig rolle i arbeidet med å gjøre samfunnet med klimavennlig, jfr. klimaplanen til forrige regjering (st.meld. nr 13 (2020-21)).

Skogbruket er viktig for binding og lagring av CO₂. I 2021 ble ny ressursoversikt (skogbruksplan) med miljøregistrering for mange skogeiendommer ferdigstilt. Ca. 170 000 daa. av det produktive skogarealet. Ressursoversikten er et godt verktøy for skogeieren i arbeidet med å sikre foryngelse og god skjøtsel av skogen, samtidig som viktige arealer for miljø blir ivaretatt.

Ny og framtidsrettet gjenbruksstasjon på Stormyra i regi av Innherred renovasjon et viktig tiltak i 2021 og for bærekraftig framtid. Dette er en av de mest oppgraderte gjenbruksstasjonene i fylket, med ekstra tilrettelegging og tilgjengelighet for lokalsamfunnet og hytteeierne. Økt grad av sortering og gjenbruk er målet – dermed økt bærekraft

Sektor skole, oppvekst og kultur

Implementering av bærekraftsmål som verdigrunnlag og kunnskap for adferd og framtidige arbeidsmuligheter for den oppvoksende generasjon.

Dette innebærer for oppvekstsektoren å:

- Legge forholdende til rette for samhold og fellesskap for de yngste
- Sikre god oppvekst, god utdanning og et bærekraftig fotavtrykk
- Beholde ungene i idrettslaget og i annen aktivitet for å sikre et trygt utviklingsmiljø
- Forebygge og hindre utenforskap
- Ivareta trygge og gode oppvekstmiljø for barn i lavinntektsfamilier.

- Sikre tidlig tverrfaglig innsats og gjennom deltakelse i Absolutt-programmet videreutvikle godt samspill i hele Meråkerssamfunnet.
- Tenke folkehelse i alt vi gjør.

5.4 Sentraladministrasjonen og politiske organer

Kommunedirektøren og strategisk ledelse

Dette innebærer:

- Implementering av verdigrunnlag og etisk adferd i tråd med Etiske retningslinjer
- Levedegjøring av felles prinsipper for *styring* og *ledelse* i organisasjonen
- Fokus på ledelse som:
 - viser veg
 - det gripes muligheter
 - bidrar til at det oppnås resultater
 - sammen med andre (medarbeidere, brukere/næringsliv, frivillighet, politikere)
- Virksomhetsstyringen skal i tråd med plan- og styringssystemet:
 - baserer på mål og resultatstyring
 - sikre effektiv gjennomføring av politiske vedtak
 - sikre etterlevelse av lover og forskrifter
 - baseres på risikostyring og kontinuerlig forbedring
 - sikre effektive arbeidsprosesser og riktig ressursanvendelse
 - sikre læring, forbedring og innovasjon

Under kommunedirektøren er strategiske funksjoner for helhetlig virksomhetsstyring, samfunnsutvikling, organisasjonsutvikling, ledelsesutvikling, internasjonalt arbeid, økonomi og HR organisert. Kommunedirektørens utviklingsfokus sikres i linja (sektorsjefene, økonomisjef og personalleder), og i kommunedirektørens og sektorsjefenes fagstab.

Kommunedirektøren og strategisk ledelse er ansvarlig for forsvarlig utredning og fremleggelse av politiske saker til kommunestyret, formannskapet og utvalgene. I tillegg utarbeides svarforslag på interpellasjoner i kommunestyret, samt utarbeider skriftlige svar som politisk nivå stiller i kommunestyret, formannskapet og i forbindelse med budsjettbehandlingen. Kommunedirektøren, sektorsjefer og saksbehandlere har også ansvar for å iverksette politiske vedtak.

Interne tjenester og arbeidsgiverområdet

Hovedprioriteringen for de interne tjenestene og arbeidsgiverområdet vil i perioden være arbeidet med å utvikle organisasjonen, og kommunens plan og styringssystemer, slik at kommunen blir best mulig rustet til å svare på nasjonale og lokale forventninger som sier at fremtidig samfunns- og arealplanlegging skal være bærekraftig..

Dette arbeidet må bygge på digitalisering, lederutvikling med felles plattform for styring og ledelse. Implementering av lederavtaler er fulgt opp i 2021 og innarbeidet for sektorsjefer og de fleste enhetsledere. Oppfølging i medarbeidersamtaler og 10-faktor medarbeiderundersøkelsen som er gjennomført i 2020 forsterkes videre etter mye fokus på pandemien i 2021.

Sykefravær

Personaltjenesten og HMS-ansvarlig (Bedriftshelsetjenesten) skal ha et særskilt ansvar i å bistå enhetene med å redusere sykefravær. Personaltjenesten skal bistå enhetene med kunnskap, analyser, råd og veiledning, generelle og spesifikke tiltak og prosesser som har direkte eller indirekte betydning for sykefraværet. I enheter med høyt sykefravær over tid, går kommunedirektøren nå direkte inn med ulike former for støtte og oppfølging.

Kommunedirektøren har opprettet særskilte innsatsteam som skal bistå disse enhetene. Innsatsteamet for lavere sykefravær skal jobbe tett sammen med sektorsjefene slik at sykefraværsarbeidet vårt blir godt forankret og implementert på sektorsjefnivået. Det er imidlertid ikke funnet økonomisk handlingsrom for å prioritere forsterket program for dette i økonomiplanperioden

Alle enheter og tjenesteområder i Meråker kommune må legge til rette for at medarbeidere skal ha kortest mulig fravær, være delvis sykmeldt og ellers prøve å forebygge fravær gjennom ulike tiltak og satsing på et godt arbeidsmiljø

Sentraladministrasjonen og politiske organer omfatter virksomheter tilknyttet kommunestyret, formannskapet, arbeidsmiljøutvalget, kommune- og stortingsvalg, kommunedirektørkontoret, kommunekassen, IKT-tjenesten (Varit) og revisjonen (KomRev Trøndelag IKS), sekretariat kontrollutvalget (KomSek Trøndelag IKS). Lærlingeordningen er også lagt under sentraladministrasjonen. Bemanningen er for tiden på 9,5 årsverk til sammen på kommunekassen og rådmannskontoret.

For enheter med høyt fravær har kommunedirektøren iverksatt følgende tiltak:

- Opprettelse av kommunedirektørens strategiske sykefraværsguppe som er bredt sammensatt og skal jobbe strategisk og forebyggende mot å få ned sykefraværet vårt
- Samlinger for kompetanse- og erfaringsutveksling mellom enhetsledere, sektorsjefer, tillitsvalgte, HMS- ansvarlig, NAV arbeidslivssenter og personaleleder
- Prioritering av innsats mot og i enheter med høyest sykefravær over tid gjennom dialog, støtte og veiledning
- Handlingsplaner for reduksjon av sykefravær i enheter med høyt sykefravær.

Dette følges opp kontinuerlig med foreslåtte ressurser for hele økonomiplanperioden.

Samfunnssikkerhet og kommunal beredskap

Kommunen har et overordnet ansvar for befolkningens sikkerhet og trygghet. Kommunen skal jobbe systematisk og helhetlig med samfunnssikkerhetsarbeidet på tvers av sektorer i kommunen, med sikte på å redusere risiko for tap av liv eller skade på helse, miljø og materielle verdier. Plikten omfatter også kommunen som myndighet innenfor sitt geografiske område, som virksomhet og som pådriver overfor andre aktører.

Kommunedirektøren ønsker å møte dette kravet blant annet gjennom kvartalsvis beredskapstrening for ledergruppen med støttefunksjoner, følge opp enhetslederne, systematisk arbeid med ROS - analyser, beredskapsplaner og øvelser på enhetsnivå. Internkontroll for dette ansvaret blir fulgt opp av kommunedirektøren. I 2020 og 2021 har arbeidet vært preget av håndtering og oppfølging knyttet til pandemien covid-19. Det rutinemessige arbeidet har slik vært tonet kraftig ned. Men det har likevel blitt etablert og gjennomført flere møter i beredskapsråd(samarbeid med lokale og regionale beredskapsaktører).

Digitrøndelag og Kompetanseløft Trøndelag

Digitrøndelag

Meråker kommune har i samarbeid med KS, Trøndelag fylkeskommune og øvrige kommuner i Trøndelag blitt med digitrøndelag. Kommunestyret gjorde vedtak om dette i 2020. Hensikten er å bidra til at flere kommuner i Trøndelag styrker kompetansen innenfor digitalisering og lykkes med å ta i bruk de løsninger som etableres av fellesskapet. Programområdet skal særlig bidra med å rulle ut vedtatte nasjonale løsninger. Det er søkt fylkesmannen om tilskudd til ordningen.

Om Kompetanseløftet Trøndelag

Kompetanse spiller en nøkkelrolle i hvilken grad vi klarer å ta i bruk ny teknologi og samtidig endre måten vi jobber og organiserer oss på. Kompetanseløft Trøndelag - Digital transformasjon er en felles satsing i de 48 Trøndelagskommunene på økt lederkompetanse, og skal legge til rette for nye muligheter innen tjenesteutvikling i kommunene.

Hva kreves av oss for å lykkes med digital transformasjon?

I forbindelse med Kompetanseløft Trøndelag ble det våren 2019 gjennomført en større utredning, som ser på hva som kreves av en organisasjon som skal lykkes med digital transformasjon. Kommunene har i tillegg meldt inn forskjellige behov for kompetansehevingstiltak og verktøy. Her finnes aktuelle dokumenter og video om utredningen.

Det er gjennomført flere nettverkssamlinger for bevisstgjøring og oppfølging av utviklingsplaner og ta ut effektiviseringsgevinster på dette området framover. Dette er et lederansvar som også vil være et fokusområde i planlagte ledersamlinger i Meråker kommune.

Vi må sørge for løpende tilpasning mellom prioriterte mål oppgaver og utfordringer, og hvilken kompetanse vi må ha for å løse disse på en best mulig måte

Skal kommunen være en attraktiv arbeidsgiver, må kommunen over tid ha samsvar mellom tilgjengelig kompetanse og oppgaver. Både oppgaver og kompetanse kan påvirkes. Oppdatering av strategisk kompetanseplan blir her viktig

De interne tjenestene har et særlig ansvar for at hele organisasjonens kompetanse innen økonomi, innkjøp, regnskap, personal, HMS, arkiv, IKT, kommunikasjon, tolking og kontortjenester er i samsvar med dagens krav.

Indikatorer på at vi nærmer oss målet:

- Alle sektorer og enheter i Meråker kommune har oppdaterte kompetanse- og rekrutteringsplaner.
- Kommunedirektøren og ledelsen iverksetter løpende utviklingsprosesser.
- Alle medarbeidere følges opp av én ansvarlig leder gjennom årlige utviklingssamtaler
- Enhetene analyserer kompetansesammensetning og behov for kompetanse basert på analyse fra 10 FAKTOR, medarbeiderundersøkelsen faktorene 4 og 7.
- Kommunen profesjonaliserer og standardiserer mottaket av nye ledere og ansatte, og sørger for at dette følges opp systematisk og over tid
- Sykefraværet for kommunen er under 7,8 prosent
- Alle enhetene som er knyttet opp mot interne tjenester har med ulike virkemidler og tiltak lagt til rette for at organisasjonen besitter nødvendig kompetanse på sine respektive områder

Vi må sammen jobbe for og mot en smartere kommune

Kommunen må utvikle seg strategisk i takt med samfunnet og i samspill med omgivelsene. Teknologiske endringer gjør det mulig å øke takten i moderniseringen av kommunen ved å skape nye former for tjenesteproduksjon, og automatisere manuelle og gjentakende prosesser. Kommunen skaper tilgang til større mengder data og løpende analyse for bruk i sentrale beslutninger og i strategiutvikling. Innbyggerne vil merke endringene i kommunen i form av krav til bruk av selvbetjeningsløsninger og flere muligheter for å delta i samfunnsutviklingen. Vi samhandler både internt og eksternt for å løse våre oppgaver litt smartere.

Indikatorer på at vi nærmer oss målet:

- Antallet manuelle administrative prosesser og oppgaver (tidstyver) er redusert ved bruk av teknologi og målrettet fornyingsarbeid
- Flere tjenester utføres sammen med brukere, innbyggere, næringsliv og frivillighet
- Gjennom satsing på kunnskapsutvikling, kompetanseheving
- Flertallet av innbyggerne benytter kommunens digitale tjenester der det er tilrettelagt for det

Våre interne tjenesters kompetanse bidrar i enda større grad til en bedre kommune

Interne tjenester må være faglig i forkant på sine områder for å kunne være til nytte for resten av organisasjonen og innbyggerne.

Interne tjenester skal jobbe kunnskapsbasert, framtidsrettet og analytisk.

Indikatorer på at vi nærmer oss målet

- Administrative verktøy og rutiner brukes.
- Brukerundersøkelse av tjenestene fra interne tjenester viser at enhetene og kommunedirektøren i kommunen er fornøyd med tilbudet de mottar
- Kommunen lykkes med å øke innbyggernes deltakelse i utviklingen av kommunens tjenester
- Det er opprettet et virkemiddelapparat for mottak og videreutvikling av medarbeiderdrevet Innovasjon

Konklusjon:

For å møte alle disse prioriteringene, strategiene og målsetningene knyttet til våre interne tjenester vil kommunedirektøren i 2022 og i økonomiplanperioden videreføre igangsatt lederutvikling og organisasjonsutviklingsarbeid. Organisasjonsutviklingsarbeidet skal ha som overordnet målsetning å få vårt helhetlige arbeid i større grad til å samskape og samarbeide på tvers av fag, sektorer og tjenesteområder for å nå våre strategiske mål.

Vi vil framover sørge for å forankre slike indikatorer/mål knyttet til bevilgninger og prioriteringer i budsjett- og økonomiplan. Dette er forsterket som krav i ny kommunelov knyttet til økonomiområdet. Dette arbeidet vil følges opp for implementering i kommende mål og strategidokumenter.

Datadreven organisasjon

Kommunedirektøren setter fokus på at Meråker kommune skal ha en aktiv tilnærming til digitalisering som bidrar til fornyelse, innovasjon, effektivisering og økt kvalitet. I dagens samfunn produseres det stadig mer informasjon på alle nivåer i samfunnet. Det offentlige har i varierende grad tatt i bruk denne informasjonen på en systematisk og strukturert måte til læring, forbedring, innovasjon og utvikling av organisasjonen og tjenestetilbudet. Vi må derfor få i gang initiativ som styrker kommunens samlede evne til læring, analyse og styring.

Kommunens eierinteresser

Kommunedirektøren har fulgt opp lovpålagt periodisk revidering av eierskapsmeldingen for Meråker kommune og lagt denne fram for Kommunestyret i 2021.

Meråker kommunes eierskapsmelding må være et redskap for Kommunestyret for utøvelse av en målrettet, forutsigbar og langsiktig eierskapspolitikk. Eierskapsmeldingen skal bidra til god politisk styring og kontroll og rolleforståelse, og gi rammer og forankring for hvordan kommunen skal utøve sitt eierskap og sine eierinteresser når valgte kommunale representanter deltar i aktuelle selskapers styrende organer.

Kommunestyresekretariatet, folkevalgte, kontrollutvalget og revisjonen

I 2021 har man ikke videreført folkevalgtopplæring av medlemmene kommunestyret på grunn av at andre presserende oppgaver har gått foran. Dette settes på dagsorden i 2022. Kommunedirektøren vil følge opp forbedringstiltak og rapportere på oppfølging av gjennomførte forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller. Internkontrollen er gjennomgått og det er orientert om dette. I tillegg er det implementert bruk av Bridge, et digitalt system løpende og dynamisk rapportering på status i arbeidet med oppfølging av politiske vedtak.

Budsjett drift sentraladministrasjonen for planperioden

Tall i hele 1000 kr	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
Sentraladministrasjonen						
Sum kostnader	25 945	22 511	21 979	21 991	22 003	22 014
Sum inntekter	-6 019	-1 320	-1 260	-1 260	-1 260	-1 260
Nettoutgifter	19 926	21 191	20 719	20 731	20 743	20 754

Budsjett sentraladministrasjonen for planperioden

Tall i hele 1000 kr	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
Sentraladministrasjonen						
Lønn og sosiale kostnader	11 402	11 118	11 191	11 191	11 191	11 191
Kjøp som inngår i kommunal tjenesteproduksjon	4 055	4 171	3 507	3 507	3 507	3 507
Kjøp som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	6 478	7 143	7 212	7 224	7 236	7 247
Overføringer	4 004	75	65	65	65	65
Finansieringsutgifter, finansieringstransaksjoner	6	4	4	4	4	4
Sum kostnader	25 945	22 511	21 979	21 991	22 003	22 014
Salgsinntekter	-112	-145	-145	-145	-145	-145
Overføringer med krav om motytelse	-1 933	-1 160	-1 100	-1 100	-1 100	-1 100
Overføringer uten krav til motytelse	-3 905	0	0	0	0	0
Finansinntekter, finansieringstransaksjoner	-68	-15	-15	-15	-15	-15
Sum inntekter	-6 019	-1 320	-1 260	-1 260	-1 260	-1 260
Nettoutgifter	19 926	21 191	20 719	20 731	20 743	20 754

Forslaget til budsjett for 2022 og økonomiplanen for perioden 2022 – 2025 innebærer endringer for sentraladministrasjonen.

Følgende driftstiltak endrer driftskostnadene i planperioden:

SENT – driftsendringer i kommunedirektørens forslag

Driftsendringer sentraladministrasjonen	2022	2023	2024	2025
1200: Red. driftsposter rådmannskontoret	- 55 360	- 55 360	- 55 360	- 55 360
1306: Avvikle sommerjobb skoleungdom	- 254 380	- 254 380	- 254 380	- 254 380
1401: Redusere driftsposter lokal drift av IT-infrastruktur	- 50 000	- 50 000	- 50 000	- 50 000
1409: Redusere konsulent- / juridisk bistand	- 165 000	- 165 000	- 165 000	- 165 000
1604: Bedriftshelsetjeneste	- 100 000	- 100 000	- 100 000	- 100 000
Korrigert div. politiske utvalg	- 11 742	- 11 742	- 11 742	- 11 742
Sum driftsendringer	- 636 482	- 636 482	- 636 482	- 636 482

Av tabellen fremgår omfattende foreslåtte reduksjonstiltak som delbidrag for å presentere et budsjett og økonomiplan i balanse. Det er tatt ned på generelle driftsposter, og ikke lovpålagt tiltak som sommerjobb for ungdom. Reduksjon på bedriftshelse tjeneste med 100.000. ihht mindre forbruk i pandemisituasjonen fra en ramme på 350.000 til 250.000. Det er ikke ønskelig, men funnet økonomisk nødvendig å gjennomføre. Mer-åker kommune har i sin avtale med bedriftshelsetjenesten en fastsatt timespris. En sum på kr. 250 000 kr vil gi ca 450 timer. Dette skal dekke alt av personaloppfølging/opplæring og andre tjenester som vi benytter bedriftshelsetjenesten til. Av lovpålagte oppgaver som må utføres kan nevnes årlig helsekontroll for nattevakter, helsekontroll for ansatte på VVA samt andre utsatte yrkesgrupper. I tillegg er det lovpålagt med skriving av årsrapport, samarbeidsmøter og samhandlingsplan for BHT med for- og etterarbeid, deltakelse i AMU/AKAN utvalg. En reduksjon i budsjettet vil føre til strengere bruk av BHT (individuell oppfølging). Setter man dette sammen med de nedenforstående tiltakene som det ikke er funnet rom til, vil det bli en betydelig nedgang i muligheten til å følge opp ansatte i kommunen. Dette samtidig som man ønsker å prioritere jobben for å bedre arbeidsmiljø, drive organisasjonsutvikling og redusere sykefraværet.

SENT – driftsendringer ikke i kommunedirektørens forslag

Driftsendringer sentraladministrasjonen som <u>ikke</u> er prioritert i kommunedirektørens budsjettforslag	2022	2023	2024	2025
1200: Styrking av HMS-funksjonen	190 785	190 785	190 785	190 785
1409: Kompetanseheving/Lederutvikling/Arbeidsgiverstrategi	150 000	150 000	150 000	150 000
1601: Prosjekt nærvær	200 000	200 000	200 000	200 000
Sum driftsendringer	540 785	540 785	540 785	540 785

Stabs- og støttefunksjoner i sentraladministrasjonen

Stabs- og støttefunksjonene er samlet direkte under kommunedirektøren. En slik organisering gir best utnyttelse og samordning av disse ressursene. Stabs- og støttefunksjonene omfatter 9,5 årsverk fordelt på overordnet plan/økonomi, post/arkiv, personal, HMS, SLT-koordinator, kommuneregnskap og skatteregnskap. Sektorene har verken tilstrekkelig kompetanse eller kapasitet til å håndtere de samlede oppgavene innenfor plan, økonomi, arkiv og personal. Å splitte opp disse ressursene vil gi vesentlig dårligere utnyttelse av ressursene.

HMS

Meråker Kommune intensiverte fra 2017 sitt arbeide med internkontroll/HMS ved å tilsette HMS-koordinator i 60 % stilling. HMS-feltet er et komplekst fagfelt, som dekkes av mange lover og forskrifter, og er mer regulert enn andre deler av kommunens ledelsesansvar. HMS-funksjonen i kommunen jobber tett sammen med personalleder og sammen skal disse bidra med lederstøtte, oppfølging, organisasjonsutvikling og personalforvaltning. Personalområdet har også på få år blitt mer komplekst i forhold til de krav og lover som regulerer arbeidsområdet. Det i tillegg til vanlige driftsoppgaver gir for lite rom for strategisk tenkning.

Vi er nå inne i en tid som preges av hurtig endringstakt og strenge krav fra myndigheter. Et aktivt HMS-arbeid blir derfor enda viktigere enn før. Vi må beholde arbeidskraft og kompetanse i kommunen, og gode HMS-forhold kan bidra til dette. I tillegg blir produksjons- og tjenesteprosesser etter hvert veldige komplekse. Derfor trenger vi verktøy for å sikre at disse ikke fører til forringelse av ansattes helse eller det ytre miljøet. For å hindre at uønskede hendelser oppstår, blir HMS-arbeidet et meget viktig element. Kommunen har i 2020/2021 startet jobben med å implementere nytt kvalitetssystem. Avviksdelen er tatt i bruk, og flere moduler skal implementeres. Per i dag er kommunens prosedyrer i forskjellige system. Disse skal samles i vårt nye kvalitetssystem, og dette krever ressurser. Man har også en tanke om å ta i bruk både årshjul og ROS kartlegginger gjennom kvalitetssystemet.

Det er et administrativt ønske om å kunne prioritert en ny arbeidsgiverstrategi for kommunen. Denne bør være tett knyttet opp mot FNs bærekraftsmål og kommuneplanens samfunnsdel. For å møte kommende utfordringer er det viktig at kommunen er en attraktiv og konkurransedyktig arbeidsgiver. Særlige satsingsområder i strategien bør være:

- Øke/beholde måltallet for lærlinger i kommunen.
- Øke intensiteten i arbeidet for å få en heltidskultur i hele kommunen.
- Øke kommunens kompetanse gjennom lederutvikling og bruk av KS Læring.
- Øke fokuset på medarbeidersamtaler, 10 faktor og brukerundersøkelser.
- Øke intensiteten i arbeidet med å redusere sykefraværet og hindre frafall i arbeidslivet.
- Digitalisering av tjenester og prosesser gjennom IT Værenesregionsamarbeidet (Kvalitetssystemet, ACOS skjema, nytt sak/arkivsystem m.m).
- Følge opp kommunikasjonsstrategien (hjemmeside, intranett, opplæring m.m).
- Kvalitetssikring og effektivisering av kommunens tjenester.

I forbindelse med behov for å styrke HMS-funksjonen ved forestående nyrekruttering er det synliggjort et tiltak som det ikke er funnet økonomisk handlingsrom for å prioritere. Behovet her er å styrke arbeidet med internkontroll, løpende kvalitetsforbedring som innebærer løpende forbedringsarbeidet og organisasjonslæring. Ved en evt. økning i økonomisk ramme som følge av tilleggsproposisjon til statsbudsjettet i november, anmodes det om å gjøre en reel vurdering av prioritering av dette tiltaket. Det er heller ikke ønskelig at vi over tid ikke har midler til kompetanseheving og lederutvikling.

SLT

SLT er en samordningsmodell for lokale, forebyggende tiltak mot rus og kriminalitet. Målgruppen for SLT-arbeidet er primært ungdom mellom 12 og 18 år, men noen av tiltakene favner også unge voksne opp til 23 år, samt hele livsløpet. Fra juni 2018 fikk Meråker 100 % SLT-koordinator/ Miljøterapeut.

SLT sikrer at de ressursene som allerede finnes hos kommunen og politiet, blir mer samkjørt og målrettet. Arbeidet er forankret politisk og administrativt gjennom politirådet.

Det er i 2020 vedtatt en handlingsplan for vold i nære relasjoner. Vold i nære relasjoner er brudd på grunnleggende menneskerettigheter og et folkehelseproblem med store konsekvenser for både individ og samfunn. Denne planen er viktig i arbeidet med en god og helsefremmende samfunnsutvikling i Værnesregionen. I tillegg er lokale politivedtekter revidert.

SLT –koordinator er også ansvarlig for koordinering av det systemisk forebyggende arbeide, og for individretta oppfølging som skjer i regi av LOS.

Interkommunalt samarbeid som føres innen sentraladministrasjonen

Kommunen er med i det interkommunale samarbeidet Værnesregionen innenfor områdene sekretariat, IKT og innkjøp. Videre deltar kommunen i IKA Trøndelag IKS (interkommunalt selskap for arkiv), KomSek (interkommunalt selskap for sekretariatstjenester for kontrollutvalgene) og KomRev (interkommunalt selskap for revisjon) samt arbeidsgiverkontrollen i Trøndelag.

Disse samarbeidene sikrer kommunen tilgang til effektive tjenester med høy kompetanse.

Tjenester i Værnesregionen

Under sentraladministrasjonen sorterer følgende tjenester i Værnesregionen budsjettmessig:

SENT – tjenester i VR

Tjeneste	2022	2023	2024	2025
Administrativ ressurs	45 000	45 000	45 000	45 000
Personvernombud	124 000	124 000	124 000	124 000
Innkjøpssamarbeid	441 000	441 000	441 000	441 000
Værnesregionen IT inkl. personvernombud	5 782 000	5 782 000	5 782 000	5 782 000
Sum	6 392 000	6 392 000	6 392 000	6 392 000

Budsjettene for 2022 for ovennevnte samarbeidsområder er satt opp i samsvar med budsjettforslaget hos vertskommunen. Eventuelt avvikende vedtak i forhold til innstillingen hos vertskommunen vil påvirke oss.

Værnesregionen IT (VarIT) ble fra 01.05.10 etablert som et interkommunalt vertskommunesamarbeid med Stjørdal kommune som vertskommune. VarIT skal bidra til at kommunene får økt kompetanse og redusert sårbarhet. Enheten skal legge til rette for at kommunene utnytter og utvikler eksisterende og nye digitale verktøy. Dette for å oppnå effektiviseringsgevinster og bedre ressursutnyttelse. Enheten har som mål å framstå som dyktig, pålitelig og serviceinnstilt. Enheten skal levere stabil og sikker drift.

I tillegg til kostnadene med VarIT har alle samarbeidskommunene lokale kostnader for å kunne levere IT-tjenester. Disse kostnadene utgjør i 2022 om lag 0,35 mill. kr etter foreslått reduksjon og er drift av kritisk nettverksinfrastruktur.

Innkjøpssamarbeidet i Værnesregionen driver fortløpende konkurranseutsetting av de største produktgruppene for kommunene i Værnesregionen. Videre driver enheten med rådgivning og bistand hos kommunene i forbindelse med utarbeidelse av konkurransedokumenter. Konkurransgjennomføring, kontraktsledelse og oppfølging er de aktivitetene som preger hverdagen. Rådgivning er en økende aktivitet for innkjøp, i tillegg til komplekse anskaffelsesprosesser. Det gode arbeidet som gjøres fører til innsparinger i alle enheter.

Administrativ ressurs i Værnesregionen skal bl.a. ivareta deltakerkommunenes og regionens interesser for å bedre tjenestetilbudet til innbyggerne, styrke og ivareta eksisterende arbeidsplasser og initierer nye prosjekter som kan gi et bredere og mer variert sysselsettingstilbud i regionen.

Personvernombud i Værnesregionen

Værnesregionen hadde, fra 2011 frem til 2015, felles personvernombud for kommunene Stjørdal, Selbu, Meråker, Frosta og Tydal. Ordningen ble etablert etter en god prosess i regionen og i kommunene. Den personalmessige situasjonen medførte at stillingen var vakant i lengre tid, og de budsjettmessige midlene ble til slutt overført til styrking av VR Innkjøp.

Behovet for stillingen var åpenbart da, og med en ytterligere forsterkning av lovverket som regulerer dette, va det viktig at VR snarest mulig gjenopprettet funksjonen. Fra 2018 er det igjen opprettet og tilsatt personvernombud i Værnesregionen. Stillingen er av vertskommunen Stjørdal organisatorisk plassert i VarIT og inngår i kostnadene i det tjenestesamarbeidet. Etter svangerskapspermisjon i 2021 er personvernombud tilbake med fullt fokus i 2022

Personvernombudet vil under nytt lovverk få et noe annet innhold enn tidligere, men med forsterket fokus på koblingen lovverk og IT (dataregistrering). Personvernombudet skal gi råd til den behandlingsansvarlige eller databehandleren og til de ansatte som utfører behandlingen av personopplysninger om de forpliktelsene virksomheten har etter personvernlovgivningen. Ombudet skal kontrollere overholdelsen av forordningen og andre relevante regelverk med personvernbestemmelser, samt virksomhetens egne interne retningslinjer for personvern.

Kontroll og tilsyn

Kontrollutvalgets forslag til budsjett for kontroll- og tilsynsarbeidet har en ramme på kr 831.500,- for 2022. Rammen er tatt inn i kommunedirektørens forslag. Størstedelen av rammen går til dekning av kjøp av revisjonstjenester og sekretariattjenester for kontrollutvalget.

For nærmere informasjon om kontrollutvalgets budsjettforslag vises det til utvalgets behandling som følger som vedlegg til dette dokumentet.

Næringsarbeidet

Kommunestyret vedtok i sak 25/18 at næringsarbeidet skulle organiseres under sektor kommunal utvikling. Som et resultat av manglende finansiering har generalforsamlingen i Meråker Utvikling AS vedtatt å legge ned selskapet. Næringsarbeidet var til og med 2018 finansiert av ved bruk av midler fra 57 GWH-kontrakten (Kopperåfondet). Dette fondet er da oppbrukt og det måtte finnes alternativ finansiering. Fra og med 2020 er stillingen finansiert med driftsmidler, mens tiltakene finansieres av kraftfondet. Det vises til avsnittet til sektor kommunal utvikling for ytterligere kommentarer.

Sommerjobb for skoleungdom

Tilbudet sommerjobb for skoleungdom har kommunen hatt i mange år. Selv om tilbudet ikke har de store direkte kostnadene, er det mye ekstra arbeid rundt ordningen. Dette føles utfordrende for organisasjonen da vi selv samtidig gjennomfører ferieavvikling. Oppslutning fra skoleelever som har tatt imot tilbudet har og gått ned med årene. For 2022 er det foreslått at dette opphører, en reduksjon på Kr 254'.

Lærlingeordningen

Ordningen med lærlinger er beregnet til ca 0,9 mill. kr i 2022 med en økning på 1-2 lærlinger. Meråker kommune har lærlinger innen barne- og ungdomsarbeid og helsefag. Ordningen er forslått videreført i samme omfang i planperioden.

Takstutvalget

Det er ikke eiendomsskatt på næring, boliger og fritidseiendommer fra og med 2018 slik at behovet for ressurser på dette området er redusert. Kun beskjedne midler er avsatt til eventuell klagebehandling på verk og bruk/næringsseiendommer i planperioden.

5.5 Sektor skole, oppvekst og kultur

Sektorens oppbygging/organisering:

Tjenesteområdene omfatter virksomhetene: Tollmoen barnehage, Egga barnehage, Meråker grunnskole, Integreringsenheten, logopedtjeneste, kulturskole, bibliotek, allment kulturarbeid herunder spillemiddelbehandling for idrettsanlegg og anleggsutbygging, m.m.

Sektoren har budsjettansvaret for Værnesregionen-barnevern og Værnesregionen-PPT.

Utvalg for skole, oppvekst og kultur er det politiske organet som har ansvaret for saksområdet med formannskap og kommunestyre som overordnede. I tillegg til utvalget er det eget stadnamnutvalg, kulturskoleråd, ungdomsråd og innvandrerråd. Stiftelsen Meråker-Musea har sitt eget uavhengige styre.

Hovedarbeidsområdet til sektoren er oppgaver pålagt i form av lover og forskrifter, kommunale budsjett og plandokumenter og delegerte arbeidsoppgaver fra kommunedirektøren. De øvrige sektorene og sentraladministrasjonen er viktige støttespillere i det daglige arbeidet. Det er særlig viktig med tett samarbeid opp mot sektor for kommunal utvikling når det gjelder drift og vedlikehold av de forskjellige avdelingene og arbeidet med spillemiddelprosjekter og tilrettelegging for flerbruk i de offentlige anleggene. Samarbeidet med sektor for helse pleie og omsorg dreier seg i hovedsak om å få fram helhetlige tilbud for barn, unge og funksjonshemmede voksne og i arbeidet for de bosatte flyktningene i kommunen.

Bemanning:

Sektoren har budsjettet med 81,25 årsverk i inngangen til 2022, fordelt på de ulike avdelinger. Dette er en netto nedgang på ca. 0,25 årsverk fra 2021. I denne rammen ligger prosjektkoordinator i Værnesregionen med 0,6 årsverk. (Refusjon fra VR).

Hovedmål fra kommuneplanen:

- Fjellbygda det er godt å bo i.
- Meråker skal være en attraktiv kommune for næringslivet.
- Meråker er et trygt lavutslippssamfunn med god folkehelse.
- Meråker kommune sikrer et godt og stabilt tjeneste- og velferdstilbud for sine innbyggere og er en attraktiv arbeidsgiver.
- Barn og unge har trygge og gode oppvekstvillkår.

Målsettinger for sektoren:

- Barn og unge skal ha **gode og trygge oppvekstvillkår**.
- Barn og unge skal vokse opp i omgivelser som **fremmer mestring, deltakelse og opplevelse av mening**.
- **Fremme psykisk helse og livskvalitet**, tilrettelegge arenaer for mestring/meningsfull fritid, forbygge for å hindre bruk av alkohol og andre rusmidler hos barn og unge, tidlig tverrfaglig innsats overfor barn, unge og familier med behov.
- Sikre rask veiledning og hjelp til mestring av eget liv og livssituasjon, tilrettelegge trygge bo- og nærmiljø med møteplasser, bidra til at det skapes barne- og ungdomstilbud hvor alle kan delta, utfordre barn og unge til å bidra i beslutninger som angår deres oppvekstforhold, tilby fritidstilbud som fremmer læring, mestring og kreativitet.
- Meråker skal ha barn og unge som trives i barnehage og skole hvor de **opplever faglig, psykisk, fysisk og sosial mestring ut** fra sine egne forutsetninger.
- Styrke barn og unges sosiale kompetanse gjennom **systematisk arbeid i barnehage, skole og familiesamarbeid**, sørge for at barnehager og skoler har god kvalitet og et godt miljø som fremmer læring, mestring og kreativitet, fokusere på at barn og unge får trygge overganger mellom barnehage, grunnskole og VGS.
- Sørge for den nødvendige og pålagte kompetanseheving innenfor skole- og barnehage satsinga, som følge av vedtatte reformer og endringer i forskrifter.
- Ivareta kulturens plass og aktiviteter innenfor det kommunale tjenesteapparat.

- Iverksette de prioriterte saker fra kommunestyret, utvalg skole, oppvekst og kultur, og sentrale myndigheter.
- Arbeide for best mulig tilrettelegging av idrettsanlegg og uteområder.
- Planlegge «framtidens skole» med fokus på nytt/rehabiliterert skoleanlegg.
- Sørge for å utnytte de tilgjengelige ressurser innenfor sektoren på best mulig måte.
- Utøve tilsyn med at de vedtatte prioriteringer blir gjennomført etter statlige og kommunale føringer, og etter de vedtatte kvalitetssikringsplanene og virksomhetsplanene.

Budsjett for sektor skole, oppvekst og kultur i planperioden 2022-2025:

Forslaget til budsjett for 2022 innebærer noen reduksjoner i nettoutgifter, for årene 2023, 2024 og 2025 er det ikke lagt inn ytterligere rammekutt for sektoren.

Tall i hele 1000 kr	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
Sektor skole, oppvekst og kultur						
Sum kostnader	76 404	76 579	82 270	82 270	82 270	82 270
Sum inntekter	-11 886	-11 135	-10 449	-10 449	-10 449	-10 449
Nettoutgifter	64 518	65 444	71 821	71 821	71 821	71 821

Tall i hele 1000 kr	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
Sektor skole, oppvekst og kultur						
Lønn og sosiale kostnader	60 907	59 874	64 077	64 077	64 077	64 077
Kjøp som inngår i kommunal tjenesteproduksjon	4 873	6 397	6 630	6 630	6 630	6 630
Kjøp som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	9 383	8 531	11 187	11 187	11 187	11 187
Overføringer	1 228	1 777	377	377	377	377
Finansieringsutgifter, finansieringstransaksjoner	13	0	0	0	0	0
Sum kostnader	76 404	76 579	82 270	82 270	82 270	82 270
Salgsinntekter	-3 530	-4 993	-5 107	-5 107	-5 107	-5 107
Overføringer med krav om motytelse	-8 356	-5 592	-5 343	-5 343	-5 343	-5 343
Overføringer uten krav til motytelse	0	0	0	0	0	0
Finansinntekter, finansieringstransaksjoner	0	-550	0	0	0	0
Sum inntekter	-11 886	-11 135	-10 449	-10 449	-10 449	-10 449
Nettoutgifter	64 518	65 444	71 821	71 821	71 821	71 821

Sektorens økning i nettoutgifter blir forklart under hvert ansvar.

Følgende driftsendringer for SSOK er foreslått for kommende planperiode:

	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
Sektor skole, oppvekst og kultur				
Ansvar 2001: redusere bevilgning til ungdomsrådet	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000
Ansvar 2002: legge ned innvandrerrådet	-39 180	-39 180	-39 180	-39 180
Ansvar 2011: Legge ned skolemattilbudet	-348 090	-348 090	-348 090	-348 090
Ansvar 2200: Redusere tilbud ved kulturskolen	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
Ansvar 2600: Fjerne kulturpris/kulturmidlene	-210 000	-210 000	-210 000	-210 000
Ansvar 2603: Fjerne klopplaggingsmidlene	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000
Ansvar 2605: Fjerne folkehelsemidlene	-165 000	-165 000	-165 000	-165 000
Ansvar 2610: Fjerne støtten til Meråker-musea	-350 000	-350 000	-350 000	-350 000
Total innsparing for SSOK	-1 312 270	-1 312 270	-1 312 270	-1 312 270

Foreslåtte driftsendringer vil bli kommentert under hver enkelt avdeling.

Budsjetterte vertskommunesamarbeid i Værnesregionen for sektor skole, oppvekst og kultur for året 2022:

Beløp i 1 000 kr	Budsjett 2022 Meråker	Budsjett 2021 Meråker	Endring
VR Barnevern, administrasjon (f. 244)* - etter nøkkel	2695	2 072	623
VR Barnevern juridisk (f. 244)	200	100	100
VR Barnevern flip over (f. 251) - etter nøkkel	-	-	-
VR Barnevern Miljøarbeider (f. 251) - etter nøkkel	308	217	91
Barnevern, tiltak i hjemmet (f. 251)	1 076	594	482
Barnevern, tiltak utenfor hjemmet (f. 252)	4 603	3 320	1283
VR PPT	1 308	1 251	57
SAMLET VR	10 190	7 555	2 635

økning

34,9 %

Sektoradministrasjonen for skole, oppvekst og kultur - ansvar felles: 2000, 2001, 2002, 2008, 2010, 2020,2021, 2500,2053, 2116, 2117, 2500, 2615, 2616, 2695

Tall i hele 1000 kr	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
Felles						
Lønn og sosiale kostnader	2 660	2 824	2 846	2 846	2 846	2 846
Kjøp som inngår i kommunal tjenesteproduksjon	498	263	257	257	257	257
Kjøp som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	7 848	7 554	10 191	10 191	10 191	10 191
Overføringer	95	62	12	12	12	12
Finansieringsutgifter, finansieringstransaksjoner	0	0	0	0	0	0
Sum kostnader	11 101	10 703	13 306	13 306	13 306	13 306
Salgsinntekter	0	0	0	0	0	0
Overføringer med krav om motytelse	-890	-813	-813	-813	-813	-813
Overføringer uten krav til motytelse	0	0	0	0	0	0
Finansinntekter, finansieringstransaksjoner	0	0	0	0	0	0
Sum inntekter	-890	-813	-813	-813	-813	-813
Nettoutgifter	10 211	9 890	12 493	12 493	12 493	12 493

Ansvar 2000 - Utvalg for skole, oppvekst og kultur

Det foreslås et aktivitetsnivå med 10 møter. Det er avsatt møtegodtgjørelse etter satser vedtatt av kommunestyret, samt enkel bevertning på møtene. Totalt kr. 63 000,-

Målet er å skape et godt og samarbeid mellom de folkevalgte og administrasjonen i skole, oppvekst og kulturspørsmål, inklusive arbeidet med flerspråklige barn og voksne, på bred basis.

Ansvar 2001 – Ungdomsråd

Det forutsettes et aktivitetsnivå på linje med øvrige politiske møter. Det er avsatt møtegodtgjørelse etter satser vedtatt av kommunestyret, enkel bevertning, og en ungdomskonferanse. Totalt kr. 44 680-

Ekstra bevilgning fra kommunestyret i 2020 til ekskursionsjoner og planlegging av fritidsklubb foreslås kuttet med kr. 50 000,-

Ansvar 2002- Innvandrerråd

Meråker kommune opprettet 01.01.13 et innvandrerråd bestående av 5 representanter som hver har en personlig vararepresentant. Valget følger valgperioden.

I kommunestyrets møte 25.11.2019, K.sak 69/19 ble det fattet følgende vedtak:

Følgende representanter ble valgt i 2019:

Som representant fra komite skole, oppvekst og kultur velges: Gunnil Wæhre

Som vararepresentant fra komite skole, oppvekst og kultur velges: Eva Lien.

Som representant fra komite helse, pleie og omsorg velges: Lille Merakerli

Som vararepresentant fra komite helse, pleie og omsorg velges: Eirik Øian.

Som representant fra kommunestyret velges: Kåre Johan Eriksson.

Som vararepresentant fra kommunestyret velges: Julianne Nordbotten.

I etterkant av kommunestyremøte ble følgende representanter valgt inn:

Representant fra brukergruppa: Katja Merakerli

Representant fra brukergruppa: Louis Yazje

Vara for brukergruppa: Gerry Weldezh

Vara for brukergruppa: Sabah Elfadhil Saifaddin

Kommunedirektøren foreslår at innvandrerrådet legges ned, da dette ikke er lovpålagt, og at dette kun er et rådgivende organ. Dette har heller ikke helt fungert etter intensjonene, og det har vært vanskelig å prioritere å sette av administrative ressurser til rådet. (Sektorsjef for skole, oppvekst og kultur har hatt sekretæransvaret for innvandrerrådet).

Foreslått innsparing kr. 39 180,-

Ansvar 2008 - Værnesregionen barnevern

Budsjetterte utgifter på dette ansvaret er ca. 8,8 mil. (fordelt på tiltak skissert over). Dette er en betydelig økning fra 2021 på over 2,5 mil. Vertskommunen Stjørdal har budsjettert med økte utgifter for barnevern for 2022. Det budsjetteres her med kjente forpliktelser, og det kan være usikkerhet omkring tiltaksbudsjettet til barnevernet i VR.

Budsjetterte tall viser en netto økning på kr. 2 580 000,- Dette gjelder i hovedsak økning i antallet av barn og unge som ble plassert i fosterhjem og institusjon i løpet av 2020 og 2021.

I Trøndelag så har vi valgt å kalle barnevernsreformen for “Oppvekstreformen,” og den trer i kraft 01.01.2022. I hovedsak er det følgende endringer som skal innføres:

- Oppvekstreformen skal gi mer ansvar til kommunene på følgende felt innenfor barnevernsområdet:
 - Fullt økonomisk ansvar for ordinære fosterhjem.
 - Økte kommunale egenandeler for bruk av spesialiserte hjelpetiltak.
 - Økte kommunale egenandeler for bruk av spesialiserte fosterhjem.
 - Økte kommunale egenandeler for bruk av institusjon.
 - Økte kommunale egenandeler for bruk ved akuttiltak.

Kommunene vil bli kompensert for økt økonomisk ansvar for barnevernet gjennom økning i rammetilskuddet. Kompensasjonen blir fordelt i utgangspunktet med kostnadsnøklerne i inntekts-systemet. Hvor mye økning i rammetilskuddet lovendringen innebærer, er ikke avklart på nåværende tidspunkt.

Vi ser at vårt *forebyggende arbeid og tidlig innsats må styrkes*, og at vi må jobbe sammen for å være godt forberedt når loven trer i kraft.

For å lese mer om Oppvekstreformen: <https://bufdir.no/barnevernsreformen/>

Ansvar 2010 – Sektoradministrasjonen

Budsjettert med 1,8 årsverk: 80 % sektorsjef og 100 % konsulent. Det budsjetteres med en samlet utgift på lønn og driftsutgifter på ca.kr. 1.6 mill. kr.

Målet er at sektoren skal være et servicekontor for brukerne av tilbudet under SSOK, avdelingene, deres ansatte, lokalpolitikere og publikum generelt, samt være ansvarlig for framtidsutviklingen av tilbudene innenfor de gitte rammene for virksomheten. Hovedoppgaven er å sikre kvalitet gjennom oppfølging av lover og forskrifter, og lokale planer.

Ansvar 2116 - Nasjonal tilskuddsordning for barn og unge

Dette er øremerkede midler som skal gå til *aktivitetstiltak* for barn og unge for å bekjempe barnefattigdom. Midlene kommer fra BUFDIR, (Barne, Ungdom og Familie Direktoratet). Sektorsjef administrerer søknadsbehandling og det vil ikke være mulig å budsjettere med riktig tilskudd, selv om det i statsbudsjettet vil være bevilgninger innenfor dette ansvaret. Sektoren har likevel anslått at vi vil kunne være mulig å motta tilskudd på inntil kr. 150 000,-

Ansvar 2117 Kompetansenettverket i Værnesregionen- DEKOM

Kunnskapsdepartementet har startet omleggingen til en ny modell for kompetanseutvikling i grunnskolen. Kompetansenettverket i Værnesregionen ble etablert 01.01.2018. Nettverkskoordinator i 60 % stilling ble ansatt 01.08.2018, og har fått forlengelse gjeldende fra 01.08.2021 i 60 % stilling. Kommunens egenandel i DEKOM er kr. 40 000,-

Det er etablert ti kompetansenettverk i fylket hvorav Værnesregionen er ett av dem. Universitetene er samarbeidspartnere for nettverkene, og skal bidra til at den skolebaserte kompetanseutviklingen er forskning- og kunnskapsbasert. (St. Meld. 21, 2016-2017). Kompetansenettverket skal utvikle et varig og langvarig samarbeid og partnerskap med lærerutdanningene/universitetene, definere og prioritere utviklingstiltak i tråd med statlige føringer, bidra til gode prosesser, koordinere og gi nødvendig veiledning.

Alle kommuner fikk i januar/februar 2019 oppdrag å lage ei prioriteringsliste for sin kommune. Disse prioriteringen skulle tas på bakgrunn av de statlige innspillene når det gjaldt «Prioriteringer og valg av utviklingsområder» De statlige føringene for bruk av midlene skal ikke være knyttet til bestemte fag eller fagområder og skal ikke endres fra år til år, men stimulere til langsiktig utvikling. Midlene skal brukes til tiltak som bidrar til at kommunene kan oppnå sektormålene for grunnopplæringen i Prop. 1 S (2016-2017):

- *Elevene skal ha et godt og inkluderende læringsmiljø.*
- *Elevene skal mestre grunnleggende ferdigheter og ha god faglig kompetanse.*
- *Flere elever og læringer skal gjennomføre videregående opplæring.*

Meråker skole er tatt ut i pulje 1, og det er opprettet et samarbeid med UH sektoren, og utviklingsarbeidet på skolen skal være: «**Tidlig innsats- begynneropplæring**»

Ansvar 2020 og 2021 - Pedagogisk-psykologisk tjeneste (PPT)

Her føres vår andel i Værnesregionen Pedagogisk-psykologisk tjeneste. Budsjettert med utgifter på kr. 1 233 000,- På ansvar 2020 føres utgiftene til PPT barnehage, og på ansvar 2021 føres utgiftene på grunnskole.

Tjenesten er et samarbeid mellom Tydal, Stjørdal, Meråker, Selbu og Frosta. Dette ble gjort for å styrke den faglige kompetansen, og redusere sårbarheten i tjenesten.

PPT er i ferd med å endre sin organisasjon og jobber med å endre sin praksis. Dette er i tråd med rapporten fra *Ekspertutvalget for barn og unge med særskilte behov*. Kjent under benevnelsen «Nordahlrapporten.» I hovedsak skal ansatte i PPT ut i skolen og i klasserommene og veilede på system og individnivå. *Jmf St. meld. 21, (2016/17) Lærelyst- tidlig innsats og kvalitet i skolen.*

PPT har ansvaret for alle barn og voksne som trenger spesialpedagogisk hjelp i kommunen. På nåværende tidspunkt er det ingen ventetid i Værnesregionen PPT.

Ansvar 2500 – Barnehageadministrasjon

På dette ansvaret føres 20% av lønn til sektorsjef. Ansvarer skal dekke en del fellesutgifter for barnehagedriften.

I forbindelse med behandlingen av budsjettet for 2014 og økonomiplanen for 2014 – 2017 ble det bl.a. vedtatt felles sommerstenging av barnehagene i 3 uker. Dette fortsetter.

Konsekvensen her er at noen foreldre ikke opplever dette som brukervennlig, og at barnehagen «styrer» når både ansatte og foreldre/barn skal ta ut ferie. Et argument for denne løsningen er at dette rammer få barn/ familier. En får samlet ferie både til barna og til personalet, kontra at det vil være redusert bemanning ved ferieavvikling, resten av året. Dette er en reell innsparing, og at utgifter til ferievikarer vil bli noe redusert. Det barnehagene ser er at mange barn bare tar ut 3 uker ferie, mens personalet tar ut 4 uker.

Barnehagene

Budsjettene for Egga barnehage og Tollmoen barnehage blir lagt med bakgrunn i et barnetall på 118 barn. Det budsjetteres med 64 barn på Egga, og 54 på Tollmoen.

Kunnskapsdepartementet har vedtatt bemanningsnorm gjeldende fra 01.08.18, og en skjerping av pedagognormen. Bemanningsnormen stiller krav om minimum én ansatt pr. tre barn under tre år, og én ansatt pr. seks barn over tre år.

Skjerpet pedagognorm innebærer minst én pedagogisk leder pr. 7 barn under tre år og minst én pedagogisk leder pr. 14 barn over tre år. Barnehagene måtte innfri ny bemanningsnorm innen 01.08. 18, og pedagognorm innen 01.08.2018. (Jmf PS 24/18). Barnehagene i Meråker oppfyller lovkravet om bemanningsnorm og pedagognorm.

I planperioden er det beregnet at Tollmoen skal ha 14 årsverk, og Egga skal ha 18 årsverk. På grunn av en økning i antall små barnehagebarn så er den totale bemanningsøkning for begge barnehagene 3,3 årsverk. Dette henger sammen med at det er en gledelig økning i antall 1-åringer som starter i barnehagene.

Det er store variasjoner i fødselstallene fra år til år i Meråker. Noe som skaper utfordringer rundt bemanning i barnehagene, særlig ved oppstart i august og utover høsten. Erfaringsmessig så kommer det flere barnehagebarn i løpet av barnehageåret. Utfordringen til barnehagene er å tenke stabilitet og trygghet for barna. Budsjett blir lagt før 2.barnehageopptak, noe som byr på utfordringer for hvilken bemanning det er behov for.

Merk at regjeringen forslår at 100 mil kroner av veksten i kommunens frie inntekter begrunnes med å legge til rette for flere barnehagelærere i grunnbemanningen. Dette må sees i lys av regjeringens ambisjon om at 50 % av de ansatte i barnehagen skal være barnehagelærere innen 2025. For vår del betyr dette at når vi har ledige stillinger i barnehagesektoren vil vi fortrinnsvis prioritere å ansette barnehagelærere.

Regional ordning for barnehagebasert kompetanseutvikling (REKOM), beskrives blant annet i *Revidert strategi for kompetanse og rekruttering 2018-2022 kompetanse for fremtidens barnehage*. Kompetansestrategien er et viktig virkemiddel for å støtte implementeringen av forskrift om rammeplanen for barnehagens innhold og oppgaver. Strategiens tiltak skal bidra til å videreutvikle barnehagen som lærende organisasjon og styrke barnehagelærernes profesjonelle fellesskap. Måltrettet kompetanseutvikling for alle ansatte skal bidra til at alle barn får et barnehage tilbud av høy kvalitet. Statlige midler overføres til kommune og fylkeskommunene via Fylkesmannen i Trøndelag og skal stimulere til kvalitetsutvikling. Midlene skal gi «grobunn» til langsiktig samarbeid mellom kommunene og universitets- og høyskolesektoren. Utdanningsdirektoratet forutsetter at kommunene jobber i nettverk når midler tildeles. Værnesregionen samarbeider

om ordningen, og i skrivende stund er det ansatt prosjektkoordinatorer i totalt 60 % stilling. (For REKOM og DEKOM)

Nye betalingssatser fra 01.01.2022:

Tilbud	Månedsbetrag opphold	Månedsbetrag kost
2- dagersplass pr. uke	Kr. 1900,-	Kr. 150,-
3-dagersplass pr. uke	Kr. 2665,-	Kr. 200,-
4-dagersplass pr. uke	Kr. 3075,-	Kr. 250,-
5-dagersplass pr. uke *	Kr. 3315,-	Kr. 300,-

*Følger regjeringens makspris.

Det gis 30 % søskenmoderasjon for barn nr. 2 og 50 % søskenmoderasjon for barn nr. 3. Det betales for 11 måneder. Juli måned er betalingsfri måned.

Foreldrebetaling og gratis kjernetid:

Regjeringen har innført ordningen med *gratis kjernetid* i barnehagen for 2.-3.-4.- og 5.åringer med lav husholdningsinntekt. I dag gir ordningen barn som bor i husholdninger med samlet årsinntekt under kr. 583 650,- rett til dette. Innslagspunktet for årsinntekt er gjeldende fra 01.01.2022.

Regjeringen viderefører det nasjonale kravet til *reduisert foreldrebetaling*, det vil si at en husholdning ikke skal betale mer enn seks prosent av inntekten sin for en barnehageplass. En husholdning med samlet inntekt på kr. 592 167,- har rett til redusert foreldrebetaling. Dette er gjeldende fra 01.08.2021

Det budsjetteres ut fra erfaringstall (utskrift fra dagens tall i VIGILO) med et inntektsstap på anslagsvis kr. 859 000,- (kr. 490 000 på Tollmoen og kr. 369 000 på Egga).

Kostpengesatsene foreslås ikke endret for 2022.

For 2022 er det budsjettert med ca. 54 barn på Tollmoen og ca. 64 barn på Egga. Ut fra beregninger, så ser det ut for at antallet barn i barnehagealder vil holde seg stabilt i planperioden.

Viser til vedtektene for barnehagene: <https://www.meraker.kommune.no/tjenester/barnehage-og-skole/barnehage/vedtekter-for-barnehagene-i-meraker/>

Ansvar 2053 – Logopedtjenesten

I budsjettet er det lagt inn 75 % stilling, hvorav 25% benyttes til logopedtjeneste på Kurbadet, med årlig refusjon på kr. 220 000,- (indeksreguleres).

Tjenesten jobber ut fra «Lov om grunnskolen og den videregående opplæringa» og «Lov om voksenopplæring». Her finnes det lovhjemmel for at både førskolebarn, skolebarn og voksne har rett på spesialpedagogisk hjelp (herunder logopedhjelp), dersom det etter sakkyndig vurdering viser seg at de har behov for det. Arbeidsområdet er Egga barnehage, Tollmoen barnehage, Meråker skole, samt voksne brukere bosatt heime eller innenfor kommunal omsorg. I kommende planperiode så legger vi opp til at Meråker kommune skal ha 0,75 årsverk logopedtjeneste. Av denne ressursen har Meråker Sanitetsforenings Kurbad AS avtale om kjøp av logopedtjenester tilsvarende 25 % stilling. Vi har da 50 % stilling til å betjene det kommunale tilbudet, med aldersspenn ”fra vugge til grav”.

Målet er at det skal settes inn *tidlig* tiltak i barnehagene og på skolen, til alle som har behov for hjelp. Fagkompetansen til logopeden er høy, og det jobbes fleksibelt og godt til det beste for barn og unge med språk- lese og skriveproblemer.

Ansvar 2616 – Svømmeopplæring

Dette er *øremerkede* midler fra Statsforvalteren i Trøndelag, som skal gå til å styrke svømmeopplæringa for barn i førskolealder, barn i grunnskolealder, samt barn med minoritetsspråklig bakgrunn. I de senere årene så har kommunen fått betydelige tilskudd på ansvaret. Det kan ikke budsjetteres med tilskudd for 2022, men får kommunen tilskudd vil vi tilby styrket opplæring i svømming.

Ansvar 2616- tilskudd digital hjemmeundervisning/digitale hjelpemidler.

Året 2021 fikk kommunen over kr. 400 000,- i påsøkte midler. Vi har fått signaler om at Utdanningsdirektoratet vil bevilge midler også for 2022, men vi kan ikke budsjettere med inntekter på ansvaret, da Regjeringen Støre ikke har lovt eksakt hva dette vil bety for vår kommune. Mulige midler vil bli brukt til å kjøpe inn digitale læreverk i tråd med Kunnskapsløftet 2020. (Fagfornyelsen).

Ansvar 2695 - 17.mai

Det foreslås at denne dagen gjennomføres etter de retningslinjer og kommunale tilskudd som tidligere år. Nettoutgift på kr. 31 000,- Hvor overskuddet går til å delfinansiere leirskoleoppholdet på Skårøya for 8.trinn.

Ansvar 2030 - Meråker bibliotek**Budsjett for Meråker bibliotek for planperioden:**

Tall i hele 1000 kr	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
Meråker bibliotek						
Lønn og sosiale kostnader	1 435	1 467	1 467	1 467	1 467	1 467
Kjøp som inngår i kommunal tjenesteproduksjon	398	1 102	1 193	1 193	1 193	1 193
Kjøp som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	28	5	5	5	5	5
Overføringer	0	0	0	0	0	0
Finansieringsutgifter, finansieringstransaksjoner	0	0	0	0	0	0
Sum kostnader	1 861	2 574	2 664	2 664	2 664	2 664
Salgsinntekter	-4	-2	-2	-2	-2	-2
Overføringer med krav om motytelse	-387	-360	-379	-379	-379	-379
Overføringer uten krav til motytelse	0	0	0	0	0	0
Finansinntekter, finansieringstransaksjoner	0	0	0	0	0	0
Sum inntekter	-391	-361	-381	-381	-381	-381
Nettoutgifter	1 470	2 213	2 284	2 284	2 284	2 284

Forslaget til budsjett for 2022 og økonomiplanen for perioden 2022 – 2025 innebærer ingen store endringer for biblioteket. Det er lagt inn en engangsinvestering på kr. 100 000,- som er til nytt digitalt biblioteksystem.

Bibliotekdrift er en lovpålagt oppgave for alle norske kommuner. I Meråker valgte vi i 1995 å samarbeide om ett kombinasjonsbibliotek i stedet for å spre ressursene på 3 ulike enheter, og slik er det fortsatt. Både grunnskole, den videregående skole og folkebibliotek-kunder, herunder institusjoner, skal få sine behov for litteratur, formidling, debattarena og samlingspunkt dekket av Meråker bibliotek

Biblioteket er åpent i 44 timer i uka, bemannet med 2,3 årsverk. «Meråkers storstue» er preget av mye besøk, stort utlån og mange aktiviteter. Pensumbok-ordningene til begge skoler fungerer bra. Fjernlån og etterspørsel lokalt etter bøker på andre morsmål er fortsatt populært, særlig bøker på arabisk, kinesisk, thai og tigrinja. Målsettingen om at biblioteket skal være en «åpen møteplass», oppleves som innfridd med tanke på mange arrangement og samarbeid med lag og foreninger. I den nye formålsparagrafen (§1) heter det at «Folkebibliotekene skal være en møteplass og arena for offentlig debatt.» Dette er noe vi ønsker å utvikle i større skala.

Samarbeidsavtalen mellom Meråker kommune og Meråker videregående skole om åpningstider og beman-
ning ble underskrevet 24.06.18. og fornyet høsten 2021. Dagens refusjon fra Meråker videregående skole
er på kr. 379 000,-

Ansvar 2011, 2012, 2051 og 2052 - Integreringsenheten

Budsjett for tjenesten for planperioden:

Tall i hele 1000 kr	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
Integreringsenheten						
Lønn og sosiale kostnader	5 413	6 026	7 689	7 689	7 689	7 689
Kjøp som inngår i kommunal tjenesteproduksjon	198	331	300	300	300	300
Kjøp som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	74	20	110	110	110	110
Overføringer	404	275	250	250	250	250
Finansieringsutgifter, finansieringstransaksjoner	1	0	0	0	0	0
Sum kostnader	6 090	6 652	8 349	8 349	8 349	8 349
Salgsinntekter	8	-100	0	0	0	0
Overføringer med krav om motytelse	-1 468	-1 657	-1 611	-1 611	-1 611	-1 611
Overføringer uten krav til motytelse	0	0	0	0	0	0
Finansinntekter, finansieringstransaksjoner	0	0	0	0	0	0
Sum inntekter	-1 460	-1 757	-1 611	-1 611	-1 611	-1 611
Nettoutgifter	4 630	4 895	6 738	6 738	6 738	6 738

Kommunen har ikke mottatt anmodning fra IMDI/fylkeskommunen for året 2022, og saken kommer derfor
til politisk behandling etter at budsjettet blir lagt fram. Noe som gjør det meget vanskelig å budsjettere med
forutsigbarhet i planperioden. Kommunedirektøren foreslår likevel at vi skal bosette 10 flyktninger i 2022,
og utover i kommende planperiode, samt familiegjenforening i tillegg. Utgifter på dette ansvaret dekkes av
integreringstilskuddet.

I tabellen nedenfor kan dere se at vi «planlegger» å bosette 2 enslige personer, samt 2 familier med 2 barn.
Dette er kun kvalifisert gjetning, da vi ikke kan bestemme hvem som skal bosettes i vår kommune. (Det er
det UDI som gjør).

Ansvar 2011 - Flyktningeadministrasjonen

Det er budsjettert med 1 årsverk flyktningekonsulent på dette ansvaret. Dette er en stilling som pr. i dag
ikke er besatt. Denne er delt opp i flere ansvar, hvor sektorsjef og konsulent på skolekontoret gjør hoved-
oppgavene i arbeidet med bosetting. I 2021 så bosatte vi 11 personer, samt familiegjenforeninger i tillegg.

Ansvar 2012 - Tiltak flyktninger

Alle utbetalinger av introduksjonsstønader «lønn» til deltakere i introduksjonsprogrammet utbetales her.
Samt utgifter til bosetting og etablering i forhold til gjeldende Kommunestyrevedtak. Forbruket av midler
til flykningetiltak dekkes av integreringstilskuddet.

Målet med introduksjonsordningen er å styrke nyankomne innvandreres mulighet for deltakelse i yrkes og
samfunnslivet, og deres økonomiske selvstendighet.

Dagens situasjon: Det er ca. 54 bosatte flyktninger i Meråker nå pr. 01.10.2020. (Innenfor 5-års perioden).
Integreringstilskudd for 2022; dette gjelder i hovedsak for flyktninger og deres familiegjenforente som
blir/ble bosatt i perioden 2018-2022. Det er forskjellige satser som gjelder, avhengig av hvilket år personen
ble bosatt for første gang, og hvilken kategori de tilhører.

Integreringstilskudd, eldretilskudd og barnehagetilskudd						
Ordningen gjelder i all hovedsak flyktninger og deres familiegjeforente som ble bosatt i perioden 2016-2020. Det er forskjellige satser som gjelder avhengig av hvilket år personene ble bosatt for første gang, og hvilken kategori de tilhører.						
Les mer om ordningen på imdi.no.						
For 2022 busjetterer vi med 2 enslige, 2 fam på 4F						
Tilskuddsår	Bosettingsår	Kategori		Sats	Sett inn antall	Tilskuddsbeløp
Integreringstilskudd år 1	2022	Enslige voksne	(i)	241 000	2,000	482 000
		Voksne	(i)	194 300	4,000	777 200
		Enslige mindreårige	(i)	187 000	0,000	-
		Barn	(i)	194 300	4,000	777 200
Integreringstilskudd år 2	2021	Alle flyktninger	(i)	249 000	15,000	3 735 000
Integreringstilskudd år 3	2020	Alle flyktninger	(i)	177 300	6,000	1 063 800
Integreringstilskudd år 4	2019	Alle flyktninger	(i)	88 000	8,000	704 000
Integreringstilskudd år 5	2018	Alle flyktninger	(i)	72 000	8,000	576 000
Barnehagetilskudd	2022	Barn 0-5 år	(i)	27 100	3,000	81 300
Eldretilskudd	2022	Voksne over 60 år	(i)	176 000	0,000	-
						8 196 500
						Gå til oppsummeringstabellen
						Nullstill denne tabellen

Det er viktig å merke seg at vi har et ansvar for å følge opp flyktningene som bor i kommunen i hele planperioden for 2022-2025.

Ansvar 2051 og 2052 - voksenopplæring

Her er det budsjettert med 4 % årsverk. (økning med 1 årsverk).

Meråker Voksenopplæring har fra 01.08.2019 stort sett hatt undervisning av personer med opphold/bosetting i Meråker.

Voksenopplæringa skal tilby følgende:

1. Undervisning for bosatte flyktninger som går i introduksjonsprogram på fulltid (37,5 t/u) og helårlig (47 uker). I skrivende stund er det 14 elever som går på intro. (Pr. 1.10.2021).
I tabellen nedenfor ser dere at antall elever i tilskuddsordningen er flere, dette skyldes at 5 elever avsluttet sitt introløp før 1.10.21, og har gått over i et videre utdanningsløp/NAV.
2. Familiegjeforente med herboende borgere, har rett til undervisning på inntil 3000 timer.
3. Grunnskole for voksne; de fleste elevene får i dag dette som en del av introduksjonsprogrammet etter §4A-1. Det er 4 elever som skal ha grunnskoleeksamen våren 2022. Eleven/e har krav på undervisning i norsk, engelsk, samfunnsfag, naturfag og matematikk.
4. Spesialundervisning for voksne, som har et enkeltvedtak om opplæring etter §4A-2.
Dette gjelder elever med ervervet hjerneskade, språk-talevansker, syn-hørselshemming, lese og skrivevansker, matematikkvansker, mangelfull grunnskoleopplæring m.m.
5. Kommunen har også plikt til å gi et grunnskoletilbud til voksne som søker og har rett til dette.

Årsverk på ansvarene er lagt som et minimum, vi ser at antall undervisningstimer må reduseres, samt at fagtilbudet vil blir dårligere. Dette gir mindre muligheter for tilpasninger/differensiering.

Introduksjonsdeltagere skal ha 37,5 timer i uka, dette tallet kan ikke reduseres. Vi vil måtte operere med flere timer i en samlet introduksjonsgruppe der tilpasning for den enkelte vanskeliggjøres for å kunne gi det timetallet vi er lovpålagt å gjøre.

Tilbudet delfinansieres med øremerkede statstilskudd, som for 2022 er anslått til ca. kr. 1 611 100,-.

Tilskudd til opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere						
Kommunen mottar dette tilskuddet for voksne innvandrere som bor i kommunen og som har rett og plikt til opplæring i norsk og samfunnskunnskap. Tilskuddet utbetales per person i målgruppen (persontilskudd), som regel over tre år. Kommunene som har 150 personer eller færre i målgruppen, får også et grunntilskudd. Les mer om ordningen på imdi.no.						
Tilskudd*	Lav sats	Antall personer i kommunen med lav sats	Høy sats	Antall personer i kommunen med høy sats	Tilskuddsbeløp	
Persontilskudd år 1 (2021)	14 800	(i)	34 800	6	(i)	208 800
Persontilskudd år 2 (2020)	26 700	(i)	69 100	8	(i)	552 800
Persontilskudd år 3 (2019)	16 600	(i)	47 900	5	(i)	239 500
Grunntilskudd for 2021	204 700	(i)	610 000		(i)	610 000
Totalt						1 611 100
*I kolonnen 'tilskudd' indikerer årstallene i parentes det året som personene som utløser persontilskuddet kom inn i målgruppen.					Gå til oppsummeringstabellen	Nullstill denne tabellen

Kort forklaring på øremerket statstilskudd, som overføres via IMDI:

- Grunntilskudd kr. 610 000,-.
- Per capita tilskudd: dette vil variere avhengig av hvor eleven kommer fra og i hvilket år de er i Norge. Tilskuddssatsene er høyere for år 2 (kr. 69 100,-) enn for år 1 (kr. 34 800,-) og år 3 (kr 47 900,-)

Vedtak om ny Integreringslov, gjeldende fra 01.01.2021.

I korte trekk ble det vedtatt i Stortinget 13.10.2020 følgende endringer:

Stortinget har vedtatt lov om integrering gjennom opplæring, utdanning og arbeid (Integreringsloven), jf. Prop. 89 L (2019-2020) og Innst. 389 L (2019-2020). Integreringsloven erstatter introduksjonsloven fra 2003. Den nye loven innebærer:

- Introduksjonsprogrammets varighet i større grad skal differensieres.
- Det skal legges til rette for at flere skal kunne gjennomføre videregående opplæring innenfor rammene av programmet.
- Kravet om å ha gjennomført et visst antall timer opplæring i norsk og samfunnskunnskap erstattes med et krav om at den enkelte skal oppnå et minimumsnivå i norsk.
- Fylkeskommunens ansvar på integreringsfeltet vil bli betydelig større, blant annet ansvar for karriereveiledning (§ 11 i ny Introlov).
- Det vil bli et krav om at kommunens opplæring og tjenester skal være forsvarlige og å innføre et kompetansekrav for lærere som skal undervise i norsk og samfunnskunnskap etter loven.

Kommunedirektøren har ikke lagt inn et anslag over økte utgifter på dette ansvaret, da vi ikke kan kostnadsberegne dette i planperioden, men ny Integreringsloven vil medføre økt ansvar for kommunen og det er meget ressurskrevende:

For mange bosatte flykninger er analfabeter og lesesvake det fører til et lenger løp for å kunne fungere i samfunnet. Storparten har ikke attester fra fullført utdanning, og har behov for å fornye grunnskolen. Meråker kommune oppfyller pr. i dag kravet om å kvalifisere deltakerne til videre utdanning eller arbeidsliv etter to år, men noen må bruke ekstra år. Tidlig innsats er veldig viktig også på dette området. Vi ser et behov for veiledning og rådgiving rettet mot elevene på tidspunkt utenom undervisningen, noe som krever personalressurser i en- til- en situasjon. Viktigheten av rådgiving kan ikke presiseres nok. Den kan øke mulighetene til å komme ut i arbeidslivet og ordinær utdanning mye.

Ansvar 2015, 2100, 2102, 2104, 2108, 2111- Meråker skole inkludert SFO.**Budsjett for Meråker skole i planperioden:**

Tall i hele 1000 kr	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
Meråker skole						
Lønn og sosiale kostnader	31 333	29 495	29 354	29 354	29 354	29 354
Kjøp som inngår i kommunal tjenesteproduksjon	2 815	3 831	3 883	3 883	3 883	3 883
Kjøp som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	1 096	850	850	850	850	850
Overføringer	61	30	30	30	30	30
Finansieringsutgifter, finansieringstransaksjoner	12	0	0	0	0	0
Sum kostnader	35 316	34 205	34 116	34 116	34 116	34 116
Salgsinntekter	-521	-870	-870	-870	-870	-870
Overføringer med krav om motytelse	-4 512	-2 295	-1 935	-1 935	-1 935	-1 935
Overføringer uten krav til motytelse	0	0	0	0	0	0
Finansinntekter, finansieringstransaksjoner	0	0	0	0	0	0
Sum inntekter	-5 033	-3 165	-2 805	-2 805	-2 805	-2 805
Nettoutgifter	30 283	31 040	31 311	31 311	31 311	31 311

Forslaget til budsjett for 2022 og økonomiplanen for perioden 2022-2025 innbefatter reduksjon i bemanning.

Meråker grunnskole

For alle ansvarsene er det budsjettert med **40,08 årsverk** gjeldende fra 01.01.22, fordelt på pedagogisk personale, samt merkantilt personale og fagarbeidere/assistenter. Dette er et nedtrekk med 0,42 årsverk fra 2021.

En betydelig nedgang i elevtall i de senere årene gjør at rammetilskuddet fra staten blir redusert. Status pr. 01.10.21 er 259 elever på Meråker skole.

Foreslåtte nedtrekk i kommende økonomiplanperiode:

1. Fra 01.01.22 er det foreslått et nedtrekk på 0,48 årsverk assistent/fagarbeider.
Skolen har jobbet med dette nedtrekket denne høsten, og nedtrekk i bemanning er utført.

Med grunnlag i prognosene over elevtallsutviklingen og redusert behov for spesialundervisning er det mulig å gjennomføre et nedtrekk i grunnbemanningen på Meråker skole. Konsekvensene av disse tiltakene kan være:

- redusert fleksibilitet ang. trinn, elevgrupper og gruppestørrelser
- redusert fleksibilitet ang. "tidlig innsats"
- redusert fleksibilitet til å løse fravær på trinn
- vil ramme de sårbare elever som har tilretteleggingsbehov
- utfordringer med å ta ned tilbudet til elevene midt i et opplæringsår
- økt arbeidsbelastning derav mulig økt sykefravær (?)

2. Kommunedirektøren har sett på hva som er lovpålagte oppgaver, samt kravet om å legge fram et forsvarlig budsjett.
Det populære tilbudet med gratis skolemat foreslås å avvikles fra 01.01.22. En årlig innsparing på dette ansvaret vil da bli kr. 348 090,-.
Dette vil bety at elevene ikke kan møtes over et sosialt og sunt måltid i løpet av skoledagen, noe elevene vil savne. Regjeringen Støre har gått til valg på at alle elevene i norsk skole skal få et sunt og enkelt skolemåltid hver dag, samt sørge for at kommunene får tilskudd (?). Dette er ikke avklart, men det er ingen tvil om at gratis skolemat kan utjevne sosiale forskjeller, og mat på skolen er et effektivt grep for bedre folkehelse og bedre læring. Tilbudet vil opprettholdes hvis kommunen får øremerket tilskudd til formålet.

Ansvar 2015 - «Alternativ opplæringsarena»

Her føres lønn på til sammen 0,6 årsverk. Tilbudet benyttes av elever som trenger et alternativ læringsrom, og økt tilpasset undervisning, og en praktisk tilrettelagt undervisning, i tråd med skolens satsingsområder. "Inn på tunet" har vært i bruk siden våren 2020. Årlige leieutgifter til Svedjan gård er på kr. 200 000,-

Ansvar 2100 – Meråker grunnskole

På dette ansvaret budsjetteres det med ca. 35,9 årsverk. (Rektor, inspektører, pedagogisk personale, merkantilt, og assistenter/fagarbeidere.).

DEKOM- Desentralisert ordning- lokal kompetanseutvikling

Den desentraliserte ordningen skal bidra til at alle skoleeiere gjennomfører egne kompetanseutviklingstiltak. Fylkesmannen, skoleeiere, lokal UH (universitet eller høyskoler) og andre relevante aktører skal samarbeide for å kartlegge behov for kompetanseutvikling og planlegge utviklingsarbeidet. Staten gir økonomisk støttet via Fylkesmannen til skoleeiere og UH. Fylkeskommunene deltar også i ordningen.

For mer informasjon: <https://www.udir.no/kvalitet-og-kompetanse/nasjonale-satsinger/ny-modell-for-kompetanseutvikling-i-skole/desentralisert-ordning/desentralisert-ordning/>

Prosjektkoordinator for DEKOM er ansatt i 60 % stilling i Værnesregionen, for å samordne de ulike kompetanseutviklingstiltak og samarbeidsaktører.

I kommende planperiode skal ansatte jobbe med fagfornyelsen, og innføring av fornyet del i læreplanverket. Det er viktig at skolen har rammer for å ivareta både ledelse og deltakelse fra praksisfeltet i dette arbeidet.

For å lese mer om fagfornyelsen:

<https://www.udir.no/laring-og-trivsel/lareplanverket/fagfornyelsen/>

For å lese mer om ny overordnet del:

<https://www.udir.no/laring-og-trivsel/lareplanverket/overordnet-del/>

Felles kompetanseløft for pedagogisk personale -MOOC- tilbud fra Høgskolen i Innlandet:

Det er enighet mellom skolens ledelse og tillitsvalgte at pedagogisk personale på Meråker skole skal ta felles etter- og videreutdanning - MOOC, med oppstart i oktober/november 2019. Dette er et felles program som handler om å få kunnskap og forståelse for fagfornyelsen. Siden nye læreplaner krever nye analyser og ny kompetanse. MOOC (Massive Open Online Course), innebærer nettbaserte moduler, som personalet jobber med på egen hånd, i fellesskap og i utviklingstid. På grunn av koronapandemien så vil skolen bruke lengre tid på dette arbeidet. Innføringen av KL20 (Kunnskapsløftet 2020) vil være et kontinuerlig arbeid i årene framover.

ECHO-Studien

Meråker skole har deltatt i ECHO- studien, i samarbeid med Regional kunnskapssenter for barn og ungdoms psykisk helse og barnevern, i to år. Dette prosjektet har handlet om en egen metode og oppfølging av «spesielt engstelige barn».

Målet med studien var:

- Fokus på forebygging/lavterskeltiltak- virksomme tiltak.
- Lavterskeltiltak.
- Praktisk gjennomføring av samhandlingsreformen.
- Kompetanseheving av personell.
- Øke utbredelsen av forskningsbaserte programmer og kunnskap.
- Fokus på helsemyndighetenes ønske om fokus på tidlig intervensjon.

Skolen vil videreføre deler av prosjektet, samt at 2 lærere vil få tilbud om kurs i metoden.

Meråker kommunes overordnede dokument for Meråker skole er: strategisk plan for kompetanseutvikling og skoleutvikling ved Meråker skole for 2018-2021. Denne skal rulleres i kommende planperiode.

Budsjettdetaljer for Meråker skole i planperioden:

Meråker grunnskole har en forholdsvis ressurskrevende skoledrift. Elevtallet er nå på 259, og har nå stabilisert seg, men det er relativt få elever pr. trinn, dette er meget ressurskrevende. Opplæringsloven skal følges, og alle elever har krav på tilpasset undervisning, samt timer knyttet opp mot enkeltvedtak til spesialundervisning og grunnleggende norsk for flerspråklige elever. (Herunder samisk).

Ressursbruk til kontaktlærere: i budsjett legges det opp til å bruke 20 kontaktlærere, en kostnad på kr. 474 000,- Det vil ikke være mulig å bruke flere enn 2 kontaktlærere pr. trinn.

Det er lagt inn midler til delvis finansiering av videreutdanning for en pedagog skoleåret 2022/23. (Søknadsfrist 1.mars 2022). Skoleeier kan innvilge at flere lærere får videreutdanning, hvis det er flere søkere som ønsker relevant utdanning. (Dette må finansieres innenfor eksisterende budsjett). Vi har i inneværende periode en lærer som tar en 2-årig videreutdanning som lærerspesialist i spesialpedagogikk fra 1.-13 årstrinn.

Det er avsatt kr. 100 000,- til kompetanseheving for alle ansatte.

Det er lagt inn kr. 400 000,- til innkjøp av undervisningsmateriell, dette er en økning på kr. 100 000,- Det er behov for å fornye læremidlene pga. KL2020, beløpet som er avsatt holder ikke til nye læreplanverk for alle trinn. Dette skal gjøres etter en prioritering over år.

Skolen har lisens på www.skolestudio.no Her har man tilgang på alle Gyldendals digitale læremidler som er tilgjengelige etter Kunnskapsløftet 2020. Dette har vi valgt som et prøveprosjekt ut skoleåret 2022, og vi ser at pedagogisk personell/elever har blitt flinke til å orientere seg i hva som er av tilgjengelige læringsressurser.

Utdanningsdirektoratet har også lovt å gi kommunene ekstra midler til innføring av KL2020.

Skoleeier har fokus på at digitalisering skal bli gjennomgripende i alle fag i skolen og det er avsatt kr. 739 500,- til finansiering av datautstyr/leasing for ansatte og læringsbrett til alle elevene.

Skoleskyss er lagt inn med midtskyss, som er beregnet totalt med en årlig kostnad på kr. 990 000,- Øvrige ekskursjoner/leid skyss og budsjetteres med kr. 110 000,-

Leirskolen til Hitra er lagt inn i budsjett for 2022. Dette finansieres av statlig tilskudd (1/3), inntekter ved 17.mai arrangement (1/3), og kommunal andel (1/3).

Svømmehallen vil være åpen fra høstferien, til vinterferien. Skolen må prioritere å ha intensiv opplæring til elevene, spesielt for å følge Opplæringslovens krav om at alle elever skal kunne svømme etter 4. årstrinn. Dette kan medføre at de eldre elevene ikke får like mye svømming i sin timeplan. *Ekstra midler for året 2021 på dette ansvaret, har vi prioritert med å ha svømmehallen åpen hele høsten. Dette vil trolig ikke la seg gjøre for 2022.

Det vi har oversikt over av inntekter for gjesteelever i vår kommune, samt utgifter til fosterhjemsplasserte barn i andre kommuner er lagt inn i budsjett. Her er det viktig at det vises forståelse for at på dette ansvaret kan det påløpe store uforutsette utgifter ved ytterligere fosterhjemsplasseringer fra vår kommune. Pr. i dag er dette en utgift på kr. 570 000,-

Elevene på u.trinnet ved Meråker skole vil kun få mulighet til å velge 2 valgfag (lovpålagt), og 2 valg innenfor fordypningsfagene.

Skoleeier er pålagt å legge fram en årlig kvalitetsmelding for skoler basert på bl.a nasjonale prøver, eksamensresultater og elevundersøkelsen. Denne defineres om til kvalitetsmelding for oppvekst og kommer våren 2022. Sist behandlet i juni 2021.

Ansvar 2102 - Undervisning grunnleggende norsk

Under dette ansvaret så er det lagt inn 1,45 årsverk. Undervisningstiltakene drives med bakgrunn i de nye bestemmelsene om morsmålsundervisning, tilleggsopplæring i norsk og to-språklig fagopplæring. Under dette ansvaret så føres det undervisning av bosatte flyktninger. Disse elevene har krav på særskilt norsk-opplæring (enkeltvedtak), og hvis det i tillegg blir behov for ytterligere enkeltvedtak, (spesialundervisning), så må det tas fra den avsatte budsjettramma.

Ansvar 2104 – SFO

Her budsjetteres det med 2,63 årsverk.

SFO har et åpningstilbud fra kl.06.30 til kl.16.30 hver dag. Avdelingen ledes av SFO-leder i 100% stilling.

SFO følger fortrinnsvis skoleruta. I kommunestyret i desember 2020 ble det bestemt at SFO- skulle utvide åpningstid med 2 uker, da etter en brukerundersøkelse som tok utgangspunkt i behov til foreldre/foresatte. Brukerundersøkelsen viste at det var behov for at SFO skulle utvide åpningstida hver dag, samt at SFO- skulle være åpen i høstferien (uke 41). Dvs. stengt i de øvrige ferier. Unntatt oppstart 01.08, hvert år.

Kommunen kommer også sommeren 2022 til å ha et utvidet sommerskoletilbud til elevene, de 2 første ukene etter skoleslutt. Dvs. at Superuka (1.-4.trinn)», «63 Grader Nord» (5.-7.trinn), og «Take action» (8.-10.trinn), planlegges gjennomført, hvis vi får statlige midler.

I skrivende stund så er det ca. 46 barn som benytter seg av SFO-tilbudet.

Det budsjetteres med inntekter på 10 plasser- inntil 5 timer pr. uke, 28 -plasser med inntil 10 timer pr. uke og 5 – plasser med inntil 15 timer. Erfaringsvis så er det disse tilbudene som benyttes mest. Merk at dette er anslått foreldrebetaling, og vi kan se at vi har en dreining mot at flere og flere velger «inntil 5 timer pr. uke».

Det budsjetteres med økt foreldrebetaling på ca. 2,5 % på dette ansvaret.

Nye satser fra 01.01.22:

Inntil 5 timer pr. uke:	kr. 960,- pr. måned.
Inntil 10 timer pr. uke:	kr. 1 910,- pr. måned.
Inntil 15 timer pr. uke:	kr. 2 370,- pr. måned.
Over 15 timer pr. uke:	kr. 3 260,- pr. måned.

Det kreves foreldrebetaling for 10. mnd. januar og juli er betalingsfrie måneder.

Regjeringen Solberg innførte fra 01.08.20 inntektsgradert foreldrebetaling i SFO på 1. og 2. trinn. dvs. at hvis en husholdning har lavere inntekt enn kr. 574 750,- så har man krav på redusert foreldrebetaling. Regjeringen Solberg innførte fra 01.08.21 i tillegg inntektsgradert foreldrebetaling i SFO for 3. og 4.trinn. Dvs. at kommunen skal tilby reduksjon i foreldrebetalingen, slik at den per barn utgjør maksimalt seks prosent av inntektene til husholdningen. Det er gratis SFO for barn med særskilte behov fra 5.-7-trinn.

Merk: Det er ikke budsjettert med mindreinntekt her, da det er meget vanskelig å forutse inntektstapet. Et eventuelt inntektstap vil bli skissert i 2. tertialrapport for 2022.

Målet er å skape et trygt og godt SFO-tilbud som en integrert del av skolens øvrige virksomhet, og en må tilpasse aktiviteten og tilbudet etter de økonomiske rammene som er tilgjengelig.

For ytterligere informasjon: <https://www.meraker.kommune.no/tjenester/barnehage-og-skole/skolefritids-ordning-sfo/>

Ansvar 2108 - Den kulturelle skolesekken

Ansaret er knyttet opp mot kulturelle opplevelser, hvor elevene får tilbud om konsert, teater osv, i skoletid, etter Trøndelag fylke sitt årshjul. Tiltaket er fullfinansiert fra Trøndelag Fylkeskommune, kr. 30 000,-.

Ansvar 2111 - Skolemåltid.

Se over, foreslås nedlagt fra 01.01.2022.

Ansvar 2200 - Meråker kulturskole

Budsjett for Meråker kulturskole for planperioden:

Tall i hele 1000 kr	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
Kulturskolen						
Lønn og sosiale kostnader	1 586	1 681	1 872	1 872	1 872	1 872
Kjøp som inngår i kommunal tjenesteproduksjon	169	103	147	147	147	147
Kjøp som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	113	110	0	0	0	0
Overføringer	0	0	0	0	0	0
Finansieringsutgifter, finansieringstransaksjoner	0	0	0	0	0	0
Sum kostnader	1 869	1 894	2 018	2 018	2 018	2 018
Salgsinntekter	-427	-463	-450	-450	-450	-450
Overføringer med krav om motytelse	-137	-107	-131	-131	-131	-131
Overføringer uten krav til motytelse	0	0	0	0	0	0
Finansinntekter, finansieringstransaksjoner	0	0	0	0	0	0
Sum inntekter	-564	-570	-581	-581	-581	-581
Nettoutgifter	1 304	1 325	1 438	1 438	1 438	1 438

Forslaget til budsjett for 2022 og økonomiplan for perioden 2022-2025 innebærer noen endringer for kulturskolen.

Kulturskolen har et variert tilbud til barn og unge, og kan tilby ca. 140 elevplasser. Det er viktig å kunne opprettholde dagens elevtall, rammetimetall og 2,77 årsverk. Erfaringsmessig er det stabil søkermasse fra år til år. Heldigvis er det få elever på venteliste. Kulturskolen bør fortsatt prioritere rekruttering av elever til Meråker skolekorps, spesielt i årene framover. Mange korpsmusikanter sluttet til sommeren 2021. Det er også viktig å rekruttere elever til Meråkers tradisjonsinstrumenter som fiolin og trekkspill.

Det er lagt til grunn en økning i kulturskoleavgifta med ca. 2,5 % for 2022. Instrumentleie står uendret. Økningen vil gi en merinntekt på ca. kr. 20 000,-.

Nye betalingssatser fra 01.01.2022

Tilbud	Semesterbeløp
Instrumentalopplæring, drama, tegning	Kr. 2120,-
Barnekor, leik, dans og rytme	Kr. 780,-
Leie av instrument	Kr. 150,- (ingen økning)

- Det gis 50 % søskenmoderasjon
- Elever som er aktive i Meråker skolekorps, gis 50 % rabatt på korpsinstrument

Målet er å gi alle som ønsker det ei tilpassa opplæring i kulturskolen, og gi de kulturelle opplevelser gjennom et organisert fellesskap.

For mer informasjon: <https://www.meraker.kommune.no/tjenester/kultur-og-fritid/kultur/kulturskolen/>

Nedtrekk i kommende økonomiplanperiode:

Kommunedirektøren foreslår at Meråker kulturskole reduserer sitt tilbud/aktivitet med kr. 100 000,- i kommende økonomiplanperiode. Dette vil medføre at ikke alle får plass på det tilbudet de ønsker, og ventelister/ikke få plass vil være konsekvensen av dette.

Ansvar 2530 - Egga barnehage

Forslaget til budsjett 2022 og økonomiplanen for perioden 2022-2025, innebærer en økning på 1,5 årsverk.

Tall i hele 1000 kr	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
Egga barnehage						
Lønn og sosiale kostnader	10 235	10 321	11 369	11 369	11 369	11 369
Kjøp som inngår i kommunal tjenesteproduksjon	278	348	348	348	348	348
Kjøp som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	1	5	5	5	5	5
Overføringer	0	0	0	0	0	0
Finansieringsutgifter, finansieringstransaksjoner	0	0	0	0	0	0
Sum kostnader	10 515	10 674	11 722	11 722	11 722	11 722
Salgsinntekter	-1 514	-2 037	-2 057	-2 057	-2 057	-2 057
Overføringer med krav om motytelse	-556	-56	56	56	56	56
Overføringer uten krav til motytelse	0	0	0	0	0	0
Finansinntekter, finansieringstransaksjoner	0	0	0	0	0	0
Sum inntekter	-2 070	-2 093	-2 001	-2 001	-2 001	-2 001
Nettoutgifter	8 445	8 580	9 720	9 720	9 720	9 720

På dette ansvaret så er det budsjettert med 18 årsverk. Barnehagen har plass til 100 barn fra de minste til de største. Fra 01.01.22 er det beregnet 64 barn.

(Betalingssatser og reduksjoner i foreldrebetaling står skissert under ansvar 2500- barnehageadministrasjon, side 76).

Virksomheten styres etter Egga barnehage sin vedtatte **virksomhetsplan for 2018-2023**, utdrag:

- Barnehagen skal ivareta barnas behov for omsorg.
- Barna skal utvikle sosial kompetanse.
- Barna skal lære og utvikle dannelsesprosesser.
- Barnehagen skal ivareta barns rett til medvirkning.

Virksomhetsplanen for Egga barnehage er å finne på Meråker kommunes nye hjemmeside:

www.meraker.kommune.no

Ansvar 2540 - Tollmoen barnehage

Budsjett for Tollmoen barnehage for planperioden 2022-2024

Forslaget til budsjett 2022 og økonomiplanen for perioden 2022-2025, innebærer en økning på 1,7 årsverk.

Tall i hele 1000 kr	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
Tollmoen barnehage						
Lønn og sosiale kostnader	7 305	7 908	8 973	8 973	8 973	8 973
Kjøp som inngår i kommunal tjenesteproduksjon	336	337	337	337	337	337
Kjøp som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	4	12	12	12	12	12
Overføringer	0	0	0	0	0	0

Tall i hele 1000 kr	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
Finansieringsutgifter, finansieringstransaksjoner	0	0	0	0	0	0
Sum kostnader	7 646	8 257	9 323	9 323	9 323	9 323
Salgsinntekter	-1 045	-1 521	-1 668	-1 668	-1 668	-1 668
Overføringer med krav om motytelse	-153	-170	-105	-105	-105	-105
Overføringer uten krav til motytelse	0	0	0	0	0	0
Finansinntekter, finansieringstransaksjoner	0	0	0	0	0	0
Sum inntekter	-1 197	-1 691	-1 773	-1 773	-1 773	-1 773
Nettoutgifter	6 449	6 566	7 550	7 550	7 550	7 550

På dette ansvaret så er det budsjettert med 14 årsverk. Fra 01.01.22 er det beregnet 54 barn i barnehagen.

(Betalingssatser og reduksjoner i foreldrebetaling står skissert under ansvar 2500- barnehageadministrasjon, side 76).

Virksomheten styres etter Tollmoen barnehage sin vedtatte **virksomhetsplan for 2018-2023**, utdrag:

- Barnehagen skal ivareta barns rett til medvirkning.
- Barna skal lære om bærekraftig utvikling og danning.
- Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering.
- Barna skal lære om fysisk aktivitet, helse og kosthold.
- Barna skal lære om digitale verktøy med tanke på livslang læring.

Virksomhetsplanen for Tollmoen barnehage ligger på kommunens hjemmeside:

www.meraker.kommune.no

Kulturavdelingen

Budsjett for kultur for planperioden- ansvarene 2600, 2603, 2605, 2607, 2610, 2630, 2631 og 2632:

Forslaget til budsjett for 2021 og økonomiplanen for 2021-2024

Tall i hele 1000 kr	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
Kulturavdeling						
Lønn og sosiale kostnader	939	151	507	507	507	507
Kjøp som inngår i kommunal tjenesteproduksjon	180	83	166	166	166	166
Kjøp som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	218	-25	14	14	14	14
Overføringer	669	1 410	85	85	85	85
Finansieringsutgifter, finansieringstransaksjoner	0	0	0	0	0	0
Sum kostnader	2 006	1 620	772	772	772	772
Salgsinntekter	-27	0	-60	-60	-60	-60
Overføringer med krav om motytelse	-253	-135	-425	-425	-425	-425
Overføringer uten krav til motytelse	0	0	0	0	0	0
Finansinntekter, finansieringstransaksjoner	0	-550	0	0	0	0
Sum inntekter	-280	-685	-485	-485	-485	-485
Nettoutgifter	1 726	935	287	287	287	287

Ansvar 2600 - Kulturadministrasjonen

Her føres lønn på 20 % kulturkonsulent

Sektoren har sekretariatsansvaret for kommunale råd og utvalg herunder: Stadnamnutvalget og 17.maikomiteen, samt arrangere en enkel markering av Samefolkets dag.

Kulturadministrasjonen avsetter mye tid til å skrive politiske saker, planverk, lovverk og merkantile tjenester på kulturfeltet. Som: Kulturplan, friluftlivets ferdselsårer, kulturmiljøplan, museumsplan, veiadresseringssaker etc.

Arbeidet styres etter vedtatt kulturplan for 2018-2021. PS 107/17 som ble vedtatt 21.11.2017. Arbeidet med kulturmiljøplanen forventes ferdigstilt innen utgangen av året 2021.

Det vises forøvrig til egen sak om prioriteringer av spillemiddelsøknader for 2022. (Det foreligger 4 nye spillemiddelsøknader pr. dags dato.)

Mulige driftsreduksjoner:

Det ble satt av kr. 50 000,- til tilrettelegging av turstier i kommunen for 2018, 2019, 2020 og 2021. Tilsvarende beløp settes ikke av for året 2022, og i kommende økonomiplanperiode.

Ansvar 2603 - Øvrig kulturtiltak.

Mulige driftsreduksjoner:

Post 1470 Overføring til andre private: Totalt	kr. 210 000,-
Kulturmidler 2021 USOK – driftstilskudd	kr. 195 000,-
Kulturprisen	kr. 15 000,-

Disse tilskuddsordningene foreslås kuttet, med en reel innsparing med kr. 210 000,-

Dette vil bli en reell innsparing mtp. arbeidsressurs og behandling av søknader.

For bygda, kultur og idretten, vil dette medføre at alle lag og foreninger (store som små), må skaffe seg inntekter til drift på annet vis.

Kulturprisen er en årlig tradisjonell begivenhet og en hederspris som deles ut av leder for USOK på 17.mai. Denne foreslås avviklet.

Ansvar 2605 - Folkehelse og kultur

Ordningen med tilskudd fra Fylkeskommunen er avviklet med kr. 54 000,- Det vil derfor ikke være mulig å dele ut tilskudd til folkehelseiltak.

Mulige driftsreduksjoner:

Her foreslås det at folkehelsemidlene på kr. 165 000,- kuttes i sin helhet. Dette vil medføre at tilgjengelige tilskuddsmidler til formålet blir avviklet. Dette vil skape mye mindre aktivitet i hele bygda.

Ansvar 2607 - Kulturtiltak eldre

Budsjetteres med tilskudd fra Trøndelag Fylkeskommune på kr. 25 000,- Søknadsfrist er 01.02.2022. Dette skal gå til Den kulturelle spaserstokken, (DKSS). Pengene skal gå til profesjonell kunst- og kulturformidling innen alle sjangre som gir eldre et tilpasset kulturtilbud på arenaer der de befinner seg i dagliglivet.

Ansvar 2610 - Stiftelsen Meråker-Musea

Siden 2017 har stiftelsen Meråker- musea fått et årlig driftstilskudd på kr. 350 000,-

For budsjett 2022 foreslås driftstilskuddet til Meråker-musea kuttet i sin helhet, med kr. 350 000,- (Kommunen må finne finansiering til løpende driftskostnader som forsikring, renovasjon og strøm etc. estimert til kr. 100 000,-)

Museumsplanen vil bli lagt fram til politisk behandling i november 2021.

Det har vært økende aktivitet i Pulden i løpet av årene 2020 og 2021. Disse arrangement er gjort mulig med kommunens engasjement i 2020, «Kårfolket» og den frivillige innsatsen fra styret i Meråker-musea i 2021.

Kutt i driftstilskuddet vil medføre at det blir vanskelig å drive museum i Meråker, og at det vil være vanskelig å rekruttere frivillige til styreverv og dugnader.

Ny museumsplan vil bli komme til politisk behandling i november 2021.

Ansvar 2630 – Ung kultur møtes (UKM)

Bevilgningen fra 2021 beholdes, med kr.34000,-

Ansvar 2632 - Ungdomstiltak- Superuka, 63 Grader Nord, og Take action. (Sommerskole)

Her budsjetteres det med 20 % stilling.

Kommunen kommer også sommeren 2022 til å ha et utvidet sommerskoletilbud til elevene, de 2 første ukene etter skoleslutt. Dvs. at Superuka (1.-4.trinn)», «63 Grader Nord» (5.-7.trinn) og «Take action» (8.-10.trinn), planlegges gjennomført, hvis vi får statlige midler.

Oppsummering:

Dette viser et stramt driftsbudsjett for alle avdelinger i sektoren. Meråker kommune vil likevel ha et godt tilbud innenfor barnehage, skole, logopedtjeneste, voksenopplæring, bosetting av flyktninger, bibliotek, kulturskole, men et noe redusert kultur- og idrettstilbud.

Sektoren står overfor store utfordringer i kommende planperiode:

- Jobbe med å sette inn gode tiltak for å skape et enda bedre psykososialt arbeidsmiljø, tilrettelegge for ansatte med helsemessige utfordringer slik at vi kan forebygge sykefravær, og øke jobbnærversprosenten.
- Ferdigstillelse av planene for rehabilitering/nytt skolebygg og romløsninger på Meråker skole.
- Fortsatt gjennomføre et godt etter- og videreutdanningstilbud for lærere i skolen i tråd med retningslinjene «Kompetanse for kvalitet- felles satsing på videreutdanning», 2016-2025.
- Utvikle kvaliteten og læringstrykket for elevene på Meråker skole ved å styrke utviklingsarbeidet og legge opp til godt samarbeid mellom ulike hjelpeinstanser.
- Fortsette å bosette flyktninger i gjeldende økonomiplanperiode.
- Integreringsenheten vil ha fokus på å yte et kvalitetsmessig og godt tilbud, og vil stadig være i omorganisering, ut ifra antall bosettinger av flyktninger pr. år, og derav antall elever på voksenopplæringa.
- Følge opp de bosatte flykningene med veiledning, bistand og utdanning. Slik at de kommer ut i varig jobb.
- Ny Integreringslov som trådte i kraft 01.01.2021.
- Implementere samarbeidsavtale med NAV og Integreringsenheten.
- Ha jevn bosetting slik at vi har en forutsigbarhet i integreringstilskuddet og norsktilskudd til undervisning.
- Følge opp ny rammeplan for barnehagene, som trådte i kraft fra 1. aug. 2017.
- Iverksette tilsynsoppgaver innen skole, barnehage og øvrige tjenestetilbud fra Statsforvalteren i Trøndelag, med basis i en egne strategiske utviklings- og kvalitetssikringsplaner.
- Utvikle Meråker bibliotek i tråd med nasjonale satsingsområder med direkte- formidling, «mer-åpent bibliotek,» og være en aktiv møtearena.
- Fortsatt gi et kulturtilbud.
- Kvalitetsmelding for oppvekst (tilstandsrapport), vil bli lagt fram til politisk behandling våren 2022.
- Revidering av museumsplanen og framtidig plan for Museumsdrift i Meråker kommune vil komme til politisk behandling i november 2021.
- Plan for framtidig bemannings og kompetansebehov for grunnskolen, voksenopplæringa og barnehagene, i planperioden, vil bli utarbeidet i løpet av våren 2022.
- Sektoren må fortsette å ha fokus på stabil økonomikontroll, spesielt på Meråker skole.
- Forberedelse til Barnevernsreformen (Oppvekstreformen) som skal være gjeldende fra 01.01.2022.

5.5 Sektor helse, pleie og omsorg

Sektor helse, pleie og omsorg omfatter bostøtteordninger, ulike tjenester for funksjonshemmede, legekantor og helsestasjon, psykisk helsevern, fysioterapitjeneste, institusjonsbasert omsorg som sykehjem, og hjemmebaserte tjenester som omsorgsboliger, kjøkken, dagsenter, hjemmehjelp og hjemmesykepleie. I tillegg kommer interkommunale tjenester innenfor helse, og NAV hvor Stjørdal kommune er vertskommune.

Sektoren ledes av sektorsjefen og hver avdeling ledes av en enhetsleder som er underlagt sektorsjefen. Utvalg for helse, pleie og omsorg (UHPO) er overordnet organ for sektoren med formannskap og kommunestyret som overordnede.

Sektorbudsjett drift for planperioden

Tall i hele 1000 kr	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
Sektor helse, pleie og omsorg						
Lønn og sosiale kostnader	76 036	74 853	72 198	69 838	69 838	69 838
Kjøp som inngår i kommunal tjenesteproduksjon	9 270	8 104	7 238	7 238	7 238	7 238
Kjøp som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	12 544	11 474	12 533	12 733	12 733	12 733
Overføringer	370	437	417	417	417	417
Finansieringsutgifter, finansieringstransaksjoner	917	0	50	50	50	50
Sum kostnader	99 138	94 868	92 437	90 276	90 276	90 276
Salgsinntekter	-6 905	-7 653	-7 103	-7 133	-7 133	-7 133
Overføringer med krav om motytelse	-21 478	-15 447	-8 895	-8 692	-8 692	-8 692
Overføringer uten krav til motytelse	-124	0	0	0	0	0
Finansinntekter, finansieringstransaksjoner	-655	-100	-100	-100	-100	-100
Sum inntekter	-29 161	-23 200	-16 098	-15 925	-15 925	-15 925
Nettoutgifter	69 976	71 668	76 338	74 351	74 351	74 351

Forslaget til budsjett for 2022 innebærer endringer i forhold til tidligere år. For år 2022 og videre i planperioden er det lagt inn kostnadsreduksjoner for sektoren. Nettoutgiftene for år 2022 er høyere enn tidligere. Dette skyldes at inntektene fra salg av 7 døgnplasser ved sykehjemmet er tatt vekk. Lønn og sosiale kostnader viser en reduksjon og blir redusert ytterligere i 2023. Årsaken til at denne reduksjon ikke er større i 2022 er at det er lagt inn ekstra kostnader til leger og ½ år med turnuslege. Endringene blir kommentert videre i dette budsjettet under de aktuelle ansvarsene.

Det er for år 2022 budsjettet med en bemanning på 82 årsverk. Dette er ca. 10,39 årsverk lavere enn i 2021 (92,39). Dette skyldes at avtalen med Stjørdal kommune om salg av 7 sykehjemsplasser avsluttes med virkning fra 1.januar 2022.

Følgende driftstiltak endrer driftskostnadene i planperioden:

Driftsendringer sektor helse, pleie og omsorg	2022	2023	2024	2025
3200: Avvikle ordningen med turnuslege	-167000	-503000	-503000	-503000
3200: 2 leger frem til 1.7.22	1650000			
3619: Reduksjon på en 50% stilling i hjemmetjenesten	-286000	-286000	-286000	-286000
3612: Økt egenbetaling på dagsenteropphold	-160000	-160000	-160000	-160000
Sum driftsendringer	1037000	-949000	-949000	-949000

For nærmere informasjon om de enkelte tiltakene se kommentarer under enhetene.

Sektorkontoret

Budsjett for sektorkontoret (fellestjenester) for planperioden

Tall i hele 1000 kr	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
Felles						
Lønn og sosiale kostnader	8 255	8 282	7 939	7 939	7 939	7 939
Kjøp som inngår i kommunal tjenesteproduksjon	755	1 220	1 204	1 204	1 204	1 204
Kjøp som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	9 606	10 042	10 706	10 706	10 706	10 706
Overføringer	370	437	417	417	417	417
Finansieringsutgifter, finansieringstransaksjoner	68	0	50	50	50	50
Sum kostnader	19 053	19 981	20 316	20 316	20 316	20 316
Salgsinntekter	-425	-693	-693	-693	-693	-693
Overføringer med krav om motytelse	-1 208	-1 752	-1 462	-1 462	-1 462	-1 462
Overføringer uten krav til motytelse	0	0	0	0	0	0
Finansinntekter, finansieringstransaksjoner	-565	-100	-100	-100	-100	-100
Sum inntekter	-2 198	-2 545	-2 255	-2 255	-2 255	-2 255
Nettoutgifter	16 855	17 435	18 060	18 060	18 060	18 060

Følgende ansvar inngår nå i fellestjenestene. 3000 komite for HPO, 3003 Værnesregionen, 3010 Sektoradministrasjonen, 3015 Kompetansehevede tiltak, 3016 Refusjon lovpålagte tjenester, 3110 Helsepsykepleier-tjenesten, 3119 Frivilligsentralen, 3300 Fysioterapitjeneste, og 3800 Psykiatritjenesten.

For år 2022 viser budsjettet en økning i nettoutgiftene. Dette skyldes en nedgang i statlig tilskudd og en kostnadsøkning på de interkommunale tjenestene i Værnesregionen.

For nærmere kommentar om tjenestene se kommentarer under de enkelte ansvarene.

3000 Utvalg for HPO

Her budsjetteres alle kostnader knyttet til drift av utvalget for helse, pleie og omsorg. Budsjettet for år 2022 er basert på aktiviteten i 2021. Det er ingen større endringer i budsjettet for år 2022. Budsjettet er ført opp med en nettokostnad på kr 48 805,-.

3003 Værnesregionen – HPO

De kostnadene som er budsjettert på dette ansvaret for år 2022 er Meråker kommunes andel av kostnadene til interkommunalt samarbeid om Værnesregionen DMS, plasser for øyeblikkelig hjelp døgnopphold i DMS, interkommunal samfunnsmedisinsk enhet, legevakt, responscenter, og interkommunalt forvaltningskontor. Alle kostnader til det interkommunale NAV tjenesteområdet er også ført på dette ansvaret.

Tabellen viser kommunens andel i de interkommunale tjenestene i sektoren.

Tjeneste	2022	2023	2024	2025
Samfunnsmedisinsk enhet/Frisklivssentral	627 000	627 000	627 000	627 000
Samhandling	28 000	28 000	28 000	28 000
Legevakt	1 476 000	1 476 000	1 476 000	1 476 000
Responscenter	230 000	230 000	230 000	230 000
NAV bemanning	1 514 000	1 514 000	1 514 000	1 514 000
NAV kvalifiseringsstønnd	700 000	700 000	700 000	700 000
NAV livsopphold m.m.	1 800 000	1 800 000	1 800 000	1 800 000
Psykolog barn og unge	204 000	204 000	204 000	204 000
DMS, intermediær sengepost	922 000	922 000	922 000	922 000
DMS øyeblikkelig hjelp	1233 000	1233 000	1233 000	1233 000
Forvaltningskontor	1 395 000	1 395 000	1 395 000	1 395 000
Sum	10 129 000	10 129 000	10 129 000	10 129 000

Meråker kommunes andel i samarbeidene er satt opp i samsvar med behandlingen i Værnesregionen og er for 2022 budsjettert med kr 10.129.000. Dette er i tråd med behandlingen i Værnesregionen.

Det er som vanlig usikkerhet omkring tiltaksbudsjettene til NAV.

3010 Sektoradministrasjonen

På dette ansvaret budsjetteres utgifter til administrasjon av sektoren. Det er 2 årsverk fordelt på sektorsjef og konsulent. Det forventes også i 2022 et høyt aktivitetsnivå.

Driftspostene på ansvaret er tatt ned til et absolutt minimum. Budsjettet er satt opp med en nettokostnad på kr 2.221.839. Dette er en reduksjon i forhold til budsjettet for år 2021 på ca. kr 23.591, og skyldes korrigeringer av enkeltposter.

3015 Kompetansehevende tiltak

På dette ansvaret er det for år 2022 budsjettert med kostnader til kompetanseheving for ansatte i sektoren. Det er budsjettert med kr 410.421 i kostnader. Det er også budsjettert med et statlige tilskudd til kompetanseheving. Det er vanskelig å budsjettere eksakt beløp i tilskudd, da en ikke vet hvor mye som innvilges før i mars/april 2022. Budsjettet er satt opp med inntekter (statlige tilskudd) på kr 200.000,- slik at nettokostnaden blir kr 210 421,-.

3016 Refusjon lovpålagte tjenester

På dette ansvaret er det budsjettert med Meråker kommunes andel av kostnadene til krisesenter, overgrepsmottak og incestsenter. Alle disse tjenestene er lovpålagte og løses i samarbeid med andre kommuner i Trøndelag. Videre er det på dette ansvaret budsjettert med kostandene til norsk pasientskadeerstatning og kostnadene ved gjesteinnbyggere i fastlegeordningen. Budsjettet er satt opp med en nettokostnad på kr 544.000.

Tabellen viser kommunens andel i de interkommunale tjenestene.

Diverse tilskudd	2 022	2 023	2 024	2 025
Interkommunalt samarbeid incest og overgrep	34 000	34 000	34 000	34 000
Interkommunalt krisesenter	130 000	130 000	130 000	130 000
Norsk pasientskadeerstatning	80 000	80 000	80 000	80 000
Gjesteinnbyggere fastlegeordningen	300 000	300 000	300 000	300 000
Sum driftsendringer	544 000	544 000	544 000	544 000

3110 Helsesykepleiertjeneste

På dette ansvaret budsjetteres kostnader til 2,2 årsverk helsesykepleier inkludert koordinator og kjøp av jordmor ressurs tilsvarende 20 % stilling. Budsjettet er satt opp med en nettokostnad på kr 1.885.317,- Dette er en reduksjon på kr 66510,- i forhold til budsjettet for år 2021 og skyldes at miljøterapeut stilling og statlig tilskudd knyttet til denne stillingen er fjernet. Inntektene fra brukerbetaling og refusjoner utgjør kr 238.000.

3119 Frivilligsentralen

Her budsjetteres kostnader til frivilligsentralen. Det er for 2022 lagt til grunn en bemanning på 0,5 årsverk for leder av sentralen. Budsjettet for år 2022 er satt opp med en nettokostnad på kr 189.737. Dette er en liten reduksjon fra 2021 og skyldes mindre justering av enkeltposter. Det er budsjettert med et statlig tilskudd på kr 285.000 for år 2022.

3300 Fysioterapitjeneste

Her budsjetteres kostnader til kommunens fysioterapitjeneste. Det er for 2022 lagt til grunn en bemanning på 3 faste fysioterapeuter og turnus fysioterapeut. Til sammen utgjør dette 3,6 årsverk. Det er videre en 40 % stilling som ergoterapeut.

Budsjettet for år 2022 er satt opp med en nettokostnad på kr 1.449.024. Dette er en økning på kr 15.197. og skyldes korrigerende av enkeltposter knyttet til lønn.

3800 Psykisk helsevern

Psykiatritjenesten er et lavterskeltilbud til personer med psykiske lidelser som har behov for samtaler, følge til lege, butikk eller som har behov for hjelp til å administrere medisiner. På dette ansvaret budsjetteres kostnader knyttet til 1,5 årsverk som psykiatrisk sykepleier, og tjenestetilbudet til personer med psykiske lidelser.

Budsjettet for år 2022 er satt opp med en nettokostnad på kr 1 196 236,-. Dette er en økning på kr 19.349. Dette skyldes i hovedsak en økning i kostnadene knyttet til lønn og arbeidsgiveravgift.

3200 Legekontoret

Tabellen viser budsjettet for 2022 og økonomiplanen for perioden 2022 – 2025 for legetjenesten.

Tall i hele 1000 kr	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
Legetjeneste						
Lønn og sosiale kostnader	5 115	4 963	6 651	4 290	4 290	4 290
Kjøp som inngår i kommunal tjenesteproduksjon	1 013	1 041	1 035	1 035	1 035	1 035
Kjøp som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	405	300	100	300	300	300
Overføringer	0	0	0	0	0	0
Finansieringsutgifter, finansieringstransaksjoner	1	0	0	0	0	0
Sum kostnader	6 533	6 304	7 786	5 625	5 625	5 625
Salgsinntekter	-551	-710	-680	-710	-710	-710
Overføringer med krav om motytelse	-1 352	-990	-903	-700	-700	-700
Overføringer uten krav til motytelse	0	0	0	0	0	0
Finansinntekter, finansieringstransaksjoner	0	0	0	0	0	0
Sum inntekter	-1 903	-1 700	-1 583	-1 410	-1 410	-1 410
Nettoutgifter	4 630	4 604	6 203	4 215	4 215	4 215

Budsjettet er satt opp med en nettokostnad på kr 6.203.000. Dette er en økning på kr 1 599 000,- i forhold til budsjettet for år 2021. Dette skyldes at det er lagt inn kostnader til 2 leger frem til 1.7. En vil i løpet av vinteren/våren kunngjøre ledige legestillinger, og håper en da kan få kvalifiserte søkere slik at en kan ansette leger på ordinære vilkår. Alle kostnader til interkommunal legevakt er budsjettet på ansvar 3003.

Det også lagt inn en reduksjon på 100% turnuslege fra høsten 2022. Dette innebærer at turnuslegestillingen vil forsvinne. Årsaken til dette er at det er stor usikkerhet om en greier å rekruttere leger med veilederkompetanse. En kan ellers risikere at en har turnuslege men ingen veiler for vedkommende. Konsekvensen av å ta vekk turnuslegestillingen er at legetjenesten vil bli mer sårbar, da det blir færre leger ved kontoret. Legevaktbelastningen vil også bli noe større for de ordinære legene.

Sykehjemmet

Budsjettet for sykehjemmet ble med virkning fra 2021 splittet i tre. Dette er korttidsavdelingen, langtidsavdelingen og aldersdement avdelingen. Det ble satt opp egne ansvar for de enkelte avdelingene i budsjettet for år 2021.

Som en følge av at avtalen med Stjørdal kommune om salg av 7 døgnplasser ved sykehjemmet avsluttes fra 1.januar 2022 er det i budsjettet for år 2022 lagt til grunn drift ved kun 2 avdelinger. Dette er Aldersdement-avdelingen og Langtidsavdelingen.

3614 Aldersdement avdelingen

Det er i budsjettet for 2022 budsjettert med 15,1 årsverk inkludert leder ved denne avdelingen. Antallet døgnplasser er redusert fra 14 til 10 plasser fra 1.januar 2022. Avdelingen gir tjenester til personer med demens. Avdelingen er lokalisert i første etasje ved sykehjemmet.

3615 Langtidsavdelingen

Det er i budsjettet for 2022 budsjettert med 14,9 årsverk inkludert leder ved denne avdelingen. Avdelingen er fra 1.januar 2022 slått sammen med korttidsavdelingen. Antallet døgnplasser er fra samme dato økt fra 12 til 16 plasser. Dette fordi avdelingen skal drifte 4 korttidsplasser for egne innbyggere når korttidsavdelingen avvikles som egen avdeling. Avdelingen vil da gi tjenester til personer med fast plass /langtids-plass og korttids-plass. Avdelingene er lokalisert i 2.etasje ved sykehjemmet.

3616 Korttidsavdelingen

Det har tidligere vært 10 døgnplasser ved korttidsavdelingen. Det er i budsjettet for 2022 ikke budsjettert med egen drift ved denne avdelingen. Det er foreslått at denne avdelingen slå sammen med langtidsavdelingen med virkning fra 1.januar 2022.

Tall i hele 1000 kr	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
Meråker sykehjem						
Sum kostnader	37 180	33 053	28 371	28 371	28 371	28 371
Sum inntekter	-16 445	-12 355	-4 970	-4 970	-4 970	-4 970
Nettoutgifter	20 735	20 698	23 401	23 401	23 401	23 401
Meråker sykehjem						
Lønn og sosiale kostnader	31 525	0	0	0	0	0
Kjøp som inngår i kommunal tjenesteproduksjon	3 497	0	0	0	0	0
Kjøp som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	1 347	0	0	0	0	0
Overføringer	0	0	0	0	0	0
Finansieringsutgifter, finansieringstransaksjoner	811	0	0	0	0	0
Sum kostnader	37 180	0	0	0	0	0
Salgsinntekter	-4 580	0	0	0	0	0
Overføringer med krav om motytelse	-11 690	0	0	0	0	0
Overføringer uten krav til motytelse	-96	0	0	0	0	0
Finansinntekter, finansieringstransaksjoner	-79	0	0	0	0	0
Sum inntekter	-16 445	0	0	0	0	0
Nettoutgifter	20 735	0	0	0	0	0
Meråker sykehjem - AD						
Lønn og sosiale kostnader	0	9 982	13 887	13 887	13 887	13 887
Kjøp som inngår i kommunal tjenesteproduksjon	0	681	611	611	611	611
Kjøp som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	0	15	20	20	20	20
Overføringer	0	0	0	0	0	0
Finansieringsutgifter, finansieringstransaksjoner	0	0	0	0	0	0
Sum kostnader	0	10 678	14 519	14 519	14 519	14 519
Salgsinntekter	0	-1 800	-1 700	-1 700	-1 700	-1 700
Overføringer med krav om motytelse	0	-4 089	-470	-470	-470	-470
Overføringer uten krav til motytelse	0	0	0	0	0	0
Finansinntekter, finansieringstransaksjoner	0	0	0	0	0	0
Sum inntekter	0	-5 889	-2 170	-2 170	-2 170	-2 170
Nettoutgifter	0	4 790	12 349	12 349	12 349	12 349
Meråker sykehjem - langtid						
Lønn og sosiale kostnader	0	13 010	12 965	12 965	12 965	12 965
Kjøp som inngår i kommunal tjenesteproduksjon	0	702	852	852	852	852

Tall i hele 1000 kr	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
Kjøp som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	0	15	35	35	35	35
Overføringer	0	0	0	0	0	0
Finansieringsutgifter, finansieringstransaksjoner	0	0	0	0	0	0
Sum kostnader	0	13 727	13 852	13 852	13 852	13 852
Salgsinntekter	0	-2 100	-2 340	-2 340	-2 340	-2 340
Overføringer med krav om motytelse	0	-340	-460	-460	-460	-460
Overføringer uten krav til motytelse	0	0	0	0	0	0
Finansinntekter, finansieringstransaksjoner	0	0	0	0	0	0
Sum inntekter	0	-2 440	-2 800	-2 800	-2 800	-2 800
Nettoutgifter	0	11 287	11 052	11 052	11 052	11 052
Meråker sykehjem - korttid						
Lønn og sosiale kostnader	0	8 130	0	0	0	0
Kjøp som inngår i kommunal tjenesteproduksjon	0	488	0	0	0	0
Kjøp som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	0	30	0	0	0	0
Overføringer	0	0	0	0	0	0
Finansieringsutgifter, finansieringstransaksjoner	0	0	0	0	0	0
Sum kostnader	0	8 648	0	0	0	0
Salgsinntekter	0	-900	0	0	0	0
Overføringer med krav om motytelse	0	-3 127	0	0	0	0
Overføringer uten krav til motytelse	0	0	0	0	0	0
Finansinntekter, finansieringstransaksjoner	0	0	0	0	0	0
Sum inntekter	0	-4 027	0	0	0	0
Nettoutgifter	0	4 621	0	0	0	0

Sykehjemmet omfatter 2 avdelinger med totalt 26 sengeplasser fordelt på 16 plasser på langtidsavdeling, og 10 på aldersdementavdeling. Det er i 2022 budsjettet med 30,39 årsverk på disse avdelingene tilsammen. Dette er en reduksjon på ca 10 årsverk fra 2021.

Budsjettet er satt opp med en nettokostnad på kr 23.401.000. Dette er en økning på kr 2 703.000 i forhold til vedtatt budsjett for 2021. Dette skyldes i hovedsak bortfall av inntekter.

Inntektene utgjør kr 4.970.000. Dette er en reduksjon på kr 7.385.000 i forhold til budsjettet for år 2021. Reduksjonen skyldes som tidligere nevnt bortfall av inntekter fra salg av 7 døgnplassene til Stjørdal kommune.

Hjemmetjenestene

Budsjett for hjemmetjenesten i planperioden

Tall i hele 1000 kr	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
Hjemmetjenestene						
Lønn og sosiale kostnader	15 398	14 923	14 923	14 923	14 923	14 923
Kjøp som inngår i kommunal tjenesteproduksjon	3 406	3 411	2 978	2 978	2 978	2 978
Kjøp som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	598	500	500	500	500	500
Overføringer	0	0	0	0	0	0
Finansieringsutgifter, finansieringstransaksjoner	35	0	0	0	0	0
Sum kostnader	19 437	18 834	18 401	18 401	18 401	18 401
Salgsinntekter	-1 159	-1 270	-1 510	-1 510	-1 510	-1 510
Overføringer med krav om motytelse	-1 005	-450	-450	-450	-450	-450
Overføringer uten krav til motytelse	-28	0	0	0	0	0
Finansinntekter, finansieringstransaksjoner	-4	0	0	0	0	0
Sum inntekter	-2 196	-1 720	-1 960	-1 960	-1 960	-1 960
Nettoutgifter	17 240	17 114	16 441	16 441	16 441	16 441

Tabellen viser budsjettet for 2022 og økonomiplanen for perioden 2022 – 2025 for hjemmetjenesten som består av ansvar 3609, ansvar 3612 og ansvar 3619.

For år 2022 viser budsjettet nettoutgift på kr 16.441.000. Dette er en nedgang i nettoutgiftene på kr 673.000. Årsaken til dette er en økning i inntektene. Dette har sammenheng med at en øker betalingen for brukerne av dagsenteret. Det er lagt inn en bemanningsreduksjon på en 50% stilling innenfor hjemmehjelp. Konsekvensene av dette blir at tjenestetilbudet til brukerne blir noe redusert. I tillegg vil det kunne føre til at flere arbeidsoppgaver overføres til hjemmesykepleien og eventuelt andre sektorer.

3609 Kjøkkenet

På dette ansvaret budsjetteres alle kostnader knyttet til drift av kjøkkenet og kantinen. Ved kjøkkenet og kantinen er det 4 personer i til sammen 2,28 årsverk. Disse smører frokost og kveldsmat til sykehjem og beboere i trygdeboliger samt noe ekstra i tillegg til at de betjener kantinen. Man har her et lager for tørrmat og en plass med ansvar for innkjøp og lagerhold av matvarer

Budsjettet er satt opp med en nettokostnad på kr 2.487.494. Dette er en reduksjon på kr 495.028, i forhold til budsjettet for år 2021. Dette skyldes reduserte kostnader til matvarer som følge av at avtalen med Stjørdal avsluttes.

3612 Dagsenteret

Dagsenteret har tilsatt tre aktivtører i til sammen 120 % stilling. Dagsenteret har åpent fire dager per uke og har vært en viktig bidragsyter til at behovet for institusjonsplasser i kommunen er redusert. Budsjettet er satt opp med en nettokostnad på kr 1.182.135, noe som er en økning på kr 52.689 i forhold til budsjettet for år 2021. Dette skyldes i hovedsak en korrigering av enkeltposter knyttet til lønn, pensjon, arbeidsgiveravgift i tillegg til en økning på posten for leid transport. Brukerbetalingen er budsjettet til kr 135.000. For år 2022 er det også lagt inn kr 200.000 til kjøp av dagsenterplasser til demente ved et gårdsbruk gjennom ordningen inn på tunet.

3619 Hjemmebaserte tjenester

På dette ansvaret budsjetteres kostnader til hjemmehjelp og hjemmesykepleie. Det er for år 2022 lagt til grunn en bemanning på 15,66 årsverk.

Budsjettet for hjemmebaserte tjenester er satt opp med en nettokostnad på kr 13.217.376, for år 2022. Dette er en økning på kr 215.665, i forhold til budsjettåret 2021. Dette skyldes i hovedsak økte kostnader til lønn, pensjon og arbeidsgiveravgift. Brukerbetalingen er justert opp med ca 3 % i tråd med endringen av betalingsatser.

3622 Omsorg for funksjonshemmet

På dette ansvaret budsjetteres alle kostnader knyttet til drift av Søgardsjale II og ellers alt tjenestetilbud til funksjonshemmede brukere. I budsjettet er det lagt til grunn at omsorg for funksjonshemmede har 18,24 årsverk. Dette er uforandret fra 2021.

Budsjett for omsorg funksjonshemmede for planperioden

Tall i hele 1000 kr	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
Omsorg funksjonshemmede						
Lønn og sosiale kostnader	15 744	15 563	15 833	15 833	15 833	15 833
Kjøp som inngår i kommunal tjenesteproduksjon	599	561	558	558	558	558
Kjøp som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	588	572	1 172	1 172	1 172	1 172
Overføringer	0	0	0	0	0	0
Finansieringsutgifter, finansieringstransaksjoner	3	0	0	0	0	0
Sum kostnader	16 934	16 697	17 563	17 563	17 563	17 563
Salgsinntekter	-189	-180	-180	-180	-180	-180
Overføringer med krav om motytelse	-6 223	-4 700	-5 150	-5 150	-5 150	-5 150

Tall i hele 1000 kr	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
Overføringer uten krav til motytelse	0	0	0	0	0	0
Finansinntekter, finansieringstransaksjoner	-7	0	0	0	0	0
Sum inntekter	-6 420	-4 880	-5 330	-5 330	-5 330	-5 330
Nettoutgifter	10 515	11 817	12 233	12 233	12 233	12 233

Tabellen viser de budsjetterte kostnadene til drift av omsorg funksjonshemmet. For 2022 viser budsjettet en nettokostnad på kr 12.233.000. Dette er en økning på kr 416.000, i nettokostnadene i forhold til budsjettet for 2021 og skyldes i hovedsak økte kostnader knyttet til BPA. Dette er en lovpålagt tjeneste. Budsjettet er korrigert for økte kostnader som følge av lønnsendringer og endringer på noen driftsposter. Det er lagt inn et statlig tilskudd på kr 4.700.000. Dette er uforandret fra år 2021. Det er også lagt inn en refusjon på sykepenger på 450000. Dette må ses opp mot post for lønn vikar sykefravær som har tilsvarende beløp.

Investeringer i sektoren

Det foreslås følgende investeringstiltak i sektoren i planperioden 2022 – 2025:

Investeringstiltak sektor helse, pleie og omsorg	2022	2023	2024	2025
3618: Helseplattformen	0	0	0	8 000 000
3619: Utskifting av tjenestebil for hjemmetjenesten	450 000	450 000	450 000	450 000
3619: Velferdsteknologi	250 000	250 000	250 000	250 000
Sum investeringstiltak	700 000	700 000	700 000	8 700 000

Kommentarer til investeringstiltakene:

3618 Helseplattformen

Det er i investeringsbudsjettet for år 2025 lagt inn kostnader til innkjøp av helseplattformen. Kostnadene er meget usikre men er anslått til ca 8 millioner kroner pr nå. Årsaken til at kostnadene er lagt inn for år 2025 er at en ønsker å utsette denne investeringen til kostnader og funksjonalitet for løsningen er avklart.

3619 Hjemmetjenestene, innkjøp av kjøretøy og velferdsteknologi

Det er i investeringsbudsjettet for år 2022 og hvert av årene i planperioden 2022 -2025 lagt inn kostnader til en ny bil til hjemmetjenesten. Dette er helt nødvendig for å kunne bytte ut de eldste bilene som er i drift innenfor denne tjenesten med moderne elbiler. Kostnadene til innkjøp av bilen er budsjettert til kr 450.000. Det er lagt til grunn at det byttes inn et kjøretøy slik at nettokostnaden blir 420.000. Det er videre lagt inn kostnader hvert av årene til innkjøp av diverse utstyr innenfor velferdsteknologi.

Nytt Omsorgbygg

Det er budsjettert at nytt omsorgsbygg prosjekteres i 2024 og at dette bygges i 2025. Dette prosjektet er skjøvet noe ut i tid. Årsaken til dette er at prognosene viser at behovet for disse boligene er noe senere enn tidligere antatt. Kostnader for prosjektering og bygging av omsorgsboliger er satt opp i budsjettforslaget til kommunal utvikling.

Følgende investeringstiltak er ikke blitt prioritert i budsjettforslaget

Investeringer i sektor helse, pleie og omsorg			Budsjett
3800	Familiesenteret og psykiatritjenesten	(EL)Bil	450 000
3622	Omsorg funksjonshemmet	(EL)Bil	450 000
Sum investeringer 2022			700 000

3800 Familiesenteret (Bil)

Dette tiltaket er innkjøp av en bil (elbil) til erstatning for dagens bil som ikke er i drift. Dagens bil er ikke EU godkjent, og skal en få den godkjent vil det kreve betydelige reparasjoner. Den er derfor tatt ut av tjeneste. Konsekvensene av at dette tiltaket ikke er blitt prioritert er at ansatte ved familiesenteret må benytte private biler på tjenesteoppdrag. Dette er ikke en optimal løsning, da bilen ofte benyttes til transport av brukere.

3622 Omsorg funksjonshemmet

Omsorg for funksjonshemmede har i dag en bil. Denne benyttes til transport av beboere til ulike aktiviteter. Dagens bil er ikke optimal til formålet og det er derfor ønskelig å bytte ut denne med en bil som er bedre egnet til transport av personer med nedsatt funksjonsevne. Konsekvensen av at tiltaket ikke er med i budsjettforslaget blir at avdelingen må benytte dagens bil videre.

Følgende driftstiltak er ikke blitt prioritert i budsjettforslaget

Ikke prioriterte driftstiltak sektor helse, pleie og omsorg	2022	2023	2024	2025
3015: Støtte til videreutdanning for 2 sykepleierstudenter	110 000	110 000	110 000	110 000
3119: Etablering og drift av servicekontor	0	0	0	0
3200: Arbeidsbenker og datautstyr til legekantoret	200 000	0	0	0
3614: Møbler til avdelingene + bekkenspyler	250 000	0	0	0
3618: Helseplattformen	0	0	0	400 000
3619: Møbler og arbeidsstasjoner til hjemmetjenesten	150 000	0	0	0
3622: Garderobeskap og møbler til omsorg funksjonshemmet	150 000	0	0	0
3622: VTA plasser + 5 aktivitetsplasser	721 000	721 000	721 000	721 000
Sum driftstiltak (ikke prioritert)	1 581 000	831 000	831 000	1 231 000

3015 Sykepleierutdanning

2 personer fra Meråker har fått opptak til desentralisert sykepleierutdanning. Forslaget var at disse får et årlig tilskudd mot at de inngår avtale om 4 års binding etter endt utdanning. Kostnadene er beregnet til kr 110000 pr år. Konsekvensene av at dette tiltaket ikke blir med kan være at de 2 som har blitt tatt opp på utdanningen ikke gjennomfører eller at de finner seg en annen arbeidsgiver etter at de har fullført utdanningen.

3119 Servicekontor

Eventuelle kostnader til etablering og drift av et servicekontor. En har ikke funnet midler til dette. Det er også en del rundt etablering og drift som fortsatt er uklart.

3200 Legekantoret

Arbeidsbenker, datautstyr og diverse medisinsk teknisk utstyr må byttes ved legekantoret. Dette er grovt anslått til kr 250000. Konsekvensene av at tiltaket ikke ble med er at møbler og datautstyr ikke kan byttes ut. Ansatte får heller ikke ergonomisk tilpasset arbeidsstasjoner.

3614 Sykehjemmet

Det er her lagt inn kostnader til noen nye møbler på avdelingene i tillegg til bekkenspyler. Konsekvensene av at tiltaket ikke ble med er at en ikke får til en standardheving på møblene. En må greie seg med bekkenspyleren som er ved avdelingen.

3618 Helseplattformen

Innføring av helseplattformen er vedtatt utsatt til 2025. Dette på grunn av at mye er uklart vedrørende funksjonalitet og kostnader. Det har derfor ingen nye konsekvenser at dette tiltaket settes på vent til 2025.

3619 Hjemmetjenesten

Det var her lagt inn kostnader til å bytte ut arbeidsstasjonene til ansatte ved hjemmetjenesten. Disse benyttes av mange personer og slites fort. De er heller ikke ergonomisk tilpasset. Konsekvensene av at tiltaket ikke blir med er at en ikke kan bytte ut men må benytte dagens arbeidsstasjoner og møbler.

3622 Omsorg funksjonshemmet

Det var her lagt inn kostnader til garderobe utstyr for ansatte i Søgardsjale II. De har i dag ingen garderober. Konsekvensene av at tiltaket ikke ble med er at en ikke får etablert garderobe med garderobeskap til ansatte.

3622 VTA plasser og 5 aktivitetsplasser

Det var her lagt inn kostnader til å utvide antallet VTA plasser til 10 stk og å etablere et aktivitetssenter med 5 aktivitetsplasser i Meråker. Når tiltaket ikke blir med betyr dette at dagens 5 VTA plasser beholdes. Konsekvensen av dette er at mange aktuelle brukere ikke får VTA plass, men blir i stedet gående uten tilbud. De som ville hatt nytte av plasser i et aktivitetssenter må fortsette i VTA plass, noe som er et dårligere tilbud for den enkelte.

Utfordringer for sektoren i årene framover

I år 2022, og i årene fremover, må sektor for helse, pleie og omsorg tilpasse tjenestetilbudet til demografiske endringer og endrede rammebetingelser. Prognoser for befolkningsutviklingen viser at antallet personer i aldersgruppen 80 + vil fortsette å gå noe nedover frem til år 2025. Deretter vil antallet begynne å vokse og etter hvert utover mot 2035 vil det bli en dobling i antallet i aldersgruppen 80 +.

Samhandlingsreformen videreføres gjennom eldrereformen «Leve Hele Livet» og videre i det som kalles pasientens helsetjeneste. Dette innebærer individuelt tilpassede tjenester, som skal ytes i pasientens hjem-kommune så langt det er mulig. Dette betyr at det vil bli etablert nye og andre tjenester i kommunen utover i planperioden.

Sektoren ansatte har i 2021 gjennomført vaksinerings av innbyggerne som har ønsket slik vaksine. De har alle fått 2 doser vaksine. En har nå begynt vaksinerings med en 3.dose for de over 65 år. En forventer at alle innbyggerne vil bli tilbudt en 3.dose i løpet av våren 2022. Avhengig av hvordan pandemien utvikler seg kan det også være at en må gjennomføre ytterligere vaksinerings i 2022 og videre i planperioden. En har ikke budsjettet med kostnader til dette da det legges til grunn at kostnadene blir dekket med statlige tilskudd.

Sykefraværet i sektoren er for høyt. Arbeidet med å redusere sykefraværet vil bli prioritert i året som kommer og i hele planperioden. Ved de avdelingene som har det høyeste sykefraværet vil en etablere en prosjektgruppe som sammen med spesialkompetanse fra NAV utreder og iverksetter tiltak for å redusere fraværet.

Sektoren har i 2021 opplevd store utfordringer knyttet til rekruttering av leger og sykepleiere. Ledige stillinger har vært kunngjort flere ganger uten at en har fått kvalifiserte søkere. Mange kommuner melder om det samme. Fortsetter dette utover i 2022 vil det medføre store utfordringer i å holde tjenestene i gang. Spesielt gjelder dette legetjenesten. Innleide vikarer fra vikarbyrå bidrar til å sikre tjenesteytingen, men det medfører svært høye kostnader å leie inn personell fra vikarbyrå. Kvaliteten på tjenestene blir også dårligere fordi vikarene byttes ofte.

5.7 Sektor kommunal utvikling

Sektor for kommunal utvikling (SKU) er et vidtspennende område som ivaretar kommunens oppgaver og ansvar for tjenestene plan- og byggesak, kommuneplanlegging, kart- og oppmåling, næringsarbeid, landbruk, konsesjon, miljø, vannforvaltning, grustak, kommunale veier, vann og avløp, renovasjon, forvaltning, drift, vedlikehold av kommunal bygningsmasse, kommunens hjemmeside. Brann- og feiervesen inngikk fra 01.01.2021 i Værnesregionen brann og redning. Budsjettområde for kjøp av tjenesten, selvkostområdet for feiing og vedlikehold av brannstasjon ligger til SKU. Renovasjon inngår i Innherred renovasjon IKS, men søknader om fritak, gebyrregulativ og statistikk ligger til SKU.

Sektoren ledes av sektorsjef med avdelingsledere for VVA og FDV. De andre fagenheter er direkte underlagt sektorsjef. Det har også i 2021 vært vakanser i stillinger på sektorkontoret. Sektoren har etter 1. tertial hatt en markant økning på sykefraværet. Det økte sykefraværet har i all hovedsak vært langtidssykemeldinger. Stort arbeidspress over lengre tid, samt slitasjeskader ser ut til å ligge til grunn for langtidssykemeldingene. På flere avdelinger i sektoren har vi ansatte som nærmer seg pensjonsalderen. Der er viktig at sektoren er i forkant på rekruttering, da vakanser er med å øke belastningen på gjenværende stab. En viktig oppgave for sektoren i 2022 og videre i budsjettperioden er tiltak for å bedre arbeidsforhold samt organisere/omfordele arbeidsoppgaver for å redusere sykefraværet.

Ulike lover og forskrifter hjemler mye av våre oppgaver på forvaltningsområde. Nivå på drift, vedlikehold og investeringer påvirkes i stor grad av omfanget på driftsnivå hos de andre tjenestekområder, samt politiske investeringsvedtak. Sektoren skal være en serviceinstans utad mot våre innbyggere, næringsaktører og tjenestemottakere, og kommunens interne behov, i tillegg skal sektoren utføre lovpålagte kontroll og forvaltningsoppgaver.

Budsjett og regnskap for sektoren føres på hovedansvarsområdene 4 og 7.

Årsverk i sektoren

Sektoren har i budsjett for 2022 til sammen 30,89 årsverk (35,39 i 2019, 33,06 i 2020, 30,94 i 2021). Det er lagt inn innsparingstiltak med økonomisk effekt på kr 503.000 i 2022, kr 303.000 i 2023, kr 523.000 i 2024 og kr 623.000 f.o.m. 2025.

Sektorbudsjett drift for planperioden

Tall i hele 1000 kr	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
Sektor kommunal utvikling						
Sum kostnader	41 345	38 442	37 076	37 256	37 056	36 956
Sum inntekter	-14 826	-13 331	-14 617	-14 617	-14 617	-14 617
Nettoutgifter	26 519	25 111	22 459	22 639	22 439	22 339

Tall i hele 1000 kr	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
Sektor kommunal utvikling						
Lønn og sosiale kostnader	19 427	18 398	18 053	18 053	18 053	18 053
Kjøp som inngår i kommunal tjenesteproduksjon	16 568	13 135	12 185	12 285	12 085	11 985
Kjøp som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	3 311	5 589	6 368	6 448	6 448	6 448
Overføringer	512	1 225	375	375	375	375
Finansieringsutgifter, finansieringstransaksjoner	1 527	95	95	95	95	95
Sum kostnader	41 345	38 442	37 076	37 256	37 056	36 956
Salgsinntekter	-9 197	-9 536	-10 798	-10 798	-10 798	-10 798
Overføringer med krav om motytelse	-4 162	-1 320	-2 261	-2 261	-2 261	-2 261
Overføringer uten krav til motytelse	-94	-95	-95	-95	-95	-95
Finansinntekter, finansieringstransaksjoner	-1 373	-2 381	-1 464	-1 464	-1 464	-1 464
Sum inntekter	-14 826	-13 331	-14 617	-14 617	-14 617	-14 617
Nettoutgifter	26 519	25 111	22 459	22 639	22 439	22 339

Rammen for sektoren reduseres i løpet av planperioden. Slik tiltakene er lagt opp skal kostnadssiden ned, samtidig som inntektssiden har en svak økning. I denne sammenhengen er det viktig at eventuelle endringer gjennomføres med involvering av ansatte og tillitsvalgte. Målet er å få gjennomført langsiktige tiltak som bidrar til en bærekraftig kommuneøkonomi for planperioden. Målsettingen er å bruke ressurser mest mulig effektivt og ha et helhetlig perspektiv på drift og investering.

Meråker er en attraktiv fritidskommune, noe vi fikk erfare ekstra i pandemien hvor pågangen var større en parkeringskapasiteten i flere områder. Det er regulert store områder for hyttebygging. Som nevnt i tidligere budsjettsskriv forventes det økning i antall plan- og byggesøknader, med tilhørende økning i arbeidsmengde på kart og oppmåling. 2021 har vist stor saksmengde på både plan- og byggesak samt oppmåling. Saksmengden medfører at sektoren ikke klarer å levere alt innenfor lovpålagte tidsfrister. Det vil være avgjørende å beholde de dyktige fagfolkene vi har innenfor dette fagfeltet. Økt utbygging og aktivitet i kommunen betyr også et større press på utbygging av kommunal infrastruktur som vei, vann, avløp og tilrettelegging for digital infrastruktur. Her vil det være behov for større investeringer i planperioden, og vi er helt avhengige av både å beholde og å rekruttere medarbeidere. Kommunes ansatte er den viktigste ressursen for å tilby gode tjenester til innbyggerne.

I økonomiplanperioden 2022 – 2025 gjennomføres det følgende driftstiltak som finansieres av kraftfondet:

Driftsendringer sektor kommunal utvikling, kraftfondet			2022	2023	2024	2025
4011	Næringsutvikling	Næringsarbeid, ikke lønn	644 000	644 000	644 000	644 000
4011	Næringsutvikling	Bygdefiber	1 500 000	1 500 000	1 500 000	1 500 000
4100	Landbruk	Lokal pott jfr. Landbruksplan	250 000	250 000	250 000	250 000
4230	Grønt sentrum	Tiltak sentrumsomr., annen grunn	800 000			
4714	Grova	Tilskudd snøproduksjon	100 000	100 000	100 000	100 000
Sum driftsendringer finansiert av kraftfondet			3 294 000	2 494 000	2 494 000	2 494 000

I økonomiplanperioden 2022 – 2025 gjennomføres følgende effektiviseringstiltak innenfor rammen av sektorens driftsbudsjett:

Driftsendringer SKU	2022	2023	2024	2025
4213, 4205, 4224 (rovvilt, vannforv. Kom. Skog.) Innsparinger	-103 752	-23 752	-23 752	-23 752
4230 Grønt sentrum, reduksjon bemanning	-300 000	-300 000	-300 000	-300 000
4460 Vei, innsparing	-100 000	0	-200 000	-300 000
Sum driftsendringer SKU	-503 752	-323 752	-523 752	-623 752

I økonomiplanperioden 2022 – 2025 er det ikke funnet rom for følgende driftstiltak innenfor rammene av sektorens driftsbudsjett:

Driftsendringer SKU – ikke funnet rom for i budsjett	2022	2023	2024	2025
4104 MVGS, Trimtrapp kommunalt tilskudd		250 000		
4300 Byggesak, tilsetning byggesaksbehandler	350 421	250 421	150 421	150 421
4310 Plan, Oppfølging planstrategien	550 000	950 000	150 000	0
4460 Vei, Etterslep reasfaltering	0	1 000 000	0	1 000 000
4460 Vei, Parkering og servicebygg Mannlibekken	150 000	300 000	50 000	50 000
4460 Vei, Parkeringsløsning Stordalen	200 000	25 000	25 000	25 000
4715 Tråkkemaskin, Styrking av løypekjøring	230 000	230 000	230 000	230 000
4780 Tomteområder, Parkering Pullen	200 000	5 000	5 000	5 000
Sum driftsendringer SKU– ikke funnet rom for i budsjett	1 680 421	3 010 421	610 421	1 460 421

Sektorkontoret

Budsjett for sektorkontoret for planperioden

Tall i hele 1000 kr	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
Felles						
Lønn og sosiale kostnader	5 764	6 382	6 209	6 209	6 209	6 209
Kjøp som inngår i kommunal tjenesteproduksjon	1 709	2 595	2 359	2 359	2 359	2 359
Kjøp som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	2 486	2 037	2 002	2 082	2 082	2 082
Overføringer	345	1 225	375	375	375	375
Finansieringsutgifter, finansieringstransaksjoner	1 517	95	95	95	95	95
Sum kostnader	11 822	12 334	11 039	11 119	11 119	11 119
Salgsinntekter	-1 777	-1 595	-2 857	-2 857	-2 857	-2 857
Overføringer med krav om motytelse	-2 264	-830	-854	-854	-854	-854
Overføringer uten krav til motytelse	-94	-95	-95	-95	-95	-95
Finansinntekter, finansieringstransaksjoner	-1 373	-2 361	-1 444	-1 444	-1 444	-1 444
Sum inntekter	-5 508	-4 881	-5 249	-5 249	-5 249	-5 249
Nettoutgifter	6 314	7 453	5 790	5 870	5 870	5 870

Innenfor sektorkontoret ligger flere ulike ansvarsområder, plan- og byggesak, kommuneplanlegging, kart- og oppmåling, næringsarbeid, landbruk, konsesjon, miljø, vannforvaltning, kommunale veier, vann og avløp, renovasjon, forvaltning, drift, vedlikehold av kommunal bygningsmasse, post/arkiv, kommunens hjemmeside.

4010 Sektorkontoret

Ansvar 4010 omfatter sektorsjef og merkantile tjenester. De merkantilt ansatte på sektoren har i tillegg funksjoner i post/arkiv og skranke.

4011 Næringsutvikling

Kommunestyret vedtok i sak 25/18 at næringsarbeidet skal organiseres under sektor for kommunal utvikling. Plan- og næringskonsulenten er gitt et særskilt ansvar for næringsarbeidet.

Meråker kommune har inngått samarbeidsavtale med Næringsforeningen i Værnesregionen (NiV). Kommunen har tett og godt samarbeid også med lokalavdelingen NiV Meråker. Avtale med Proneo AS er inngått for å støtte bedriftsrådgivning til både nyetablerere og mer etablerte bedrifter. Dette gir kommunen tilgang til utvidet kapasitet, fagkompetanse og nettverk til nytte for lokalt næringsliv.

Meråker kommunes samarbeidsavtale med Åre kommune om Visit Meråker Storlien har ikke vært aktiv siste året. Sammen med NiV tas det initiativ for å gjenopplive samarbeidet etter covidstengte landegrensar. Meråker kommune har fortløpende kjøpt inn tjenester for å drifte hjemmeside og FB-side.

Mye av arbeidet til plan- og næringskonsulenten har det siste året vært næringsrettet i forbindelse med tiltak for å redusere den negative effekten av Covid-19. Forvaltning av de statlig finansierte Kommunalt Næringsfond 2020 og Kommunal kompensasjonsordning 2021, samt kommunale bevilgninger til lokale tiltak for næringslivet gjennom pandemien har tatt mye tid.

Mye tid har også gått til arbeidet med å få på plass ny virksomhet i trevarefabrikken på Gudå. Etter fullmakter fra politikerne har administrasjonen gjennomført kjøp av anlegget og signert ny langsiktig leieavtale med en solid aktør. Fabrikkanlegget gjennomgår høsten 2021 bygningsmessige oppgraderinger og tilpasninger, og det planlegges oppstart av ny produksjon første kvartal 2022. Leieinntektene dekker alle kommunens kostnader i dette engasjementet.

Arbeid knyttet til pandemihåndtering og tilrettelegging for ny virksomhet i Gudå har gått ut over framdriften i strategiske planer og planarbeid.

Næringsarbeidets aktivitetsbudsjett finansieres over kraftfondet med kr. 644.000.-. Lønn mv. finansieres på driftsbudsjettet.

Digital infrastruktur

Det er videreført en bevilgning på kr. 1,5 mill. hvert år i planperioden for utbygging av digital infrastruktur. Det forutsettes et godt samarbeid med Trøndelag fylkeskommune som har totalansvar for tilrettelegging av bredbåndsutbygging. Trøndelag fylkeskommune har i tillegg en aktiv rolle i utbygging av mobildekning/trådløst bredbånd der hvor det ikke skjer noen utbygging i kommersiell regi, og vil være en viktig samspillspartner for kommunen på dette området også. Kommunale egenandeler finansieres av kraftfondet.

Meråker fikk i 2020 godkjent tilskudd til utbygging av to nye områder med bygdafiber; Brennbakkan - Dalådalen og Gudå. Utbygging av begge områdene er godt i gang i regi av NTE og forventes ferdigstilt i løpet av 2021. I tilknytning til pågående utbygging søkes mindre nærliggende lommer fra tidligere godkjent utbygging dekket og medfinansiert gjennom fylkeskommunale restmidler og anleggsbidrag fra utbygger.

Gjenstående områder er da Stordalen, videre innover Torsbjørkdalen samt Teveldalen. Disse områdene er omfattet av søknad om tilskudd som ble utarbeidet i samarbeid med Holtålen og Høylandet kommuner og sendt våren 2021. Søknad følges opp og forventes behandlet høsten 2021. Politisk vilje til utbygging sammen med eksisterende vedtak om finansiering av kommunal egenandel styrker Meråker kommunes søknad.

Kommunen bistår utbyggere og hytteforeninger i initiativ for kommersiell utbygging av bredbåndsløsninger i områder med stort innslag av fritidsboliger.

4100 Landbruk

Meråker kommune kjøper i dag forvaltningstjenester på landbruksområdet fra Stjørdal kommune tilsvarende en 40 % stilling. I tillegg til 40 % som kjøpes fra Stjørdal har kommunen selv 80 % stilling (60 % jordbruk og 20 % skogbruk) innenfor landbruk. Dette videreføres, da det er gode erfaringer med denne ordningen.

Det er videreført kr. 250 000 til «Lokal pott» som oppfølging av Landbruksplanen. Tiltaket er en videreføring i økonomiplanperioden og finansieres over kraftfondet.

Meråker kommune er godt i gang med å utvikle en lokal matstrategi, sammen med aktuelt næringsliv og institusjoner i bygda. Slutføres i 2022 i samhandling med næringssatsing (ansvar 4011). Kostnad ca. kr. 75 000,- som søkes finansiert gjennom prosjektmidler.

Meråker kommune vil også i 2022 fortsette med nye prosjekter innen Fjellandbruk. Det pågår et arbeid med å kartlegge muligheter for satsing på bioenergi bland ulike næringsaktører i kommunen. En søknad om forprosjekt vil sendes Innovasjon Norge januar 2022. Meråker kommune vil ikke være med som søker, men vil bidra aktivt inn i arbeidet med kunnskap og kompetanse.

4200 Miljø

Meråker er en stor utmarkskommune, og får med det en stor oppgaveportefølje på flere områder som følge av sin arealsammensetning. Særlig arbeidet med rovdyrproblematikk og motorferdsel i utmark har økt i omfang. I 2021 var stillingen vakant fram til mai, og ble løst med fordeling av arbeidsoppgavene på sektorkontoret. Ansvar dekkes av utmarksrådgiver med 60 %. Utmarksrådgiver er ansatt i 80 %, der 20 % tilhører landbruk (skogbruk).

Fra 24. mars 2021 har 20 % stillingsressurs til beredskapskoordinator blitt lagt til stasjonssjef brann. I 2021 ble det etablert kommunalt beredskapsråd som skal styrke den kommunale kriseledelsen ved eventuelle ulykker/hendelser.

4205 Vannforvaltning

Det ble høsten 2017 inngått en avtale med Stjørdal kommune om stilling som vannområdekoordinator for Stjørdalsvassdraget, og der Meråker sin andel er 40 %. Denne stillingen var vakant til mai 2021. Dette er en prosjektstilling, men det ses på muligheten for fast stilling da vannforvaltning er en viktig oppgave for kommunen framover. Innunder vannforvaltning ligger det lovpålagte oppgaver.

4300 Byggesaksbehandling

Til byggesaksbehandling ligger oppgaver som dispensasjoner, utslippstillatelser, tilbygg, nybygg, seksjonering, omdisponering, fradeling, grensejustering m.fl.. Saksmengden gjør at vi ikke klarer å levere alle saker innenfor lovpålagte tidsfrister, noe som medfører tap av gebyrinntekter. Det er stor byggeaktivitet i kommunen, som også forventes å øke videre utover i planperioden. Av den grunn er det for budsjett 2022 utredet å øke kapasiteten på byggesaksbehandler, men det er ikke funnet rom for dette tiltaket i kommunedirektørens budsjettforslag.

4301 Kart og oppmåling

Oppmåling er en viktig kommunal servicefunksjon i forhold til utbyggingsaktivitet, deling og salg av eiendommer, og føring av eiendomsmatrikkelen. Arbeidsmengden til oppmålingsingeniøren henger nøye sammen med saksmengde i plan- og byggesak.

4310 Plansaksbehandling

Antall plansaker for perioden vil være økende. Vedtatt kommunal planstrategi for 2020 – 2023, med revisjon juni 2021 vil styre mye av planarbeidet framover. Med bakgrunn i vedtatt planstrategi med revidering i juni som medfører tidligere oppstart av kommuneplanens arealdel (KPA), er det for budsjett 2022 utredet tilhørende kostnader. Det er ikke funnet rom for dette tiltaket i kommunedirektørens budsjettforslag.

Plan- og næringskonsulent (ansvar 4011) har i 2020 og 2021 brukt mye tid på næring og lite til plan. Bakgrunnen for dette er Covid-19 og nedleggelse av Lian. For 2022 må plandelen av stillingen brukes til plan, dette med bakgrunn i den kommunale planstrategien og oppstart av kommuneplanens arealdel (KPA).

Bygg- og eiendomsavdelingen (FDV)

Budsjett for bygg- og eiendomsavdelingen for planperioden

Tall i hele 1000 kr	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
Bygg- og eiendomsavdeling						
Lønn og sosiale kostnader	8 912	8 925	9 254	9 254	9 254	9 254
Kjøp som inngår i kommunal tjenesteproduksjon	11 404	7 913	7 499	7 499	7 499	7 499
Kjøp som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	430	15	15	15	15	15
Overføringer	0	0	0	0	0	0
Finansieringsutgifter, finansieringstransaksjoner	6	0	0	0	0	0
Sum kostnader	20 751	16 853	16 769	16 769	16 769	16 769
Salgsinntekter	-6 102	-6 891	-6 891	-6 891	-6 891	-6 891
Overføringer med krav om motytelse	-1 900	-490	-1 407	-1 407	-1 407	-1 407
Overføringer uten krav til motytelse	0	0	0	0	0	0
Finansinntekter, finansieringstransaksjoner	0	-20	-20	-20	-20	-20
Sum inntekter	-8 002	-7 401	-8 318	-8 318	-8 318	-8 318
Nettoutgifter	12 749	9 452	8 450	8 450	8 450	8 450

4230, 4431, 4700 – 4761 Uteseksjon og eiendomsavdelingen

Bygge- og eiendomsavdelingen omfatter drift av alle kommunale bygg for tjenesteproduksjon på andre sektorer, og utleiebygg til ulike formål, samt uteseksjon for drift og vedlikehold av uteområdene. Kommunens

samlede areal når det gjelder bygningsmassen er på vel 30 000 m², noe som tilsier betydelig vedlikeholdskostnader. Budsjettrammen dekker løpende vedlikehold. Sektoren ser behovet for at det arbeides videre med ajourhold av handlingsplan for drift og vedlikehold av den kommunale bygningsmassen. Dette er viktig både med tanke på trivsel, effektivisering, ressursbruk og bærekraft. I løpet av 2022 bør alle kommunale bygninger kartlegges, hva skal vi fortsatt eie, hva bør vi selg. Ut fra dette må det prioriteres ekstra vedlikehold med tanke på standard og miljøkrav.

Forslaget til budsjett for 2022 og økonomiplan for 2022 – 2025 inneholder følgende prioriterte drifts-tiltak, finansiert av kraftfondet:

4011 Næringsutvikling

Næringsarbeidets aktivitetsbudsjett finansieres over kraftfondet med kr. 644.000.-. Lønn mv. finansieres utelukkende på drift, ikke bruk av kraftfond. Dette i henhold til vedtatte handlingsregler for dette. Midlene brukes til tiltak og innkjøp av fagkompetanse ovenfor lokalt næringsliv.

Bevilgningen på 1,5 mill. hvert år framover i planperioden (ansvar 6100) for utbygging av digital infrastruktur. Det forutsettes godt samarbeid med Trøndelag fylkeskommune. Satsning på utbygging av digital infrastruktur har stor betydning for den videre samfunns- og næringsutviklingen i Meråker.

4100 Landbruk lokal pott

Det er videreført kr. 250 000 til «Lokal pott» som oppfølging av Landbruksplanen. Tiltaket er en videreføring i økonomiplanperioden og finansieres over kraftfondet. Lokal pott skal styrke og opprettholde utvikling og verdiskapning i landbruket ved støtte til å utrede mulighetene til å søke midler til større prosjekter. Støtte tiltak som bidrar til å minske forurensing og fremme gode og langsiktige løsninger, videreutvikling av eksisterende næring, samt støtte til nydyrking for å kunne øke matproduksjon.

4230 Stedsutvikling - sentrum

Det ble i 2021 satt av kr 900.000,- av kraftfondet til å ha handlingsrom på driftsbudsjettet til oppfølging av aktuelle stedsutviklingstiltak i tråd med prioritering for dette. Utviklingen er kommet i gang, men det gjenstår enkelte avtaler, samt tiltak som er i bestilling og etter planene vil komme på plass i 2022. Pr. oktober 2021 gjenstår det kr 800.000,-, som videreføres til 2022. Tilsvarende er det viktig med økonomiske ressurser på investeringsbudsjettet for å ha fleksibilitet til å følge opp aktuelle tiltak.

4714 Grova

Det settes av kr. 100.000,- til produksjon av snø. Tidligere år er det vært satt av kr. 50.000, denne summen har ikke vært justert siden oppstart i 2015. Til nå har mye av produksjonen vært basert på dugnad. Produksjon av snø krever kompetanse og erfaring både for resultat, men også for at utstyret ikke skal gå i stykker (frost). Trøndelag fylkeskommune har økt sin andel fra kr. 50.000 til kr. 100.000. Meråker kommune ser det som naturlig å øke til samme nivå som fylkeskommunen.

I økonomiplanperioden 2022 – 2025 gjennomføres følgende effektiviseringstiltak innenfor rammen av sektorens driftsbudsjett:

4213 Rovvilt, 4205 Vannforvaltning og 4224 Kommunale skogeiendommer

Innsparinger på ovenstående ansvar er midler satt av i 2021 til 4205 ikke blir brukt på grunn av vakanse i 2021, gjelder kun for 2022. Reduksjon av midler satt av til ansvar 4224 og 4213 gjelder for hele planperioden. Innsparing er på ca. kr. 100.000 i 2022 og ca. kr 24.000 ut planperioden.

4230 Grønt sentrum

Reduksjon av bemanning ca. 40 %. Statens vegvesen og fylkeskommunen har sagt opp sine avtaler på klipping av sine arealer i sentrum. Reduksjonen utgjør ca. kr. 300.000,-. Følger av denne reduksjonen blir at næringsaktører og grunneiere må vedlikeholde egne arealer. Reduksjon skal løses uten «oppsigelse» innenfor sektoren.

4432, 4460 og 4762 Veiavdelingen

Ulike driftstiltak for å redusere kostnadene med kr. 100.000,- i 2022.

I forslaget til budsjett for 2022 og økonomiplan for 2022 – 2025 er det ikke funnet rom for følgende driftstiltak:

4104 Trimtrapp kommunalt tilskudd

Trimtrapp opp fra skoleområdet til Vardetun er et godt tiltak som støtter oppunder kommuneplanens samfunnsdel, men ikke en lovpålagt oppgave. Den kommunale andelen på kr. 250.000,- i 2022 er det ikke funnet rom for dette tiltaket i kommunedirektørens budsjettforslag.

4300 Byggesak

Det er stor byggeaktivitet i kommunen, som også forventes å øke videre utover i planperioden. Saksmengden inn til kommunen gjør at vi ikke klarer å levere alle saker innenfor lovpålagte tidsfrister, noe som medfører tap av gebyrinntekter. Av den grunnen er det for budsjett 2022 og økonomiplan 2022-2025 utredet mulighetene for å øke kapasiteten på byggesaksbehandling, ca. kr. 350.000 i 2022, ca. kr. 250.000 i 2023 og ca. kr. 150.000 ut planperioden. Byggesak er et selvkostområde, pr. i dag er det ikke 100 % dekning. Kommunen har et behovet for å øke kapasiteten på byggesaksbehandling, men det er ikke funnet rom for dette tiltaket i kommunedirektørens budsjettforslag.

4310 Plan

Vedtatt kommunal planstrategi 2020-2023, med revisjon juni 2021 er ambisiøs. Vedtak på at KPA skal framskyndes, med oppstart av planprogram i 2021 medfører behov for midler til oppfølging tidligere i planperioden. En kostnad på ca. kr. 550.000 i 2022, ca. kr 950.000 i 2023 og ca. kr 150.000 i 2024. En viktig oppgave for videre utvikling i kommunen, men i nåværende budsjett finner ikke kommunedirektøren rom for dette tiltaket.

4460 Vei

Asfaltering av gruslagte veier er investering, reasfaltering av alt asfalterte veier er drift. I kommunen er det behov for reasfaltering av veier, et vedlikeholdsbehov med etterslep, ca. kr. 1 mill. i 2023 og 2025. I nåværende budsjettforslag finner ikke kommunedirektøren rom for dette tiltaket.

Parkering og servicebygg Mannlibekken. Tiltaket vil kreve en reguleringsplan. Tallene som er lagt inn i budsjettforslaget innehar reguleringsplan, ca. kr. 150.000 i 2022), bygging av parkeringsplass og servicebygg ca. kr. 300.000 i 2023, og driftskostnader framover pr år på ca. kr. 50.000. Et godt tiltak for friluftslivet og beredskapen, men ingen lovpålagt oppgave. I nåværende budsjettforslag finner ikke kommunedirektøren rom for dette tiltaket.

Parkeringsløsning Stordalen var på budsjett 2021, ikke gjennomført. Tiltaket krever avtaler med flere grunneiere, samt avtale for drift, ca. kr. 200.000, og med ca. kr. 25.000 ut planperioden i drift og vedlikehold. Tiltaket må ses i sammenheng med den nye turistforeningshytta på Stordalen. Det er ikke et lovpålagt tiltak, og i nåværende budsjettforslag finner ikke kommunedirektøren rom for dette tiltaket.

4715 Tråkkemaskin

Med bakgrunn i behov for økt antall timer med preparering av skiløyper, er det behov for å øke tildeling av midler med kr 230.000 hvert år i hele planperioden. Økningen av timeantallet har bakgrunn i forventninger fra brukerne (Innbyggere, besøkende, hytteeiere og idrettsutøvere), endring av snø- og værforholdene og noen mer løyper en fra avtalens start. Tiltaket er ikke lovpålagt. Trøndelag fylkeskommune har økt sin andel, men i nåværende budsjettforslag finner ikke kommunedirektøren rom for dette tiltaket.

4780 Tomteområder

Bygging av ny parkeringsplass på kommunal grunn ved Pullen er et tiltak for å bedre parkeringsforholdene for museumsdriften. Ca. kr. 200.000 i 2022, og med ca. kr. 5.000 ut planperioden i drift og vedlikehold. I dag er det liten kapasitet på parkering. Tiltaket er ikke lovpålagt. Et godt tiltak som vil bedre forholdene for drift og aktivitet i Pullen, men i nåværende budsjettforslag finner ikke kommunedirektøren rom for dette tiltaket.

Brann- og redningsvesenet

Budsjett for brann- og redningsvesenet for planperioden

Tall i hele 1000 kr	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
Brann- og redningsvesenet						
Lønn og sosiale kostnader	2 257	523	0	0	0	0
Kjøp som inngår i kommunal tjenesteproduksjon	773	385	185	185	185	185
Kjøp som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	20	3 267	4 081	4 081	4 081	4 081
Overføringer	166	0	0	0	0	0
Finansieringsutgifter, finansieringstransaksjoner	0	0	0	0	0	0
Sum kostnader	3 216	4 175	4 266	4 266	4 266	4 266
Salgsinntekter	-28	0	0	0	0	0
Overføringer med krav om motytelse	-5	0	0	0	0	0
Overføringer uten krav til motytelse	0	0	0	0	0	0
Finansinntekter, finansieringstransaksjoner	0	0	0	0	0	0
Sum inntekter	-33	0	0	0	0	0
Nettoutgifter	3 183	4 175	4 266	4 266	4 266	4 266

Fra 01.01.2021 gikk Meråker kommune inn i Værnesregionen brann og redning. Feiing og tilsyn er tjenester som ligger innunder dette samarbeidet. I budsjett og økonomiplan har vi gått fra å løse denne oppgaven selv til å kjøpe denne tjenesten.

7540 Feievesen

En tjeneste levert av Værnesregionen brann og redning. Feiing er et selvkostområde. Feievesen omfatter feiing og tilsyn (forebyggendearbeid mot brann). Gebyrnivå på feiing og tilsyn er foreslått uendret fra 2021 til 2022.

Veiavdeling

Budsjett for veiavdelingen for planperioden

Tall i hele 1000 kr	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
Veiavdeling						
Lønn og sosiale kostnader	2 495	2 567	2 591	2 591	2 591	2 591
Kjøp som inngår i kommunal tjenesteproduksjon	2 682	2 243	2 142	2 242	2 042	1 942
Kjøp som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	375	270	270	270	270	270
Overføringer	0	0	0	0	0	0

Tall i hele 1000 kr	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
Finansieringsutgifter, finansieringstransaksjoner	4	0	0	0	0	0
Sum kostnader	5 556	5 080	5 003	5 103	4 903	4 803
Salgsinntekter	-1 290	-1 050	-1 050	-1 050	-1 050	-1 050
Overføringer med krav om motytelse	7	0	0	0	0	0
Overføringer uten krav til motytelse	0	0	0	0	0	0
Finansinntekter, finansieringstransaksjoner	0	0	0	0	0	0
Sum inntekter	-1 283	-1 050	-1 050	-1 050	-1 050	-1 050
Nettoutgifter	4 273	4 030	3 953	4 053	3 853	3 753

4432, 4460 og 4762 Veiavdelingen

Veiavdelingen omfatter drift av egen maskinavdeling, kommunale veier og grustaket. Det er ikke lagt inn utskifting/investering av utstyr i kommende planperiode. En stor del av drift og vedlikehold av kommunale veier utføres i egenregi.

Hovedplan kommunale veier er satt opp i kommunal planstrategi for 2021. Denne planen vil komme i gang i slutten av 2021, og har som mål å legges fram til behandling og vedtak i 2022.

Enhet for vann og avløp og feiing

Budsjett for vann og avløp og feiing for planperioden

Tall i hele 1000 kr.	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
Sektor selvkost VA						
Sum kostnader	14 652	12 004	14 007	15 423	17 822	19 683
Sum inntekter	-14 659	-12 004	-13 995	-15 417	-17 816	-19 679
Nettoutgifter	-7	0	12	6	6	4

Tall i hele 1000 kr.	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
Sektor selvkost VA						
Lønn og sosiale kostnader	4 046	3 734	3 869	3 980	4 095	4 214
Kjøp som inngår i kommunal tjenesteproduksjon	3 467	3 953	4 356	4 465	4 577	4 691
Kjøp som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	977	867	1 707	1 730	1 754	1 778
Overføringer	0	20	20	20	20	20
Finansieringsutgifter, finansieringstransaksjoner	6 163	3 430	4 055	5 228	7 376	8 980
Sum kostnader	14 652	12 004	14 007	15 423	17 822	19 683
Salgsinntekter	-11 983	-11 519	-13 713	-14 956	-15 556	-17 036
Overføringer med krav om motytelse	-147	0	0	0	0	0
Overføringer uten krav til motytelse	0	0	0	0	0	0
Finansinntekter, finansieringstransaksjoner	-2 529	-485	-282	-461	-2 260	-2 643
Sum inntekter	-14 659	-12 004	-13 995	-15 417	-17 816	-19 679
Nettoutgifter	-7	0	12	6	6	4

7500 – 7514 Vann og avløp

Vann og avløp er en grunnleggende infrastruktur for kommunens innbyggere og næringsutøvere, i tillegg blir vann og avløp mer og mer viktig for kommunens fritidsbebyggelse. Stor utbyggingsaktivitet, behov for nye renseanlegg, sikring av vannressurser og vannkvalitet fordrer økt bruk av ressurser, både kapital og arbeid. I tillegg er det behov for utskiftninger av eldre nett og installasjoner for å sikre at ledningsbrudd og driftsstans. I løpet av 2021 er det utarbeidet en hovedplan for vann og avløp hvor dette behovet er synliggjort. Vedtak av plan med prioriteringer vil bli avgjørende for aktiviteten innenfor vann og avløp framover. Med bakgrunn i økt aktivitet og mer anlegg å vedlikeholde er det lagt inn en økt stillingsressurs på 50 % innenfor vann og avløp.

Drift- og investeringsaktiviteten finansieres gjennom avgifter og gebyrer fra brukerne. I tillegg inngås det avtaler om anleggsbidrag fra utbygger av hytteområdene. Investeringsiltakene kommenteres nærmere under

investeringskapitlet. Tiltakene framover i tid på investeringssiden vil medføre behov for å øke vann og avløps avgiftene utover i planperioden. Det er i 2021 utarbeidet ny kommunal forskrift for vann og avløp som er sendt ut på høring, dette for å kunne oppfylle viktige endringer i sentrale lovverk og forskrifter som berører vannforsyning og avløpshåndtering. Budsjett 2022 og økonomiplan 2022-2025 legger til grunn at ny kommunal forskrift for vann og avløp blir vedtatt.

Budsjett for planperioden for produksjon og distribusjon av vann

Tall i hele 1000 kr.	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
Vann selvkost						
Lønn og sosiale kostnader	1 432	1 458	1 529	1 575	1 622	1 671
Kjøp som inngår i kommunal tjenesteproduksjon	1 714	1 732	1 896	1 944	1 992	2 042
Kjøp som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	180	82	185	189	194	199
Overføringer	0	20	20	20	20	20
Finansieringsutgifter, finansieringstransaksjoner	2 876	1 718	2 035	2 391	2 491	2 579
Sum kostnader	6 203	5 010	5 665	6 119	6 319	6 510
Salgsinntekter	-4 422	-4 525	-5 421	-6 156	-6 360	-6 552
Overføringer med krav om motytelse	-80	0	0	0	0	0
Overføringer uten krav til motytelse	0	0	0	0	0	0
Finansinntekter, finansieringstransaksjoner	-1 772	-485	-282	-3	0	0
Sum inntekter	-6 274	-5 010	-5 703	-6 159	-6 360	-6 552
Nettoutgifter	-71	0	-38	-40	-41	-42

Budsjett for planperioden for ledningsnett for avløpsvann og renseanlegg

Tall i hele 1000 kr.	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
Avløp selvkost						
Lønn og sosiale kostnader	2 065	2 276	2 340	2 406	2 473	2 543
Kjøp som inngår i kommunal tjenesteproduksjon	1 653	2 221	2 460	2 522	2 585	2 649
Kjøp som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	735	785	743	762	781	800
Overføringer	0	0	0	0	0	0
Finansieringsutgifter, finansieringstransaksjoner	3 115	1 712	1 981	2 798	4 859	6 394
Sum kostnader	7 569	6 994	7 524	8 487	10 698	12 386
Salgsinntekter	-6 660	-6 994	-7 459	-7 967	-8 509	-9 718
Overføringer med krav om motytelse	-67	0	0	0	0	0
Overføringer uten krav til motytelse	0	0	0	0	0	0
Finansinntekter, finansieringstransaksjoner	-734	0	0	-458	-2 127	-2 607
Sum inntekter	-7 462	-6 994	-7 459	-8 425	-10 636	-12 325
Nettoutgifter	107	0	65	62	62	61

Investeringer i sektoren – nye prosjekter

Investeringene er delt opp mellom investeringer på selvkostområdet og øvrige investeringer.

Selvkostområdet – vann og avløp

Det foreslås følgende driftsendringer på VA i budsjettet for 2022 og økonomiplanperioden for 2022-2025.

Driftsendringer selvkost VA		2022	2023	2024	2025
7510	Styrking bemanning 50 %	0,-	0,-	0,-	0,-

Styrking av bemanning på VA har bakgrunn i gjennomførte, påstartede og planlagte investeringstiltak. Gjennomføring av prosjekter krever mye oppfølging. Utbygging og investeringer gir og økt antall km VA ledning og antall pumpestasjoner å drifte og vedlikeholde. Selv om det arbeides med at automatisering og elektronisk overvåking vil nåværende og kommende investeringer kreve drift og vedlikehold.

Bemanningsøkningen inngår i budsjettforslaget og i selvkostgrunnlaget.

Det foreslås følgende investeringstiltak på VA i budsjettet for 2022 og økonomiplanperioden for 2022-2025.

Investering selvkost VA		2022	2023	2024	2025	Sum
7500	Nytt høydebasseng	6 000 000	0	0	0	6 000 000
7500	Vei og drenering Jamtåsen	400 000				400 000
7501	Vann etter hovedplan 2024-2025	0	0	2 500 000	3 000 000	5 500 000
7501	Vann Dalådalen	1 700 000	0	0	0	1 700 000
7501	Vann Torsbjørkdalen	0	2 200 000	0	0	2 200 000
7510	Avløp Dalådalen	2 300 000	0	0	0	2 300 000
7510	Avløp etter hovedplan 2024-2025	0	0	3 400 000	4 000 000	7 400 000
7510	Avløp Torsbjørkdalen	0	3 300 000	0	0	3 300 000
7511	Nytt renseanlegg	11 000 000	35 000 000	35 000 000	0	81 000 000
7511	Renseanlegg Teveldalen	3 000 000	5 000 000	0	0	8 000 000
Sum		24 400 000	45 500 000	40 900 000	7 000 000	117 800 000

Bakgrunnen for investeringstiltakene innenfor VA er beskrevet i hovedplan for vann og avløp som er lagt ut på høring nå i høst. Definerte tiltak over (med stedsnavn) er videreføring av tidligere tiltak i budsjett og økonomiplaner. (sikring av vannforsyning, utbygging av områder, og nytt avløpsrenseanlegg for å tilfredsstille kapasitetsbehov og forurensingsforskrift). Høringsinnspill samt videre utbygging og næringsutvikling i Meråker vil sette rammer for prioritering av kommende investeringstiltak. Eldre investeringstiltak er prisjustert ut fra mottatte tilbud i pågående prosjekter.

Nytt høydebasseng i Jamtåsen i 2022 vil sikre vannforsyning, vannkvalitet og leveranse til flere abonnenter enn det vi har i dag. Større kapasitet, samt at to basseng bedrer vannforsynings sikkerheten ved periodisk vedlikehold. Utbedring av vannforsyningen er et viktig tiltak for videre utbygging av VA anleggene i Meråker, men også viktig med tanke på vannsikkerhet og folkehelse.

Nye avløpsrenseanlegg er store investeringstiltak i denne planperioden. Videre utbygging og utvikling i Meråker, med mål og å knytte til seg flest mulig på det kommunale VA anlegget, gjør disse investeringstiltakene nødvendig. Dagens avløpsrenseanlegg er av eldre dato og sliter med å holde kravene i henhold til miljø og forurensing. Videre har de for liten kapasitet til videre utvikling og påkobling av nye abonnenter.

Investeringstiltak innenfor VA vil være avgjørende for samfunns- og næringsutviklingen i Meråker. I tillegg har tiltakene god forankring i bærekraft (forurensing, klimaendring, sikkerhet og folkehelse).

Øvrige investeringer

Øvrige investeringer omfatter investeringer på alle andre tjenestoområder enn selvkostområdet, og som vil belaste driftsregnskapet.

Det er foreslått følgende investeringstiltak inkl. mva. på disse områdene i planperioden 2022 – 2025:

Øvrige investeringer SKU		2022	2023	2024	2025	Sum
4230	Forskjønning sentrum egen grunn	600 000	0	0	0	600 000
4431	Utskifting av kassebil	250 000	0	0	0	250 000
4441	Ny brannbil	6 250 000	0	0	0	6 250 000
4460	Asfaltering av kommunale veier	0	4 687 500	0	5 000 000	9 687 500
4460	2 nye bruer over jernbanen	5 000 000	0	0	0	5 000 000
4460	Vei til Egga	6 250 000	12 500 000	7 500 000	0	26 250 000
4700	Nytt servicetorg	300 000	0	0	0	300 000
4708	Omsorgsboliger	0	0	350 000	35 000 000	35 350 000
4710	Alternativ til skolebygg	5 000 000	8 125 000	0	0	13 125 000
Sum		23 650 000	25 312 500	7 850 000	40 000 000	96 812 500

4230 Grønt sentrum

For tiltaket gjennstår det kr. 500.000,- av kr. 900 000 eks. mva. satt av for 2021. Tiltaket videreføres i 2022 for å fullføre påbegynte og planlagte tiltak. Tiltaket må ses i sammenheng med forskjønning av sentrum annen grunn, driftstiltak finansiert via kraftfondet. Tilrettelegging av sti langs Stjørdalselva, informasjonspunkt Skarvan og Roltdalen Nasjonalpark, lekeapparater, andre forankrede steds-utviklingstiltak som markedsføring og informasjon.

4431 Uteseksjon vedlikehold

Det er behov for å bytte ut en eldre bil «Transporter» som har store drifts og vedlikeholdskostnader. Bilen brukes til ulike drifts-, og vedlikeholdsoppdrag på bygg og grøntareal.

4441 Brannvesen

Utskifting av ny brannbil, til ca. kr. 5 mill. kr. eks. mva. ble lagt til 2022. Innkjøp av brannbil er gjort i felles anbudsrunde i Værnesregionen (flere kommuner hadde behov for ny brannbil), og bilen ble satt i produksjon i 2021, forventet levering i 2022.

4460 Kommunale veier

Det foreslås å videreføre investeringstiltakene på asfaltering av kommunale veier med ca. kr. 1.5 mill. eks. mva. hvert år i planperioden. For å kunne asfaltere lengre strekninger og redusere arbeidet rundt forberedelser og innkjøp, foreslås det asfaltering hvert andre år. Behovet for å asfaltere veier som følge av støvplage og andre utfordringer med grusveier er stort. Med flere meter asfaltert vei, vil også behovet for drift og vedlikehold reduseres.

Kommunestyret bestilte en alternativvurdering av utbedringstiltak på eksisterende veg til Egga. Kommunedirektøren la økonomiplan 2021-2024 inn en foreløpig ramme på kr. 5,0 mill. eks. mva. i investeringsramme ift. eksisterende Eggavei i 2022. Det ble i kommunestyret høsten 2021 besluttet at eksisterende Eggavei skulle rustes opp. For budsjett 2022 er kr. 5,0 mill. eks. mva. videreført. Første trinn i arbeidet med utbedring av Eggaveien er å få gjennomført en grunnundersøkelse av området fra Torsbjørkveien til grustaket. Dette for å sikre at det kan gjennomføres de tiltakene som kreves ved opprusting av eksisterende vei. Mest naturlig vil være å ta dette gjennom en regulering for samtidig å klargjøre for eventuell opprusting. Resultat og informasjon vil bli lagt fram politisk før igangsetting av tiltak.

Kommunestyret vedtok våren 2021 et investeringssamarbeid med Bane NOR om nye bruer på kommunal vei som krysser jernbanen. Dette i forbindelse med elektrifisering av Meråkerbanen. Investerings tiltaket er på ca. kr 4 mill. eks. mva. og gjelder bruene over jernbanen ved Kvennmoen og i Kopperå.

4700 Rådhuset

Det er foreslått et investeringstiltak for rehabilitering av dagens servicetorg. Servicetorget bemannes av flere personer, og dagens løsning gir ingen muligheter for regulering av arbeidsplassen. Dagens løsning er av eldre dato og er lite optimal i forhold til arbeidsoppgavene personalet har i løpet av en arbeidsdag. Ny løsning vil gi individuelle muligheter for ergonomisk innstilling, lysforhold og plassering av skjermer som er tilpasset dagens teknologi. Investerings tiltaket har en ramme på kr. 300.000,- eks. mva.

4708 Omsorgsboliger

Det er budsjettet at nytt omsorgsbygg prosjekteres i 2024 med kr. 350.000,- eks. mva. og at dette bygges i 2025 for kr. 35 mill. eks. mva. som utgjør ca. halve kostnadsrammen. Dette prosjektet er skjøvet noe ut i tid. Årsaken til dette er at prognosene viser at behovet for disse boligene er noe senere enn tidligere antatt.

4710 Grunnskole

Med bakgrunn i at mottatte tilbud for ny skole og kulturskole kom godt over vedtatt sum på investeringstil-taket, ble prosjektet vedtatt utsatt. I budsjett 2022 og økonomiplan 2022-2025, legges kommunestyresak 76/21 den 27.9.21. til grunn:

I lys av utsettelse av nybygg ved Meråker skole bes Kommunedirektøren iverksette et forprosjekt for rehabilitering av murbygget. Det rehabiliterte murbygget må ivareta følgende formål/målgrupper: SFO, Skolekjøkken og kulturskolelokaler. Rehabiliteringen av murbygget må legge til rette for senere byggetrinn. Plan for skolegård og uteområdet må inngå i arbeidet. De mest nødvendige FDV tiltakene forsøkes løst allerede i 2022.

Det er lagt inn kr. 5 mill. eks. mva. i 2022, Dette beløpet er planlagt brukt til «akutte tiltak», SFO, kulturskole og vedlikehold. Videre følges det opp med etablering av ny prosjektorganisasjon for involverende planleg-ging av hensiktsmessig plassering og utforming av arealer til de aktuelle formål i murbygget og uteareal. Dette i tett samhandling med skolen. Kommunedirektøren vil prioritere å informere løpende om arbeidet med oppfølging av planene for ny skole og kulturskole i aktuelle politiske utvalg, på linje med allerede gjennomført utredningsprosess. Kr. 8,125 mill. eks. mva. satt opp i 2023 og samlet er dette finansiert med allerede gjennomført låneopptak. Mer detaljerte og begrunnede budsjettall vil komme etter prosjektgruppens revidering i løpet av 2022.

5.8 Meråker menighet

Ny kirkelov og gravferdslov trådte i kraft 1. januar 1997.

Kommunen har fortsatt det økonomiske ansvaret for den kirkelige virksomheten i kommunen, og vil være forpliktet til å dekke utgifter til formål i samsvar med kirkelovens § 15. Kommunen skal utrede følgende utgifter:

- a) Utgifter til bygging, drift og vedlikehold av kirker.
- b) Utgifter til anlegg og drift av kirkegårder.
- c) Utgifter til stillinger for kirketjener, klokker og organist/kantor ved hver kirke,
- d) og til daglig leder av kirkelig fellesråd.
- e) Driftsutgifter for fellesråd og menighetsråd, herunder utgifter til administrasjon
- f) og kontorhold.
- g) Utgifter til lokaler, utstyr og materiell til konfirmasjonsopplæring.
- h) Utgifter til reiser, kontorhold og boligtelefon for prester.

Kommunens økonomiske ansvar for den kirkelige virksomhet er uttømmende gjengitt i kirkelovens §15 bokstav a) - f). Kirkeloven åpner for at menighetsrådet også kan be om midler til tiltak som kommunen ikke har økonomisk ansvar for. Slike tiltak kan være:

- Utgifter til kirkelig undervisning.
- Diakoni- og menighetssekretærstillinger.
- Utgifter til bygging, drift og vedlikehold av andre bygninger enn selve kirkebygningene, f.eks soknestue/kirkestue, bårerom/hus.
- Andre kirkelige tiltak i soknene.

Tabellen viser utviklingen i tilskuddene til menighetsrådet de senere årene og rådets budsjettforslag for 2022. Kommunedirektørens forslag til tilskudd for 2022 står i kolonnen ut til høyre.

Tilskudd til Meråker menighet

Type tilskudd	2017	2018	2019	2020	2021	2022MFB	%	2022KDBF	%
<u>Drift:</u>									
Kirk adm.	920 000	915 000	955 000	935 000	945 000	1 012 000	8,2	1 000 000	-1,2
Konf. oppl.	30 000	30 000	30 000	30 000	30 000	30 000	0,0	30 000	0,0
Kirker	1 003 000	967 000	985 000	1 008 000	1 008 000	1 055 000	4,7	1 040 000	-1,4
Gravlunder	883 000	844 000	880 000	818 000	818 000	870 000	6,4	847 000	-2,6
Sum drift	2 836 000	2 756 000	2 850 000	2 791 000	2 801 000	2 967 000	6,3	2 917 000	-1,7
<u>Investering:</u>									
Kirk adm.	0	0	0	0		0		0	
Kirker	98 000	0	0	50 000		2 200 000		500 000	
Gravlunder	0	97 000	200 000	0		0		0	
Sum invest.	98 000	97 000	200 000	50 000	0	2 200 000		500 000	
Sum total	2 934 000	2 853 000	3 050 000	2 841 000	2 801 000	5 167 000		3 417 000	

Tabellen viser de ulike tilskuddstyper til drift av menighetsrådet. Kolonne 2 –6 viser henholdsvis regnskap for perioden 2017 – 2021 og budsjett 2021. Kolonne 7 og 8 viser menighetsrådets budsjettforslag i kr for år 2022 og endring i prosent fra år 2021. Kolonne 9 og 10 viser kommunedirektørens budsjettforslag i kr for år 2022 og avvik i prosent fra menighetsrådets forslag for 2022.

Driftsbudsjettet

Menighetsrådet fremmer et budsjettforslag med en økning i driftstilskuddet for 2022 på kr 166.000,- eller 6,3 %. Kommunedirektørens forslag for 2022 er økning på 116.000,-, en økning på 4,1 %.

Fra 2006 hadde rådet en midlertidig økning på 10 prosentpoeng i saksbehandlerstillingen for å intensivere arbeidet med kirkegårdsregistrene. Merkostnadene utgjorde ca. kr 50.000,- pr år. Denne økte stillingsandelen ble ikke videreført fra og med budsjett 2020 da etterslepet var tatt inn. Dette har vært et viktig arbeide som har gitt grunnlag for innkreving av festeavgift for eldre gravsteder. Arbeidet har resultert i merkbare merinntekter for menighetsrådet. Når året 2019 var omme hadde kommunen bevilget budsjettmidler tilsvarende 2.940 timer.

Rådet opplyser at de til sammen har 3,5 årsverk finansiert av kommunen fordelt på følgende stillinger:

<u>Administrasjon:</u>	Kirkeverge 80 % Menighetssekretær 20 %
<u>Kirker:</u>	Organist 50 % Klokker 10 % Renholder 35 % Kirketjener 15 %
<u>Gravlunder:</u>	Kirkegårdsarbeidere 125 % Saksbehandler kirkegårdsdrift 20 %

De foreslåtte bevilgningene til drift for 2022 gir menighetsrådet rammer til å videreføre dagens driftsnivå.

Investeringsbudsjettet

Menighetsrådet ber om bevilgninger til følgende investeringstiltak i planperioden:

Tiltak	2022	2023	2024	2025
Traktor	500 000			
Vinduer Stordalen kap.	200 000			
Nytt servicebygg på kirkegården	1 500 000			
Skifting av tak på kirkegårdsbygg		200 000		
Oppussing inv. Meråker kirke		1 000 000		
Asfaltering på parkeringsplassen			450 000	
Arbeidsbil til kirkegården				180 000

Kommunedirektøren vil følge opp sin innstilling fra budsjettet for 2021 og igjen foreslå å bevilge midler til utskifting av traktor. Kommunestyret tok vekk tiltaket i sin budsjettbehandling i fjor. Når det gjelder vinduer på Stordalen kapell foreslås det at denne flyttes til 2023. Det foreligger en tilstandsrapport, men noe nærmere kostnadsberegning er ikke utført. Kommunedirektøren forutsetter at dette gjennomføres før budsjettet for 2023 skal legges.

Når det gjelder nytt servicebygg og skifting av tak på kirkegårdsbygger kommunedirektøren av den oppfatning av at et slikt tiltak må avventes inntil gjennomgangen av mulighetene for samordning av ressursene på kirkegården med kommunens ressurser er gjennomført. Denne gjennomgangen skulle vært gjort i 2020, men er forsinket.

Meråker kirke har 150-årsjubileum i 2024. Samtidig er Meråker kommune også 150 år. Det er allerede ytret politisk ønske om at det legges en plan for jubileet. Kommunedirektøren mener det da vil være naturlig å se på eventuell oppussing av kirke i den sammenheng. Det forventes at det utarbeides et grundig kostnadsoverslag som sier mer om nødvendige tiltak som bør gjennomføres i forbindelse med budsjettet for 2023.

Utskifting av arbeidsbil settes opp i 2025, men kommunedirektøren finner ikke rom for asfaltering av parkeringsplassen i planperioden.

Det gir følgende oversikt over kommunedirektørens forslag til investeringstiltak i planperioden:

Tiltak	2022	2023	2024	2025
Traktor	500 000			
Vinduer Stordalen kap.		200 000		
Oppussing inv. Meråker kirke		1 000 000		
Arbeidsbil til kirkegården				180 000

For nærmere begrunnelse til tiltakene vises det menighetsrådets budsjettforslag som er vedlagt.

Menighetsrådet skrev følgende i sitt forslag til budsjett for 2015 og økonomiplanen for perioden 2015 – 2018 om framtidig vedlikeholdsbehov:

Det har vært gjort mye vedlikehold og oppussingsarbeid utvendig på de kirkelige byggene i de senere årene. Nytt tak og maling av Meråker kirke, nytt tak, nye vindu og ombygging av kjøkken i Soknestua, nytt tak og pussing av murene utvendig på Kopperå kapell, restaurering av Stordalen kapell. Innvendig vedlikehold har det vært mindre av og det bærer alle byggene preg av. Menighetsrådet ønsker derfor å utarbeide en helhetlig plan over vedlikeholdsbehovet.

Meråker kirke bærer preg av at det er 40 år siden restaureringen. Det ikke vært noe oppussing/maling innvendig siden 1974. Malingen flasser under galleriet, på galleriet og i taket over orgelpipene. Hele gulvet må males og veggene trenger også et malingsstrøk. På de kaldeste dagene vinterstid er det nesten umulig å holde kirken varm. En vedlikeholdsplan vil derfor også omfatte enøktiltak.

Stordalen kapell ble pusset opp i 1995. Deler av inventaret trenger nå oppussing. Malingen flasser bl.a. av kirkebenkene. Oppussing av Kopperå kapell har stått på økonomiplanen i flere år. Det er usikkert når det sist ble foretatt noe innvendig oppussingsarbeid i Kopperå. Her trengs bl.a. maling av de gulnede veggene.

Det er positivt at menighetsrådet ønsker å utarbeide en helhetlig plan over vedlikeholdsarbeidet. Det vil gi en ny bedre oversikt over vedlikeholdsbehovet og overslag av kostnadene.

De siste årene har det til sammen vært gitt millionbevilgninger for opprusting av kirkebyggene og soknestua. Det er gjennomført omfattende vedlikehold på soknestua og Meråker kirke med nytt tak i 2010 som det største enkeltprosjektet. På budsjettet for 2013 ble det bevilget midler til nytt inngangsparti på soknestua og nytt elektrisk anlegg på Stordalen kapell. På budsjettet for 2017 ble det bevilget midler til asfaltering av gangvei til kirka og parkeringsplassen ved soknestua. Alle disse tiltakene er gjennomført og flere til.

5.9 Kommunal kraftlinje

Den kommunale kraftlinja ble kjøpt i 2007 fra NTE. Linja strekker seg fra Meråker kraftstasjon til Meråker næringspark i Kopperå. Meråker grønt AS og flere bedrifter i Kopperå kjøper strømmen sin via denne kraftlinja.

Rådmannen skrev i økonomiplandokumentet for 2019-2022:

Rådmannen er av den oppfatning at det å være kraftlinjeeier og strømleverandør er godt utenfor kommunens kjerneoppgaver som fordrer en kompetanse kommunen ikke har. Den største avtalen/forpliktelsen til å levere strøm utløper 31.12.2019. Rådmannen foreslår at denne avtalen ikke fornyes og at kommunen avhender/sanerer linja fra og med 2020.

Arbeidet med å avhende/sanere linja ble påstartet i mars 2019. Målet var at abonnenter på linja skal sikres videre strømforsyning uten større engangskostnader i forbindelse med skifte til ny nettleverandør. I tillegg søkes det å få best mulig økonomiske betingelser for kommunen i denne prosessen. Målet var at dette skulle være på plass til 01.01.2020, noe vi lyktes med.

5.10 Tilskudd til utbygging av bygdefiber/digital infrastruktur

Etter søknad har Meråker fått godkjent tilskudd til utbygging av to nye områder med bygdefiber; Brennbakkan-Dalaådalene og Gudå. NTE har vunnet priskonkurransen om å få bygge ut områdene. Utbyggingen er nå i slutfasen. NTE har frist på seg ut 2021 til å få gjennomført utbyggingen.

Med Brennbakkan-Dalaådalene og Gudå vil i underkant av 90% av husstandene i kommunen ha fått tilbud om fiberbredbånd. Det gjenstår da noen lommer og områder som det nå arbeides med å få inn i prosjektet slik at vi kan nå full utbygging (dvs tilbud til ca 98 % av husstandene) i løpet av 2022/2023. Dette gjelder Stordalen, videre innover Torsbjørkdalen, Teveldalen samt noen mindre lommer i tilknytning til allerede godkjente utbyggingsområder.

Meråker kommune har ved tre tidligere anledninger vært inne og finansiert tilsvarende utbygginger. Utbygging i Kopperå (ca. 80 oppkoblinger) fikk innvilget en støtte på kr. 500.000,- (ca. kr 6.250,- pr. husstand). Senere fikk en utbygging i Meråker sentrum/Stasjonsgrenda (ca. 190 oppkoblinger) innvilget kr. 700.000,- (ca. kr 3.700,- pr. husstand). Dette prosjektet hadde ikke forhøyet egenandel. I 2019 ble det ferdigstilt en utbygging som omfattet Egga, Sørsida samt videre vestover fra tidligere utbygging i sentrum til avkjørsel til alpinsenteret. Det siste prosjektet realiserte 230 kontrakter og ble støttet med kr. 932.000,- (ca. 4.000,- pr. husstand).

I den stadig mer digitaliserte hverdagen vi lever i er en nettforbindelse med god kapasitet viktig. Det er viktig at det digitale klaseskillet mellom by og land utjevnes. God bredbånddekning er en av nøklene til bosetting og næringsutvikling, man gir befolkning et reelt valg når bosted skal velges. Det er også en nøkkel i digitalisering av det kommunale tjenestetilbudet, både med selvbetjeningsløsninger og ikke minst velferdsteknologi. Det er samstemt politisk vilje til å prioritere dette satsingsområdet. Kommuneplanens samfunnsdel, som ble vedtatt av kommunestyret i april 2019, peker i satsingsområdene *Bolyst* og *Næringsutvikling* på viktigheten av god digital infrastruktur i samfunnet. Det er og trukket fram i flere Mål- og prioriteringsdebatter at dette skal være et av satsingsområdene framover.

For å kunne imøtekomme søknader om kommunal medfinansiering er det avsatt 1,5 mill. kr. årlig for å støtte bygdefiberprosjekter. Tiltaket finansieres av kraftfondet.

5.11 Arbeidet med fengsel

Til det videre arbeidet med å få etablert fengsel i Meråker ble det avsatt kr 200.000,- i 2020. Beløpet var et anslag på kostnader for videre oppfølging i 2020. For ytterligere informasjon vises det til tidligere politiske behandlinger og senest rapporten fra Avantas. Selv om arbeidet ikke er slutført er det ikke satt av egne midler i økonomiplanen i forslaget til budsjett og økonomiplan. Eventuelle utgifter til dette vil gå under pottten «øvrig anslått aktivitet» som er satt til kr. 825.000,- årlig.

Finansiering skjer ved bruk av kraftfondet.

5.12 Profilering

Det er avsatt kr 200.000,- hvert av årene i planperioden til profilering av Meråker. Profilering kan skje på ulike måter og steder.

Finansiering skjer ved bruk av kraftfondet.

5.13 Grenseløse Meråkerdager

Meråker kommune deltok på messen Grenseløse Meråkerdager 2017-2019. Messene i 2020 og 2021 ble på grunn av Covid-19 avlyst. Til bruk på messen ble det innkjøpt en god del utstyr. Mye av utstyret kan brukes ved senere messedeltakelser. Det er avsatt inntil kr 75.000,- hvert av årene i planperioden til formålet.

Finansiering skjer ved bruk av kraftfondet.

5.14 Oppsummering bruk av kraftfondet

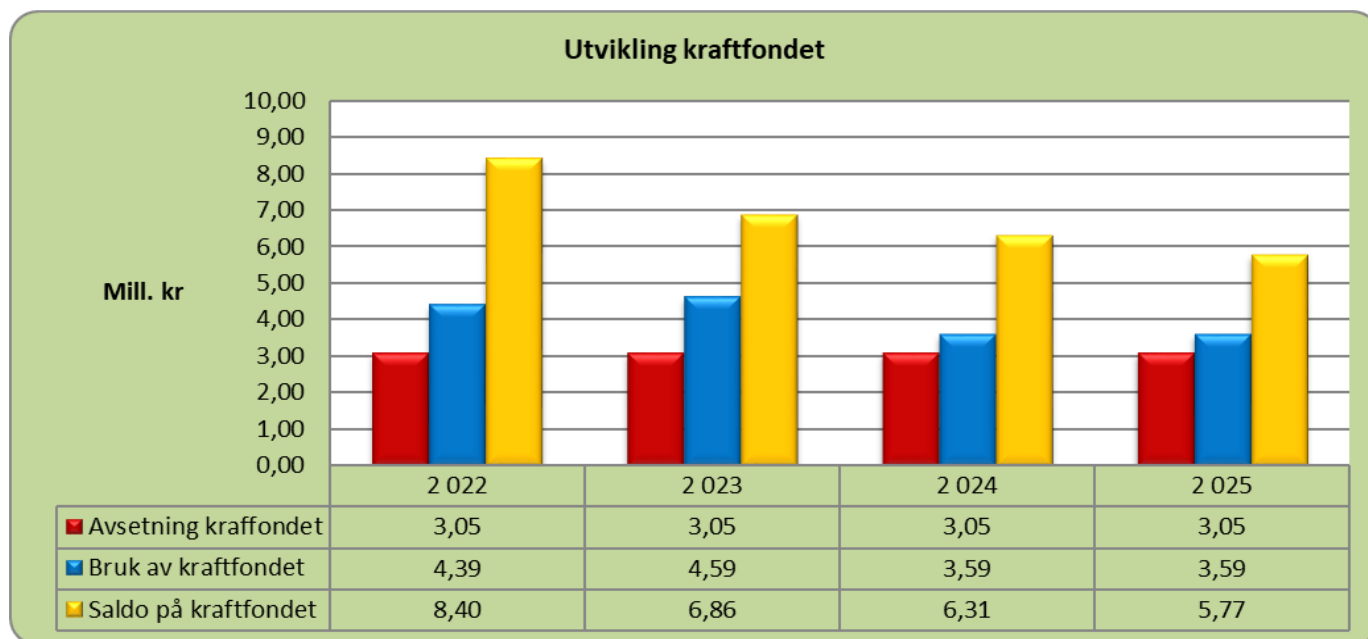
Konsesjonsavgiften som for tiden utgjør drøyt 3 mill. kr årlig avsettes til kraftfondet og tas inn i budsjettet til bruk i kommunens næringsarbeid og til finansiering av felleskommunale tiltak og infrastruktur.

Fondsbeholdningen var pr 31.12.20 på 10,7 mill. kr. Vedtatt bruk for 2021 er på ca. 4,0 mill. kr. Anslått saldo pr. 31.12.20 blir da ca. 9,7 mill. kr. etter «påfyll» av årets konsesjonsavgifter.

For planperioden 2022 – 2025 er det planlagt slik bruk av kraftfondet:

Ansvar	Tekst	Tiltak	Beløp kr			
			2022	2023	2024	2025
4011	Tiltaksformål	Finansiering av næringsarb.	644 000	644 000	644 000	644 000
4102	Tiltak innen landbruk	Lokal pott jfr. landbruksplan	250 000	250 000	250 000	250 000
4230	Grønt sentrum	"Forskjønning" sentrumsområd	800 000			
4714	Grova Vardetun	Tilskudd snøproduksjon	100 000	100 000	100 000	100 000
5002	Meråker kirke	Oppussing til jubileum		1 000 000		
6100	Kraftfondet	Grenseløse Meråkerdager	75 000	75 000	75 000	75 000
6100	Kraftfondet	Bidrag bygdefiber	1 500 000	1 500 000	1 500 000	1 500 000
6100	Kraftfondet	Profilering	200 000	200 000	200 000	200 000
6100	Kraftfondet	Anslått øvrig aktivitet	825 000	825 000	825 000	825 000
Sum bruk av kraftfond			4 394 000	4 594 000	3 594 000	3 594 000
Anslått saldo på						
kraftfondet pr. 31.12.21			9 746 000			
Avsatte konsesjonsavgifter			3 049 000	3 049 000	3 049 000	3 049 000
Anslått saldo på kraftfondet pr 31.12.20XX			8 401 000	6 856 000	6 311 000	5 766 000

For nærmere kommentarer om bruken til de enkelte formålene se under kapitlene **5.3 – 5.13**.

Ved den bruken som det er lagt opp til i planperioden vil saldoen på kraftfondet reduseres i 2021 med ca. 1,0 mill. kr til ca. 2,3 mill. kr. Videre i planperioden vil saldoen øke litt hvert år opp til ca. 3,3 mill. kr. ved utgangen av 2024.

5.15 Utlån av startlån

Startlån er et boligsosialt virkemiddel som bidrar til at flere kan etablere seg og bli boende i egen eid bolig. Ordningen fungerer slik at Husbanken etter søknad fra kommunene tildeler den enkelte kommune et lån for videre utlån til vanskeligstilte grupper.

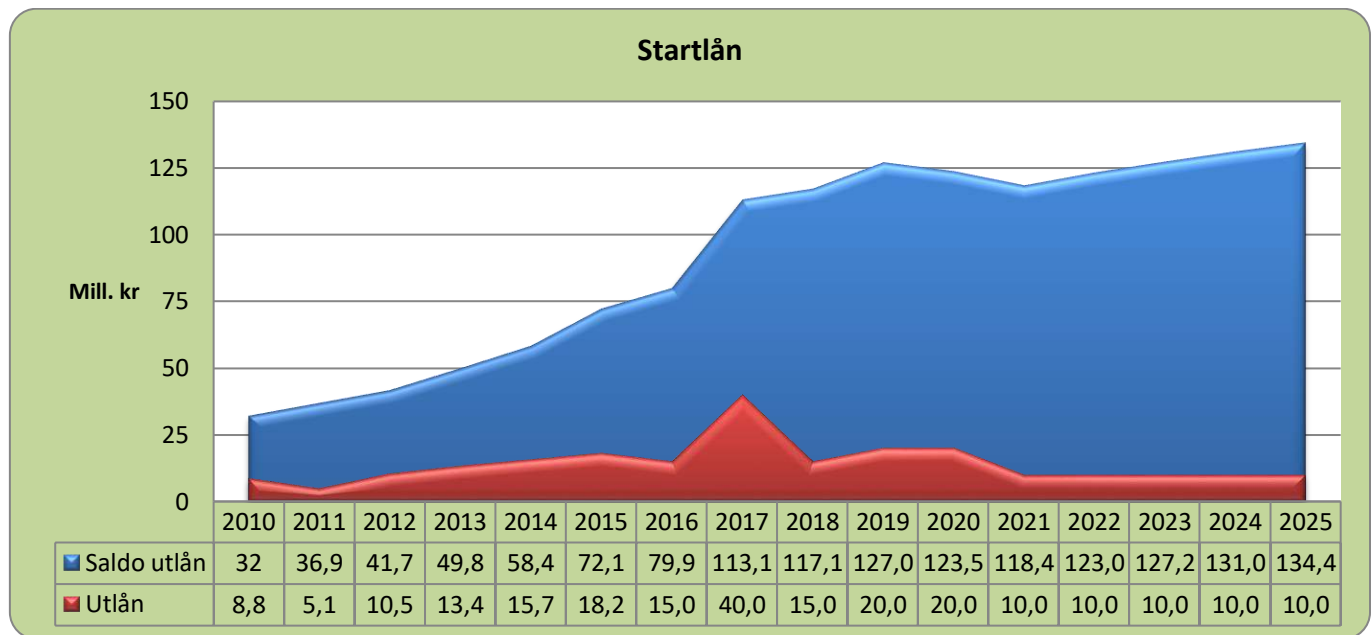
Kommunene skal prioritere vanskeligstilte grupper i sitt arbeid med startlån. Hver enkelt kommune skal tilpasse bruken av startlån til egen sosial boligpolitikk og prioritere startlånmidler til vanskeligstilte i kommunen. Kommunestyret vedtok i sak 111/17 den 27.11.17 boligpolitisk handlingsplan for Meråker. Sammen med kommunes retningslinjer for tildeling av startlån som ble vedtatt av kommunestyret i sak 63/21 den 30.08.21 gir det et godt grunnlag for kommunens vurderinger og prioriteringer på området.

Boliger som finansieres med startlån skal være nøkterne og tilpasset husstandens behov. I tillegg til en forsvarlig kredittvurdering, skal kommunene gjøre boligsosiale vurderinger ved tildelinger av startlån. Formålet er å hjelpe de som sannsynligvis verken nå eller senere vil kunne få finansiert et boligkjøp på annen måte enn med bistand fra kommunen. Startlånet er et viktig virkemiddel for å tilby boligfinansiering til lånsøkere som omfattes av tverrfaglig samarbeid og oppfølging i kommunen, og å hjelpe lånsøkere som er i ferd med å miste bolig og søker refinansiering. Viktige målgrupper er eneforsørgere, barnefamilier, funksjonshemmede, flytninger, økonomisk vanskeligstilte, og lånsøkere som bor i kommunal bolig som ønsker å anskaffe egen eid bolig.

For å få startlån må du kunne betale renter og avdrag på lånet og samtidig ha nødvendige midler igjen til livsopphold og andre økonomiske utgifter. Boligen må være egnet for husstanden og rimelig i forhold til prisnivået på stedet der man skal bo. Videre må boligen ligge i den kommunen som gir lån. Det er opp til den enkelte kommune å vurdere om man får lån, og eventuelt hvor stort lån man kan få. Mange kommuner har utarbeidet egne retningslinjer.

Meråker kommune gir vanligvis lån til toppfinansiering etter at ordinær bank har gitt 1. prioritetslån, men kommunen kan også fullfinansiere i særskilte tilfeller.

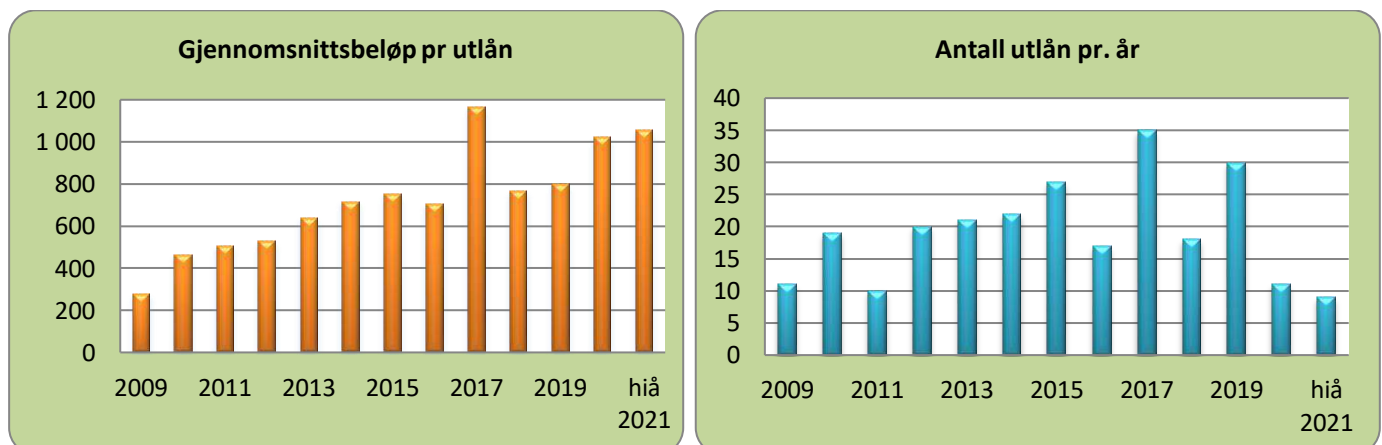
Diagrammet viser netto utlånsvolum og saldo i mill. kr pr 31.12.

Meråker kommune har vært svært aktiv i bruken av startlån og har fått hjulpet mange familier og enslige til et mer egnet botilbud og verdigere liv. Bruken av startlån har også ført til at enkelte har bosatt seg i kommunen eller unnlatt å flytte ut av kommunen. Det er også tilfeller der hvor bruk av startlån har ført til at man ikke lenger er avhengig av støtte fra NAV. Ved utgangen av 2020 hadde kommunen ca. 124 mill. kr i utlån. Det er en netto nedgang på ca. 3,4 mill. kr. i forhold til utgangen av 2019. Netto utlånsøkning har siden 2008 vært på 114,1 mill. kr.

Antallet utlån har også økt mye de siste årene, men kan variere en god del fra år til år. I 2020 var det 11 utlån. I 2021 ser det ut at antallet utlån kan bli ca. 14 og utbetalt utlånsbeløp om lag ca. 11,5 mill. kr. Netto utlånte midler pr 31.12.21 er beregnet til ca. 118 mill. kr.

Diagrammet viser antall utlån og gjennomsnittlig utlånsbeløp pr. utlån i kr.

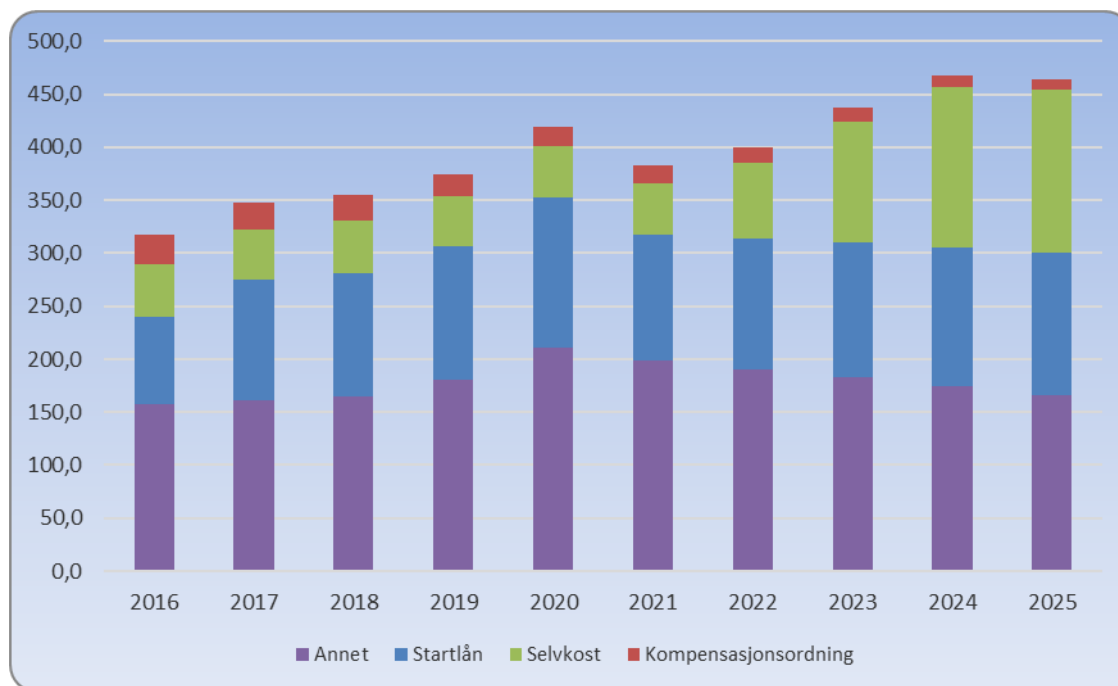
Ved utlån følger renta Husbankens rentevilkår med et lite tillegg på 0,25 prosentpoeng til dekning av administrative kostnader. Husbankens rentesatser er svært gunstige. Flytende rente utgjør for tiden 1,0 % og fastrente 5 år ca. 1,88 %. Avdragsprofil på utlånene fastsettes etter en konkret vurdering av de enkelte sakene. Kommunens egen nedbetaling av sitt låneopptak følger kommunens avdragsplan og kan avvike fra avdragsplanene på utlånene. Det gjør at avdrag innlån og avdrag utlån har ulike størrelser enkeltår. Over tid vil dette jevne seg ut og har liten innvirkning på kommuneøkonomien.

Kommunen har svært gode erfaringer med ordningen og har ikke hatt tap på utlån på mange år. Hvis det oppstår tap på utlån av startlån har kommunen tapsrisikoen for de første 25 prosent av startlånets restgjeld på tapstidspunktet. Staten har tapsrisikoen for de siste 75 prosent.

Kommunen har de senere årene tatt opp mellom 15 - 20 mill. kr årlig i startlån med en topp i 2017 med hele 40 mill. kr i låneopptak. Årsaken til den store økningen i 2017 er at kommunen har finansiert leilighetskjøp på både Tollmoen 1 og 2 som kommer til utbetaling samme året.

Etterspørselen etter startlån har vært jevnt stigende med en svært stor økning i 2017. I 2022 og de øvrige årene i planperioden må aktiviteten bli lavere og det foreslås at det opptas 10 mill. kr årlig i planperioden. Samtidig legges det til grunn at det gjøres en innstramming i gjennomsnittlig utlån. For stor aktivitetsvekst vil kunne føre til at de ordinære bankene tar for lite ansvar for boligfinansieringen og det er ikke ønskelig.

5.16 Langsiktig lånegjeld

Den totale lånegjelda vil stige til ca. 400 mill. kr ved utgangen av 2022. I 2023 og 2024 vil den stige kraftig til hhv. 437 mill. kr. og 468 mill. kr. For 2025 vil den synke til ca. 463 mill. kr.

Endringa skyldes hovedsakelig opptak av startlån, lån til ny brannbil og bruer over jernbanen samt investeringer i selvkostområdet herunder spesielt nytt renseanlegg, fratrasket årlige avdrag Ettersom deler av disse midlene lånes ut og tilbakebetales eller finansieres gjennom selvkostområdet, vil ikke netto finansutgifter som påvirker kommuneøkonomien få hele belastningen med den økte gjelden. De langsiktige lånene som påvirker kommuneøkonomien går fra ca. 190 mill. kr ved utgangen av 2022, synkende til 182 mill. kr. i 2023, for deretter å synke videre til hhv. 174 mill. kr. og 166 mill. kr. i 2024 og 2025. Da er det ikke tatt inn konsekvenser av eventuell fullfinansiering av grunnskoleprosjektet eller ny vei til Egga. Disse sakene er fremdeles under utredning etter kommunestyrets vedtak i sakene KS 76/21 – Videre oppfølging av byggeplaner Meråker skole og Meråker kulturskole

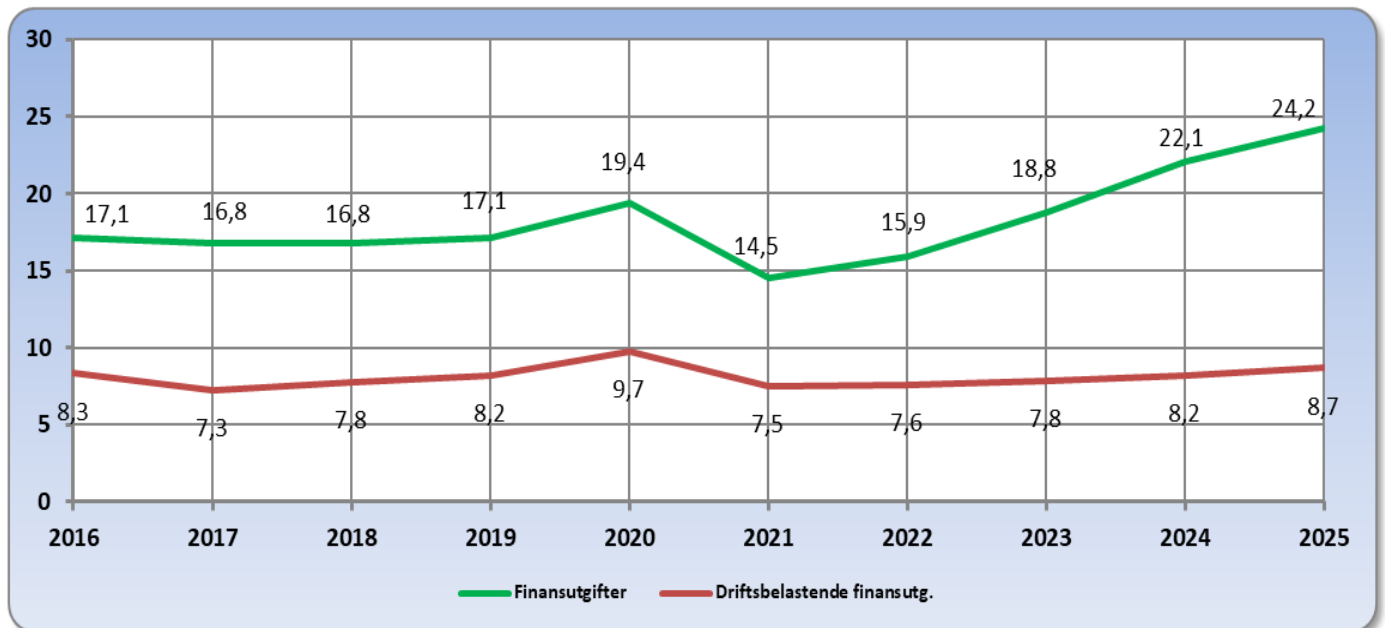
I lys av utsettelse av nybygg ved Meråker skole bes Kommunedirektøren iverksette et forprosjekt for rehabilitering av murbygget. Det rehabiliterte murbygget må ivareta følgende formål/målgrupper: SFO, Skolekjøkken og kulturskolelokaler. Rehabiliteringen av murbygget må legge til rette for senere byggetrinn. Plan for skolegård og uteområdet må inngå i arbeidet. De mest nødvendige FDV tiltakene forsøkes løst allerede i 2022.

og i KS 74/21.

1. Saken tas til orientering
2. Alternativ B opprustning av eksisterende veitrase legges fram som tiltak til helhetlig vurdering og prioritering i budsjett og økonomiplan 2022 - 2025. Tiltak tilpasses i hovedsak utbedring for økt

trafikksikkerhet i henhold til de fire prioriterte strekninger slik det er synliggjort i saken. Tiltak tilpasses økonomisk handlingsrom og handlingsregler.

5.17 Driftsbelastede finansutgifter

De nye låneopptakene som er foreslått i planperioden gjør at de totale finansutgiftene blir 15,9 mill. kr i 2022 for så å øke og utgjøre hhv 18,8, 22,1 og 24,2 mill. kr i årene 2023 - 2025. Andelen av finansutgiftene som belaster kommuneøkonomien er beregnet til 7,6 mill. kr i 2022 og øke til hhv. 7,8, 8,2 og 8,7 mill. kr. i årene 2023 - 2025. Finansutgiftene er beregnet med utgangspunkt i gjeldende avtaler og estimert rentebane i årene 2022 – 2025.

5.18 Saldering av budsjettet for 2022 og økonomiplanen for perioden 2022 - 2025

Budsjettet for 2021 og økonomiplanen er saldert med avsetning til disposisjonsfond. Tabellen under viser avsetningen som er budsjettet de enkelte årene.

	2022	2023	2024	2025
Avsetning til disposisjonsfond (1000 kr.)	770	471	121	471

Salderingen ivaretar balansekravet som kommuneloven med forskrifter stiller.

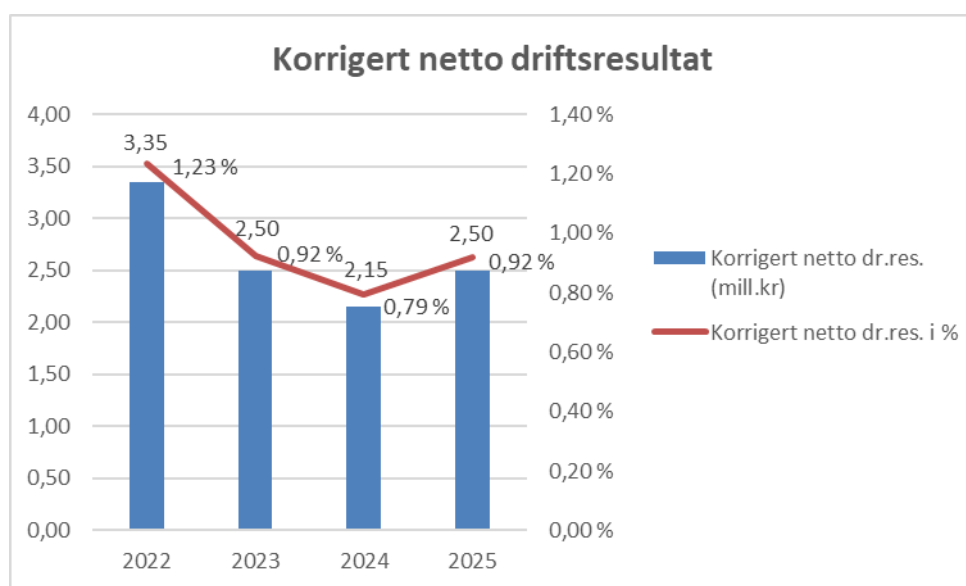
5.19 Budsjettet for 2022 og økonomiplanen for perioden 2022 – 2025 sett i forhold til overordnede økonomiske måltall

I kommunestyrets budsjettbehandling for 2021 ble følgende økonomiske handlingsregler stadfestet:

- Det er et mål at det over driftsbudsjettet årlig avsettes et beløp til disposisjonsfond/ egenkapital i årets/ fremtidige investeringer. Beløpet skal minimum utgjøre 1,75 % av budsjetterte brutto driftsinntekter for kommunen.
- Det er et mål at kommunen til enhver tid har et disposisjonsfond på minst 10% av budsjetterte brutto driftsinntekter som buffer ved et eventuelt driftsunderskudd.
- Driftsbelastende gjels skal ikke overstige 70 % av korrigerte brutto driftsinntekter
- Netto renter og avdrag skal ikke overstige 7,5 % av korrigerte brutto driftsinntekter.
- Ikke mere enn 7,5 mill. kr. skal brukes i drift, resten skal brukes til avsetning i fond/finansiere årets investeringer.

Målet om korrigert netto driftsresultat på minimum 1,75 %

Målet innebærer at det årlig må frigjøres ca. 4,7 mill. kr med budsjetterte korrigerte brutto driftsinntekter på 271,6 mill. kr (2022).

Korrigert netto driftsresultater for 2022 på 3,35 mill. kr tilsvarer 1,23 %. For 2023, 2024 og 2025 er det budsjettert med litt svakere resultat med hhv. 0,92 %, 0,79 % og 0,92 %. I forhold til det mål som kommunestyret har vedtatt for netto driftsresultat oppfyller ikke kommunedirektørens forslag til budsjett for 2022 og økonomiplan for 2022 – 2025 dette kravet for noen av årene. Snittet for økonomiplanperioden er 0,97 %. For å oppnå netto driftsresultat på 1,75 % i 2022 må det frigjøres midler tilsvarende drøyt 1,4 mill. kr. Kommunedirektøren har ikke funnet det forsvarlig å innføre tiltak med tilsvarende virkning for 2022 utover de tiltak som allerede er innarbeidet i budsjettforslaget.

	2022	2023	2024	2025
Korrigert netto driftsresultat (%)	1,23 %	0,92 %	0,79 %	0,92 %

Over tid må kommunens netto driftsresultat være positivt for å sikre en bærekraftig økonomi og en effektiv ressursbruk. Ved å gjennomføre det vil man sikre at det ikke oppstår ubalanse i økonomien.

Målet om 10 % disposisjonsfond

Målet innebærer at kommunen skal ha minst 26 mill. kr i disposisjonsfond med brutto driftsinntekter på 260 mill. kr (2021). Disposisjonsfond er viktig å ha som buffer ved et eventuelt driftsunderskudd, svingninger i

økonomien og som egenkapital i investeringer. Avsetninger til disposisjonsfond kan kun skje hvis det er positivt netto driftsresultat.

Tabellen under viser utviklingen på disposisjonsfondene i kommunedirektørens budsjettforslag.

	2022	2023	2024	2025
Disposisjonsfond i kr. (mill. kr.)	40,1	41,4	42,4	23,4
Disp.fond i % av korr. bto. dr.innt.	16,0 %	16,2 %	16,1 %	8,5 %

I forhold til det mål som kommunestyret har vedtatt for størrelsen på disposisjonsfondene oppfylder kommunedirektørens forslag til budsjett for 2022 og økonomiplanårene for 2022 – 2024 dette kravet i alle årene. Snittet for perioden er 14,2 %.

For 2025 faller disposisjonsfondet ned til 8,5 %. Det har en sammenheng med at det er planlagt oppstart av omsorgsbygg og bruk av den avsetningen som er gjort til det formålet.

Mål om gjeldsgrad

Driftsbelastende gjeld skal ikke overstige 70 % av korrigerte brutto driftsinntekter.

Tabellen viser utviklingen på gjeldsgrad i kommunedirektørens budsjettforslag.

	2022	2023	2024	2025
Driftsbelastende gjeld (mill. kr.)	190,3	182,4	174,3	166,1
Korr. brutto driftsinnt. (mill. kr.)	271,6	270,7	271,2	272,7
Prosent (%)	70,1 %	67,4 %	64,3 %	60,9 %

Sett i forhold til måltallet er det marginalt over for det første året i planperioden. Resterende del av planperioden er målet oppfylt. Snittet i planperioden er på 65,7 %.

Mål om kapitalutgifter

Netto renter og avdrag skal ikke overstige 7,5 % av korrigerte brutto driftsinntekter.

	2022	2023	2024	2025
Nto. rente- og avdragsutg. (mill. kr.)	12,6	14,5	17,4	19,3
Korrigerte bto. driftsinnt. (mill. kr.)	271,6	270,7	271,2	272,7
Prosent (%)	4,7 %	5,4 %	6,4 %	7,1 %

Sett i forhold til måltallet er dette oppfylt i alle årene av planperioden. Snittet i planperioden er på 5,9 %.

Mål om bruk av kraftinntekter inn i drift

Ikke mere enn 7,5 mill. kr. skal brukes i drift, resten skal brukes til avsetning i fond/finansiere årets investeringer.

I 2022 er ikke dette målet oppfylt. Finansiering av legedekning første halvår 2022 er finansiert av disse inntektene noe som oppsummerer bruken til nesten 9,2 mill. kr. i 2022. For resten av planperioden er det i kommunedirektørens forslag tatt inn 7,5 mill. kr. årlig i bruk av konsesjonskraftinntekter.

Oppsummering av måltallsoppnåelse i kommunedirektørens budsjettforslag

Tabellen inder viser måloppnåelse for de enkelte økonomiske måltallene for det enkelte år i planperioden og perioden sett samlet.

	2022	2023	2024	2025	2022 - 25
Netto driftsresultat, >1,75 %	1,23 %	0,92 %	0,79 %	0,92 %	0,98 %
Disposisjonsfond, > 10 %	16,0 %	16,2 %	16,1 %	8,5 %	14,2 %
Gjeldsgrad, < 70 %	70,1 %	67,4 %	64,3 %	60,9 %	65,7 %
Kapitalutgifter, < 7,5 %	4,7 %	5,4 %	6,4 %	7,1 %	5,9 %
Bruk av kraftfond, < 7,5 mill kr	9,2	7,5	7,5	7,5	7,9

5.20 Oppsummering

I forhold til forrige økonomiplan (2021-2024) har det vært nødvendig å foreslå mange tiltak for neddimensjonering av driftsutgiftene framover. Vi fikk følgende utfordringer å jobbe med i budsjettarbeidet.

VR økning	3,5 mill. kr.
Omstrukturering sykehjem	2,7 mill. kr.
Bemanning barnehager	2,1 mill. kr.
BPA-ordning	0,6 mill. kr.
Vikarleger	1,6 mill. kr.
Sum	10,5 mill. kr.

Når statsbudsjettet legger seg helt i den nedre delen av de lovnader som ble gitt i kommuneproposisjonen, med en vekst for vår del på 1,3 % (2,3 mill. kr.), er det nødvendig å gjennomføre til dels smertefulle tiltak for å få et budsjett i balanse.

Kommunedirektøren og hans ledergruppe har foreslått betydelige reduksjoner som er vurdert som realistisk og forsvarlig. Til grunn for vurderingene som er gjort er det sett på om en oppgave er lovpålagt eller ikke og det gjort vurderinger på justering av nivå på tjenester i forhold til behov.

I kommunedirektørens forslag til budsjett og økonomiplan når vi ikke vedtatt måltall på netto driftsresultat, verken for noe enkeltår eller planperioden sett under ett. Øvrige måltall brytes for enkeltår, men kommunedirektøren ser på det som mindre problematisk når en vurderer årsakene til at de ikke er oppfylt.

Kommunedirektørens forslag bygger på så oppdaterte opplysninger som mulig. Statsbudsjettet ble framlagt av regjeringen Solberg den 12. oktober. Kommunedirektøren må legge det til grunn i sitt forslag. Som kjent ga høstens stortingsvalg et nytt politisk flertall. Regjeringen Støre vil fram mot den 10. november jobbe med tilleggsproposisjonen til statsbudsjettet. Med de lovnader som ble gitt under behandlingen av kommuneproposisjonen, samt de politiske løftene som ble framsatt i høstens valgkamp, vil det ikke være overraskende om bevilgningene fra staten vil øke i forhold til det som nå er kjent. Hvor mye og hvordan økningen vil komme gjenstår å se.

Kommunedirektøren mener det ved fordeling av eventuelle ekstra bevilgninger via tilleggsproposisjonen til statsbudsjettet er vel så viktig å se på de tiltak som ikke er prioritert i kommunedirektørens budsjettforslag som de driftsreduksjonene som er tatt inn i forslaget. I budsjettdokumentet er det forsøkt å beskrive konsekvensene av driftsreduksjoner som er tatt inn samt beskriving av de ikke prioriterte tiltakene. Dette vil forhåpentligvis gi politikerne godt nok grunnlag for prioriteringer av en eventuelle utvidet økonomisk ramme.

Det er en åpenbar utfordring å prioritere de riktige utviklingstiltak for å tilrettelegge for vekst og effektivisering, samtidig som man skal dimensjonere ned aktivitet i drift for å sørge for nødvendig balanse og reserver i økonomiplanperioden ihht. vedtatte måltall for økonomisk utvikling.

Ved å sørge for økonomisk handlefrihet kan man over tid ivareta kommunens hovedansvarsoppgaver som tjenestetilbyder, lovforvalter, samfunnsutvikler og demokratisk arena på en bedre måte, og slik realisere målene for kommunens utvikling nedfelt i samfunnsplan og i underliggende planverk/planstrategi på best mulig måte. Dette er en viktig forutsetning for å kunne gjøre kommunen mer robust i forhold til valg man har tatt med å bestå som egen kommune.

6 Kommunale avgifter og gebyrer

6.1 Oversikt over foreslåtte endringer for 2022

Betalingssatsene for kommunale tjenester foreslås regulert slik for 2022:

Type tjeneste	Endring	Sats
Sektor skole, oppvekst og kultur		
Skolefritidsordning (SFO)	Økning	2,5 %
Kulturskole	Økning	2,5 %
Barnehageopphold	Økning	2,5 %
Barnehage kost	Uforandret	0,0 %
Sektor helse, pleie og omsorg		
Hjemmetjenester, praktisk bistand	Økning Uforandret	0 – 7,14 %
Hjemmetjenester, trygghetsalarm	Økning	16,67 %
Tørrmat trygdebolig	Økning	25,00 %
Treningskort fysioterapilokaler	Økning	6,67 %
Sektor kommunal utvikling		
Renovasjon, vanlig abonnement, IR	Økning	2,0 %
Renovasjon, fritidsabonnement, IR	Økning	4,0 %
Vann, abonnement	Økning	16,95 %
Vann, forbruk	Økning	35,56 %
Vann, tilkoblingsavgift	Uforandret	0,0 %
Avløp, abonnement	Økning	10,38 %
Avløp, forbruk	Økning	7,00 %
Avløp, tilkoblingsavgift	Uforandret	0,0 %
Slam (overført IR fra 01.01.16)	Økning	3,0 %
Feiing	Uforandret	0,0 %
(Plan, byggesak, kart og oppmåling (selvkostmodell)	Uforandret	0,0 %
Skolelokaler, idrettshallen m.m. (KPI)	Økning	3,4 %
Husleie utleieboliger, leiligheter, justert etter KPI og nye avtaler	Økning	3,4 %

For nærmere omtale av betalingssatsene vises det til etterfølgende kapitler.

6.2 Betalingssatser for skolefritidsordningen (SFO)

Gjeldende betalingssatser fra 01.01.2021 er:

Timer	Månedsbetaling
Inntil 5 t/u	Kr 935,-
5 – 10 t/u	Kr 1 865,-
10 – 15 t/u	Kr 2.320,-
Over 15 t/u	Kr 3.180,-

- Det betales ordinært for 10 måneder pr. år. Januar og juli er betalingsfrie måneder.
- Det gis 50% søskenmoderasjon.
- Med barn både i SFO og barnehage gis det søskenmoderasjon, 30 % for barn nr.2 og 50% for barn nr.3. Moderasjonen gis til det yngste barnet dvs. barnehagebarnet.

I tilbudet ligger servering av enkle måltider med drikke, og dette inngår i foreldrebetalinga.

De fleste brukerne er på tilbudet 5 – 10 t/u. Svært få benytter tilbud over 15 t/u.

Nye betalingssatser fra 01.01.2022

Det budsjetteres med økt foreldrebetaling på ca. 2,5 % for 2022 på dette ansvaret.

Nye satser for bruk av SFO fra 01.01.22:

Timer	Månedsbetaling
Inntil 5 t/u	Kr 960,-
5 – 10 t/u	Kr 1.910,-
10 – 15 t/u	Kr 2.370,-
Over 15 t/u	Kr 3.260,-

- Det betales ordinært for 10 måneder pr. år. Januar og juli er betalingsfrie måneder.
- Det gis 50% søskenmoderasjon.
- Med barn både i SFO og barnehage gis det søskenmoderasjon, 30 % for barn nr.2 og 50% for barn nr.3. Moderasjonen gis til det yngste barnet dvs. barnehagebarnet.

Regjeringen Solberg innførte fra 01.08.20 inntektsgradert foreldrebetaling i SFO på 1. og 2. trinn. dvs. at hvis en husholdning har lavere inntekt enn kr. 574 750,- så har man krav på redusert foreldrebetaling. Regjeringen Solberg innførte fra 01.08.21 i tillegg inntektsgradert foreldrebetaling i SFO for 3. og 4.trinn. Dvs. at kommunen skal tilby reduksjon i foreldrebetalingen, slik at den per barn utgjør maksimalt seks prosent av inntektene til husholdningen. Det er gratis SFO for barn med særskilte behov fra 5.-7-trinn.

Søknad med dokumentasjon sendes i vårt administrasjonssystem VIGILO, se kommunens hjemmeside. For nærmere informasjon om tjenestetilbudet i SFO og endringer i det vises det til kapittel 5.5.

6.3 Betalingssatser for kulturskolen

Gjeldende betalingssatser for 2021

For å finansiere kostnadsveksten ble betalingssatsene økt med ca. 3 % i 2021, unntatt instrumentleie som holdes uforandret. Merinntektene vil beløpe seg til ca. kr 10.000,-.

Tilbud	Semesterbeløp
Instrumentalopplæring, drama og tegning	Kr 2.070,-
Barnekor, lei, dans og rytme	Kr 760,-
Leie av instrument	Kr 150,-

- Det gis 50 % søskenmoderasjon.
- Elever som har korpsinstrument som andrevalg gis 10 % rabatt på korpsinstrumentet.
- Meråker skolekorps skal betale 60 % av kulturskolens utgifter i forbindelse med lønn til korpsdirigenten.

Nye betalingssatser fra 01.01.2022

Det er lagt til grunn en økning i kulturskoleavgifta med ca. 2,5 % for 2022. Instrumentleie står uendret.

Nye betalingssatser fra 01.01.2022

Tilbud	Semesterbeløp
Instrumentalopplæring, drama, tegning	Kr. 2120,-
Barnekor, leik, dans og rytme	Kr. 780,-
Leie av instrument	Kr. 150,- (ingen økning)

- Det gis 50 % søskenmoderasjon
- Elever som har korpsinstrument som andrevalg, gis 50 % rabatt på korpsinstrument

For nærmere informasjon om tjenestetilbudet i kulturskolen vises det til kapittel 5.5.

6.4 Betalingssatser for opphold i barnehage

Gjeldende betalingssatser fra 01.01.2021

Tilbud	Månedsbetaling opphold	Månedsbetaling kost
2-dagersplass pr uke	Kr 1.850,-	Kr 150,-
3-dagersplass pr uke	Kr 2.600,-	Kr 200,-
4-dagersplass pr uke	Kr 3.000,-	Kr 250,-
5-dagersplass pr uke *	Kr 3.230,-	Kr 300,-

- Det gis 30 % søskenmoderasjon for barn nr. 2 og 50 % søskenmoderasjon for barn nr. 3. Det betales for 11 måneder. Juli måned er normalt betalingsfri mnd.
- Ved kjøp av enkeltdager ut over avtalt barnehagetilbud betales en avgift på kr 300,- pr. dag. Det gis 30 % søskenmoderasjon for barn nr. 2 og 50 % søskenmoderasjon for barn nr. 3.
- Det gis ikke søskenmoderasjon på kostpengene.

* Følger statens maksimalpris.

Nye betalingssatser fra 01.01.2022

I forslaget til statsbudsjett for 2022 øker regjeringen maksimalsatsen for opphold i barnehagen til kr. 3315,- gjeldende fra 01.01.2022.

Økningen for 2022 utgjør ca. 2,5 %. Meråker kommune øker satsene for 2 – 4-dagersplass tilsvarende med samme prosentsats.

Nye satser i barnehagene med virkning fra 01.01.22:

Tilbud	Månedsbetaling opphold	Månedsbetaling kost
2-dagersplass pr uke	Kr 1.900,-	Kr 150,-
3-dagersplass pr uke	Kr 2.665,-	Kr 200,-
4-dagersplass pr uke	Kr 3.075,-	Kr 250,-
5-dagersplass pr uke*	Kr 3.315,-	Kr 300,-

- Det gis 30 % søskenmoderasjon for barn nr. 2 og 50 % søskenmoderasjon for barn nr. 3. Det betales for 11 måneder. Juli måned er normalt betalingsfri mnd.
- Ved kjøp av enkeltdager ut over avtalt barnehagetilbud betales en avgift på kr 300,- pr. dag. Det gis 30 % søskenmoderasjon for barn nr. 2 og 50 % søskenmoderasjon for barn nr. 3.
- Det gis ikke søskenmoderasjon på kostpengene.

* Følger statens maksimalpris.

Kostpenger

Inntektene fra kostpengene skal dekke barnehagens faktiske utgifter til måltidene (selvkost i barnehagene). Kostpengesatsene foreslås ikke endret for 2022.

Moderasjonsordninger

Flere barn i barnehagen

Hvis man har mer enn ett barn i barnehage i samme kommune, skal kommunen sørge for at man får reduksjon i foreldrebetalingen. Det kalles søskenmoderasjon. Man skal få søskenmoderasjon uavhengig av om barna går i forskjellige barnehager, og i barnehager med forskjellige eiere. Reduksjonen for det andre barnet er minimum 30 prosent, og for det tredje barnet og oppover er det 50 prosent reduksjon.

Foreldrebetaling og gratis kjernetid:

Regjeringen har innført ordningen med *gratis kjernetid* i barnehagen for 2.-3.-4.- og 5.åringer med lav husholdningsinntekt. I dag gir ordningen barn som bor i husholdninger med samlet årsinntekt under kr. 583 650,- rett til dette. Innslagspunktet for årsinntekt er gjeldende fra 01.01.2022.

Regjeringen viderefører det nasjonale kravet til *reduisert foreldrebetaling*, det vil si at en husholdning ikke skal betale mer enn seks prosent av inntekten sin for en barnehageplass. En husholdning med samlet inntekt på kr. 592 167,- har rett til redusert foreldrebetaling. Dette er gjeldende fra 01.08.2021.

Søknad med dokumentasjon sendes i vårt administrasjonssystem VIGILO, se kommunens hjemmeside.

For nærmere informasjon om tjenestetilbudet i barnehagene og endringer i det vises det til kapittel 5.5.

6.5 Egenandeler for pleie- og omsorgstjenester

Hjemmehjelp er en lovpålagt tjeneste ut i fra Lov om sosiale tjenester. Hvis søker fyller vilkårene i loven er kommunen pliktig til å utføre tjenesten ut i fra søkers hjelpebehov.

I forskriften om vederlag for sosiale tjenester gis kommunene adgang til å kreve egenbetaling. Satsen på egenbetalingen regnes ut i fra husstandens inntekt før særfradraget.

I de tilfeller der timesatsen blir det billigste alternativet for innbyggerne er kommunen pålagt å regne vederlaget ut ifra denne.

Gjeldende betalingssatser

Betalingssatsene for hjemmehjelp og annen praktisk bistand og opplæring, herunder hjelp til rengjøring, vasking av klær og tilrettelegging for riktig ernæring ble sist regulert i januar 2021.

Betalingssatsene er i dag nesten på linje med betalingssatsene i de andre kommunene i nærområdet. En har derfor valgt å justere betalingssatsene marginalt for 2022.

Betalingssatser fra 01.01.22

Inntektsgrunnlag	Månedsbetaling kr	Årsbetaling kr	Endring fra 2021
Inntil 2 G	210,-	2.520,-	Uforandret (sentral sats)
2 – 3 G	720,-	8.640,-	20
3 – 4 G	1495,-	17.940,-	45
4 – 5 G	2250,-	27.000,-	150
Over 5 G	3000,-	36.000,-	200

Betalingssatsen for inntil 2 G fastsettes av departementet i medhold av forskrift til sosialtjenesteloven og Meråker følger denne. Beløpet som er angitt her er gjeldende sats.

I de tilfeller vederlaget etter timepris er lavere enn abonnementet, settes timesatsen til kr. 390,- pr. time. Betalingen skjer etter faktisk medgått tid, avrundet til nærmeste halve time.

1 G (grunnbeløpet i folketrygden) pr 01.05.21 = kr 106.399,-. Dette er en økning på kr 5048 fra 2020. Betalingssatsene regnes ut fra husstandens inntekt før særfradrag.

Helse- og omsorgsdepartementet fastsetter maksimale egenandeler for korttidsopphold på sykehjem. Kommunen har gjennom mange år fulgt disse satsene og vil fortsette med dette.

Det er sannsynlig at det blir en liten endring vinteren 2022.

Tabellen under viser egenandelene.

Tilbud	Sats pr dag	
Korttidsopphold	175,-	Sats pr døgn.
Dagopphold	95,-	
Aktivitetstilbud for hjemmeboende (dagsenter)	195kr/dag	Betaling etter vedtak. Kostnader til måltider kr 100 pr dag er inkludert.

Egenandel for trygghetsalarm v/mobiltelefon kr 350,-. Pr måned
Det betales for alle tjenester fra første dag.

For transport av brukere av helse- og sosialtjenester med kommunalt kjøretøy er dagens sats lik statens satser for kjøregodtgjørelse. Det legges til grunn at dette videreføres også i 2022.

Tørpmat til beboerne som bor på trygdebolig

De fleste av beboerne som bor på trygdeboligene kjøper i dag tørrmaten sin av kjøkkenet, og spiser felles måltid. De har tidligere år betalt kr. 60,-/dag.

Dette innebærer frokost, kveldsmat og to serveringer med kaffe og kaffebrød. En foreslår at dette endres til kr 75,- pr dag.

Treningskort

Meråker kommune har siden fysioterapitjenesten fikk nye lokaler høsten 2009 gitt treningstilbud uten instruktør som et lavterskeltilbud til kommunens innbyggere.

Det foreslås at prisene for treningskortet økes med kr 50,- til kr 800,- for halvåret. Månedsprisen blir da kr 133,-. Da kan man trene så mye man ønsker.

For nærmere informasjon om tjenestetilbudet i pleie- og omsorg vises det til kapittel 5.6.

6.6 Renovasjon - avgiftsgrunnlag og gebyrer

I henhold til Lov om vern mot forurensing og avfall (forurensningsloven) § 34 skal kommunen fastsette gebyr til dekking av kostnader forbundet med avfallssektoren. Vanlige husstander og fritidsboliger omfattes av denne bestemmelsen. Vedtakene om størrelsen på gebyrene gjøres i tilknytning til budsjettarbeidet.

Innherred Renovasjon IKS (IR) driver i dag hele renovasjonsordningen i Meråker både praktisk og økonomisk. Dette har selskapet gjort siden 1998. Her i Meråker er renovasjonen organisert med noe kildesortering, ukentlige ruter, ny gjenvinningsstasjon på Stormyra, returpunkt for glass og metall og avfallsbuer for hytte-renovasjon.

Det er representantskapet i Innherred Renovasjon IKS som skal fatte det endelige vedtaket om avgiftsgrunnlaget. I selskapsavtalen er det lagt opp til lik pris i alle medlemskommunene. I dette ligger at alle kostnader Innherred Renovasjon har, det vil si prisen som abonnentene skal betale, fordeles likt uavhengig av kommune. Gebyrforslaget er basert på dette. For 2022 er det lagt opp til en gebyr økning på renovasjon på 2,0 % for husholdning og 4 % for hytte/fritid.

Alle typer abonnement gis adgang til rabatt for samarbeid, med unntak for hytte/fritidsabonnement.

For slam(husholdning) foreslås det uendret pris. Rabatt for de som har felles tank/minirensesanlegg videreføres.

Kommunespesifikke kostnader, som f.eks. etter drift av gamle deponi, må legges til og beregnes særskilt. Meråker kommune har ikke avfallsdeponi som betyr driftskostnader framover.

For alle kommuner er det lagt inn et administrasjonshonorar som skal dekke kommunens egne administrative kostnader innen renovasjon. For Meråker kommune er dette beløpet kr 23.000,- for 2022.

Gebyr og budsjettbehandling skjer i IR's styre 28.10.2021 og skal endelig vedtas i representantskapet i november 2021.

Vurdering

En ordning der flere kommuner samarbeider fører til en kvalitetsmessig rimelig og god løsning for alle brukerne i området. Ordningen i Meråker fungerer utmerket.

Styret i Innherred Renovasjon IKS foreslår et totalt avgiftsgrunnlag for 2022 på kr 138 362 500,- for renovasjonsordningen.

	Kostnader 2022	Andel av kostnadene
HUSHOLDNINGSRENOVASJON		
Behandling	36 705 050	29,39 %
Avskrivninger/beregnete kapitalkostnader	6 749 216	5,40 %
Transport	35 990 600	28,82 %
Eiendomsforvaltning	10 602 600	8,49 %
Felleskostnader (administrasjon-kundesenter-informasjon)	14 468 734	11,59 %
Gjenvinningsstasjoner	19 862 100	15,91 %
Serviceavdeling	495 500	0,40 %
	124 873 800	100,00 %
RESULTAT	-3 120 900	
	Kostnader 2022	Andel av kostnadene
HYTTERENOVASJON		
Behandling	3 330 650	24,69 %
Avskrivninger/beregnete kapitalkostnader	505 050	3,74 %
Transport	4 759 000	35,28 %
Eiendomsforvaltning	1 224 600	9,08 %
Felleskostnader (administrasjon-kundesenter-informasjon)	1 510 100	11,20 %
Gjenvinningsstasjoner	2 106 700	15,62 %
Serviceavdeling	52 600	0,39 %
	13 488 700	100,00 %
RESULTAT	-336 200	

Det gir følgende gebyrsatser for 2022:

Prisberegning TOTAL 2022		
	Gebyr	Inkl.mva
ABONNEMENT pr.boenhet		
70 liter restavfall / Mini rest	2 249	2 811
140 liter restavfall / Liten rest	3 121	3 901
240 liter restavfall / Medium rest	3 912	4 890
360 liter restavfall / Stor rest	5 263	6 579
TILLEGG		
Ukentlig tømning restavfall / papir	480	600
14 dager tømning restavfall / papir	240	300
Henting dunk / 10-30 meter	480	600
Kjøring privat veg	600	750
Ikke utført kildesortering	600	750
Bytte / innhenting av dunker / end. AB	420	525
RABATTER		
Framsetting av dunken på tømmedag	180	225
Samarbeid > 31 boenheter	540	675
Samarbeid 10-30 boenheter	360	450
Samarbeid 2 - 9 boenheter	180	225
Alternativ behandling org.	180	225
Varmkompostering	180	225
NEDGRAVDE OG BUNNTØMTE		
Bunntømte Liten	2 840	3 550
Bunntømte Medium	3 558	4 448
Bunntømte Stor	4 787	5 984
Nedgravde løsninger med adgangskontroll	3 479	4 349
Nedgravde løsninger	3 079	3 849
Ekstratømming nedgravde	1 600	2 000
HYTTE/FRITIDSRENOVASJON		
Fritidsrenovasjon liten :		
Hytter 2 km luftlinje kjørbare sommerveg (personbil)	544	680
Under 30 m2 + mindre selveierenheter under 30 m2	544	680
Sum fritidsrenovasjon liten	544	680
Fritidsrenovasjon spikertelt :		
Campingvogner (mer enn 4 mnd pr. år.)	874	1092
Fritidsrenovasjon medium :		
Selveierenheter over 30 m2 + hytter 30 - 200m2	1 144	1 430
Sum fritidsrenovasjon medium	1 144	1 430
Fritidsrenovasjon stor :		
Selveierenheter/hytter > 30 m2 utleie	1 644	2 055
Hytter over 200 m2 bebygd grunnaleal	1 644	2 055
Sum fritidsrenovasjon stor	1 644	2 055
Forsøpling av returpunkt	1 600	2 000

Konklusjon

Satsene innebærer en økning i renovasjonsgebyrene for 2022 på 2,0 % for husholdningene og 4 % for hytte/fritid. Kommunedirektøren tilrår at det avgiftsgrunnlaget som styret i Innherred Renovasjon IKS har foreslått, godkjennes og at gebyrsatsene, herunder rabatter og tilleggsgebyrer som vist ovenfor, blir vedtatt.

6.7 Vann, avløp og slam – avgiftsgrunnlag og gebyrer

Lov og forskrift:

- Lov om kommunale vass- og avløpsanlegg av 16. mars 2012 nr. 127.
- Forurensningsforskriftens kapittel 16, Kommunale vann- og avløpsgebyrer
- Forskrift om beregning av samlet selvkost for kommunale og fylkeskommunale gebyrer (selvkost-forskriften), FOR-2019-12-11-1731

Loven slår fast at det skal være et engangsgebyr for tilknytning og et årsgebyr.

Forurensningsforskriftens kap.16 § 1 fastsetter rammene for gebyrene:

Vann- og avløpsgebyrer fastsatt i medhold av lov 31. mai 1974 nr. 17 om kommunale vass- og kloakkavgifter skal ikke overstige kommunens nødvendige kostnader på henholdsvis vann- og avløpssektoren. Ved beregning av selvkost bør de til enhver tid gjeldende retningslinjer for beregning av selvkost for kommunale betalingstjenester legges til grunn.

Kommunen fastsetter i forskrift regler for beregning og innkreving av vann- og avløpsgebyrene, samt gebyrenes størrelse, innenfor rammene av denne forskriften. Før kommunen gjør vedtak om gebyrenes størrelse, skal det foreligge et overslag over kommunens antatte direkte og indirekte kostnader knyttet til drifts-, vedlikeholds- og kapitalkostnader på henholdsvis vann- og avløpssektoren for de nærmeste tre til fem år. Overslaget skal så vidt mulig utarbeides i sammenheng med kommunens rullerende økonomiplan. Det skal også foreligge et overslag over hvilke beløp gebyrene antas å innbringe”.

Kommunestyret har tidligere vedtatt at avregningsperioden skal være på 5 år. Dette er lagt til grunn som avregningsperiode også her.

Det var behov for ny forskrift for vann- og avløpsgebyrer i Meråker kommune for å kunne oppfylle viktige endringer i sentrale lover og forskrifter som berører vannforsyning og avløpshåndtering. Forslag til ny Forskrift om vann- og avløpsgebyr, Meråker kommune, Trøndelag, er sendt ut på høring med høringsfrist 31.10.2021. Gebyrgrunnlaget for budsjett 2022 og økonomiplanen for perioden 2022-2025 er beregnet ut fra forslag til ny kommunal forskrift.

Vurdering

Vann selvkost omfatter produksjon og distribusjon av vann.

Tall i hele 1000 kr.	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
Vann selvkost						
Lønn og sosiale kostnader	1 432	1 458	1 529	1 575	1 622	1 671
Kjøp som inngår i kommunal tjenesteproduksjon	1 714	1 732	1 896	1 944	1 992	2 042
Kjøp som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	180	82	185	189	194	199
Overføringer	0	20	20	20	20	20
Finansieringsutgifter, finansieringstransaksjoner	2 876	1 718	2 035	2 391	2 491	2 579
Sum kostnader	6 203	5 010	5 665	6 119	6 319	6 510
Salgsinntekter	-4 422	-4 525	-5 421	-6 156	-6 360	-6 552
Overføringer med krav om motytelse	-80	0	0	0	0	0
Overføringer uten krav til motytelse	0	0	0	0	0	0
Finansinntekter, finansieringstransaksjoner	-1 772	-485	-282	-3	0	0
Sum inntekter	-6 274	-5 010	-5 703	-6 159	-6 360	-6 552
Nettoutgifter	-71	0	-38	-40	-41	-42

Ut fra forslag til ny kommunal forskrift for vann og avløp foreslår kommunedirektøren en økning på både abonnementsavgiften og forbruksavgiften på vann i 2022. Tilknytningsgebyret beholdes uendret. Ingen endring på tilleggsgebyret for abonnentene i Teveldalen etter vedtak i sak 8/14 i kommunestyret.

Avløp selvkost omfatter ledningsnett og avløpsrenseanlegg.

Tall i hele 1000 kr.	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
Avløp selvkost						
Lønn og sosiale kostnader	2 065	2 276	2 340	2 406	2 473	2 543
Kjøp som inngår i kommunal tjenesteproduksjon	1 653	2 221	2 460	2 522	2 585	2 649
Kjøp som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	735	785	743	762	781	800
Overføringer	0	0	0	0	0	0
Finansieringsutgifter, finansieringstransaksjoner	3 115	1 712	1 981	2 798	4 859	6 394
Sum kostnader	7 569	6 994	7 524	8 487	10 698	12 386
Salgsinntekter	-6 660	-6 994	-7 459	-7 967	-8 509	-9 718
Overføringer med krav om motytelse	-67	0	0	0	0	0
Overføringer uten krav til motytelse	0	0	0	0	0	0
Finansinntekter, finansieringstransaksjoner	-734	0	0	-458	-2 127	-2 607
Sum inntekter	-7 462	-6 994	-7 459	-8 425	-10 636	-12 325
Nettoutgifter	107	0	65	62	62	61

Ut fra forslag til ny kommunal forskrift for vann og avløp foreslår kommunedirektøren en økning på både abonnementsavgiften og forbruksavgiften på avløp i 2022. Tilknytningsgebyret beholdes uendret. Ingen endring på tilleggsgebyret for abonnentene i Teveldalen etter vedtak i sak 8/14 i kommunestyret.

Kapitalkostnadene for vann og avløp har økt i takt med økte investeringer på områdene. Planer for nytt renseanlegg, utbedringer av vannkilder og vannbehandlingsanlegg, samt utbygging av nye områder for vann og avløp vil heve kapitalkostnadene de kommende årene. Ny hovedplan for vann og avløp som er ut på høring vil angi behov for utbedringer og forslag til prioritering av tiltak og utbygging framover.

Til informasjon ved sammenligning med økonomiplan og budsjett fra tidligere år, er avgifter og gebyr på vann og avløp i årets budsjett oppgitt inkl. mva., mot tidligere år eks. mva.

Med bakgrunn i forslag til ny kommunal forskrift og selvkostprognoser foreslås følgende gebyrsatser for 2022:

- Tilknytningsgebyrer for vann kr 10.000,- og avløp kr 16.5000,- – ingen endringer
- Abonnementsgebyret for vann økes fra kr 1.543,- i 2021 til 1.804 i 2022
- Abonnementsgebyret for avløp økes fra kr 2.794,- i 2021 til kr 3.084,- i 2022
- Forbruksgebyret for vann økes fra kr 9,74 kr/m³ i 2021 til kr 13,20 kr/m³ i 2022, dette gjelder både for målt forbruk og for stipulert forbruk
- Forbruksgebyret for avløp økes fra kr 17,66 kr/m³ i 2021 til kr 19,43 kr/m³ i 2022, dette gjelder både for målt forbruk og for stipulert forbruk

Knyttet til områdeutbyggingen på Teveldalen ble det vedtatt et tilleggsgebyr fra og med 2014 som videreføres uendret i planperioden slik:

- Abonnementsgebyr vann – tillegg Teveldalen: kr 1.063,-
- Abonnementsgebyr avløp – tillegg Teveldalen: kr 1.000,-

Renteutviklingen framover vil være avgjørende for utvikling av gebyrene. Kapitalkostnader knyttet til bygging av nye avløpsrenseanlegg, utbedringer vannforsyning og vannbehandling, samt utbygging av nye områder vil med stor sannsynlighet bety økte vann og avløpsgebyrer fra midten av denne planperioden.

Avgiftsgrunnlaget og beregning av selvkostfond er i samsvar med forslag til budsjett 2022 og økonomiplanen for perioden 2022-2025, ut fra forslag til ny kommunal forskrift for vann og avløp.

Konklusjon

Kommunedirektøren anbefaler at gebyrsatser for 2022 og avgiftsgrunnlag som vist her vedtas.

Vann- og avløpsgebyr 2022

Vedtatt av Meråker kommunestyre i K-sak xx/21 dd.mm.2021 med hjemmel i lokal forskrift om vann- og avløpsgebyrer vedtatt dd.mm.2021.

Kommunestyret vedtar årlig nytt gebyrregulativ i forbindelse med budsjettbehandlingen.

Tilknytningsgebyr er et engangsgebyr som skal betales for tilknytning til kommunalt vann- og/eller avløpsanlegg. Gebyret skal betales for:

- a) Tilknytning av eiendom.
- b) Tilknytning av eiendom som kommunen krever tilknyttet.
- c) Eiendom med tilknytning som ikke er godkjent.

Tilknytningsgebyret skal utgjøre et fast beløp per eiendom.

Tilknytningsgebyret skal være betalt før tilknytning.

Årsgebyr for vannforsyning og avløpshåndtering er todelt:

Abonnementsgebyr:

Et fast årlig gebyr for kommunens vann- og avløpstjenester. Inntektene fra gebyret skal fortrinnsvis dekke tjenestenes forventede kapitalkostnader. I 2022 forventes disse å utgjøre ca. 40 % for vann og 50 % for avløp.

Forbruksgebyr

Fastsettes etter faktisk målt vannforbruk.

For eiendom hvor vannmåler ikke er installert beregnes det et stipulert forbruk lik eiendommens bruksareal multiplisert med en faktor på $1,3 \text{ m}^3/\text{m}^2$. For fritidsbolig skal faktoren være $0,65 \text{ m}^3/\text{m}^2$. For eiendom som bare har utendørs tappepunkt/vannpost stipuleres et årsforbruk til 20 m^3 . Bruksareal beregnes etter NS-3940. Vann- og avløpsgebyrene beregnes etter prinsippet vannmengde inn er lik vannmengde ut.

Differensiert abonnementsgebyr:

Abonnementsgebyret er differensiert ut fra brukskategorier:

- a) Bolig- og fritidseiendom: per boenhet.
- b) Nærings- og kombinasjonseiendom: per eiendom.

Vannmåleravlesning:

Abonnenter uten fjernavleste vannmålere skal lese av vannmåleren minst én gang i året, innen 31. desember, og levere resultatet til kommunen.

Gebyrreduksjon i medhold av forbrukerkjøpslovens regler om prisavslag

Abonnenten har rett til reduksjon i gebyr ved feil eller mangel ved vannforsyningen i medhold av forbrukerkjøpslovens regler om prisavslag. Abonnenten har rett til redusert gebyr dersom ikke-varslet avbrudd i vannforsyningen varer i mer enn 24 timer. Vilkår for gebyrreduksjon er at mangelen skyldes forhold på kommunens side, for eksempel forurensing i vannkilde eller feil ved kommunalt anlegg. Krav om redusert gebyr må fremmes innen to måneder etter at forholdet oppsto, dersom ikke kommunen har fattet eget vedtak om gebyrreduksjon.

Gebyrsatser (alle satser er inklusiv merverdiavgift):

Årlig abonnementsgebyr (kr/år)	Enhet/antall	Vann		Avløp	
		2021	2022	2021	2022
Bolig- og fritidseiendom	Per boenhet	1.543	1.804	2.794	3.084
Nærings- og kombinasjonseiendom	Per eiendom	1.543	1.804	2.794	3.084
Teveldal - Tilleggsgebyr	Per boenhet	1.063	1.063	1.000	1.000

Målt forbruk (kr/m ³)	Vann		Avløp	
	2021	2022	2021	2022
Alle abonnenter	9,74	13,20	17,66	19,43

Tilknytningsgebyr (kr)	Vann		Avløp	
	2021	2022	2021	2022
Sats per eiendom	10.000	10.000	16.500	16.500

Dersom avstanden ved tilknytning til offentlig vann- eller avløpsledning er relativt stor, kan tilknytningsgebyret vurderes etter skjønn.

Gebyrreduksjon i årsgebyret i medhold av forbrukerkjøpslovens regler om prisavslag:

Forbruksgebyret reduseres med 0,3 % per påbegynte døgn utover det første døgnet.

Oppmøtegebyr for avlesning av vannmåler:

Dersom abonnenten unnlater å foreta avlesning i tråd med lokal forskrift og kommunen må foreta avlesningen: kr 1.500 per gang per vannmåler.

Gebyr for avstengning og påsetting av vannforsyningen:

Dersom kommunen foretar avstengning eller påsetting: kr 2.000 per gang per eiendom.

Forfallsdatoer for kommunale gebyrer:

20. april og 20. oktober

Eksempler på gebyrutregning inkl. mva.**Målt forbruk - Boligeiendom (120 m³):**

Vann: 1.804 kr + (120 m³ x 13,20 kr/m³) = 3.638 kr

Avløp: 3.084 kr + (120 m³ x 19,43 kr/m³) = 5.416 kr

Stipulert forbruk - Boligeiendom (150 m² BRA x 1,3 m³/m² = 195 m³):

Vann: 1.804 kr + (195 m³ x 13,20 kr/m³) = 4.378 kr

Avløp: 3.084 kr + (195 m³ x 19,43 kr/m³) = 6.873 kr

Stipulert forbruk - Fritidseiendom (80 m² BRA x 0,65 m³/m² = 52 m³):

Vann: 1.804 kr + (52 m³ x 13,20 kr/m³) = 2.490 kr

Avløp: 3.084 kr + (52 m³ x 19,43 kr/m³) = 4.094 kr

Stipulert forbruk - Fritidseiendom Teveldal (80 m² BRA x 0,65 m³/m² = 52 m³):

Vann: 1.804 kr + 1.063 kr + (52 m³ x 13,20 kr/m³) = 3.553 kr

Avløp: 3.084 kr + 1.000 kr + (52 m³ x 19,43 kr/m³) = 5.094 kr

Målt forbruk - Nærings- og kombinasjonseiendom (600 m³):

Vann: 1.804 kr + (600 m³ x 13,20 kr/m³) = 9.974 kr

Avløp: 3.084 kr + (600 m³ x 19,43 kr/m³) = 14.742 kr

Tømmegebyr for slamavskillere m.m.

Innsamling og behandling av avløpsslam fra spredte utslipp er overført til Innherred renovasjon fra 01.01.16. Satsene følger det som vedtas av representantskapet i Innherred Renovasjon som vist nedenfor:

For slam er det lik avgift pr. boenhet pr. år og at det er kun størrelsen på tanken og antall boenheter tilknyttet tanken som avgjør når den skal tømmes. Se renovasjonsforskriften kapittel 2 § 8.

Det legges opp til økning av gebyrene for slamtømming på 3 % i 2022.

Følgende kostnader må dekkes inn for 2022:

	Kostnader 2022	Andel av kostnadene
SLAM		
Varekostnad inkl. behandling	10 000 000	40,53 %
Avskrivninger/beregnete kapitalkostnader	3 399 812	13,78 %
Lønnskostnader	4 165 400	16,88 %
Annen driftskostnad	3 477 188	14,09 %
Felleskostnader (administrasjon-kundesenter-informasjon)	2 432 600	9,86 %
Eiendomsforvaltning	900 000	3,65 %
Serviceavdeling	300 000	1,22 %
	24 675 000	100,00 %
RESULTAT	-1 935 000	

Dette gir følgende gebyrer i 2022:

Avgifter tømming slam 2020	Eks. mva	Inkl. mva
Årlig avgift pr. boenhet tilknyttet slamavskiller	kr 1 372,00	kr 1 715,00
Avgiften dekker årlig tømming av små tanker (under 3 m ³) og tømming annethvert år for store tanker (opp til 7 m ³)		
Årlig avgift pr. boenhet tilknyttet minirensanlegg	kr 1 372,00	kr 1 715,00
Avgiften dekker årlig tømming av små rensanlegg (under 3 m ³) og tømming annethvert år for store rensanlegg (opp til 7 m ³)		
Årlig avgift pr. hytte / fritidsbolig tilknyttet slamavskiller	kr 586,74	kr 733,00
Avgiften dekker tømming 3. hvert år		
Tømming store slamavskillere over 7m³ - helårsboliger	kr 578,48	kr 645,00
Avgift etter antall m ³ tømt		
Tømming tette tanker (helårsbolig og hytte / fritidsbolig)	kr 351,22	kr 439,00
Avgift etter antall m ³ tømt		
Rabatt pr. boenhet pr. år	-kr 240,00	-kr 300,00
Rabatt for samarbeid når flere går sammen om slamavskillere/minirensanlegg under 7 m ³ . Gjelder både helårsboliger og hytte/fritidsboliger		
Avgifter tømming slam 2020	Eks. mva	Inkl. mva
Timing/Bomtur	kr 1 377,60	kr 1 722,00
M3-pris tømming av brakkedo/mobile toalett. Faktureres minimum 0,5 m3	kr 495,60	kr 620,00
Sandfang	kr 716,52	kr 896,00

6.8 Avgiftsgrunnlag og gebyr for feiing og tilsyn

Ved behandling av budsjettet skal det legges fram grunnlag for beregningene av de gebyrer kommunen krever inn. Et av disse er gebyret for feiing. Feiing og tilsyn med fyringsanlegg er tjenester som kommunen kan kreve gebyr for til dekking av utgiftene forbundet med ordningen. Det vises til:

- LOV 2002-06-14 nr. 20: Lov om vern mot brann, eksplosjon og ulykker m.v. § 28 og
- FOR 2015-12-17-nr. 1710: Forskrift om brannforebygging
- FOR-2019-12-11-1731: Forskrift om beregning av samlet selvkost for kommunale og fylkeskommunale gebyrer (selvkostforskriften)

Det vises også til ”Kommunal forskrift om feiing og tilsyn med fyringsanlegg og gebyr for slike tjenester” vedtatt av kommunestyret den 28.01.2019, K-sak 8/19. Denne forskriften fastsetter hvilke eiendommer som omfattes av feierordningen i Meråker og om hvordan gebyret for den enkelte abonnent blir fastlagt. Herunder ligger også at det for pipe nr. 2 på samme tak og bruksenhet skal betales halvt gebyr.

Feiing og tilsyn med fyringsanlegg som brukes til oppvarming av byggverk skal utføres ved behov.

Fra 01.01.2021 gikk Meråker kommune inn i Værnesregionen Brann og Redning. Tjenestene med feiing og tilsyn med fyringsanlegg ligger innunder dette samarbeidet.

Pr. i dag er det ca. 2 500 bygninger i Meråker som skal feies og føres tilsyn med.

Vurdering

Kommunedirektøren tilrår at det årlige avgiftsgrunnlaget for feiertjenesten i Meråker er uendret for 2022 - kr. 572,- eks mva. pr. pipe for å holde tjenesten i selvkost. For pipe nr. 2 på samme tak og bruksenhet betales halv avgift kr 286,- eks mva.

Komplett feiing og tilsyn fritidsbolig/hytte/seter kr. 1 000,- eks mva., faktureres etter utført tjeneste.

6.9 Gebyr for byggesak, plansak og oppmåling

Fra 2019 er det arbeidet med selvkostberegninger på oppmåling, plan- og byggesak (innleid firma for alle kommunens selvkostområder). Foreslåtte gebyr er i forhold til medgått tid (gjennomsnitt av erfaringstall) pr sak/oppgave.

Gebyrene for behandling av byggesak, plansak og oppmålingssaker tar utgangspunkt i den arbeidsmengde som behandlingen og kontrollen tilknyttet den enkelte saken medfører for kommunen som forvaltningsmyndighet. Gebyrene skal dekke de kostnader som kommunen har med tjenestene, og kan ikke settes så høgt at det genereres et overskudd på tjenesten (selvkostprinsippet).

I 2021 ble gebyrene for bygge- og plansak justert i forhold til gjennomsnittskostnadene kommunen for de enkelte sakstypene ut fra selvkostprinsippet. Det medførte både reduksjon, økning og uendrede gebyrer innenfor disse gebyrområdene.

Vurdering

Beregning av gebyrendring for byggesak, plansak og oppmåling etter selvkostprinsippet, kontra en årlig justering etter indeks gir en mer «rettferdig» gebyrsystem. Ved justering etter indeks er en «prisgitt» at forholdene mellom prisen satt inn i starten var riktig i forholdet til hverandre. Plan og bygningsloven ble endret i 2010, det er kommet endrede krav til saksbehandling som for eksempel vurderinger som skal gjøres i henhold til lov om naturmangfold, vannressurslov og forskrift med videre. Behandles ikke søknader etter de krav som stilles, går det ut over rettsikkerheten til søker. Av den grunn er saker som tidligere ikke var fult så ressurskrevende blitt mer komplekse å behandle da flere lover enn plan- og bygningsloven og jordloven skal vurderes, samt krav til samordningsplikten i plan- og bygningsloven.

Prognoser for 2021 viser at vi ligger ca. på selvkost for oppmåling, litt under 80 % på byggesak og litt over 10% på plan. Med så få private planforslag som Meråker kommune har hvert enkelt år vil nærmere 100 % selvkostdekning ikke være mulig uten «overprising» av gebyrene sammenlignet med kommuner med flere private planforslag.

Konklusjon

Kommunedirektøren tilrår at gebyrsatsene for byggesak, plansak og oppmåling blir uendret fra 2021 til 2022.

Satsene blir som vist i egne tabeller. Gebyrendringene gjøres gjeldende fra og med 01.01.21

Gebyr etter matrikkelloven - 2022

Gebyrer for arbeider etter Matrikkelloven (Lovens § 32, forskriftene § 16) og Eierseksjonsloven (lovens §15), FOR-2019-12-11-1731: Forskrift om beregning av samlet selvkost for kommunale og fylkeskommunale gebyrer (selvkostforskriften).

Regulativet ble vedtatt den xx.12.21 i K-sak xx/21, og gjelder fra 01.01.22.

1.1 Oppretting av matrikkelenhet

1.1.1 Oppretting av grunneiendom og festegrunn

Tomt til utbyggingsformål:

areal fra 0 – 2000 m ²	kr	17.500,-
areal fra 2001 m ² – økning pr. påbegynt da.	kr	1.540,-

Tilleggsareal til bestående eiendom:

Areal fra 0 - 500 m ²	kr	8.840,-
----------------------------------	----	---------

Areal fra 501 m ² – økning pr. påbegynt 500 m ²	kr	1.540,-
---	----	---------

Ved samtidig oppretting av flere matrikkelenheter på samme eiendom, i samme felt og iht samme stadfestet reguleringsplan, er gebyret 80 % av overstående fra og med tomt nr. 3.

1.1.2 Matrikulering av eksisterende umatrikulert grunn

areal fra 0 – 500 m ²	kr	8.840,-
areal fra 501 – 2000 m ²	kr	17.500,-
areal fra 2001 m ² – økning pr. påbegynt da.	kr	1.540,-

1.1.3 Oppmåling av uteareal på eierseksjon

Gebyr for oppmåling av uteareal pr. eierseksjon

areal fra 0 – 50 m ²	kr	5.960,-
areal fra 51 – 250 m ²	kr	8.840,-
areal fra 251 – 2000 m ²	kr	11.830,-
areal fra 2001 m ² – økning pr. påbegynt da.	kr	940,-

1.1.4 Oppretting av anleggseiendom

Gebyr som for oppretting av grunneiendom.

volum fra 0 – 2000 m ³	kr	17.500,-
volum fra 2001 m ³ – økning pr. påbegynt 1000 m ³	kr	1.540,-

1.1.5 Registrering av jordsameie

Gebyr for registrering av eksisterende jordsameie

faktureres etter medgått tid - minstegebyr :	kr.	4.320,-.
--	-----	----------

1.1.6 Oppmålingsforretning over punktfeste

Oppmålingsforretning over punktfeste	kr.	8.840,-
--------------------------------------	-----	---------

For bebygd og kartlagt punktfeste (uten markarbeid) beregnes 65 % gebyr.

1.1.7 Oppmålingsforretning over større sammenhengende arealer

For oppmålingsforretninger som gjelder større sammenhengende arealer til landbruks-, allmenne fritids- og andre allmennyttige formål betales gebyr etter medgått tid. Minstegebyr er 50 % av gebyr etter pkt. 1.1.1. og 1.1.2.

1.1.8 Seksjonering av eiendom

Gebyr betales etter medgått tid – minstegebyr	kr.	4.320,-
---	-----	---------

1.2 Oppretting av matrikkelenhet uten fullført oppmålings-forretning

For oppretting av matrikkelenhet uten fullført oppmålingsforretning, faktureres

kr.	2.580,-.
-----	----------

I tillegg kommer gebyr for oppmålingsforretning, jfr. 1.1.1 - 1.1.6.

1.2.1 Avbrudd i oppmålingsforretning eller matrikulering

Gebyr for utført arbeid når saken blir trukket før den er fullført, må avvises, ikke lar seg matrikkelføre på grunn av endrede hjemmelsforhold eller av andre grunner ikke kan fullføres, settes til 1/3 av gebyrsatsene etter 1.1 og 1.2.

1.3 Grensejustering**1.3.1 Grunneiendom, festegrunn og jordsameie**

Ved gebyr for grensejustering kan arealet for involverte eiendommer justeres med inntil 5 % av eiendommens areal. (maksimalgrensen er satt til 500 m²). En eiendom kan imidlertid ikke avgi areal som i sum overstiger 20 % av eiendommens areal før justeringen. For grensejustering til veg- eller jernbaneformål kan andre arealklasser gjelde.

areal fra 0 – 250 m ²	kr	5.450,-
areal fra 251 – 500 m ²	kr	6.780,-

1.3.2 Anleggseiendom

For anleggseiendom kan volumet justeres med inntil 5 % av anleggseiendommens volum, men den maksimale grensen settes til 1000 m³

Gebyr for grensejustering av anleggseiendom, faktureres etter medgått tid - Minstegebyr: kr 4.320,-.

1.4 Arealoverføring**1.4.1 Grunneiendom, festegrunn og jordsameie**

Ved arealoverføring skal oppmålingsforretning og tinglysing gjennomføres. Arealoverføring utløser dokumentavgift. Dette gjelder ikke arealoverføring til veg- og jernbaneformål.

areal fra 0 – 500 m ²	kr	8.840,-
arealoverføring pr. nytt påbegynt 500 m ² medfører en økning av gebyret på	kr	1.540,-

1.4.2 Anleggseiendom

For anleggseiendom kan volum som skal overføres fra en matrikkelenhet til en annen, - ikke være registrert på en tredje matrikkelenhet. Volum kan kun overføres til en matrikkelenhet dersom vilkårene for sammenføring er til stede. Matrikkelenheten skal utgjøre et sammenhengende volum.

volum fra 0 – 500 m ³	kr	8.840,-
volumoverføring pr. nytt påbegynt 500 m ³ medfører en økning av gebyret på	kr	1.540,-

1.5 Klarlegging av eksisterende grense der grensen tidligere er koordinatbestemt ved oppmålingsforretning

Faktureres etter medgått tid.

1.6 Klarlegging av eksisterende grense der grensen ikke tidligere er koordinatbestemt / eller klarlegging av rettigheter

Faktureres etter medgått tid.

1.7 Privat grenseavtale

Faktureres etter medgått tid.

1.8 Utstedelse av matrikkelbrev

Matrikkelbrev inntil 10 sider	kr	175,-
Matrikkelbrev over 10 sider	kr	350,-

Gebyret er bestemt i «Forskrift om eiendomsregistrering» (matrikkelforskriften) § 16.

- 1.9 Timepris**
Timepris for arbeider etter matrikkelloven kr 1 000,-
- 1.10 Tinglysing / andre kostnader**
I saker som krever tinglysing av dokumenter, kommer tinglysingsgebyr og eventuelt dokumentavgift i tillegg til kommunens gebyrer.
Kostnader som kommunen påføres i forbindelse med innhenting av relevante opplysninger i forbindelse med oppmålingsforretninger, viderefaktureres til rekvirent.
- 1.11 Urimelig gebyr**
Kommunedirektøren, (eller den han/hun har gitt fullmakt) kan fastsette et passende gebyr, hvis gebyret åpenbart er urimelig i forhold til det arbeidet og de kostnader kommunen har hatt.
- 1.12 Nedsatt gebyr etter Matrikkelloven**
Etter matrikkelforskriftens § 18 skal kommunen gjennomføre oppmålingsforretningen og fullføre matrikkelføring innen 16 uker. Oversittes fristen skal gebyret for oppmålingsforretningen og matrikkelføringen avkortes med en tredjedel. Denne bestemmelsen kommer ikke til anvendelse i vintertiden, jfr. forskriftens § 18, 3. ledd. Meråker kommune definerer vintertiden til å vare fra 15. november til 1. mai påfølgende år.
- 1.13 Betalingstidspunkt**
Gebyrene fastsettes etter det regulativ som gjelder på rekvisisjonstidspunktet. Gebyret skal kreves inn etterskuddsvis.
- 1.14 Forandringer i grunnlaget for matrikkelføring av saken**
Gjør rekvirenten under sakens gang forandringer i grunnlaget for matrikkelføring av saken, opprettholdes likevel gebyret.
- 1.15 Endring av regulativet eller gebyrsatsene**
Endringer i gebyrregulativet vedtas av kommunestyret.

Gebyr for Plansaksbehandling - 2022

Jfr. Lov om planlegging og byggesaksbehandling (plan- og bygningsloven), FOR-2019-12-11-1731: Forskrift om beregning av samlet selvkost for kommunale og fylkeskommunale gebyrer (selvkostforskriften). Regulativet ble vedtatt den xx.12.21 i K-sak xx/21, og gjelder fra 01.01.22.

Nr:	Innhold:	Gebyr:
1.	GENERELT Den som får utført tjenester etter dette regulativet, skal betale gebyr etter satser og retningslinjer som fremgår av regulativet. Gebyrene avkreves etter endt saksbehandling.	
1.1	Private planer Private planer defineres som alle planer hvor kommunen ikke er oppdragsgiver	
1.2	Krav til den private planen	

	For at en privat planforslag skal bli tatt opp til behandling i det faste utvalget for plansaker skal følgende være oppfylt: - Forslagsstiller skal ha hatt en avtalt forhånd konferanse med Meråker kommune. - Forslagsstiller skal ha gjennomført en forhåndshøring hos: • Sektormyndighetene (avklares ved forhånd konferansen) • Parter (grunneiere/naboer) • Aktuelle kommunale komiteer • Barnerepresentanten i Meråker kommune - Plan oppstart skal være annonsert i minst to leste aviser i Meråker. - Samtlige nødvendige forundersøkelser (sektormyndighetene, kommunen, etc.) skal være utført og betalt av den private forslagsstilleren. - Innkommende merknader og uttalelser samt en revidert reguleringsplan, som er utarbeidet i henhold til veilederen T-1226 skal leveres Meråker kommune.	
1.3	Fritak fra gebyr/reduksjon av gebyr Det kan etter søknad gis redusert gebyr eller fritak for gebyr i konkrete saker, dersom gebyret åpenbart er urimelig i forhold til det arbeidet og de kostnadene kommunen har hatt, eller det er samfunnsinteresser av vesentlig betydning.	
1.4	Beregningsgrunnlag Beregningsgrunnlaget er det arealet av planområdet som fremmes for 1. gangs behandling i det faste utvalg for plansaker. Dersom det faste utvalg for plansaker pålegger forslagsstiller å gjøre tillegg eller fradrag i det areal planområdet omfatter gir ikke dette grunnlag for å endre gebyret. Følgende arealer er unntatt gebyrberegning: • Landbruksområder • Trafikkområder • Friområder • Spesialområder for bevaring og vern • Annen arealbruk som ikke er tenkt til utbyggingsformål	
1.5	Tilbaketrekking av sak Ved skriftlig tilbaketrekking av en sak før den legges ut til offentlig ettersyn, skal det betales 50 % av fullt gebyr.	
Nr:	Innhold:	Gebyr:
1.6	Avvisning av planforslaget Dersom planutvalget avviser planforslaget, vil forslagsstiller etter søknad få redusert gebyret. Ved avvisning ved 1. gangs behandling, betales: 50 % Kreves saken lagt fram for kommunestyret, og den blir avvist der, skal gebyret ikke tilbakebetales.	
2.	GEBYRSATSER	
2.1	Forslag til reguleringsplan / endring av reguleringsplan Behandlingsgebyr etter planområdets areal: Areal inntil 10 dekar Tillegg pr. påbegynt dekar over 10 daa <u>Unntak:</u> a) Fritidsbebyggelse Inntil 10 tomteenheter Tillegg pr. enhet over 10:	kr 36.000,- kr 870,- kr 36.000,- kr 2.680,-

	b) Spesielle arealkrevende formål Inntil 50 daa Tillegg pr. påbegynt 10 dekar over 50 daa	kr 36.000,- kr 2.680,-
2.2	Mindre og små endringer For behandling av søknad om mindre og små endringer	kr 14.400,-
2.3	Endring av reguleringsbestemmelser For behandling av søknad om endring av reguleringsbestemmelser	kr 9.600,-
2.4	Dispensasjoner Tiltak som krever dispensasjoner. For hver SAK som krever dispensasjon fra plan/lov/forskrift betales et gebyr på:	kr 9.600,-
2.5	Bearbeidingsgebyr planer ikke levert til gjeldende SOSI-standard For analoge planer som ikke er utarbeidet digitalt i henhold til gjeldende SOSI-standard, kreves i tillegg til planbehandlingsgebyret et tillegg på 50 % av samlet behandlingsgebyr.	
2.6	Tilleggsareal Arealer som tas med i planforslaget etter ønske fra kommunen, belastes ikke med gebyr	
2.8	Tilleggskostnader I tillegg til gebyret kommer kostnader til behandling i organer utenfor kommunen, eksempelvis fylkeskonservator dersom denne finner det nødvendig med befarings/utgraving	
Nr:	Innhold:	Gebyr:
3.	KONSEKVENsutredning I de tilfeller kommunen er ansvarlig godkjenningsmyndighet for søkers konsekvensutredninger, (jfr. forskrift om konsekvensutredning etter PBL kap. VIIa), skal det for kommunens arbeid betales et gebyr på: Utgifter som kommunen måtte ha til ekstern faglig bistand kommer i tillegg.	kr 28.800,-
4.	TJENESTER For gebyr som skal beregnes etter medgått tid, jf. regulativet, skal en bruke følgende timesats:	kr 960,-

Gebyr for byggesaksbehandling - 2022

Jfr. Lov om planlegging og byggesaksbehandling (plan- og bygningsloven), FOR-2019-12-11-1731: Forskrift om beregning av samlet selvkost for kommunale og fylkeskommunale gebyrer (selvkostforskriften).

Regulativet ble vedtatt den xx.12.21 i K-sak xx/21, og gjelder fra 01.01.22.

GENERELLE BESTEMMELSER:

1. Den som får utført tjenester etter dette regulativet, skal betale gebyr etter satser og retningslinjer som fremgår av regulativet.
2. Behandlingsgebyret skal betales selv om søknaden skulle bli avslått.
3. Gebyrene skal beregnes etter det regulativet som gjelder den dato kommunen mottar en tilfredsstillende søknad.
4. Gebyrene avkreves etter endt saksbehandling.
5. Kommunedirektøren kan etter søknad gi redusert gebyr eller fritak for gebyr i konkrete saker, dersom gebyret åpenbart er urimelig i forhold til det arbeidet og de kostnadene kommunen har hatt, eller det er samfunnsinteresser av vesentlig betydning.
6. Fylkesmannen er klageinstans for enkeltvedtak gjort i medhold av dette gebyrregulativet

Nr:	Innhold:	Gebyr:
1.	GODKJENNING AV ANSVARSRETT (Pbl. §§ 22-3 og 23-3) Utgår	
2.	SØKNAD OM TILLATELSE TIL TILTAK (Pbl. § 20-1 og kap 25)	
2.1	Boliger/fritidsboliger	
a.	Pr. selvstendig boenhet/hytteenhet inntil 5 enheter	kr 14.560,-
b.	Pr. enhet over 5	kr 8.140,-
2.2	Andre større bygg og tilbygg For alle andre kategorier nybygg, samt tilbygg/påbygg/underbygg og hovedombygging betales gebyr etter tiltakets bruksareal:	
a.	0 – 30 m ²	kr 3.278,-
b.	31 – 200 m ²	kr 95,- /m ²
c.	201 – 400 m ²	kr 83,- /m ²
d.	401 – 600 m ²	kr 70,- /m ²
e.	Alt over 600 m ²	kr 58,- /m ²
f.	For søknadspliktige tiltak som kan foretas av tiltakshaver etter § 20-4: beregnes 1/2 gebyr etter pkt b - e med en minstetakst kr. 3.040,-.	
g.	For allminnelige driftsbygninger i landbruket (som kan foretas av tiltakshaver etter § 20-4)	Kr 9100,-
Nr:	Innhold:	Gebyr:
2.3	Konstruksjoner, anlegg, o.l. Lednings- og kabelanlegg, støyskjermer, fasadeendringer på næringsbygg, riving av større bygg, byggtekniske installasjoner (separat søknad) i næringsbygg (heis, ventilasjonsanlegg, fyringsanlegg m.m.), større terrenginngrep, veger, parkeringsplasser og andre større tiltak som ikke kan måles i areal:	kr 6.226,-
2.4	Andre tiltak Mindre søknadspliktige tiltak enn nevnt i 2.1, 2.2 og 2.3 som ikke kan beregnes etter areal Terrasser	Kr 2.948,- Kr 2.948,-
2.5	Godkjenning av tekniske installasjoner For saksbehandling for ildsted, montering av pipe og fyringsanlegg etter Pbl. § 20-2 c	kr 1.820,-

2.6	Deling av eiendom For behandling av sak om deling av eiendom etter plan- og bygningslov: (Gebyr for evt. jordlovsbehandling, jfr. sentral forskrift, kommer i tillegg med p.t. kr 2.000,- i arbeidskrevende saker)	kr 4.550,-
2.7	Endring av godkjent søknad Basisgebyr For større endringer beregnes gebyr som for nytt tiltak	kr 1.529,-
3.	DISPENSASJONER For hver sak som krever dispensasjon fra plan/lov/forskrift betales et gebyr på: - uten høring	kr 6.370,-
4	GEBYR FOR SAKKYNDIG BISTAND I særlige tilfeller kan bygningsmyndigheten kreve ekstra gebyr for sakkyndig bistand. Gebyret skal dekke kostnadene.	
5	UTSLIPPSSØKNADER For søknader om spredt utslipp etter Forurensningslovens §§ 9, 52a og 81, og forurensningsforskriften kap. 12, er gebyret:	kr 5.192,-
6	FORESPØRSLER/ATTESTASJONER For rene forespørsler betales ikke gebyr	
7	ULOVLIG BYGGEARBEID For behandling av søknader/meldinger som fremmes etter pålegg fra kommunen, eller tiltak som oppstartes før søknad/melding er innsendt/godkjent beregnes etter medgått tid.	
8.	TJENESTER For gebyr som skal beregnes etter medgått tid, jf. regulativet, skal en bruke følgende timesats:	kr 910,-

6.10 Utleiesatser for skole- og idrettsanlegg

Utleiesatsene for skoleanlegg, samfunnshus og idrettsanlegg har nå et 1-prissystem. Dersom det skal gis rabatt til enkelte grupperinger som driver organisert aktivitet for barn og unge, må det fattes eget vedtak om dette, og det må framskaffes den nødvendige finansiering av rabatten.

Fra tidligere år er det vedtatt å justere utleieprisene etter endringene i konsumprisindeksen pr. august måned. Fra august 2020 til august 2021 er denne prisstigningen 3,4 %.

Vurdering

Man foreslår å justere utleieprisene etter endringene i konsumprisindeksen for disse lokalene. Utleiesatsene for 2022 foreslås regulert etter konsumprisindeksen pr. august måned som gir en økning på 3,4 % fra august 2020 til august 2021.

Konklusjon

Kommunedirektøren anbefaler at forslag til utleiepriser som vist i saksframlegget vedtas, dvs. slik at utleieprisene justeres opp med endringene i konsumprisindeksen pr. august måned.

Utleiesatser skoleanlegg og samfunnshus 2022

SKOLEANLEGG

Utleie gymsal:

Kr. 251,- pr time, makssats pr. døgn = 5 x timepris.

Kun dusj/garderobe kr. 93,- pr time

Utleie svømmehall:

Kr. 372,- pr time, makssats pr. døgn = 5 x timepris.

Kun dusj/garderobe kr. 93,- pr time

Utleie av spesialrom:

Kr. 139,- pr time, makssats pr. døgn = 5 x timepris.

Utleie av klasserom:

Kr. 74,- pr time, makssats pr. døgn = 5 x timepris.

Overnatting i lokalene: Kr. 57,- pr person pr døgn

Lag og foreninger fra Meråker får leie gratis møterom til styremøter, utvalgsmøter og lignende på hverdager på Meråker skole frem til kl. 22.

Utleie av auditorium:

Kr. 156,- pr time, makssats pr. døgn = 5 x timepris.

Leirskolen på Fersdalen:

Kr. 1.568,- i grunnhonorar 1. døgn, deretter kr. 784,- pr døgn. I tillegg betales en døgnpris pr. person på kr. 41,-.

Grunnskolen inklusive SFO og voksenopplæringa og de to barnehagene samt kommunens egne aktiviteter innenfor administrasjon/informasjon og kulturaktiviteter kan benytte leirskolen uten leiekostnader.

Innenbygds lag og foreninger som tilbyr organisert aktivitet for barn/ungdom under 19 år gis 30 % rabatt på tildelte timer etter søknad. Søknadsfristene settes til 1. august for høstsesongen og 1. desember for vårsesongen.

Meråker samfunnshus

Offentlig fest:	kr. 4.478, -
Lukkede fester:	kr. 3.726, -
Helgeleie: (gjelder for stevner, premieutdelinger, festivaler/ messer)	kr. 4.985, -
Kulturkvelder/konsserter:	kr. 2.527, -

Annen type leie som faste øvingskvelder:

Leie av sal og scene:	kr. 203,- pr time
Tillegg for kjøkken:	kr. 78,- pr time

Godkjente studieorganisasjoner med aktiviteter etter Opplæringsloven og Voksenopplæringsloven betaler ingen leie ved bruk av Samfunnshuset.

Fastsetting av husleiesats for utleie til ordinær undervisning i regi av Meråker skole og/eller Meråker videregående skole gjøres gjennom egne avtaler basert på bruksfrekvens, behov for renhold/vaktmestertjeneste m.v.

Generelt

Det kan også inngås særskilte avtaler med kulturaktører om bruk av enkeltrom.

Meråker skolekorps skal ikke betale leie for gymsal og musikkrom ved Meråker skole.

6.11 Betalingssatser for husleie

Husleiene i kommunale boliger økes med KPI på 3,4 %.

Bevilgningsoversikt – drift

	Jfr. budsjettforskriftens § 5-4.	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
1.	Rammetilskudd	-114 372 542	-107 465 000	-113 121 000	-113 363 000	-113 225 000	-113 236 000
2.	Inntekts- og formuesskatt	-48 054 375	-59 666 000	-60 986 000	-60 986 000	-60 986 000	-60 986 000
3.	Eiendomsskatt	-11 391 025	-11 400 000	-12 100 000	-12 100 000	-12 100 000	-12 100 000
4.	Andre generelle driftsinntekter	-18 027 006	-11 844 500	-12 254 000	-12 244 500	-12 232 700	-12 214 000
5.	SUM GENERELLE DRIFTSINNTEKTER	-191 844 948	-190 375 500	-198 461 000	-198 693 500	-198 543 700	-198 536 000
6.	Sum bevilgninger drift, netto	164 943 884	179 377 129	183 257 343	183 981 686	182 088 479	180 256 695
7.	Avskrivninger	17 440 614	15 478 000	16 190 000	17 716 000	19 876 000	21 480 000
8.	SUM NETTO DRIFTSUTGIFTER	182 384 498	194 855 129	199 447 343	201 697 686	201 964 479	201 736 695
9.	BRUTTO DRIFTSRESULTAT	-9 460 450	4 479 629	986 343	3 004 186	3 420 779	3 200 695
10.	Renteinntekter	-3 885 351	-2 780 000	-3 285 906	-4 292 906	-4 695 906	-4 888 512
11.	Utbytter	-3 113 629	-4 000 000	-4 000 000	-4 000 000	-4 000 000	-4 000 000
12.	Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0	0	0	0
13.	Renteutgifter	6 567 970	4 518 563	5 051 500	7 247 657	9 230 064	10 257 254
14.	Avdrag på lån	10 936 382	9 300 000	10 896 000	11 596 000	12 921 000	13 943 500
15.	NETTO FINANSUTGIFTER	10 505 372	7 038 563	8 661 594	10 550 751	13 455 158	15 312 242
16.	Motpost avskrivninger	-17 440 614	-15 478 000	-16 190 000	-17 716 000	-19 876 000	-21 480 000
17.	NETTO DRIFTSRESULTAT	-16 395 692	-3 959 808	-6 542 063	-4 161 063	-3 000 063	-2 967 063
	Disponering eller dekning av netto driftsresultat	0	0	0	0	0	0
18.	Overføring til investering	4 861 333	2 775 000	2 579 000	2 029 000	2 379 000	23 029 000
19.	Netto avsetninger til eller bruk av bundne fond	11 181 633	2 160 063	3 193 063	1 661 063	850 063	467 063
20.	Netto avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond	6 862 529	-975 255	770 000	471 000	-229 000	-20 529 000
21.	Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0	0
22.	SUM DISPONERINGERELLER DEKNING AV NETTO DRIFTSRESULTAT	22 905 495	3 959 808	6 542 063	4 161 063	3 000 063	2 967 063
23.	FREMFØRT TIL INNDEKNING I SENERE ÅR	0	0	0	0	0	0

Bevilgningsoversikt – drift pr. virksomhetsområde

Jfr. budsjettforskriftens § 5-4, 2. ledd	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
Sum bevilgninger fra linje 6 bevilgningsoversikt - drift	164 943 884	179 377 129	183 257 343	183 981 686	182 088 479	180 256 695
Netto avsetning/bruk bundne fond fra linje 19 bevilgningsoversikt - drift	11 181 633	2 160 063	3 193 063	1 661 063	850 063	467 063
Netto avsetning/bruk disposisjonsfond fra linje 20 bevilgningsoversikt - drift	6 862 529	-975 255	770 000	471 000	-229 000	-20 529 000
Virksomhetsområder:						
Sektor 1, Sentraladministrasjonen						
Br. utg.	25 938 474	22 507 115	21 974 726	21 986 726	21 998 726	22 009 726
Br. innt.	-5 950 831	-1 305 000	-1 245 000	-1 245 000	-1 245 000	-1 245 000
Netto innt./utg.	19 987 643	21 202 115	20 729 726	20 741 726	20 753 726	20 764 726
Netto avsetning/bruk bundne fond	0	0	0	0	0	0
Netto avsetning/bruk disposisjonsfond	0	0	0	0	0	0
Netto innt./utg.	19 987 643	21 202 115	20 729 726	20 741 726	20 753 726	20 764 726
Sektor 2, Skole, oppvekst og kultur						
Br. utg.	76 390 758	76 578 993	82 270 364	82 270 364	82 270 364	82 270 364
Br. innt.	-11 886 005	-10 585 235	-10 449 335	-10 449 335	-10 449 335	-10 449 335
Netto innt./utg.	64 504 753	65 993 758	71 821 029	71 821 029	71 821 029	71 821 029
Netto avsetning/bruk bundne fond	0	0	0	0	0	0
Netto avsetning/bruk disposisjonsfond	0	-550 000	0	0	0	0
Netto innt./utg.	64 504 753	65 443 758	71 821 029	71 821 029	71 821 029	71 821 029
Sektor 3, Helse, pleie og omsorg						
Br. utg.	98 286 283	94 868 332	92 436 650	90 276 003	90 276 003	90 276 003
Br. innt.	-28 571 671	-23 200 235	-16 098 235	-15 925 235	-15 925 235	-15 925 235
Netto innt./utg.	69 714 612	71 668 097	76 338 415	74 350 768	74 350 768	74 350 768
Netto avsetning/bruk bundne fond	234 207	0	0	0	0	0
Netto avsetning/bruk disposisjonsfond	0	0	0	0	0	0
Netto innt./utg.	69 948 819	71 668 097	76 338 415	74 350 768	74 350 768	74 350 768
Sektor 4, Kommunal utvikling						
Br. utg.	39 818 186	38 347 179	36 981 250	37 161 250	36 961 250	36 861 250
Br. innt.	-13 453 258	-10 950 500	-13 153 483	-13 153 483	-13 153 483	-13 153 483
Netto innt./utg.	26 364 928	27 396 679	23 827 767	24 007 767	23 807 767	23 707 767
Netto avsetning/bruk bundne fond	143 339	-2 285 937	-1 368 937	-1 368 937	-1 368 937	-1 368 937
Netto avsetning/bruk disposisjonsfond	0	0	0	0	0	0
Netto innt./utg.	26 508 267	25 110 742	22 458 830	22 638 830	22 438 830	22 338 830
Sektor 5, Meråker Sokn						
Br. utg.	2 886 672	2 801 000	3 417 000	4 117 000	2 917 000	3 097 000
Br. innt.	0	0	0	0	0	0
Netto innt./utg.	2 886 672	2 801 000	3 417 000	4 117 000	2 917 000	3 097 000
Netto avsetning/bruk bundne fond	0	0	0	-1 000 000	0	0
Netto avsetning/bruk disposisjonsfond	0	0	0	0	0	0
Netto innt./utg.	2 886 672	2 801 000	3 417 000	3 117 000	2 917 000	3 097 000
Sektor 6, Fellesområde						
Br. utg.	14 647 165	13 930 480	16 864 812	17 184 069	17 028 479	16 328 479
Br. innt.	-29 521 384	-20 670 000	-25 980 000	-23 480 000	-23 480 000	-23 480 000
Netto innt./utg.	-14 874 219	-6 739 520	-9 115 188	-6 295 931	-6 451 521	-7 151 521
Netto avsetning/bruk bundne fond	9 995 147	4 479 000	4 479 000	4 479 000	4 479 000	4 479 000
Netto avsetning/bruk disposisjonsfond	6 862 529	-425 255	770 000	471 000	-229 000	-20 529 000
Netto innt./utg.	1 983 457	-2 685 775	-3 866 188	-1 345 931	-2 201 521	-23 201 521
Sektor 7, Selvkost VA						
Br. utg.	8 489 548	8 574 000	9 951 594	10 195 327	10 445 710	10 702 926
Br. innt.	-12 130 053	-11 519 000	-13 713 000	-14 956 000	-15 556 000	-17 036 000
Netto innt./utg.	-3 640 505	-2 945 000	-3 761 406	-4 760 673	-5 110 290	-6 333 074
Netto avsetning/bruk bundne fond	808 940	-33 000	83 000	-449 000	-2 260 000	-2 643 000
Netto avsetning/bruk disposisjonsfond	0	0	0	0	0	0
Netto innt./utg.	-2 831 565	-2 978 000	-3 678 406	-5 209 673	-7 370 290	-8 976 074
Sum netto avsetning/bruk bundne fond pr. virksomhetsområde	11 181 633	2 160 063	3 193 063	1 661 063	850 063	467 063
Sum netto avsetning/bruk disposisjonsfond pr. virksomhetsområde	6 862 529	-975 255	770 000	471 000	-229 000	-20 529 000
Sum nettorammer fordelt pr. virksomhetsområde	164 943 884	179 377 129	183 257 343	183 981 686	182 088 479	180 256 695

Bevilgningsoversikt - investering

	Jfr. budsjettforskriftens § 5-5.	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
1.	Investeringer i varige driftsmidler	13 512 433	58 981 250	49 504 000	72 266 500	50 204 000	56 454 000
2.	Tilskudd til andres investeringer	0	0	0	0	0	0
3.	Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	2 443 333	755 000	655 000	655 000	655 000	655 000
4.	Utlån av egne midler	708 963	0	0	0	0	0
5.	Avdrag på lån	0	0	0	0	0	0
6.	SUM INVESTERINGSUTGIFTER	16 664 729	59 736 250	50 159 000	72 921 500	50 859 000	57 109 000
7.	Kompensasjon for merverdiavgift	-1 526 381	-9 766 250	-4 650 000	-5 112 500	-1 550 000	-1 050 000
8.	Tilskudd fra andre	-130 000	-770 000	0	0	0	0
9.	Salg av varige driftsmidler	-694 433	-30 000	-30 000	-30 000	-30 000	-30 000
10.	Salg av finansielle anleggsmidler	0	0	0	0	0	0
11.	Utdeling fra selskaper	0	0	0	0	0	0
12.	Mottatte avdrag på utlån av egne midler	-11 637 469	0	0	0	0	0
13.	Bruk av lån	-3 201 600	-45 245 000	-42 400 000	-65 750 000	-46 900 000	-33 000 000
14.	SUM INVESTERINGSINNTEKTER	-17 189 883	-55 811 250	-47 080 000	-70 892 500	-48 480 000	-34 080 000
15.	Videreutlån	11 564 920	10 000 000	10 000 000	10 000 000	10 000 000	10 000 000
16.	Bruk av lån til videreutlån	-11 564 920	-10 000 000	-10 000 000	-10 000 000	-10 000 000	-10 000 000
17.	Avdrag på lån til videreutlån	5 451 872	5 464 000	5 465 000	5 798 000	6 131 000	6 465 000
18.	Mottatte avdrag på videreutlån	-3 352 651	-5 464 000	-5 465 000	-5 798 000	-6 131 000	-6 465 000
19.	NETTO UTGIFTER VIDEREUTLÅN	2 099 221	0	0	0	0	0
20.	Overføring fra drift	-4 861 333	-2 775 000	-2 579 000	-2 029 000	-2 379 000	-23 029 000
21.	Netto avsetninger til eller bruk av bundne inv.fond	11 624 965	0	0	0	0	0
22.	Netto avsetninger til eller bruk av ubundet inv.fond	-20 000	-1 150 000	-500 000	0	0	0
23.	Dekning av tidligere års udekket beløp	251 637	0	0	0	0	0
24.	Sum overføring fra drift og netto avsetninger	6 995 269	-3 925 000	-3 079 000	-2 029 000	-2 379 000	-23 029 000
25.	Fremført til inndekning i senere år udekket beløp	0	0	0	0	0	0

Bevilgningsoversikt – investering pr. virksomhetsområde

Jfr. budsjettforskriftens § 5-5, 2. ledd	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
Sum brutto investeringsutgifter fra linjene 1 - 4 bevilgningsoversikt investering	16 664 729	59 736 250	50 159 000	72 921 500	50 859 000	57 109 000
Virksomhetsområder:						
Sektor 1, Sentraladministrasjonen						
Br. utg.	599 591	750 000	754 000	754 000	754 000	754 000
Sektor 2, Skole, oppvekst og kultur						
Br. utg.	0	0	0	0	0	0
Sektor 3, Helse, pleie og omsorg						
Br. utg.	0	2 462 500	700 000	700 000	700 000	8 700 000
Sektor 4, Kommunal utvikling						
Br. utg.	9 566 052	47 018 750	23 650 000	25 312 500	7 850 000	40 000 000
Sektor 5, Meråker Sokn						
Br. utg.	0	0	0	0	0	0
Sektor 6, Fellesområde						
Br. utg.	2 952 296	755 000	655 000	655 000	655 000	655 000
Sektor 7, Selvkost VA						
Br. utg.	3 546 790	8 750 000	24 400 000	45 500 000	40 900 000	7 000 000
Bruttorammer fordelt til investering	16 664 729	59 736 250	50 159 000	72 921 500	50 859 000	57 109 000

Økonomisk oversikt etter art - drift

	Jfr. budsjettforskriftens § 5-6.	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
1.	Rammetilskudd	-114 372 542	-107 465 000	-113 121 000	-113 363 000	-113 225 000	-113 236 000
2.	Inntekts- og formuesskatt	-48 054 375	-59 666 000	-60 986 000	-60 986 000	-60 986 000	-60 986 000
3.	Eiendomsskatt	-11 391 025	-11 400 000	-12 100 000	-12 100 000	-12 100 000	-12 100 000
4.	Andre skatteinntekter	-11 060 375	-3 049 000	-3 049 000	-3 049 000	-3 049 000	-3 049 000
5.	Andre overføringer og tilskudd fra staten	-6 966 631	-8 795 500	-9 205 000	-9 195 500	-9 183 700	-9 165 000
6.	Overføringer og tilskudd fra andre	-53 547 148	-30 613 665	-24 993 548	-24 790 548	-24 790 548	-24 790 548
7.	Brukerbetalinger	-9 852 173	-11 543 305	-11 306 905	-11 336 905	-11 336 905	-11 336 905
8.	Salgs- og leieinntekter	-38 113 881	-36 073 000	-44 338 600	-43 081 600	-43 681 600	-45 161 600
9.	SUM DRIFTSINTEKTER	-293 358 150	-268 605 470	-279 100 053	-277 902 553	-278 352 753	-279 825 053
10.	Lønnsutgifter	142 455 647	134 320 538	139 078 328	137 336 963	137 451 947	137 170 380
11.	Sosiale utgifter	29 818 930	31 996 838	31 398 916	31 213 526	31 057 936	30 757 936
12.	Kjøp av varer og tjenester	71 141 034	69 184 723	72 828 152	73 349 250	73 296 649	73 346 432
13.	Overføringer og tilskudd til andre	23 041 475	22 105 000	20 591 000	21 291 000	20 091 000	20 271 000
14.	Avskrivninger	17 440 614	15 478 000	16 190 000	17 716 000	19 876 000	21 480 000
15.	SUM DRIFTSUTGIFTER	283 897 700	273 085 099	280 086 396	280 906 739	281 773 532	283 025 748
16.	BRUTTO DRIFTSRESULTAT	-9 460 450	4 479 629	986 343	3 004 186	3 420 779	3 200 695
17.	Renteinntekter	-3 885 351	-2 780 000	-3 285 906	-4 292 906	-4 695 906	-4 888 512
18.	Utbytter	-3 113 629	-4 000 000	-4 000 000	-4 000 000	-4 000 000	-4 000 000
19.	Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0	0	0	0
20.	Renteutgifter	6 567 970	4 518 563	5 051 500	7 247 657	9 230 064	10 257 254
21.	Avdrag på lån	10 936 382	9 300 000	10 896 000	11 596 000	12 921 000	13 943 500
22.	NETTO FINANSUTGIFTER	10 505 372	7 038 563	8 661 594	10 550 751	13 455 158	15 312 242
23.	Motpost avskrivninger	-17 440 614	-15 478 000	-16 190 000	-17 716 000	-19 876 000	-21 480 000
24.	NETTO DRIFTSRESULTAT	-16 395 692	-3 959 808	-6 542 063	-4 161 063	-3 000 063	-2 967 063
	Disponering eller dekning av netto driftsresultat	0	0	0	0	0	0
25.	Overføring til investering	4 861 333	2 775 000	2 579 000	2 029 000	2 379 000	23 029 000
26.	Netto avsetninger til eller bruk av bundne driftsfond	11 181 633	2 160 063	3 193 063	1 661 063	850 063	467 063
27.	Netto avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond	6 862 529	-975 255	770 000	471 000	-229 000	-20 529 000
	Bruk av tidligere års mindreforbruk	-6 509 789	0	0	0	0	0
28.	Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0	0
29.	SUM DISPONERINGER ELLER DEKNING AV NETTO DRIFTSRESULTAT	16 395 706	3 959 808	6 542 063	4 161 063	3 000 063	2 967 063
30.	FREMFORT TIL INNDEKNING I SENERE ÅR	0	0	0	0	0	0

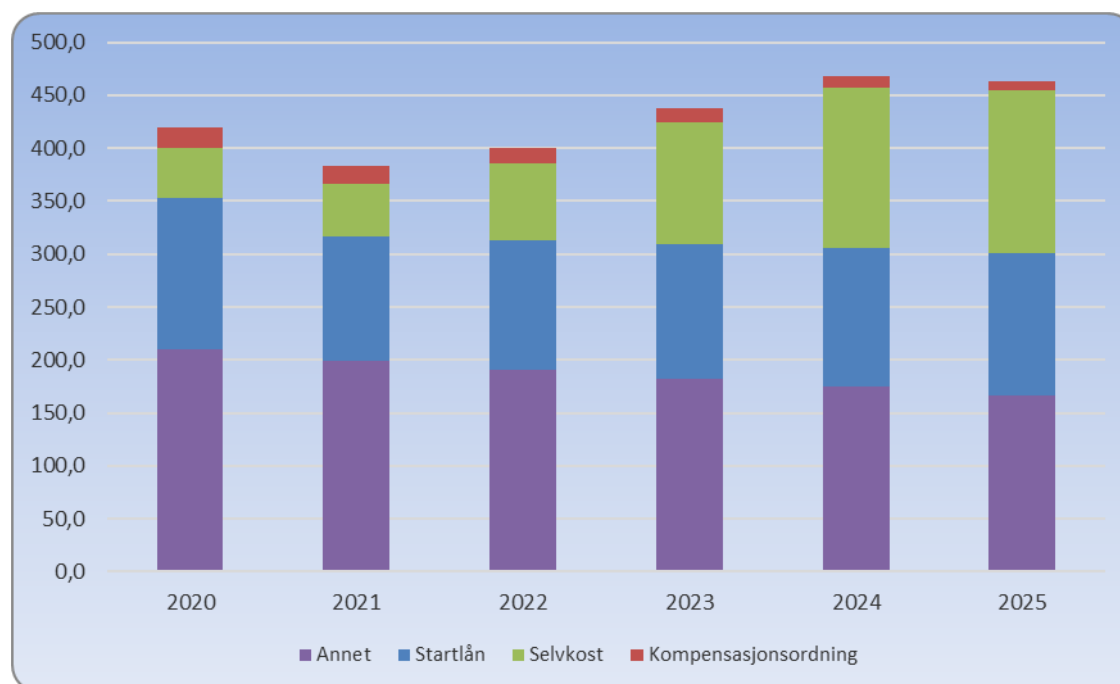
Oversikt over gjeld og andre vesentlige langsiktige forpliktelser i økonomiplanen og årsbudsjettet

Jfr. § 5-7 i budsjettforskriften

Økonomiplanen og årsbudsjettet skal inneholde en oversikt over den årlige utviklingen i gjeld og andre vesentlige langsiktige forpliktelser i planperioden.

Tabellen og grafikken under viser utviklingen.

	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
Startlånsordningen	142,4	118,4	123,0	127,2	131,0	134,6
Kompensasjonsordninger	18,6	16,8	14,9	13,0	11,1	9,3
Selvkostområdet	47,8	49,4	72,0	114,6	151,5	153,5
Annet	210,5	198,7	190,3	182,4	174,3	166,1
Sum lånegjeld	419,3	383,3	400,2	437,2	467,9	463,5

Budsjettversjonsrapport: Kommunedirektørens forslag til driftsbudsjett

	2022	2023	2024	2025
Mer-/mindreforbruk konsekvensj. budsjett	877 201	1 658 691	-320 716	-2 335 406
Totale driftskostnader fra investeringsbudsjett	37 500	1 363 657	3 743 064	5 677 754
Valgte driftstiltak	-914 701	-3 022 348	-3 422 348	-3 342 348
Brutto driftsresultat	1 636 343	2 854 186	3 270 779	3 050 695
Netto driftsresultat	-5 942 063	-4 361 063	-3 200 063	-3 167 063
Mer-/mindreforbruk budsjettversjon	0	0	0	0

Valgte tiltak

Totale driftskostnader fra investeringsbudsjett	37 500	1 363 657	3 743 064	5 677 754
<i>Kommunedirektørens forslag til investeringsbudsjett</i>	37 500	1 363 657	3 743 064	5 677 754

Sentraladministrasjonen	-636 482	-636 482	-636 482	-636 482
- 1000-1999: Div. innsparinger SENT	-636 482	-636 482	-636 482	-636 482
Eldrerådet (1005)	-7 530	-7 530	-7 530	-7 530
Rådet for mennesker med nedsatt funksjonsevne (1006)	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000
Rådmannskontoret (1200)	-55 360	-55 360	-55 360	-55 360
Sommerjobb ungdom (1306)	-254 380	-254 380	-254 380	-254 380
Drift av EDB-anlegg (1401)	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000
Andre fellesutgifter (1409)	-165 000	-165 000	-165 000	-165 000
Helse, miljø og sikkerhet (1601)	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
Takstutvalget (1604)	-2 212	-2 212	-2 212	-2 212

Sektor skole, oppvekst og kultur	-1 312 270	-1 312 270	-1 312 270	-1 312 270
- 2001: Redusere bevilgning til ungdomsråd	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000
Ungdomsråd (2001)	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000
- 2002: Legge ned innvandrerrådet	-39 180	-39 180	-39 180	-39 180
Innvandrerråd (2002)	-39 180	-39 180	-39 180	-39 180
- 2111: Legge ned skolemåttilbudet	-348 090	-348 090	-348 090	-348 090
Skolemåltid (2111)	-348 090	-348 090	-348 090	-348 090
- 2200: Redusere tilbud ved kulturskolen	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
Kulturskole barn og ungdom (2200)	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
- 2600: Fjerne kulturmidler/kulturprisen	-210 000	-210 000	-210 000	-210 000
Kulturadministrasjonen (2600)	-210 000	-210 000	-210 000	-210 000
- 2603: Fjerne kloppleggingsmidlene	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000
Øvrige kulturtiltak (2603)	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000
- 2605: Fjerne folkehelsemidlene	-165 000	-165 000	-165 000	-165 000
Folkehelse (2605)	-165 000	-165 000	-165 000	-165 000
- 2610: Fjerne støtten til Meråker-musea	-350 000	-350 000	-350 000	-350 000
Meråker-musea (2610)	-350 000	-350 000	-350 000	-350 000

Sektor helse, pleie og omsorg	1 037 803	-949 844	-949 844	-949 844
- 3200: Avvikle turnuslegeordning	-167 555	-503 666	-503 666	-503 666
Legekontoret (3200)	-167 555	-503 666	-503 666	-503 666
- 3619: Reduksjon 50 % i hjemmetjenesten	-286 178	-286 178	-286 178	-286 178
Hjemmebaserte tjenester (3619)	-286 178	-286 178	-286 178	-286 178
3200: 2 vikarleger fram til 01.07.2022	1 651 536	0	0	0
Legekontoret (3200)	1 651 536	0	0	0
3612: Økning på egenbetaling dagsenteropphold	-160 000	-160 000	-160 000	-160 000
Dagsenteret (3612)	-160 000	-160 000	-160 000	-160 000

Sektor kommunal utvikling	-503 752	-323 752	-523 752	-623 752
- 4213, 4205, 4224: Innsparinger	-103 752	-23 752	-23 752	-23 752
Vannforvaltning (4205)	-50 000	0	0	0
Rovvilt (4213)	-23 752	-23 752	-23 752	-23 752
Kommunale skogeiendommer (4224)	-30 000	0	0	0
- 4230: Reduksjon bemanning	-300 000	-300 000	-300 000	-300 000
Grønt sentrum (4230)	0	0	0	0
Uteseksjonen teknisk, vedlikehold (4431)	-300 000	-300 000	-300 000	-300 000
- 4460: Innsparing vei	-100 000	0	-200 000	-300 000
Kommunale veier (4460)	-100 000	0	-200 000	-300 000
4230: Sentrum, annen grunn	0	0	0	0
Grønt sentrum (4230)	0	0	0	0
4714: Økning kommunal andel snøproduksjon	0	0	0	0
Grova - Vardetun (4714)	0	0	0	0

Kirkelig sektor	500 000	200 000	0	180 000
5002: Oppussing innvendig Meråker kirke	0	0	0	0
Meråker sokn – kirker (5002)	0	0	0	0
5002: Vinduer Stordalen kapell	0	200 000	0	0
Meråker sokn – kirker (5002)	0	200 000	0	0
5003: Arbeidsbil kirkegården	0	0	0	180 000
Meråker sokn – gravlunder (5003)	0	0	0	180 000
5003: Utskifting traktor kirkegården	500 000	0	0	0
Meråker sokn – gravlunder (5003)	500 000	0	0	0

Tiltak som ikke er valgt i denne budsjettversjonen

Sentraladministrasjonen	0	0	0	0
1200: Korrigering av konsekvensjustering	0	0	0	0
Rådmannskontoret (1200)	0	0	0	0
Meråker komm.vassverk, distr.vann (7501)	-317 000	-356 000	-100 000	-88 000
Avløp - Renseanlegg (7511)	-368 000	-1 170 000	-2 061 000	-1 535 000
Feiervesen (7540)	-27 000	0	1 000	19 000
Renter startlån (9010)	0	0	0	0
Disposisjonsfond (9303)	3 591 000	-1 091 000	-1 091 000	-1 091 000
Overføring investeringsregnskapet (9800)	-3 591 000	1 091 000	1 091 000	1 091 000
Avskrivninger (9999)	712 000	1 526 000	2 160 000	1 604 000
1200: Styrking HMS-funksjon	190 785	190 785	190 785	190 785
Rådmannskontoret (1200)	190 785	190 785	190 785	190 785
Meråker komm.vassverk,prod.vann (7500)	0	0	0	0
Avløp - Renseanlegg (7511)	0	0	0	0
1409: Kompetanseheving/Lederutvikling/AGS 2021	150 000	150 000	150 000	150 000
Andre fellesutgifter (1409)	150 000	150 000	150 000	150 000
1601: Prosjekt nærvær	200 000	200 000	200 000	200 000
Helse, miljø og sikkerhet (1601)	200 000	200 000	200 000	200 000

Sektor skole, oppvekst og kultur	0	0	0	0
- 2053: Fjerne logopedstillingen	-411 645	-411 645	-411 645	-411 645
Logoped (2053)	-411 645	-411 645	-411 645	-411 645

Sektor helse, pleie og omsorg	0	0	0	0
3015: Støtte til videreutdanning	110 600	110 600	110 600	110 600
Kompetansehevende tiltak (3015)	110 600	110 600	110 600	110 600
3119: Etablering av servicekontor	0	0	0	0
Frivilligsentralen (3119)	0	0	0	0
3200: Arbeidsbenker og diverse medisinsk utstyr	200 000	0	0	0
Legekantoret (3200)	200 000	0	0	0
3300: Nytt trykkløseapparat	80 000	0	0	0
Fysioterapitjeneste (3300)	80 000	0	0	0
3614: Nye møbler på avdelingene	250 000	0	0	0
Meråker sykehjem - AD (3614)	125 000	0	0	0
Meråker sykehjem - langtid (3615)	125 000	0	0	0
3618: Helseplattformen	0	0	0	400 000
Helseplattformen (3618)	0	0	0	400 000
3619: Utskifting av møbler og kontorutstyr	150 000	0	0	0
Hjemmebaserte tjenester (3619)	150 000	0	0	0
3622: Møbler og utstyr	150 000	0	0	0
Omsorg funksjonshemmet (3622)	150 000	0	0	0
3622: VTA plasser + 5 aktivitetsplasser	721 000	721 000	721 000	721 000
Omsorg funksjonshemmet (3622)	721 000	721 000	721 000	721 000

Sektor kommunal utvikling	0	0	0	0
4104: Trimtrapp, kommunalt tilskudd	0	250 000	0	0
Næringsformål - Meråker VGS (4104)	0	250 000	0	0
4300: Oppfølging av planstrategi	550 000	950 000	150 000	0
Plansaksbehandling (4310)	550 000	950 000	150 000	0
4300: Tilsetning av byggesaksbehandler	350 421	250 421	150 421	150 421
Byggesaksbehandling (4300)	550 421	450 421	350 421	350 421
Kart og oppmåling (4301)	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000
4460: Etterslep reasfaltering/grusing	0	1 000 000	0	1 000 000
Kommunale veier (4460)	0	1 000 000	0	1 000 000
4460: Mannlibekken	150 000	300 000	50 000	50 000
Kommunale veier (4460)	150 000	300 000	50 000	50 000
4460: Parkeringsløsning Stordalen	200 000	25 000	25 000	25 000
Kommunale veier (4460)	200 000	25 000	25 000	25 000
4715: Styrking av løypekjøring	230 000	230 000	230 000	230 000
Skiløyper m.m. (4715)	230 000	230 000	230 000	230 000
4780: Parkering Pulden	200 000	5 000	5 000	5 000
Tomteområder (4780)	200 000	5 000	5 000	5 000
Kirkelig sektor	0	0	0	0
5003: Asfaltering parkeringsplass	0	0	450 000	0
Meråker sokn - gravlunder (5003)	0	0	450 000	0
5003: Nytt servicebygg kirkegården	1 500 000	0	0	0
Meråker sokn - gravlunder (5003)	1 500 000	0	0	0
5003: Skifte tak på kirkegårdsbygg	0	200 000	0	0
Meråker sokn - gravlunder (5003)	0	200 000	0	0

Budsjettversjonsrapport: Kommunedirektørens forslag til investeringsbudsjett

	2022	2023	2024	2025	Sum
Netto investering i konsekvensjustert budsjett	0	0	0	0	0
Sum finansieringsbehov nye tiltak	65 624 000	88 719 500	66 990 000	73 574 000	294 907 500
Sum fond	-500 000	0	0	0	-500 000
Sum overført fra drift	-2 579 000	-2 029 000	-2 379 000	-23 029 000	-30 016 000
Sum lån	-52 400 000	-75 750 000	-56 900 000	-43 000 000	-228 050 000
Sum tilskudd	0	0	0	0	0
Sum annet	-10 145 000	-10 940 500	-7 711 000	-7 545 000	-36 341 500
Netto finansiering nye tiltak	0	0	0	0	0
Sum renter og avdrag beregnet drift	37 500	1 363 657	3 743 064	5 677 754	10 821 975
Netto driftskonsekvenser	37 500	1 363 657	3 743 064	5 677 754	10 821 975

Valgte tiltak

Sentraladministrasjonen	754 000	754 000	754 000	754 000	0
1401: Andel investeringer VARIT	754 000	754 000	754 000	754 000	3 016 000
Renter og avdrag	0	0	0	0	0
Andre driftskonsekvenser	0	0	0	0	0

Sektor helse, pleie og omsorg	700 000	700 000	700 000	8 700 000	0
3618: Helseplattformen investering	0	0	0	8 000 000	8 000 000
Renter og avdrag	0	0	0	0	0
Andre driftskonsekvenser	0	0	0	0	0
3619: Utskifting av 1 bil årlig	450 000	450 000	450 000	450 000	1 800 000
Renter og avdrag	0	0	0	0	0
Andre driftskonsekvenser	0	0	0	0	0
3619: Velferdsteknologi	250 000	250 000	250 000	250 000	1 000 000
Renter og avdrag	0	0	0	0	0
Andre driftskonsekvenser	0	0	0	0	0

Sektor kommunal utvikling	23 650 000	25 312 500	7 850 000	40 000 000	0
4230: Forskjønning sentrumsområde egen grunn	600 000	0	0	0	600 000
Renter og avdrag	0	0	0	0	0
Andre driftskonsekvenser	0	0	0	0	0

Meråker Budsjettversjonsrapport: : Kommunedirektørens forslag til investeringsbudsjett

4431: Utskifting av kassebil	250 000	0	0	0	250 000
Renter og avdrag	0	0	0	0	0
Andre driftskonsekvenser	0	0	0	0	0
4441: Ny brannbil 2022	6 250 000	0	0	0	6 250 000
Renter og avdrag	0	0	0	0	0
Andre driftskonsekvenser	0	0	0	0	0
4460: Asfaltering kommunale veier	0	4 687 500	0	5 000 000	9 687 500
Renter og avdrag	0	35 156	269 062	302 344	606 562
Andre driftskonsekvenser	0	0	0	0	0
4460: Nye bruer over jernbanen	5 000 000	0	0	0	5 000 000
Renter og avdrag	37 500	188 501	186 251	184 001	596 253
Andre driftskonsekvenser	0	0	0	0	0
4460: Vei til Egga	6 250 000	12 500 000	7 500 000	0	26 250 000
Renter og avdrag	0	0	0	0	0
Andre driftskonsekvenser	0	0	0	0	0
4700: Nytt servicetorg	300 000	0	0	0	300 000
Renter og avdrag	0	0	0	0	0
Andre driftskonsekvenser	0	0	0	0	0
4708: Omsorgsboliger	0	0	350 000	35 000 000	35 350 000
Renter og avdrag	0	0	0	0	0
Andre driftskonsekvenser	0	0	0	0	0
4710: Alternativ til skolebygg	5 000 000	8 125 000	0	0	13 125 000
Renter og avdrag	0	0	0	0	0
Andre driftskonsekvenser	0	0	0	0	0

Sektor selvkost VA	24 400 000	45 500 000	40 900 000	7 000 000	0
7500: Nytt høydebasseng	6 000 000	0	0	0	6 000 000
Renter og avdrag	0	285 000	281 625	278 250	844 875
Andre driftskonsekvenser	0	0	0	0	0
7500: Vei og drenering Jamtåsen	400 000	0	0	0	400 000
Renter og avdrag	0	0	0	0	0
Andre driftskonsekvenser	0	0	0	0	0
7501: Bevilgning vann 2024 - 2024	0	0	2 500 000	3 000 000	5 500 000
Renter og avdrag	0	0	0	118 750	118 750
Andre driftskonsekvenser	0	0	0	0	0
7501: Vann Dalådalen	1 700 000	0	0	0	1 700 000
Renter og avdrag	0	80 750	79 794	78 838	239 382
Andre driftskonsekvenser	0	0	0	0	0
7501: Vann Torsbjørkdalen	0	2 200 000	0	0	2 200 000
Renter og avdrag	0	0	104 500	103 263	207 763

Meråker Budsjettversjonsrapport: : Kommunedirektørens forslag til investeringsbudsjett

Andre driftskonsekvenser	0	0	0	0	0
7510: Avløp Dalådalen	2 300 000	0	0	0	2 300 000
Renter og avdrag	0	109 250	107 956	106 663	323 869
Andre driftskonsekvenser	0	0	0	0	0
7510: Avløp etter hovedplan 2024-2025	0	0	3 400 000	4 000 000	7 400 000
Renter og avdrag	0	0	0	161 500	161 500
Andre driftskonsekvenser	0	0	0	0	0
7510: Avløp Torsbjørkdalen	0	3 300 000	0	0	3 300 000
Renter og avdrag	0	0	156 750	154 894	311 644
Andre driftskonsekvenser	0	0	0	0	0
7511: Nytt renseanlegg	11 000 000	35 000 000	35 000 000	0	81 000 000
Renter og avdrag	0	522 500	2 178 813	3 815 438	6 516 751
Andre driftskonsekvenser	0	0	0	0	0
7511: Renseanlegg Teveldalen	3 000 000	5 000 000	0	0	8 000 000
Renter og avdrag	0	142 500	378 313	373 813	894 626
Andre driftskonsekvenser	0	0	0	0	0

Fellesområde	16 120 000	16 453 000	16 786 000	17 120 000	0
9450: Startlån Husbanken 2022-2025	15 465 000	15 798 000	16 131 000	16 465 000	63 859 000
Renter og avdrag	0	0	0	0	0
Andre driftskonsekvenser	0	0	0	0	0
9470: Egenkapitalinnskudd i KLP	655 000	655 000	655 000	655 000	2 620 000
Renter og avdrag	0	0	0	0	0
Andre driftskonsekvenser	0	0	0	0	0

Tiltak som ikke er valgt i denne budsjettversjonen

Sektor helse, pleie og omsorg	0	0	0	0	0
3110: Utskifting bil familiesenteret	450 000	0	0	0	450 000
Renter og avdrag	0	0	0	0	0
Andre driftskonsekvenser	0	0	0	0	0
3622: Utskifting bil omsorg funksjonshemmede	450 000	0	0	0	450 000
Renter og avdrag	0	0	0	0	0
Andre driftskonsekvenser	0	0	0	0	0

Meråker menighetsråd

BUDSJETTTRAMMER 2022

Budsjettforslaget har en ramme på kr. 3 436 000 fordelt med kr. 2 378 000 til lønn og kr. 1 058 000 til drift. Lønnskostnadene har en økning på kr. 106 000. Driftskostnadene er økt med kr. 25 000.

Forslaget forutsetter et kommunalt tilskudd på kr. 2 967 000 og andre inntekter på kr. 469 000.

	Lønn		Drift		Komm.driftstilsk.		Andre inntekter	
	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021
Formål								
Administrasjon	709 000	667 000	311 000	288 000	1 012 000	945 000	8 000	10 000
Kirker	751 000	712 000	341 000	367 000	1 055 000	1 008 000	37 000	71 000
Gravlunder	885 000	858 000	243 000	198 000	870 000	818 000	258 000	238 000
Andre k. formål	33 000	35 000	163 000	180 000	30 000	30 000	166 000	185 000
Sum	2 378 000	2 272 000	1 058 000	1 033 000	2 967 000	2 801 000	469 000	504 000

Lønn

Lønnsutgiftene utgjør den største delen av det totale budsjettet. I de totale lønnsutgiftene ligger utgifter til faste stillinger, timelønn, ferievikarer, lønnsøkning, møtegodtgjørelser, pensjon og arbeidsgiveravgift. Vi har til sammen 3,5 årsverk fordelt på 8 stillinger og 6 personer. Flere av de ansatte innehar flere stillinger. Lønnsoppgjør i 2020 ble svært moderat. I inneværende år (2021) er det en gjennomsnittlig lønnsøkning på 3,5 %, noe som utgjør ca. kr. 20 000 pr. årsverk. For 2022 er det budsjettert med en lønnsøkning på 2 %.

Pensjon

Pensjonsutgiftene er avhengig av hvor stor reguleringspremien blir og hvor mye som brukes av premiefond. Dette variere fra år til år. For 2022 er det budsjettert med omtrent samme pensjonskostnader som inneværende år, kr. 220 000.

Drift

1570 Kirkelig administrasjon

Følgende stillinger omfattes av dette kap.: Kirkeverge 80 % og sekretærstilling 20 %. Sekretærstillingen kombineres med 20 % stilling som saksbehandler på gravlunder.

Utgiftene omfatter drift av kirkekontoret, bl.a. husleie, renhold, datautstyr, lisenser, leasing skriver/kopimaskin, telefon, porto, kontorrekvisita og revisjon. Utgifter til husleie og renhold utgjør tilsammen kr. 153 000.

1575 Kirker

Følgende stillinger omfattes av dette kap.: organist (50 %), kirketjener (15 %), renholder (35 %), klokker (10 %) samt vikarutgifter for de samme stillingene.

De største utgiftspostene utenom lønn er strøm og forsikring av kirkebyggene. Strømutgiftene har økt mye de siste årene og utgjorde i 2019 kr. 168 000. I 2020 var strømprisene lavere, mens det for inneværende år ser ut til å øke igjen. For 2022 er det budsjettert med kr. 140 000 i strøm og kr. 74 000 i forsikring.

Andre utgifter som hører inn under dette kap. er kommunale avgifter, renovasjon, snøbrøyting på ca. kr. 17 000, vedlikehold av bygninger og utstyr (eks. stemming av orgel), innkjøp av utstyr til kirkene, annonsering av gudstjenester.

Inntekter fra utleie av kirkebyggene og Soknestua forventes å ligge på ca. kr. 36 000. Ellers er det også her små justeringer i forhold til inneværende års budsjett.

1590 Gravlunder

Følgende stillinger omfattes av dette kap.: to kirkegårdsarbeiderstillinger i til sammen 125 % og 20 % adm. ressurs. Begge kirkegårdsarbeiderne har kombistillinger. I tillegg til arbeid på kirkegården er de også kirketjenere både ved begravelser og andre kirkelige handlinger på helg, renholder og sekretær/saksbehandler. De har også ansvar for enkelt vedlikehold av kirkebygg og andre bygninger.

Utleie av arbeidskraft til kommunen utgjør ca. 15 % stilling. Kirkegårdsarbeiderne utfører bl.a. gravearbeid, høvling av veier og snøbrøyting, bl.a. har de fast brøyting ved pumpestasjonene.

I 2016 ble det foretatt en reduksjon i bemanningen på kirkegården og omorganisering av renholdsstillingen. 25 % av denne stillingen ble lagt inn i kirkegårdsarbeiderstillingen.

Andre utgifter som hører inn under dette kap. er service og vedlikehold av maskiner/utstyr, forsikring, årsavgift, og drivstoff til bil og maskiner og leie av maskiner. Dette utgjør kr. 125 000. Av dette utgjør vedlikehold av traktoren og leie av traktor kr. 50 000. I tillegg kommer vedlikehold av bygninger, utgifter til tømning av avfall fra gravplassen, innkjøp av jord og redskaper.

Vi har også ansvar for planting og stell på ca. 80 gravsteder. Utgiftene til dette dekkes inn ved innbetaling av årlig avgift/bruk av fond.

Andre inntekter er festeavgift og salg av tjenester. Etter utsending av krav om festeavgift for enkeltgravsteder der fredningstiden er gått ut er forventet inntekt av festeavgift økt med kr. 20 000 til kr. 140 000.

1595 Andre kirkelige formål

Omfatter utgifter og inntekter til dåpsopplæring, konfirmantundervisning, trosopplæring, diakoni og andre liknende tiltak.

Lønnsutgiftene dekker utgifter til ekstra konfirmantlærer og ekstrahjelp i forbindelse med de ulike trosopplæringstiltak.

Andre utgifter som går inn under dette kap. er leid transport til konfirmannturer.

Tilskudd fra kommunen til konfirmantundervisning ligger på samme nivå som tidligere, kr. 30 000. Tilskuddet dekker materiell, leie av lokaler, transport og lønnsutgifter til medhjelpere i konfirmantundervisningen.

Det budsjetteres med inntekter av trosopplæringsmidler på kr. 60 000. Andre inntekter er egenandel konfirmanter og loddsalg, refusjoner og ofringer.

Meråker menighetsråd

ØKONOMIPLAN 2022 – 2025 - behov for tiltak -

Investeringer maskiner og utstyr

Menighetsrådet vedtok for perioden 2017 – 2020 å prioritere vedlikehold av utearealer og maskiner til kirkegården. Maskiner og utstyr må etter hvert fornyes pga. vanlig slitasje.

Traktor

Traktoren som ble kjøpt i 2001 ble foreslått skiftet ut i 2020. Traktoren er en liten Case 60 hk, 2001 modell. Den blir benyttet til rydding, søppeltømming og vedlikehold av veier/grusganger på kirkegårdene. Frakting av utstyr og fjerning av masser ved begravelser. Om vinteren blir den brukt til snøbrøyting. Vi har avtale med SKU om brøyting av pumpestasjoner og noen veistubber.

Ved store snøfall eller tung snø er den for liten (svak), det har vi løst de siste 2 årene med å leie inn en større traktor. Vi har hatt en gunstig avtale på dette. For vinteren 2020/2021 falt denne muligheten bort. Ved snøfall som går over flere dager er det stor slitasje på mannskapene pga. at det er en eldre modell med dårlig kjørekomfort. Den er også uten vendegeir og er tung på clutchen.

Traktoren er 20 år gammel og begynner å bli slitt (bl.a. svak hydraulikk), hydraulikkoblinger er skiftet ut i 2020, trekkstenger går ikke an å justere. Når traktoren er så gammel må man påregne at det vil komme større kostnader både til vedlikehold og reparasjoner. Med en så gammel traktor er det stor sjanse for driftsstans både pga. slitasje på mannskap og reparasjoner på traktoren. Hittil i år har vi hatt reparasjonsutgifter på kr. 30 000. I tillegg har vi leid inn traktor til brøyting 7 dager.

Traktoren ble ført opp på økonomiplanen i 2017 med utskifting i 2020. Investeringen ble utsatt av kommunen fra 2020 til 2021. Kirkelig sektor er opptatt av å ha kontroll på økonomien og god forutsigbarhet. Alt av utstyr har begrenset holdbarhet, kostnadene til reparasjon og vedlikehold kan fort overgå innvestering av nytt utstyr. Vi vil også i de nærmeste årene få store kostnader med vedlikehold av kirkelige bygg, derfor ville det vært en fordel å ta investeringen i traktor på 2021-budsjettet. I kommunestyrets behandling av budsjett for 2021 ble likevel traktoren igjen strøket og foreslått satt opp i 2022.

I 2020 var beregnet kostnad til traktor kr. 400 000. Nypris i dag er ca. kr. 600 000. Forutsatt at vi får en gunstig innbyttepris settes kostnaden til kr. 500 000. Med en vintersesong til med brøyting, er faren for at innbytteprisen vil falle stort og prisoppgang på ny traktor vil øke. Det er ikke aktuelt å kjøpe en stor traktor, størrelsen på tilpasses driften på kirkegården.

Arbeidsbil kirkegården

Arbeidsbilen på kirkegården er 2008-modell og ble kjøpt inn i 2014. Det ble skiftet motor på den i 2020, så forhåpentligvis holder den noen år til. Det kan vurderes om den bør skiftes ut i 2024 eller 2025.

Vedlikehold kirker/bygninger

Nytt servicebygg

De gamle bygningene på kirkegården har sett sine beste dager, særlig gjelder det garasjen nærmest kirka. Taket er dårlig med lekkasjer som fører til fukt inne i huset. Det er ikke isolert og det er ikke varme i bygget. Garasjen er også for liten slik at det ikke er plass til alle maskinene og bilen. Planen er å rive garasjebygget nærmest kirka og sette opp et bygg.

Garasjebygget beregnes til 144 m², (18 x 8 m) med en høyde på ca. 4 meter. Det vil bestå av ett stort rom + dusj/toalett for ansatte. Størrelsen på bygget kan om nødvendig reduseres noe.

Kostnader med et nytt bygg på er beregnet slik:

Grunnarbeid (inkl. graving og tilkjørt masse)	kr. 150 000
Elektrisk- og rørleggerarbeid	kr. 300 000
Leddport og varmepumpe	kr. 105 000
Oppsett bygg, grovregnet prisanslag,	kr. 1 000 000 - kr. 1 300 000

Det er ut fra disse anslagene satt opp kr. 1 500 000 til dette tiltaket.

Det andre bygget som inneholder spiserom/oppholdsrom, varmgarasje og publikumstoalett beholdes. Taket må skiftes og endres fra valmet tak til vanlig tak. Det vil også være behov for noe oppussing inne i varmgarasjen og maling utvendig. Totale kostnader på dette beregnes til kr. 200 000. Foreslår at dette tiltaket forskyves til 2023.

Stordalen kapell

Når det gjelder behov for innvendig vedlikehold av kirkene ble det i 2017 foretatt en foreløpig befaring. Der kom det fram at vinduene i Stordalen kapell er preget av tidens tann og bør gjøres noe med disse, om nødvendig skiftes ut. Som det ble nevnt i forrige økonomiplan kan sparkel og maling være en enkel løsning på kort sikt, men skal vinduene skiftes er det en mer omfattende affære. Kapellet er såkalt listeført hos Riksantikvaren og sist det ble foretatt vedlikehold av vinduene (1993) var Fylkeskonservatoren inne i bildet med sine pålegg, bl.a. måtte den utvendige vindusinnrammingen tas vare på og settes på igjen. Her må vi få fagfolk til å vurdere hva som bør og kan gjøres med vinduene og Riksantikvaren må konsulteres. Utfra deres vurderinger må Menighetsrådet bestemme hva som må gjøres og når det kan gjøres. Det er tidligere foreslått å sette opp kr. 200 000 på økonomiplanen i 2022 til dette formålet.

Meråker kirke har 150-års jubileum i 2024.

Kirka ble pusset opp før 100-årsjubileet i 1974. Etter dette er det ikke gjort så mye innvendig oppussingsarbeid. Golvet ble malt for noen år siden og teppet i midtgangen og våpenhuset er skiftet ut. Det er også kjøpt inn benkeputer. Ut over dette er det kun utført nødvendig vedlikehold. Det bør vurderes om hva som evt. skal gjøres før jubileet. I tillegg til en del maling er bl.a. behov for bedre isolering og nytt oppvarmingssystem. Det er i dag gamle rørovnere under benkene. Kostnadene er foreløpig usikre og er selvfølgelig avhengig av hvor mye som skal gjøres.

Nytt tiltak

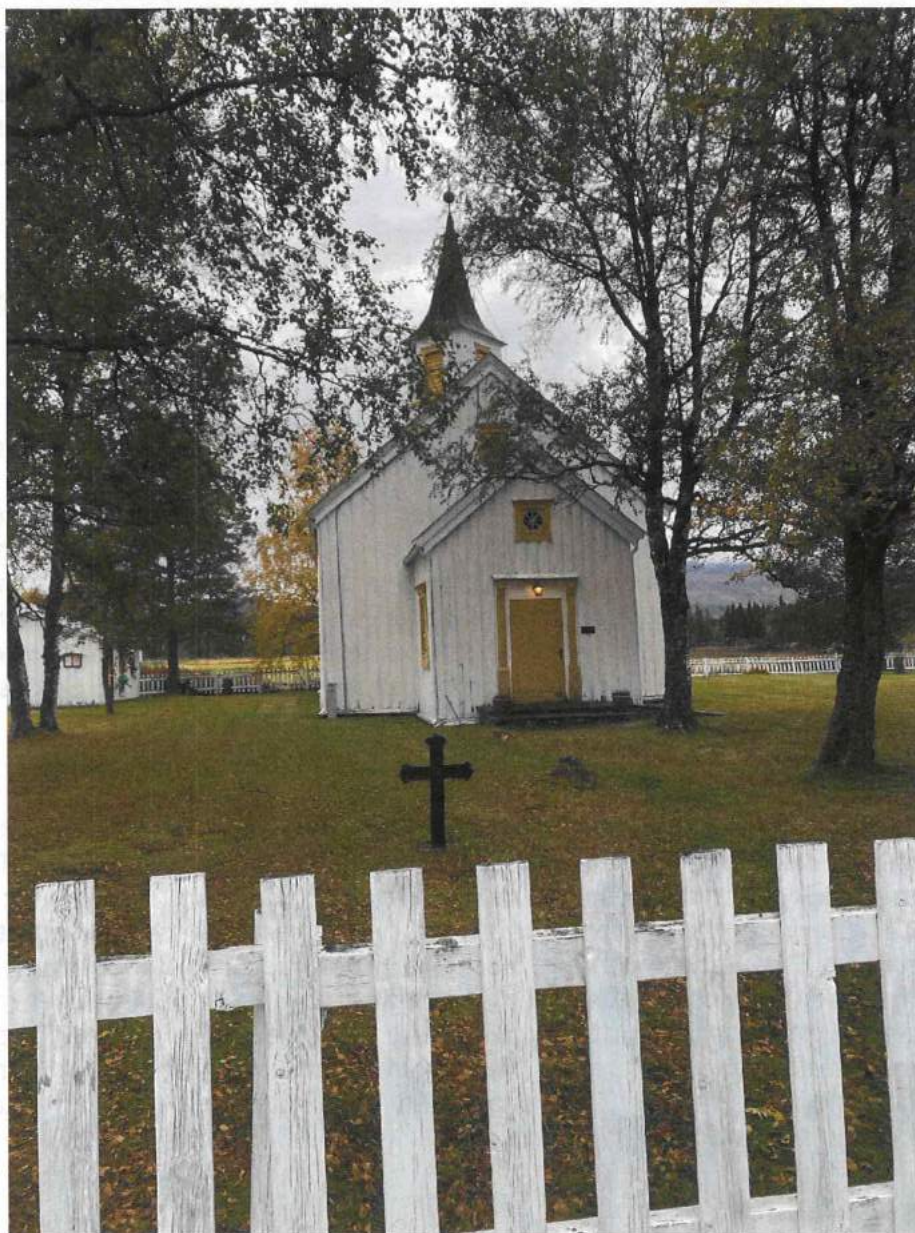
Asfaltering av parkeringsplassen ved Meråker kirke/kirkegård

Plassen mellom Soknestua og kirka og gangveien bort til kirka ble asfaltert i 2017.

Parkeringsplassen og veien opp til Soknestua ble ikke tatt med den gangen. Parkeringsplassen blir ofte hullete og når det regner mye så blir veien ødelagt. Det bør vurderes om det skal legges asfalt på parkeringsplassen og veien opp til Soknestua. Utgiftene til asfaltering i 2017 kom på kr. 90 000. Parkeringsplassen er ca. 5 ganger så stor. Totale utgifter settes til kr. 450 000.

Tiltak	2022	2023	2024	2025
Traktor	500 000			
Vinduer Stordalen kap.	200 000			
Nytt servicebygg på kirkegården	1 500 000			
Skifting av tak på kirkegårdsbygg		200 000		
Oppussing inv. Meråker kirke		1 000 000		
Asfaltering på parkeringsplassen			450 000	
Arbeidsbil til kirkegården				180 000

STORDALEN KAPELL

Tilstandsvurdering september 2021

*Utarbeidet av
Bygningsvernsenteret ved Prestegårdslåna
ved antikvar Tone Østerli*

Bakgrunn

Bygningsvernssenteret ved Prestegårdslåna er forespurt av kirkevergen i Meråker, Solveig Madslangrud, om å gjøre en tilstandsvurdering av vinduene på Stordalen kapell. Det ble derfor gjennomført en befaring ved kapellet 21.09.21. Det var i hovedsak vinduene som stod i fokus, men bygningsvernssenteret ble bedt om å ta med også andre elementer som var viktig med tanke på kapellets tilstand og videre istandsettingsarbeider. Denne tilstandsvurderingen har derfor hovedvekt på vinduene, men det nevnes også andre skader og risikofaktorer som det er viktig å være oppmerksom på, og som det, i hvert fall på sikt, bør gjøres noe med.

Tilstandsvurderingen skal brukes som grunnlag for innhenting av kostnadsoverslag fra håndverkere og som vedlegg til søknad om istandsetting som sendes biskopen og Riksantikvaren.

Beskrivelse

Stordalen kapell ligger i Meråker i Trøndelag. Byggingen av kapellet startet etter et lokalt initiativ, og kirken ble innviet 22. juli 1863. Det har vært større istandsettinger både i 1951 og på 1990-tallet. Kirken er listeført, og skal derfor behandles som om den er fredet. Dette innebærer at riktige materialer og metoder må brukes ved vedlikehold og istandsetting, i tillegg til at mest mulig av eldre og opprinnelige bygningsdeler skal bevares. Kun nødvendige utskiftninger skal gjøres. Vanlig vedlikehold og mindre reparasjoner er ikke søknadspliktig, men større istandsettingsarbeider må omsøkes før de påbegynnes. Søknaden skal da forelegges Riksantikvaren for uttalelse før biskopen avgjør saken. Søknaden stiles til biskopen.¹

Kirken er en langkirke bygd i tømmer, og består av våpenhus, skip og sakristi. Kirken er kledd med tømmermannspanel og taket tekket med altaskifer. Tårnet er kledd med sinkplater malt i kobberfarge. Det er ti vinduer i bygningen; tre store (3 x 5 ruter) og ett mindre (3 x 3) mot nord, tre store mot sør og ett mindre mot øst. I gavlene mot vest, både på våpenhuset og skipet er det ett lite, rundt vindu med åtte ruter i hver. Det er inngang utenfra til våpenhuset fra vest og til sakristiet mot nord. Rundt begge dørene er det en enkel portal. Trappene er murt, med skiferheller på toppen. Terrenget rundt kirken er flatt og den ligger i et forholdsvis åpent område. Den er plassert tilnærmet vest-øst i landskapet. Rundt kirken er det en liten kirkegård.

Overordnet tilstand

Kirken ser i all hovedsak ut til å være i svært god stand. Taket ble tekket om på 1990-tallet, og det er ingen skader å se på tekkingen, som er i altaskifer. Vindskiene fremstår i god stand, men den øverste på skipet, både mot vest og øst mangler maling.

Konstruksjonen er i tømmer. Innvendig er tømmeret ubehandlet, og ser ut til å være i veldig god stand. Det er ingen tegn til setninger i tømmerkassen, heller ingen synlige råteskader.

¹ Riksantikvaren om *Kirker*: <https://www.riksantikvaren.no/arbeidsomrader/kirker/>

Kirken var ikke kledd ved innvielsen i 1863, men tømmermannskledningen ble trolig satt opp like etter ferdigstillingen. Kildene sier ikke noe om det er den opprinnelige kledningen som er på kirken også i dag. Den er i alle tilfelle generelt i svært god stand og virker å være i materialer av god kvalitet. Enkelte steder helt nederst på kledningen har malingen begynt å flasse. Vannbrettet ble skiftet ved istandsettingen i 1993, og dette er preget av store avskallinger hele veien rundt kirken. Mulige årsaker til at malingen slipper på kledning og vannbrett kan være at det er liten avstand ned til terrenget rundt kirken, og ved kraftig regn spruter vannet oppover veggen slik at fukt blir stående over tid før det tørker opp. Vannbrettet har i tillegg liten helning, noe som også fører til at fukt blir liggende på overflaten i stedet for å renne av. En annen mulig årsak til avflassingen kan være at det er brukt materialer i feit furu. Dette er anbefalt på en slik bygningsdel som er mye utsatt for fukt, men kan ha den "bivirkningen" at man får problemer med å få malingen til å sitte. Det gjelder selv om man bruker linoljemaling. Man må derfor ta høyde for jevnlig vedlikehold av vannbrettet. På tross av den manglende malingen, er det likevel kun på sørsiden av våpenhuset at det registreres råteskader i vannbrettet. Disse bør utbedres, men det er kun behov for å skifte en liten del av treverket.

Skader i maling samt råteskade på vannbrett. Sørvegg.

Det observeres også mindre skader på takrenner enkelte steder, der det kan se ut som at snø og is har brutt rennen utover, slik at vannet renner nedover veggen og på vannbrettet, i stedet for å ledes ned i taknedløpet. Dette ses særlig på i hjørnet mellom sakristiet og skipet, mot nord, og denne skaden bør utbedres. På steder der is og snø fører til skader på takrennene kan det vurderes om det skal monteres overliggere, slik at rennen blir stødigere og mer motstandsdyktig mot disse kreftene. Ifølge kirketjeneren har det også vært et problem at takrenner og nedløp tettes av løv og rakler fra bjørketrær som står nære kirken. En del av trærne skal nå tas ned, og dette vil være en stor fordel. Ikke bare for å unngå tetting av renner og nedløp, men også fordi man unngår at fukt magasineres i kledningen på grunn av trær og løvverk som står for nære bygningen.

Kledningen ved inngangspartiet, samt den sørligste stolpen i portalen har en del råteskader i nedkant. Dette skyldes trolig at det er liten/ingen avstand mellom kledningen/portalen og trappen. Vann blir stående på skiferen og trekkes opp i treverket på portalen, og her bør råteskaden utbedres før skaden utvikler seg videre. Fordi det er dårlig med lufting mellom bakkant av trappen og kledningen,

fører fukt til at den nederste delen av kledningen på begge sider av inngangsdøren fort får råteskader. Kledningen er kappet i flukt med overkant av trappen, og dette kan være noe av årsaken. Kanskje hadde det vært bedre om kledningen også her gikk helt ned til vannbrettet. Her bør det gjøres nærmere undersøkelser av tilstanden på kledning og konstruksjon i bakkant av trappen.

Skader ved inngangsparti. Bordkledning og deler av portal.

Beskrivelse og tilstand vinduer

Alle vinduer består av enkeltglass, og både sprosser, rammer og omramminger er malt i en mørk gul farge. Det er ikke varevinduer i kirken. De store vinduene består av 3 x 5 glass der hvert glass er ca 30 x 40 cm. De mindre vinduene består av 3 x 3 glass. I tillegg finnes to små, runde vinduer i gavlen mot vest. Disse består av åtte glass formet som kakestykker.

Med tanke på vinduernes alder, er de i svært god stand. Det er stor forskjell på tilstanden på vinduene på nord- og sørveggen, men det er ingen råteskader å se i treverket på vinduene. Observasjonen ble gjort fra bakkenivå, og det kan derfor ikke utelukkes råteskader lengre opp på vinduene. Dette er for øvrig lite trolig, da det gjerne er nederste delen av vinduer som er mest utsatt for fukt og råte. På et par av vinduene kunne det ses skader på øverste del av omrammingen. Dette bør undersøkes nærmere og treverk eventuelt skiftes. Også de to små, runde vinduene i gavlene mot vest bør undersøkes nærmere.

Mot nord.

Mot sør.

Mot øst.

Skadebildet på vinduene på nordveggen er lite omfattende, men noe kitt har begynt å falle ut, i tillegg til at det er sprekk i noen av glassene. Kitt mangler også noen steder på vinduet mot øst, i tillegg til at malingen har begynt å slippe på nederste del av omrammingen. Det er vinduene på sørveggen som er mest preget av slitasje, men også her er det kun kitt og maling (både på vinduer og omramminger) som det må gjøres noe med.

Vinduene på nordveggen.

Vinduene på sørveggen.

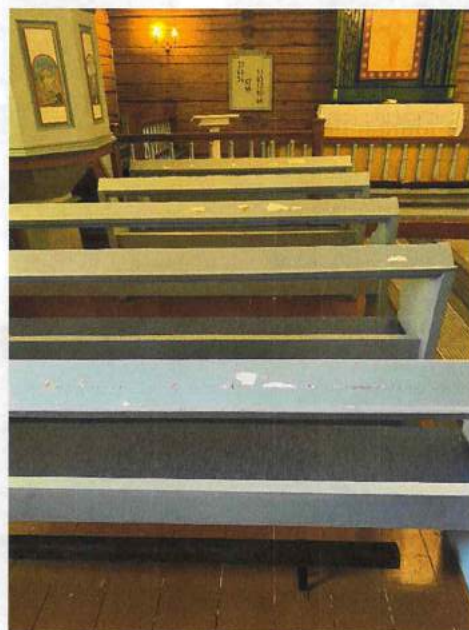
Detaljer av skadebilde. Vinduer sørvegg.

Årsaken til at vinduene har holdt seg så godt, selv uten vedlikehold de siste 30 årene, er nok at kirken står luftig til og i et forholdsvis tørt klima. I tillegg ser det ut som at det er brukt riktige materialer i form av linoljekitt og linoljemaling også ved tidligere istandsettinger av vinduene. Eldre linoljemaling krakelerer etterhvert, og blir seende ut som krokodilleskinn, noe som kan observeres på disse vinduene.

Innvendig registreres en del oppsprukket og avflasket maling, særlig i vinduskarmene. Tilsvarende skader ses også på kirkebenkene og på stolper i kirkerommet. Kirken brukes ikke mye gjennom året, og disse skadene kan skyldes temperatursvingninger og det at det sjelden er jevnt, normal temperatur i rommet. Det er også usikkert om det er brukt riktig type maling ved sist oppmaling.

Skader innvendig karm.

Skader i maling på kirkebenker.

Anbefalte tiltak

Terreng og omgivelser

Det anbefales at man fortsetter å holde kontroll på terrenget rundt kirken. Det er gruset opp rundt veggene, men denne singelen/pukken er nå en del bevokst med mose. Det anbefales å fjerne denne. Det samler seg også en del løv som blir liggende oppe under vannbrettet enkelte steder. Dette må man også følge med på og fjerne jevnlig. Dette problemet vil selvfølgelig minimeres når de løvtrærne som står nærmest kirken nå hugges. For å unngå fuktproblematikk anbefales det at det er god avstand fra veggene, og særlig fra vannbrettet, til organisk materiale i form av løv, gress og mose.

Kledning og vannbrett

Bordkledning og vannbrett bør skrapes for løs maling og males opp med linoljemaling. Treverk som helt mangler maling bør males i tre strøk. Det er ikke nødvendig å male opp hele kirken, kun der det er skader i malingen. Vindskier som ikke er ferdig malt, bør også få et strøk eller to med linoljemaling. Det kan

vurderes om resterende vindskier samt gavlen over våpenhuset også skal males opp, da det ser ut som at malingslaget her er ganske tynt.

Råteskadet treverk i vannbrett på sørsiden av våpenhuset skiftes. Her holder det å fjerne den skadede delen, i tillegg til et stykke inn på friskt treverk på begge sider, og så spunse inn nytt treverk av tilsvarende kvalitet. Generelt anbefales bruk av godt utmalmet, saktevokst furu til en bygningsdel som er såpass utsatt for fukt som det et slikt vannbrett er. Vindusomramminger bør også undersøkes nærmere, særlig de øverste vannbordene, og eventuelle råteskader utbedres på samme måte her. Råteskadede deler av kledning og portal ved hovedinngangen må også skiftes ut. Det bør også vurderes om det skal gjøres noe med kledningen. Kanskje er det en bedre løsning for å forhindre nye råteskader at kledningen føres ned bak trappen og helt ned til vannbrettet. En enkel demontering av skiferplatene på trappen vil nok synliggjøre hvordan skadebildet er på veggen innenfor. Her må håndverker med riktig kompetanse se på skadene og vurdere om det skal gjøres endringer.

Takrenner og nedløp

Takrenner og nedløp bør gås over og renses jevnlig. I tillegg bør skader på rennene utbedres og det kan vurderes om det er behov for å montere overliggere på rennene der man ser det er skader påført av snø og is.

Vinduer

Når det gjelder vinduene bør disse tas ut og settes i stand på egnet verksted. Vindusfagene skrapes ned, gammelt kitt fjernes i sin helhet, vindusruter demonteres forsiktig slik at de ikke ødelegges, og sprukne glass skiftes. Alternativt kan glassene limes, hvis det er mulig. Det må håndverker vurdere. Glasset kittes inn på nytt, festes med kobberstifter og kittes utvendig. Vindusfagene males så utvendig på nytt med tre strøk linoljemaling. Kittet som benyttes må være linoljekitt. Før oppmaling må riktig fargekode avklares. Omrammingene må også skrapes og males opp. Eventuelle skader på omramming kan repareres på stedet.

I forbindelse med istandsettingen bør innvendige sprosser og rammer skrapes og males der det er behov for det. Det samme gjelder for vinduskarmene.

Konklusjon

Det er ingen umiddelbar fare for alvorlige skader på vinduene, for eksempel ved at vindusglass skal falle ut, men på grunn av den skadede overflaten på vinduer og omramming på sørveggen, bør disse settes i stand så snart som mulig, senest i løpet av 1-2 år. Vinduene på nordveggen og det mindre vinduet i sakristiet bør settes i stand i løpet av de neste 3-5 årene. Imidlertid bør sprukne glass skiftes snarest. I tillegg må tilstanden på de små runde vinduene avklares og disse også settes i stand ved behov.

Råteskader i treverk bør repareres snarest, slik at skadene ikke utvikler seg videre. Det samme gjelder reparasjon av takrenner og nedløp, da problemer med disse fører til følgeskader på kledning og vannbrett.

Terreng og organisk materiale som samler seg ved vegger og under vannbrett må holdes under kontroll og sjekkes jevnlig.

Bygningsvernsenteret ved Prestegårdslåna vurderer at tiltaket med istandsetting av vinduene går ut over vanlig vedlikehold, og derfor vil være søknadspliktig. Resterende tiltak med flekkvis skraping og oppmaling, i tillegg til utskifting av små råteskader vil være å vurdere som ordinært vedlikehold. Her er det som sagt viktig å ikke skifte ut mer materiale enn nødvendig og i tillegg bruke riktige materialer som linoljemaling som overflatebehandling samt treverk av god kvalitet. Når det gjelder maling er det viktig å videreføre de eksisterende fargene.²

² Rundskriv Q-06/2020 *Forvaltning av kirke, gravplass og kirkens omgivelser som kulturminne og kulturmiljø*.
<https://www.regjeringen.no/contentassets/00d635cb742944b2a7a441ea7f20635a/rundskriv-q-06-2020-1.pdf>

Meråker kommune
Rådhusgata 7
7530 MERÅKER

Vår saksbehandler: Karoline Lorentzen, tlf. 984 22 653
E-post: karoline.lorentzen@konsek.no
Deres ref.:
Vår ref.: 20/125-31
Oppgis ved alle henvendelser
Vår dato: 16.09.2021

Forslag til budsjett 2022 med økonomiplan 2022 -2025 for kontrollutvalget

Vedlagt følger særutskrift fra kontrollutvalgets sak 17/21 "Forslag til budsjett 2022 med økonomiplan 2022-2025 for kontrollutvalget".

Saken ble behandlet på kontrollutvalgets møte den 16.09.2021 og utvalget fattet enstemmig følgende vedtak:

1. Kontrollutvalgets forslag til økonomiplan for 2022 – 2025 og budsjett for 2022 med en ramme på kr 831 500,- inkludert kjøp av revisjonstjenester og sekretariatstjenester for kontrollutvalget, vedtas.
2. Forslaget skal følge innstillingen til årsbudsjett etter kommuneloven § 14-3 til kommunestyret.

I det opprinnelige forslaget var det ikke lagt inn tapt arbeidsfortjeneste i budsjettet. Beløpene ble lagt inn i budsjettet i kontrollutvalgets møte, og rammen ble derfor økt med kr. 15 000 fra det opprinnelige forslaget.

I henhold til forskrift om kontrollutvalg og revisjon (§ 2), går det frem at kontrollutvalget utarbeider forslag til budsjett for kontrollarbeidet i kommunen. Kontrollutvalgets forslag til budsjetttramme for kontrollarbeidet skal følge formannskapetets budsjettinnstilling til kommunestyret. Formålet er at kommunestyret skal gjøres kjent med kontrollutvalgets budsjettinnstilling.

Under henvisning til kontrollutvalgets vedtak oversendes saken for videre behandling i budsjettprosessen og kommunestyret.

Med hilsen
Konsek Trøndelag IKS

Karoline Lorentzen
rådgiver

Dette brevet er elektronisk godkjent og har derfor ikke signatur.

Vedlegg:

Forslag til budsjett 2022 med økonomiplan 2022-2025 for kontrollutvalget
Forslag til budsjett og økonomiplan - 2022

Kopi til:

Kontrollutvalgets leder
Ordfører

Forslag til budsjett 2022 med økonomiplan 2022-2025 for kontrollutvalget

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Meråker kommune

Møtedato

16.09.2021

Saknr

17/21

Saksbehandler Karoline Lorentzen

Arkivkode FE - 033

Arkivsaknr 20/125 - 30

Forslag til vedtak

1. Kontrollutvalgets forslag til økonomiplan for 2022 – 2025 og budsjett for 2022 med

en ramme på kr 816 500,- inkludert kjøp av revisjonstjenester og sekretariatstjenester for kontrollutvalget, vedtas.

2. Forslaget skal følge innstillingen til årsbudsjett etter kommuneloven § 14-3 til

kommunestyret.

Vedlegg

Forslag til budsjett og økonomiplan - 2022

Behandling:

Forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt med kr 15 000 i økning på posten tapt arbeidsfortjeneste.

Vedtak:

1. Kontrollutvalgets forslag til økonomiplan for 2022 – 2025 og budsjett for 2022 med en ramme på kr 831 500,- inkludert kjøp av revisjonstjenester og sekretariatstjenester for kontrollutvalget, vedtas.
2. Forslaget skal følge innstillingen til årsbudsjett etter kommuneloven § 14-3 til kommunestyret.

Saksopplysninger

I henhold til forskrift om kontrollutvalg skal utvalget utarbeide forslag til budsjett for kontrollarbeidet i kommunen. Kontrollutvalgets forslag til budsjetttramme skal følge formannskapetets budsjettinnstilling til kommunestyret, jf. kommuneloven § 14-3 tredje ledd og forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 2.

Kontrollutvalget fremmer med dette sak om budsjettet for neste års kontrollarbeid og kjøp av revisjons- og sekretariatstjenester for 2022.

Budsjettforslaget for 2022 bygger på regnskapstall og budsjettet for 2021. Sekretariatet har også tatt utgangspunkt i kommunens forskrift for folkevalgte økonomiske godtgjøring og arbeidsvilkår. For år 2021 var det budsjettet med vesentlig høyere utgifter til godtgjøring. Budsjettet for 2022 er ca 30 000 kr lavere enn årets budsjett.

Kontrollutvalgets egne utgifter

Kontrollutvalgets egne utgifter består av lønn, andre driftsutgifter, samt kjøp av varer og tjenester. I lønn inngår bl.a. fast årlig godtgjørelse, møtegodtgjørelse og tilhørende sosiale kostnader.

I tillegg er det lagt inn noen midler til kurs og faglig oppdatering for at kontrollutvalget skal ha mulighet til å skaffe seg kunnskap og ha mulighet til å delta i erfaringsutveksling og samlinger sammen med andre kontrollutvalg.

Vi har i beregningene tatt utgangspunkt i at kontrollutvalget består av 5 medlemmer og avvikler inntil 5 møter i året.

Kontrollutvalgssekretariat

Kontrollutvalgets sekretariat, Konsek Trøndelag IKS (Konsek) utgjør kontrollutvalgets operative ledd. Konsek har ansvar for saksutredning og generell tilrettelegging for utvalgets arbeid. Representantskapet i Konsek vedtok den 26. april 2021 budsjett for 2022 og økonomiplan. Budsjettet er basert på en honorarmodell vedtatt av representantskapet

Kjøp av revisjonstjenester

Budsjett 2022 og økonomiplan 2022-2025 er basert på årsmøtets budsjettvedtak 26.04.2021.

Det endelige beløpet for revisjonstjenester 2022 samt økonomiplan 2022 – 2025, blir fastsatt i årsmøtet i høst.

Budsjett 2022

Den totale rammen for kontrollutvalget, inkludert kjøp av revisjons- og sekretariatstjenester, blir etter dette kr 816 500 som er en reduksjon på kr 29 500 fra 2021. Spesifisert budsjett for 2022 og økonomiplan for 2022-2025 følger med som vedlegg til saken.

Antallet møter og evt. besøk ved kommunale avdelinger/institusjoner kan øke hvis konkrete saker eller problemstillinger oppstår. Budsjettforslaget tar ikke høyde for ekstraordinære ressursbehov i kontrollsammenheng.

Konklusjon

Kontrollutvalgets sekretariat foreslår en budsjetttramme på kr 816 500 for kontrollutvalget for 2022, dette inkluderer også kjøp av revisjons- og sekretariatstjenester. Vi anser dette for å være en nøktern budsjettering, samtidig som vi mener dette gir et realistisk bilde av forventede utgifter for kontrollutvalgets virksomhet i kommende år.

	Budsjettforslag 2022	Budsjett 2021
Lederlønn	14 800,00	
Møtegodtgjørelse	14 500,00	
Tapt arb.fortjeneste		
Arbeidsgiveravgift	3 100,00	
Abonnement aviser/tidsskrifter	2 600,00	
Bevertning	4 000,00	
Opplæring/kurs, ikke oppg.pl.	28 000,00	
Bilgodtgjørelse, oppg. Pl	5 000,00	
Reiseutgifter	5 000,00	
Kontigenter	3 500,00	
Sum - kontrollutvalgets drift	80 500,00	110 000,00
Kjøp fra IKS (revisjon)	514 000,00	519 000,00
Kjøp fra IKS (Konsek)	222 000,00	217 000,00
Total ramme kontrollutvalget	816 500	846 000

*Honorar revisjon er kun et anslag, endelig budsjett vil bli fastsatt av Revisjon Midt-Norge SA sitt årsmøte høsten 2021

Økonomiplan for perioden 2022-2025

	Budsjettforslag 2022	Anslag for 2023	Anslag for 2024	Anslag for 2025
Kontrollutvalget	80 500	80 500	80 500	80 500
Sekretariat	222 000	228 000	234 000	240 000
Revisjon	514 000	520 000	526 000	531 000
Sum driftsutgifter	816 500	828 500	840 500	851 500